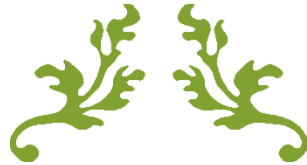

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

مدیریت دولتی

PUBLIC ADMINISTRATION

مقطع کارشناسی پیوسته

برنامه درسی مرجع

گروه علوم انسانی
پیشنهادی کارگروه تخصصی مدیریت

بیت

نام رشته: مدیریت دولتی
عنوان گرایش: -
گروه تحصیلی: علوم انسانی
دوره تحصیلی: کارشناسی پیوسته
زیرگروه تحصیلی: مدیریت
نوع مصوبه: بازنگری
پیشنهادی: کارگروه تخصصی مدیریت
تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۱۱/۱۲

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت دولتی بر اساس تاییدیه شماره ۲۹۹۳۸۴/ق تاریخ ۱۴۰۴/۱۱/۰۵ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی در جلسه شماره ۱۸۹ به تاریخ ۱۴۰۴/۱۱/۱۲ کمیسیون ریزی درسی، محتوا و سرفصل رشته های تحصیلی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی جایگزین برنامه درسی مدیریت دولتی مصوب جلسه ۸۵۷ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تاریخ ۱۳۹۳/۰۷/۲۰ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر ابوالفضل واحدی
معاون آموزشی و رئیس کمیسیون

دکتر رضا نقی زاده
مدیر کل دفتر برنامه ریزی آموزش عالی
و دبیر کمیسیون

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

مدیریت دولتی

PUBLIC ADMINISTRATION

مقطع: کارشناسی

کارگروه تخصصی «مدیریت» شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۲

با استعانت از درگاه خداوند متعال، کارگروه تخصصی مدیریت شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی با تکیه بر تخصص علمی و تجربه حرفه‌ای، برنامه درسی دوره کارشناسی رشته‌های مدیریت را با ابتناء بر چهار اصل راهبردی: اسلامی‌سازی، بومی‌سازی، کارآمدی و روزآمدی و مستند به اسناد بالادستی و در هماهنگی کامل با سیاست‌های کلان و جهت‌گیری‌های تحول‌آفرین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین استانداردهای جهانی آموزش مدیریت، با بهره‌گیری از نظر خبرگان دانشگاهی و متخصصان حرفه‌ای در قالب سازوکاری کارشناسانه و مبتنی بر خرد جمعی، طی فرایندی منظم، شفاف و عالمانه، به صورت جامع مورد بازنگری قرار داده است. کارگروه تخصصی با ایجاد کارگروه فرعی و به کارگیری اعضای منتخب از دانشگاه‌های مختلف، فرایند بازنگری را با دقت علمی، رویکرد تحلیلی و بهره‌گیری از تنوع دیدگاه‌های تخصصی به سرانجام رسانده است.

اعضای کمیته تدوین و بازنگری برنامه درسی رشته مدیریت دولتی

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر سید محمد مقیمی
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر محمد مهدی ذوالفقارزاده
عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی	دکتر داود حسین پور
عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس	دکتر حسن دانایی فرد
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر آرتین قلی پور
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر علی اصغر پورعزت
عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان	دکتر داود فیضی
عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز	دکتر علیرضا امینی
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر میثم چگین
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران	دکتر علیرضا سجاده‌به
عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی	دکتر علیرضا کوشکی جهرمی
عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد	دکتر محمد افکانه

اعضای کارگروه تخصصی مدیریت شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی شورای عالی انقلاب فرهنگی

نام و نام خانوادگی	تخصص	مرتبۀ علمی	دانشگاه / پژوهشگاه
سید محمد مقیمی (رئیس کارگروه)	مدیریت منابع انسانی	استاد	تهران
محمد مهدی ذوالفقارزاده (دبیر کارگروه)	مدیریت دولتی	دانشیار	تهران
سید حمید خداداد حسینی	مدیریت بازرگانی	استاد	تربیت مدرس
حسن دانایی فرد	مدیریت دولتی	استاد	تربیت مدرس
علی اصغر پورعزت	مدیریت دولتی	استاد	تهران
حسین خنیفر	مدیریت آموزشی	استاد	تهران
طاهر روشندل	مدیریت رسانه	استاد	تهران
محمد رضا آراستی	مدیریت فناوری	استاد	صنعتی شریف
شهریار عزیزی	مدیریت بازرگانی	دانشیار	شهید بهشتی
روح الله سهرابی	مدیریت صنعتی	دانشیار	بوعلی سینا
محمد توحیدی	مدیریت مالی	دانشیار	امام صادق (ع)
محسن منطقی	مدیریت	دانشیار	موسسه امام خمینی (ره)
داود حسین پور	مدیریت دولتی	استاد	علامه طباطبائی
داود فیضی	مدیریت دولتی	استاد	سمنان
میثم لطفی	مدیریت منابع انسانی	دانشیار	امام صادق (ع)
ابراهیم سوزنچی کاشانی	مدیریت فناوری	دانشیار	صنعتی شریف
عبدالله توکلی	مدیریت	دانشیار	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
روح الله رازینی	مدیریت صنعتی	دانشیار	امام صادق (ع)
ابوالفضل گانینی	مدیریت دولتی	استادیار	پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
اسد الله کردنا بیج	مدیریت بازرگانی	استاد	تربیت مدرس
امیرحسین رهبر	آینده پژوهی	استادیار	بوعلی سینای همدان
علیرضا امینی	مدیریت رفتار سازمانی	دانشیار	شیراز
سید مجتبی امامی	مدیریت دولتی	دانشیار	امام صادق (ع)
روح اله تولایی	مدیریت صنعتی	دانشیار	امام حسین (ع)

جدول تغییرات

ردیف	درس	در برنامه قبلی	واحد	در برنامه بازنگری شده	واحد	
۱	دروس پایه	کاربرد کامپیوتر در مدیریت	۳	هوش مصنوعی و کاربرد آن در مدیریت	۲	
۲		ریاضیات پایه	۳	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱)	۲	
۳		ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت	۳	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	۲	
۴		آمار و احتمالات و کاربرد آن در مدیریت (۱)	۳	آمار و کاربرد آن در مدیریت (۱)	۲	
۵		آمار و احتمالات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	۳	آمار و کاربرد آن در مدیریت (۲)	۲	
۶		مبانی سازمان و مدیریت		۳	مبانی سازمان و مدیریت (۱)	۲
۷					مبانی سازمان و مدیریت (۲)	۲
۸		روش تحقیق در مدیریت	۳	روش های پژوهش در مدیریت	۲	
۹		-	-	کارآفرینی سازمانی	۲	
۱۰		احکام کسب و کار	۲	-	-	
۱۱	دروس تخصصی الزامی	مالیه عمومی و تنظیم خط مشی مالی دولت ها	۳	مدیریت مالی عمومی	۲	
۱۲		فراگرد تنظیم و کنترل بودجه	۳	بودجه ریزی دولتی	۳	
۱۳		تحقیق در عملیات ۱	۳	پژوهش عملیاتی (۱)	۲	
۱۴		تحقیق در عملیات ۲	۳	پژوهش عملیاتی (۲)	۲	
۱۵		مسئله یابی و حل مسئله	۲	مسئله یابی و حل مسئله خلاق	۲	
۱۶		تصمیم گیری و تعیین خط مشی دولتی	۳	تصمیم گیری و خط مشی گذاری عمومی	۳	
۱۷		سازماندهی و اصلاح تشکیلات و روش ها	۲	طراحی ساختار و سازماندهی	۲	
۱۸		مدیریت تعاونی ها	۲	حکمرانی کارآفرینانه در بخش سوم	۲	
۱۹		مدیریت تطبیقی	۳	مدیریت تطبیقی	۲	
۲۰		مبانی برنامه ریزی پیشرفت و عدالت	مدیریت توسعه	۲	مدیریت توسعه و پیشرفت اسلامی ایرانی	۳
۲۱				۳		
۲۲		مدیریت تحول سازمانی	۳	مدیریت تغییر و تحول سازمانی	۲	
۲۳		مدیریت سازمان های محلی و شهرداری ها	۳	اداره امور حکومت های محلی و مدیریت شهری	۲	
۲۴		مباحث و چالش های مدیریت دولتی	۳	مباحث ویژه در مدیریت دولتی	۲	
۲۵		سیر اندیشه های سیاسی و تحول نهادهای اداری	۲	مدیریت در ایران: سیر اندیشه و عمل	۲	
۲۶		جامعه شناسی سازمانی	۲	جامعه شناسی سازمانی	۲	
۲۷		روان شناسی صنعتی	۲	روان شناسی صنعتی و سازمانی	۲	
۲۸		فنون تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم ها	۲	تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل سیستم ها	۲	
۲۹		اصول و مبانی کارآفرینی	۲	کارآفرینی در بخش عمومی	۲	
۳۰			-	-	مبانی دولت هوشمند	۲
۳۱			-	-	مبانی مدیریت راهبردی	۲

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۴

۲	بحران شناسی و مدیریت بحران	-	-		۳۲
۲	مدیریت فرایند در بخش عمومی	-	-		۳۳
۲	مدیریت پروژه	-	-		۳۴
۲	مدیریت روابط عمومی و شبکه‌های اجتماعی	-	-		۳۵
۲	مدیریت عملکرد سازمانی	-	-		۳۶
۲	تحلیل‌گری داده در سازمان و مدیریت	۲	سیستم‌های اطلاعاتی در مدیریت		۳۷
۲	تحلیل و طراحی خط‌مشی عمومی (رویکرد مهارتی)		-		۳۸
۲	علوم شناختی در سازمان	۲	-		۳۹
۲	مبانی رهبری و فرهنگ سازمانی	-	روابط کار در سازمان		۴۰
۲	بازاریابی اجتماعی و خط‌مشی رفتاری	۲	-		۴۱
۲	اقتصاد سیاسی	-	-		۴۲
۲	اقتصاد دیجیتال	-	-		۴۳
۲	مدیریت فناوری و نوآوری	-	-		۴۴
۲	روان‌شناسی سیاسی و اجتماعی	-	-		۴۵
۲	مدیریت شراکت عمومی - خصوصی	۲	آشنایی با قوانین کسب و کار		۴۶
۲	حقوق اداری و مدیریت قراردادها	۲	حقوق اداری		۴۷
۲	حسابداری و حسابرسی دولتی	۲	حسابداری دولتی		۴۸
۲	مدیریت فرایند در بخش عمومی	-	-		۴۹
۲	مدیریت پروژه	-	-		۵۰
۲	مدیریت خدمات عمومی	-	-		۵۱
۳	مهارت‌های عمومی سازمانی	۲	آموزش مهارت‌های حرفه‌ای		۵۲
۳	نرم‌افزارهای کاربردی در مدیریت	-	-		۵۳
۲	مهارت‌های کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کار	-	-		۵۴
۲	مهارت‌های نرم و مربی‌گری سازمانی	-	-		۵۵
۳	یادگیری تجربی و کارآموزی	-	-		۵۶

**دروس
تخصصی
اختیاری**

**دروس
مهارتی -
اشتغال‌پذیری**

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی

دوره کارشناسی مدیریت دولتی یکی از برنامه‌های کلیدی آموزش عالی در حوزه علوم مدیریت است که با هدف تربیت نیروی انسانی متخصص، توانمند و متعهد برای خدمت در سازمان‌ها، نهادها و دستگاه‌های اجرایی دولتی، غیرانتفاعی، نهادهای عمومی، مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی طراحی شده است. این دوره دانشجویان را با مبانی نظری و علمی مدیریت در بخش عمومی، خط‌مشی‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی، تحلیل مسائل اجتماعی و اقتصادی و بهره‌گیری از فناوری‌های اطلاعاتی و نرم‌افزارهای مدیریتی تخصصی آشنا می‌سازد و توانایی آنان را در هدایت، نظارت و تصمیم‌گیری مؤثر در سطوح مختلف سازمانی ارتقا می‌دهد.

مدت زمان این دوره چهار سال است و برنامه درسی آن در طول هشت نیمسال تحصیلی با طول هر نیمسال ۱۶ هفته ارائه می‌شود. ساختار درسی این دوره شامل دروس نظری، عملی، کارگاهی و مهارتی است که با هدف تقویت مهارت‌های تحلیلی، توانمندی‌های عملی و تجربه میدانی دانشجویان طراحی شده است. محورهای آموزشی این دوره علاوه بر مدیریت منابع انسانی، مدیریت مالی و بودجه‌ای، و تحلیل داده، شامل کارآفرینی سازمانی و عمومی، توسعه و پیشرفت اسلامی-ایرانی، نوآوری در خدمات عمومی و مدیریت تحول نیز می‌شود تا دانشجویان توانایی طراحی، پیاده‌سازی و ارزیابی طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای و نوآورانه در سازمان‌های دولتی و عمومی را کسب کنند.

تعداد کل واحدهای این دوره ۱۴۰ واحد است. این برنامه، ترکیبی متوازن از دانش نظری، مهارت‌های عملی، کارآفرینی و تجربه میدانی ایجاد می‌کند و دانشجویان را قادر می‌سازد تا ضمن کسب دانش تخصصی، توانایی حل مسائل پیچیده، تصمیم‌گیری راهبردی، نوآوری و اجرای سیاست‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای را در سطح سازمانی ارتقا دهند. با توجه به اهمیت ارتقای بهره‌وری، پاسخگویی به نیازهای جامعه و تحقق اهداف کلان نظام اداری کشور، دوره کارشناسی مدیریت دولتی با تأکید بر توسعه پایدار، کارآفرینی و پیشرفت مبتنی بر ارزش‌های اسلامی-ایرانی، دانشجویان را آماده می‌سازد تا به عنوان کارشناسان نوآور، تحلیل‌گر و مدیران کارآمد در بخش عمومی و دولتی ایفای نقش کنند.

ب) اهداف

هدف اصلی دوره کارشناسی مدیریت دولتی، تجهیز دانشجویان به مجموعه‌ای جامع از دانش‌ها، مهارت‌ها و شایستگی‌های تخصصی مورد نیاز برای ایفای نقش‌های کارشناسی، مدیریتی و تحلیلی در سازمان‌های دولتی و عمومی است. این دوره می‌کوشد تا با تبیین مبانی نظری و روش‌های اجرایی مدیریت بخش عمومی، توانایی دانشجویان را در طراحی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی خط‌مشی‌ها و برنامه‌های دولتی تقویت کند و آنان را برای مواجهه با پیچیدگی‌ها و مسائل چندبعدی نظام اداری آماده سازد. از جمله قابلیت‌های محوری مورد انتظار، می‌توان به مهارت در مدیریت منابع انسانی در دستگاه‌های اجرایی، توانایی تحلیل و اصلاح فرآیندهای تصمیم‌گیری، مهارت در هدایت جریان‌های مالی و بودجه‌ای، آشنایی با اصول اقتصاد و مالیه عمومی، و تسلط بر نظارت، پایش و ارزیابی عملکرد سازمان‌های دولتی اشاره کرد.

برنامه آموزشی دوره، مجموعه گسترده‌ای از حوزه‌های علمی مرتبط با مدیریت بخش عمومی را پوشش می‌دهد؛ حوزه‌هایی همچون خط‌مشی‌گذاری عمومی و تحلیل سیاست‌ها، مدیریت منابع انسانی دولتی، برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در سازمان‌های عمومی، مدیریت پروژه‌های دولتی، اقتصاد دولتی و مالیه عمومی، حسابداری دولتی، مدیریت

اجرایی و تحول اداری، و روش‌های نظارتی و ارزیابی عملکرد. این ساختار میان‌رشته‌ای، دانشجویان را قادر می‌سازد تا علاوه بر درک نظری، توانایی به‌کارگیری عملی مفاهیم را در محیط‌های پیچیده دولتی و عمومی کسب کنند. دانش‌آموختگان این دوره، با اتکا بر مجموعه مهارت‌های حرفه‌ای و تحلیلی کسب‌شده، آمادگی لازم برای اشتغال در طیف وسیعی از مشاغل مدیریتی، کارشناسی و نظارتی را خواهند داشت؛ از جمله امور اداری و منابع انسانی، تحلیل و تدوین سیاست‌های عمومی، مدیریت و نظارت بر پروژه‌های دولتی، ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی، مدیریت بودجه و مالی عمومی، و نیز فعالیت در حوزه‌های مشاوره‌ای مرتبط با تحول اداری و خط‌مشی‌گذاری. چنین آمادگی حرفه‌ای، آنان را به نیروهایی کارآمد برای ارتقای بهره‌وری، انسجام و اثربخشی نظام اداری کشور تبدیل می‌کند.

پ) اهمیت و ضرورت

رشته مدیریت دولتی به دلیل نقشی که در تقویت ظرفیت حکمرانی و ارتقای کارآمدی نهادهای دولتی و عمومی ایفا می‌کند، از اهمیت و ضرورت ویژه‌ای برخوردار است. در جهان معاصر، پیچیدگی مسائل عمومی، محدودیت منابع، انتظارات روبه‌افزایش شهروندان، و ضرورت ارائه خدمات عمومی با کیفیت و پاسخگو، همگی ضرورت تربیت نیروهای متخصص در حوزه مدیریت دولتی را دوچندان کرده است. این رشته با آموزش اصول، روش‌ها و ابزارهای علمی مدیریت عمومی، توان کارشناسان آینده را برای طراحی خط‌مشی‌ها، مدیریت منابع، رهبری سازمان‌های بخش عمومی و مواجهه با موقعیت‌های بحرانی تقویت می‌کند و آنان را برای ایفای نقش مؤثر در اداره امور عمومی توانمند می‌سازد.

اهمیت ارائه این رشته در سطح دانشگاهی علاوه بر ایجاد پیوند نظام‌مند میان دانش نظری و مهارت‌های عملی، امکان مواجهه دانشجویان با مسائل واقعی نظام اداری را فراهم می‌سازد. آموزش‌های این دوره، که شامل خط‌مشی‌گذاری عمومی، برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی دولتی، مدیریت منابع انسانی، مدیریت بحران و فناوری‌های نوین در حکمرانی است، دانشجویان را برای مشارکت جدی در تدوین، اجرا و نظارت بر سیاست‌ها و برنامه‌های دولتی آماده می‌کند. این آمادگی برای مواجهه با چالش‌های پیچیده سیاسی، اجتماعی و اقتصادی بخش دولتی ضروری است.

تحولات نوین در عرصه حکمرانی و مدیریت عمومی—از جمله دیجیتالی‌سازی فرآیندهای اداری، گسترش دولت الکترونیک، استفاده از داده‌های کلان در تصمیم‌گیری، به‌کارگیری هوش مصنوعی در مدیریت خدمات عمومی، و توسعه سازوکارهای مشارکت شهروندی—ایجاب می‌کند که برنامه‌های درسی این رشته به صورت مستمر بازننگری و به‌روزرسانی شوند. این تغییرات جهانی، همراه با تأکید روزافزون بر حکمرانی خوب، پاسخگویی، شفافیت و عدالت اداری، نشان می‌دهد که مدیران آینده باید مجهز به توانایی تحلیل مسائل چندسطحی و طراحی راه‌حل‌های نوآورانه و کارآفرینانه باشند. در سطح جهانی نیز رشته مدیریت دولتی با دگرگونی‌های مفهومی و نهادی همراه بوده است؛ از گسترش رویکردهای حکمرانی شبکه‌ای و چندبازگیری گرفته تا رشد ضرورت نوآوری در خط‌مشی‌های عمومی، ارزیابی عملکرد، و مدیریت منابع در دوره‌های بحران‌های اقتصادی، سیاسی و زیست‌محیطی. این روندها بیانگر نیاز فزاینده دولت‌ها به نیروهای متخصصی است که قادر باشند به‌طور هم‌زمان از دانش مدیریتی، اقتصادی، فناوری و علوم اجتماعی بهره بگیرند.

در مجموع، پویایی محیط حکمرانی و تحولات جهانی ایجاب می‌کند که آموزش مدیریت دولتی بر ارتقای شایستگی‌های حرفه‌ای، توانایی تحلیل راهبردی، مهارت حل مسئله و توان نوآوری در حوزه سازمان‌های دولتی، غیرانتفاعی و نهادهای عمومی تمرکز کند. توجه به این ضرورت‌ها سبب می‌شود دانشگاه‌ها بتوانند فارغ‌التحصیلانی تربیت کنند که در مقام مدیر،

کارشناس یا سیاست پژوه، قادر به تحلیل، اصلاح و تحول در نظام اداری و بهبود خدمات عمومی بوده و نقش مؤثری در ارتقای حکمرانی و توسعه ملی ایفا نمایند.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۲۲+۳	دروس عمومی و پیش نیاز
۳۰	دروس پایه
۷۰	دروس تخصصی الزامی
۱۰	دروس تخصصی اختیاری
۵	دروس مهارتی-اشتغال پذیری
۱۴۰	جمع

ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش آموختگان:

دانش آموختگان دوره کارشناسی مدیریت دولتی، علاوه بر تسلط بر مبانی نظری و مفاهیم مدیریتی، با کاربردهای عملی مدیریت در سازمانهای دولتی، غیرانتفاعی و نهادهای عمومی غیردولتی آشنا می شوند و توانایی بهره گیری از نرم افزارهای تخصصی، ابزارهای مدیریتی و فناوریهای اطلاعاتی مرتبط را کسب می کنند. هدف این دوره، ارتقای قدرت تحلیل، تصمیم گیری مبتنی بر داده و مهارت های حرفه ای است و در عین حال، شکاف موجود بین کارشناسان و مدیران ارشد سازمانها را کاهش می دهد، به گونه ای که فارغ التحصیلان بتوانند در سطوح مختلف مدیریتی و اجرایی نقش مؤثر و تعیین کننده ای در تدوین و اجرای خط مشی ها ایفا کنند. اهمیت این دوره در تربیت کارشناسانی است که بتوانند تأثیر مدیریت و برنامه ریزی راهبردی را در نهادهای دولتی و عمومی درک کنند و با بهره گیری از روش های علمی و ابزارهای تحلیلی نوین، به بهبود فرآیندها، افزایش بهره وری، ارتقای کیفیت خدمات و تقویت پاسخگویی سازمانها کمک کنند. این دوره دانشجویان را آماده می سازد تا ضمن ایفای نقش های تحلیلی، مشاوره ای و اجرایی، توانایی طراحی، ارزیابی و اصلاح سیاست ها و فرآیندهای مدیریتی را داشته باشند و به عنوان کارشناسان کارآموده و نوآور در محیط های پیچیده سازمانی و حکمرانی عمومی عمل کنند. در نهایت، فارغ التحصیلان این رشته توانمند خواهند بود تا با ایجاد هماهنگی بین اهداف سازمانی، منابع انسانی و فناوری اطلاعات، نقش مؤثر و ارزشمندی در تحقق اهداف کلان نظام اداری و توسعه مدیریت عمومی در سازمانهای دولتی، غیرانتفاعی، نهادهای عمومی غیردولتی ایفا کنند.

جدول جامع مهارت ها، شایستگی ها و توانمندی ها بر اساس دروس رشته مدیریت دولتی

مهارت ها، شایستگی ها و توانمندی های ویژه	دروس مرتبط
توانمندی در تحلیل، طراحی و ارزیابی خط مشی های عمومی؛ شایستگی در انتخاب گزینه های سیاستی؛ توانایی در مدل سازی پیامدهای خط مشی؛ توانایی در صورت بندی مسائل و پیش بینی پیامدهای خط مشی ها	تصمیم گیری و خط مشی گذاری عمومی، تحلیل و طراحی خط مشی، بازاریابی اجتماعی و خط مشی رفتاری

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۹

طراحی ساختار و سازماندهی، مدیریت فرایند در بخش عمومی	توانایی شبیه‌سازی و طراحی ساختار سازمانی؛ بهبود فرآیندها و بهینه‌سازی سیستم‌های اجرایی
مدیریت توسعه و پیشرفت اسلامی - ایرانی، مدیریت تطبیقی، مدیریت پروژه	مهارت تحلیل نیازهای توسعه‌ای؛ توانایی طراحی استراتژی توسعه؛ طراحی و هدایت پروژه‌های توسعه‌ای و پیشرفت سازمانی؛ برنامه‌ریزی راهبردی و سیاست‌گذاری تطبیقی؛ ارزیابی عملکرد، رصد پیشرفت و تضمین پایداری توسعه
مدیریت تغییر و تحول سازمانی	توانمندی هدایت تغییر و تحول؛ مشاوره و طراحی برنامه‌های تحول پایدار؛ به‌کارگیری ابزارها و روش‌های نوین برای اجرای تحول موفق؛ خلق ارزش عمومی و جابجایی نهادی؛ تصمیم‌گیری تحلیلی و مدیریت ذی‌نفعان؛
اداره امور حکومت‌های محلی و مدیریت شهری	توانایی مدیریت امور شهری، سیاست‌گذاری محلی و هماهنگی خدمات عمومی شهری تحلیل نظام حکمرانی محلی و سیاست‌گذاری شهری؛ طراحی و مدیریت خدمات، برنامه‌ریزی و توسعه شهری؛ مدیریت شبکه ذی‌نفعان و سرمایه اجتماعی محلی و حل مسائل پیچیده شهری
مدیریت مالی عمومی، بودجه‌ریزی دولتی، اقتصاد سیاسی	توانایی طراحی، تدوین و مدیریت بودجه‌ریزی دولتی؛ تخصیص منابع؛ مدیریت مالی در بخش عمومی تحلیل مالیه عمومی و ارزیابی کارایی سیاست‌های مالی دولت؛ فهم و تحلیل ساختار قدرت، منافع و تعاملات اقتصاد سیاسی؛ تصمیم‌گیری مالی مبتنی بر شواهد و مدیریت منابع عمومی
مدیریت رفتار سازمانی، روان‌شناسی صنعتی و سازمانی، علوم شناختی در سازمان	مهارت تحلیل رفتار رفتار فردی، گروهی و سازمانی؛ توانایی شناخت فرایندهای انگیزش، رضایت شغلی و تعهد سازمانی؛ مدیریت تعارض، ارتباطات اثربخش و رهبری رفتاری
مدیریت منابع انسانی، مدیریت عملکرد سازمانی	توانمندی جذب، توسعه و نگهداری کارکنان؛ مدیریت عملکرد؛ طراحی استراتژی‌های HR در بخش عمومی
مسئله‌یابی و حل مسئله خلاق، مباحث ویژه مدیریت دولتی	توانمندی در شناسایی مسائل پیچیده سازمانی و صورت‌بندی درست آنها؛ مهارت در تجزیه و تحلیل مسائل و تصمیم‌گیری مناسب؛ شایستگی در طراحی راه‌حل‌های خلاقانه و مؤثر
حقوق اداری و مدیریت قراردادها، مدیریت خدمات کشوری، حسابداری و حسابرسی دولتی	مهارت تحلیل قوانین و مقررات؛ شایستگی در مدیریت قراردادها و حل اختلافات اداری؛ شناخت اصول و مقررات حقوق اداری و الزامات قانونی مدیریت دولتی؛ حساسی داخلی و کنترل‌های مالی در سازمان‌های عمومی؛ حسابداری و ثبت مالی عملیات دولتی مطابق استانداردها؛ طراحی، مذاکره و مدیریت قراردادها در بخش عمومی
تحلیل‌گری داده در سازمان و مدیریت، هوش مصنوعی در مدیریت، اقتصاد دیجیتال، نرم‌افزارهای کاربردی در مدیریت	توانایی تحلیل داده‌ها؛ بهره‌گیری از هوش مصنوعی در تصمیم‌گیری؛ تسلط بر ابزارهای دیجیتال؛ تحلیل داده‌ها و استخراج الگوهای تصمیم‌یار در سازمان؛ کاربرد ابزارهای هوش مصنوعی در بهینه‌سازی فرآیندهای مدیریتی؛ مدیریت داده‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی سازمانی؛ تحلیل اقتصاد دیجیتال و شناسایی فرصت‌های بازار نوظهور
بحران‌شناسی و مدیریت بحران، تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل سیستم‌ها	توانمندی در مدیریت بحران، طراحی و مدیریت برنامه‌های آمادگی، پاسخ و بازتوانی، پیش‌بینی ریسک‌ها و طراحی سناریوهای اضطراری؛ کاربرد تفکر سیستمی در فهم پویایی‌ها و روابط علی؛ تجزیه و تحلیل سیستم‌ها و طراحی مداخلات مؤثر در شرایط پیچیده
مبانی مدیریت راهبردی، مبانی مدیریت دولتی	شایستگی در مدیریت راهبردی، طراحی اهداف کلان و برنامه‌ریزی استراتژیک در بخش عمومی
مدیریت در ایران: سیر اندیشه و عمل اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام و اخلاق حرفه‌ای در مدیریت با رویکرد اسلامی	توانمندی در فهم سیر تحول مدیریت ایران؛ تحلیل میراث فکری و کاربردی مدیریت در کشور عملیاتی‌سازی ارزشهای اسلامی و اخلاق حرفه‌ای در تصمیم‌گیری مدیریتی؛ طراحی و اجرای نظام‌های انگیزشی مبتنی بر اخلاق و ارزش‌ها؛ توانایی حل تعارضات و تقویت همدلی در محیط سازمانی؛ شایستگی مدیریت عدالت‌محور و پاسخگویی اخلاقی در عملکرد سازمانی؛ طراحی و اجرای نظام‌های انگیزشی مبتنی بر اخلاق و ارزش‌ها

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۱۰

توانایی رهبری سازمانی؛ مدیریت فرهنگ سازمانی	مبانی رهبری و فرهنگ سازمانی
مهارت در مدیریت ارتباطات عمومی و شبکه‌های اجتماعی؛ سواد رسانه‌ای در بخش عمومی	مدیریت روابط عمومی و شبکه‌های اجتماعی
شناخت ساختار، نقش و کارکرد نهادهای مدنی و غیرانتفاعی؛ مدیریت شبکه ذی‌نفعان و ایجاد همکاری بین‌بخشی؛ توانمندی در مدیریت شراکت عمومی-خصوصی؛ توسعه ظرفیت‌های مشارکت مردمی و شبکه‌سازی بین‌سازمانی	مدیریت شراکت عمومی-خصوصی، حکمرانی کارآفرینانه در بخش سوم
مهارت‌های عمومی سازمانی، تعامل حرفه‌ای، ارائه مدیریتی	مهارت‌های عمومی سازمانی
توانایی کارآفرینی، نوآوری، خلق ارزش عمومی و راه‌اندازی کسب‌وکارهای عمومی یا اجتماعی؛ طراحی و توسعه ایده‌های کارآفرینانه در سازمان و بخش عمومی؛ مدیریت ریسک، خلاقیت و نوآوری در فرایندهای سازمانی	کارآفرینی سازمانی، کارآفرینی در بخش عمومی، مهارت‌های کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکار
مهارت‌های دیجیتال، نرم‌افزارهای تخصصی و ابزارهای مدیریتی	نرم‌افزارهای کاربردی در مدیریت
یادگیری تجربی، مهارت‌های میدانی، توانمندی در اجرای پروژه‌های واقعی سازمانی	یادگیری تجربی و کارآموزی

خردمایه و مبانی تدوین برنامه درسی

برنامه درسی رشته مدیریت دولتی بر اساس الگوهای معتبر بین‌المللی آموزش اداره امور عمومی طراحی شده است؛ الگوهایی که توسط نهادهای استانداردگذار جهانی از جمله NASPAA و EAPAA و UN/IASIA ارائه می‌شوند و جهت گیری مشترک آن‌ها بر «جامع‌نگری»، «چندبُعدی بودن» و «شایستگی محور بودن» برنامه‌ها تأکید دارد. بر این اساس، محتوای آموزشی این برنامه در قالب «هفت حوزه کلان» سامان یافته است: (۱) مبانی نظری و مفهومی دولت و مدیریت، (۲) اقتصاد و مدیریت مالی عمومی، (۳) روش‌های کمی و داده‌محور، (۴) خط‌مشی‌گذاری و حکمرانی، (۵) مدیریت منابع انسانی و توسعه سازمانی، (۶) مدیریت عملیات، خدمات و پروژه و (۷) مهارت‌های حرفه‌ای و اشتغال‌پذیری. این ساختار چندحوزه‌ای، امکان پوشش همه ابعاد اصلی اداره امور عمومی (از منظر نظری دولت تا مهارت‌های تحلیلی، مدیریتی و اجرایی) را فراهم ساخته و مکملی میان دانش بنیادی و شایستگی‌های حرفه‌ای ایجاد می‌کند.

انطباق با استانداردهای بین‌المللی، منطق شایستگی محوری و ظرفیت‌ها و نیازهای ملی

تقسیم‌بندی هفت‌گانه فوق، مبتنی بر اصول و انتظارات اعلام‌شده در استانداردهای رسمی اعتباربخشی جهانی است. در برنامه «استاندارد ۵» که توسط NASPAA منتشر شده است، پنج «شایستگی جهانی» برای همه برنامه‌های مدیریت عمومی الزامی شناخته شده است: رهبری و مدیریت در منافع عمومی، مشارکت در فرایند خط‌مشی‌گذاری، تحلیل و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد، تعهد به ارزش‌های خدمات عمومی و توان برقراری ارتباط مؤثر با جامعه‌ای متنوع. این چارچوب در حوزه‌های ۱ و ۴ و ۳ و ۷ یعنی خط‌مشی‌گذاری، مبانی نظری، روش‌های تحلیلی و مهارت‌های حرفه‌ای برنامه حاضر انعکاس یافته است. همچنین، در سند NASPAA Self-Study Instructions (۲۰۲۵) تأکید شده است که برنامه‌ها افزون بر شایستگی‌های جهانی، باید حوزه‌های تخصصی و حرفه‌ای متناسب با ظرفیت و مأموریت «ملی» و نیازهای بخش عمومی را نیز تعریف کنند؛ نکته‌ای که دقیقاً مبنای تعریف حوزه‌های ۲ و ۶ یعنی مدیریت مالی عمومی، عملیات، پروژه و فناوری دولت در این برنامه بوده است.

در سطح اروپا، EAPAA در استانداردهای (۲۰۲۳) خود بیان می‌کند که برنامه‌های مدیریت عمومی باید «دامنه وسیع اداره عمومی» را پوشش دهند، رابطه منطقی میان مأموریت، شایستگی‌ها و اجزای برنامه برقرار کنند، و تلفیقی از دانش نظری،

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۱۱

محتوای تحلیلی، مهارت‌های مدیریتی و کاربردهای حرفه‌ای را ارائه دهند. از سوی دیگر، اسناد (۲۰۲۳) UN-IASIA Standards of Excellence بر ضرورت ادغام نظریه، پژوهش، عمل و خدمات عمومی، و نیز توسعه شایستگی‌هایی نظیر حکمرانی، تحلیل خط‌مشی، مدیریت منابع، تحول دیجیتال و مسئولیت‌پذیری اجتماعی تأکید دارند. این اصول، پشتوانه نظری قوی برای ساختار هفت‌گانه برنامه درسی حاضر فراهم می‌کنند و نشان می‌دهند که این تقسیم‌بندی، یک چارچوب منطبق با برترین الگوهای بین‌المللی در آموزش مدیریت دولتی است.

از مجموع اسناد و استانداردهای بین‌المللی برمی‌آید که برنامه‌های موفق مدیریت دولتی باید ترکیبی متوازن از نظریه، مهارت‌های تحلیل داده، توانمندی‌های مدیریتی، فهم خط‌مشی‌گذاری، مدیریت منابع انسانی و مالی، عملیات و خدمات عمومی و مهارت‌های حرفه‌ای ارائه دهند. تقسیم‌بندی هفت‌گانه برنامه درسی حاضر، بازتابی دقیق از این منطبق جهانی و حاصل تطبیق آگاهانه با استانداردهای معتبر است. این ساختار، جامعیت علمی، انسجام آموزشی و کفایت حرفه‌ای برنامه را تضمین کرده و زمینه تربیت مدیران و خط‌مشی‌گذاران توانمند، پاسخ‌گو و مجهز به مهارت‌های روز را فراهم می‌سازد.

1. NASPAA Accreditation Standards — Standard ۵: Matching Operations with the Mission (Universal Required Competencies). <https://www.naspaa.org/accreditation/standards-and-guidance/standard-standard-guidance/standard-۵-matching-operations>
2. NASPAA –Self-Study Instructions ۲۰۲۵. <https://www.naspaa.org/doc/۲۰۲۵-self-study-instructions>
3. EAPAA Standards (۲۰۲۳ Edition). <https://eapaa.eu/wp-content/uploads/۱۰/۲۰۲۳/EAPAA-Standards-۲۰۲۳-۱.pdf>
4. UN-IASIA: Standards of Excellence for Public Administration Education and Training (۲۰۲۳). https://unpan.un.org/sites/default/files/resource/۲۰۲۳/UN-IASIA_Standards/۲۰٪۲۸۱٪۲۹.pdf

حوزه ۱: مبانی نظری و مفهومی مدیریت و دولت (Foundation of Public Administration & Management)

حوزه ۲: اقتصاد، مدیریت مالی عمومی و حسابداری دولتی (Economics & Public Finance Management)

حوزه ۳: روش‌های کمی، فناوریانه و داده‌محور در مدیریت دولتی (Quantitative Methods, Analytics & Digital Government)

حوزه ۴: خط‌مشی‌گذاری عمومی، حکمرانی و تصمیم‌گیری (Public Policy, Governance & Decision-Making)

حوزه ۵: مدیریت منابع انسانی دولتی و توسعه سازمانی (Public HRM & Organizational Development)

حوزه ۶: مدیریت عملیات، پروژه، فرایند و خدمات عمومی (Public Operations, Processes & Project Management)

حوزه ۷: مهارت‌های حرفه‌ای و اشتغال‌پذیری (Professional Skills & Employability)

حوزه ۱: مبانی نظری و مفهومی مدیریت و دولت

ردیف	حوزه کلی	نام درس	نوع درس	تعداد واحد
۱	مبانی نظری و مفهومی مدیریت و دولت (Foundation of Public Administration & Management)	مبانی سازمان و مدیریت (۱)	پایه	۲
۲		مبانی سازمان و مدیریت (۲)	پایه	۲
۳		مدیریت رفتار سازمانی	پایه	۳
۴		اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام	پایه	۳
۵		جامعه‌شناسی سازمانی	تخصصی - الزامی	۲

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۱۲

۲	تخصصی - الزامی	مدیریت در ایران: سیر اندیشه و عمل		۶
۲	تخصصی - الزامی	مدیریت تطبیقی		۷
۲	تخصصی - الزامی	اداره امور حکومت‌های محلی و مدیریت شهری		۸
۳	تخصصی - الزامی	مبانی مدیریت دولتی		۹
۳	تخصصی - الزامی	مدیریت توسعه و پیشرفت اسلامی ایرانی		۱۰
۲	تخصصی - الزامی	اخلاق حرفه‌ای در مدیریت با رویکرد اسلامی		۱۱

حوزه ۲: اقتصاد، مدیریت مالی عمومی و حسابداری دولت

ردیف	حوزه کلی	نام درس	نوع درس	تعداد واحد
۱۲	اقتصاد، مدیریت مالی عمومی و حسابداری دولتی (Economics & Public Finance Management)	اقتصاد خرد	پایه	۳
۱۳		اقتصاد کلان	پایه	۳
۱۴		اصول حسابداری (۱)	تخصصی - الزامی	۲
۱۵		اصول حسابداری (۲)	تخصصی - الزامی	۲
۱۶		مدیریت مالی عمومی	تخصصی - الزامی	۲
۱۷		بودجه‌ریزی دولتی	تخصصی - الزامی	۳
۱۸		حسابداری و حسابرسی دولتی	تخصصی - اختیاری	۳
۱۹		اقتصاد دیجیتال	تخصصی - اختیاری	۲
۲۰		اقتصاد سیاسی	تخصصی - اختیاری	۲

حوزه ۳: روش های کمی، فناوریانه و داده محور

ردیف	حوزه کلی	نام درس	نوع درس	تعداد واحد
۲۱	روش های کمی، فناوریانه و داده محور در مدیریت دولتی (Quantitative Methods, Analytics & Digital Government)	ریاضیات کاربردی در مدیریت (۱)	پایه	۲
۲۲		ریاضیات کاربردی در مدیریت (۲)	پایه	۲
۲۳		آمار کاربردی در مدیریت (۱)	پایه	۲
۲۴		آمار کاربردی در مدیریت (۲)	پایه	۲
۲۵		روش های پژوهش در مدیریت	پایه	۲
۲۶		هوش مصنوعی و کاربرد آن در مدیریت	پایه	۲
۲۷		پژوهش عملیاتی (۱)	تخصصی - الزامی	۲
۲۸		پژوهش عملیاتی (۲)	تخصصی - الزامی	۲
۲۹		تحلیل گری داده در سازمان و مدیریت	تخصصی - الزامی	۲
۳۰		مبانی دولت هوشمند	تخصصی - الزامی	۲

حوزه ۴: خط مشی گذاری عمومی، حکمرانی و تصمیم گیری

ردیف	حوزه کلی	نام درس	نوع درس	تعداد واحد
۳۱	خط مشی گذاری عمومی، حکمرانی و تصمیم گیری (Public Policy, Governance & Decision-Making)	تصمیم گیری و خط مشی گذاری عمومی	تخصصی - الزامی	۳
۳۲		مبانی مدیریت راهبردی	تخصصی - الزامی	۲
۳۳		مباحث ویژه در مدیریت دولتی	تخصصی - الزامی	۲
۳۴		بحران شناسی و مدیریت بحران	تخصصی - الزامی	۲
۳۵		مسئله یابی و حل مسئله خلاق	تخصصی - الزامی	۲
۳۶		حکمرانی کارآفرینانه در بخش سوم	تخصصی - الزامی	۲
۳۷		تحلیل و طراحی خط مشی (رویکرد مهارتی)	تخصصی - الزامی	۲
۳۸		بازاریابی اجتماعی و خط مشی رفتاری	تخصصی - اختیاری	۲
۳۹		روان شناسی سیاسی و اجتماعی	تخصصی - اختیاری	۲
۴۰		مدیریت شراکت عمومی - خصوصی	تخصصی - اختیاری	۲

حوزه ۵: مدیریت منابع انسانی و توسعه سازمانی

ردیف	حوزه کلی	نام درس	نوع درس	تعداد واحد
۴۱	مدیریت منابع انسانی دولتی و توسعه سازمانی (Public HRM & Organizational Development)	مدیریت منابع انسانی	تخصصی - الزامی	۳
۴۲		روان شناسی صنعتی و سازمانی	تخصصی - الزامی	۲
۴۳		مدیریت تغییر و تحول سازمانی	تخصصی - الزامی	۳
۴۴		طراحی ساختار و سازماندهی	تخصصی - الزامی	۲
۴۵		مدیریت عملکرد سازمانی	تخصصی - الزامی	۲
۴۶		علوم شناختی در سازمان	تخصصی - اختیاری	۲
۴۷		مبانی رهبری و فرهنگ سازمانی	تخصصی - اختیاری	۲

حوزه ۶: مدیریت عملیات، پروژه، فرآیند و خدمات

ردیف	حوزه کلی	نام درس	نوع درس	تعداد واحد
۴۸	مدیریت عملیات، پروژه، فرآیند و خدمات عمومی (Public Operations, Processes & Project Management)	مدیریت روابط عمومی و شبکه‌های اجتماعی	تخصصی - الزامی	۲
۴۹		تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل سیستم‌ها	تخصصی - الزامی	۲
۵۰		کارآفرینی در بخش عمومی	تخصصی - الزامی	۲
۵۱		مدیریت پروژه	تخصصی - اختیاری	۲
۵۲		مدیریت فرآیند در بخش عمومی	تخصصی - اختیاری	۲
۵۳		مدیریت فناوری و نوآوری	تخصصی - اختیاری	۲
۵۴		مدیریت خدمات عمومی	تخصصی - اختیاری	۲
۵۵		حقوق اداری و مدیریت قراردادها	تخصصی - اختیاری	۲

حوزه ۷: مهارت‌های حرفه‌ای و اشتغال پذیری

ردیف	حوزه کلی	نام درس	نوع درس	تعداد واحد
۵۶	مهارت‌های حرفه‌ای و اشتغال پذیری (Professional Skills & Employability)	کارآفرینی سازمانی	پایه	۲
۵۷		زبان تخصصی (۱)	تخصصی - الزامی	۲
۵۸		زبان تخصصی (۲)	تخصصی - الزامی	۲
۵۹		مهارت‌های عمومی سازمانی	مهارتی	۳
۶۰		مهارت‌های نرم و مربی‌گری سازمانی	مهارتی	۲
۶۱		مهارت‌های کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکار	مهارتی	۲
۶۲		نرم‌افزارهای کاربردی مدیریت	مهارتی	۳
۶۳		کاربینی	مهارتی	۱
۶۴	کارآموزی و یادگیری تجربی	مهارتی	۲	

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

ورود به رشته مدیریت دولتی برای داوطلبانی که دارای مدرک دیپلم در یکی از رشته‌های ریاضی و فیزیک، علوم تجربی و علوم انسانی هستند امکان‌پذیر است. این گستره پذیرش نشان‌دهنده ماهیت میان‌رشته‌ای و جامع این رشته است که دانشجویان را قادر می‌سازد تا مفاهیم مدیریتی، اقتصادی، اجتماعی و تحلیلی را به صورت تلفیقی بیاموزند. انتخاب این رشته برای داوطلبان با پیش‌زمینه‌های مختلف علمی، فرصت ایجاد توانمندی‌های چندوجهی را فراهم می‌آورد و امکان تطبیق دانش نظری با چالش‌های عملی در سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی دولتی، غیرانتفاعی، نهادهای عمومی، مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی را میسر می‌سازد. پذیرش داوطلبان با رشته‌های مختلف، علاوه بر گسترش تنوع دانش و تجربه در کلاس‌های آموزشی، امکان تعامل میان‌رشته‌ای و یادگیری تجربی را نیز افزایش می‌دهد و دانشجویان را به بهره‌گیری از رویکردهای نوین مدیریتی و حکمرانی هوشمند توانمند می‌سازد. بنابراین، شرایط ورود به این دوره نه

تنها بر مطالعات نظری و تحلیلی تأکید دارد، بلکه مسیر لازم برای پرورش مهارت‌های حرفه‌ای، توانمندی‌های نوآورانه و قابلیت پاسخگویی به نیازهای پیچیده جامعه را نیز فراهم می‌آورد.

چ) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته؛

رشته مدیریت دولتی ماهیتی میان‌رشته‌ای و کاربردی دارد و پذیرش تنها برای داوطلبان دارای دیپلم رشته‌های ریاضی، علوم تجربی و علوم انسانی امکان‌پذیر است. دانشجویان باید توانایی‌های پایه در ریاضیات، آمار، تحلیل داده و مهارت‌های زبانی را دارا باشند و دارای قابلیت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله و کار تیمی باشند. برنامه آموزشی شامل دروس نظری، عملی، کارگاهی و کارآموزی است که با پیش‌نیازها و نسبت استاد به دانشجو طراحی شده است. ارائه دروس عملی و کارگاهی مستلزم زیرساخت‌های فناوری، تجهیزات رایانه‌ای، نرم‌افزارهای مدیریتی و محیط‌های شبیه‌سازی است. بخشی از هیئت علمی باید تجربه اجرایی در بخش دولتی و عمومی داشته باشد و عملکرد آنان به صورت مستمر ارزیابی شود. گسترش رشته بر اساس تحلیل نیاز بازار، فناوری‌های نوین و حکمرانی عمومی انجام می‌شود و همکاری با نهادهای دولتی و بخش خصوصی الزامی است. برنامه درسی باید به صورت دوره‌ای بازنگری و به‌روزرسانی شود.

ه) زمینه‌های شغلی حال و آینده

رشته مدیریت دولتی به عنوان یکی از شاخه‌های کلیدی علوم مدیریت، نقش محوری در توسعه نظام اداری و ارائه خدمات عمومی ایفا می‌کند. دانشجویان این رشته با فراگیری دانش نظری و مهارت‌های عملی، توانمندی‌های لازم برای مدیریت سازمان‌ها و نهادهای دولتی را کسب می‌کنند و قادر خواهند بود فرآیندهای برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و نظارت بر امور عمومی را به شکل مؤثر اجرا کنند. با توجه به پیچیدگی‌های ساختاری، فرهنگی و اجتماعی سازمان‌ها، مدیریت کارآمد نیازمند فهم عمیق فرآیندهای تصمیم‌گیری، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی است. رشد فناوری و دیجیتالی شدن فرآیندهای اداری، تقاضا برای مدیرانی که توانایی تلفیق دانش مدیریتی با فناوری‌های نوین را دارند، به طور چشمگیری افزایش داده است. تخصص‌های متعدد این رشته، از جمله مدیریت منابع انسانی، برنامه‌ریزی و بودجه، ارزیابی عملکرد، تحول سازمانی و حکمرانی هوشمند، فرصت‌های شغلی گسترده‌ای ایجاد کرده و دانش‌آموختگان را برای ایفای نقش‌های کلیدی در سازمان‌های دولتی آماده می‌سازد. زمینه‌های شغلی رشته مدیریت دولتی در سازمان‌ها، نهادها و

دستگاه‌های اجرایی دولتی، غیرانتفاعی، نهادهای عمومی، مؤسسات عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و همچنین بخش خصوصی، شامل موارد زیر است:

- تحلیل‌گر و کارشناس خط‌مشی‌های عمومی
- مشاور خط‌مشی‌گذاری عمومی
- کارشناس برنامه‌ریزی و بودجه
- کارشناس منابع انسانی
- کارشناس توسعه شغلی و آموزش کارکنان
- کارشناس ارزیابی عملکرد سازمانی
- کارشناس امور اداری و پشتیبانی
- مدیر پروژه‌های بخش عمومی و اجتماعی
- کارشناس مدیریت شهری و سازمان‌های محلی
- کارشناس توسعه و بهبود فرآیندهای سازمانی
- کارشناس تحول اداری و بازطراحی ساختار
- کارشناس هوشمندسازی سازمان‌ها و دولت هوشمند
- کارشناس داده‌کاوی و تحلیل اطلاعات مدیریتی
- کارشناس فناوری‌های نوین در مدیریت دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی
- مدیر راهبردی و سیاست‌گذاری کلان
- کارشناس مدیریت بحران و پایداری سازمانی
- مشاور مدیریتی در سازمان‌های دولتی و غیرانتفاعی
- کارشناس توسعه سرمایه انسانی و ظرفیت‌سازی سازمانی
- کارشناس مدیریت کیفیت و بهره‌وری سازمانی
- کارشناس حوزه نوآوری و اصلاحات ساختاری
- کارشناس هماهنگی و نظارت بر اجرای سیاست‌ها
- کارشناس توسعه خدمات عمومی و اجتماعی
- کارشناس تحول دیجیتال و نظام‌های هوشمند اداری
- کارشناس مدیریت منابع مالی و حسابداری عمومی
- کارشناس حقوق اداری و انطباق مقررات
- کارشناس / مدیر عملکرد و نظارت راهبردی بر سازمان‌ها
- کارشناس مشارکت مردمی و حکمرانی مشارکتی
- کارشناس تحلیل محیطی و مطالعات توسعه‌ای
- مشاور راهبردی در پروژه‌های کلان ملی و محلی
- مدیر یا مشاور نوآوری سازمانی
- کارشناس توسعه کسب‌وکار در بخش عمومی

- کارشناس تحلیل و ارزیابی پروژه‌های کارآفرینانه
- مشاور راه‌اندازی و مدیریت شرکت‌های وابسته به بخش دولتی یا اجتماعی
- کارشناس طراحی و توسعه خدمات نوآورانه عمومی
- کارشناس/مدیر کسب و کارهای اجتماعی و ابتکارات نوآورانه

این طیف گسترده از فرصت‌های شغلی نشان‌دهنده اهمیت محوری رشته مدیریت دولتی در توسعه یک نظام اداری کارآمد، پاسخگو، نوآور و همسو با نیازهای جامعه است. توانایی تحلیل سیاست‌ها و برنامه‌ها، مدیریت منابع انسانی، طراحی و پیاده‌سازی فرآیندهای سازمانی، و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، دانش‌آموختگان را برای ایفای نقش‌های کلیدی در سطوح کارشناسی، اجرایی و راهبردی آماده می‌سازد. دانش‌آموختگان می‌توانند با تلفیق مهارت‌های تحلیلی، مدیریتی و فناوری، ضمن ارتقای کارایی و بهره‌وری سازمان‌ها، شفافیت و پاسخگویی را افزایش داده و نقش مؤثری در تحقق حکمرانی اخلاقی و عدالت اجتماعی ایفا کنند. همچنین، توانمندی در مدیریت بحران، توسعه ظرفیت سازمانی، مشاوره مدیریتی و تحلیل خط‌مشی‌های عمومی، زمینه را برای ایفای مسئولیت‌های کلیدی در پروژه‌های ملی و محلی فراهم می‌آورد. طبق گزارش سازمان اداری استخدامی کشور (اردیبهشت ۱۴۰۳) در خصوص سهم و جایگاه رشته‌های تحصیلی در آزمون‌های استخدامی دستگاه‌های اجرایی، رشته مدیریت در صدر رشته‌های پرتقاضای دستگاه‌های اجرایی برای استخدام (بازه ۱۳۹۵-۱۴۰۲) قرار دارد و در بین رشته‌های مدیریت (دولتی، صنعتی، بازرگانی و مالی)، رشته مدیریت دولتی در صدر رشته‌های پرتقاضا از سوی دستگاه‌های اجرایی است. این به معناست که «بیشترین موقعیت‌های شغلی برای جذب و استخدام در دستگاه‌های اجرایی» در آزمون‌های استخدامی، از آن رشته «مدیریت دولتی» است.

در مجموع، رشته مدیریت دولتی دانشجویان را برای مدیریت هوشمند و اثرگذار در سازمان‌ها، نهادها و دستگاه‌های اجرایی دولتی، غیرانتفاعی، نهادهای عمومی، مؤسسات عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و بخش خصوصی آماده می‌کند و ظرفیت لازم برای پاسخگویی به چالش‌های پیچیده، نوآوری سازمانی، توسعه خدمات عمومی و شکل‌دهی به نظام مدیریتی پاسخگو و پایدار را در آنان ایجاد می‌نماید. این رشته به عنوان پلی میان دانش نظری، مهارت‌های عملی و فناوری، فرصت‌های گسترده‌ای برای تأثیرگذاری اجتماعی، ارتقای کیفیت خدمات و توسعه نظام اداری کشور فراهم می‌آورد.

ی) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی (جایگاه رشته تحصیلی در حوزه تمدنی گذشته، حال و آینده و بافت فرهنگی و اجتماعی کشور)

با توجه به رویکردهای تمدنی انقلاب اسلامی، ایجاد بسترهای دانشی گسترده و تدوین الگوهای علمی و کاربردی در حوزه خط‌مشی‌گذاری و مدیریت امور عمومی، از ضروریات تحقق یک تمدن پیشرو و اثرگذار به شمار می‌رود. در این چارچوب، رشته مدیریت دولتی با تمرکز بر آموزش دروس عملی و کاربردی مرتبط با اداره سازمان‌ها و نظام‌های اداری، جایگاهی ممتاز در علوم انسانی یافته و نقشی تعیین‌کننده در شکل‌دهی به تمدن نوین اسلامی و پیاده‌سازی نظام‌های هماهنگ با ارزش‌های آن ایفا می‌کند. این رشته، با تلفیق دانش نظری و مهارت‌های اجرایی، دانشجویان را توانمند می‌سازد تا علاوه بر درک اصول مدیریت، قابلیت تحلیل و حل مسائل پیچیده سازمانی در بافت اجتماعی و فرهنگی کشور را کسب کنند. توجه به اصول و آموزه‌های اسلامی، ارزش‌های فرهنگی و مسئولیت‌های اجتماعی، از شاخصه‌های بنیادی این رشته است. برنامه درسی مدیریت دولتی به گونه‌ای طراحی شده که دانشجویان با مفاهیمی همچون عدالت، پاسخگویی، شفافیت، حکمرانی اخلاقی و مدیریت راهبردی آشنا شوند و بتوانند این مفاهیم را در فرآیندهای اداری معاصر نهادینه

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۱۸

کنند. ایجاد یک مدل حکومتی و مدیریتی همسو با ارزش‌های اجتماعی و اسلامی، هدفی است که رشته مدیریت دولتی پیگیری می‌کند تا نظام اداری کشور ضمن کارآمدی، با هویت ملی و اصول تمدنی منطبق باشد.

از منظر تمدنی، اداره مؤثر و کارآمد امور کشور و مدیریت دولتی اثربخش، نه تنها به ارتقای کارایی سازمان‌ها کمک می‌کند، بلکه به تقویت هویت ملی، انسجام اجتماعی و توسعه سرمایه‌های انسانی و فرهنگی نیز می‌انجامد. بهره‌گیری از مشارکت فعال شهروندان در فرآیندهای تصمیم‌گیری، ترویج حکمرانی مشارکتی و ارتقای شفافیت، از دیگر ابعاد این رویکرد است که هدف آن پاسخگویی به نیازهای جامعه و تقویت اعتماد اجتماعی است. بدین ترتیب، رشته مدیریت دولتی می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد نظام مدیریتی متعالی، جامع و هماهنگ با ارزش‌های فرهنگی، اجتماعی و تمدنی کشور باشد و به توسعه پایدار و ارتقای کیفیت زندگی اجتماعی کمک کند.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

دروس عمومی مطابق با آخرین مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی اجرا می‌شود.

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس پایه

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد جلسات		تعداد ساعات*	پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	عملی - نظری	نظری	عملی			
۱	مبانی سازمان و مدیریت و مدیریت (۱)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	
۲	مبانی سازمان و مدیریت و مدیریت (۲)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مبانی سازمان و مدیریت و مدیریت (۱)	
۳	مدیریت رفتار سازمانی	۳	۳	-	-	۳۲	۴۸	-	مبانی سازمان و مدیریت و مدیریت (۲)	
۴	ریاضیات و کاربرد آن مدیریت (۱)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	
۵	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱)	
۶	آمار و کاربرد آن در مدیریت (۱)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	
۷	آمار و کاربرد آن در مدیریت (۲)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	آمار و کاربرد آن در مدیریت (۱)	
۸	روش‌های پژوهش در مدیریت	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-	
۹	اقتصاد خرد	۳	۳	-	-	۳۲	۴۸	-	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	
۱۰	اقتصاد کلان	۳	۳	-	-	۳۲	۴۸	-	اقتصاد خرد	
۱۱	اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام	۳	۳	-	-	۳۲	۴۸	-	مدیریت رفتار سازمانی	
۱۲	هوش مصنوعی و کاربرد آن در مدیریت	۲	-	۲	-	۱۶	۳۲	۳۲	نیم سال سوم به بعد	
۱۳	کارآفرینی سازمانی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مدیریت رفتار سازمانی	
-	جمع	۳۰	۲۸	۲	-	-	-	-	-	

* ساعت آموزش برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی ۳۲ ساعت، عملی (از نوع کارگاهی) ۴۸ ساعت، کارآموزی و کارورزی ۶۴ یا ۱۲۸ ساعت است.

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی الزامی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد ساعات*		تعداد جلسات	پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی			
۱	اصول حسابداری (۱)	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	-	-	
۲	اصول حسابداری (۲)	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	اصول حسابداری (۱)	-	
۳	پژوهش عملیاتی (۱)	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	-	-	
۴	پژوهش عملیاتی (۲)	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	پژوهش عملیاتی (۱)	-	
۵	زبان تخصصی (۱)	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	-	-	
۶	زبان تخصصی (۲)	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	زبان تخصصی (۱)	-	
۷	مدیریت منابع انسانی	۳	۳	-	-	۴۸	۱۶	مدیریت رفتار سازمانی	-	
۸	مبانی مدیریت راهبردی	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	-	
۹	مبانی مدیریت دولتی	۳	۳	-	-	۴۸	۱۶	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	-	
۱۰	مدیریت مالی عمومی	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	اقتصاد کلان	-	
۱۱	بودجه ریزی دولتی	۳	۳	-	-	۴۸	۱۶	مدیریت مالی عمومی	-	
۱۲	جامعه‌شناسی سازمانی	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	-	-	
۱۳	روان‌شناسی صنعتی و سازمانی	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	مدیریت رفتار سازمانی	-	
۱۴	بحران شناسی و مدیریت بحران	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	مبانی مدیریت دولتی - مدیریت رفتار سازمانی	-	
۱۵	تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل سیستمها	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	-	
۱۶	تحلیل‌گری داده در سازمان و مدیریت	۲	۲	-	-	۳۲	۱۶	تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل سیستمها	-	

دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی / ۲۳

۱۷	مبانی دولت هوشمند	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مبانی مدیریت دولتی - تحلیل گری داده در سازمان و مدیریت
۱۸	تصمیم گیری و خط مشی گذاری عمومی	۳	۳	-	-	۱۶	۴۸	-	مبانی مدیریت دولتی
۱۹	طراحی ساختار و سازماندهی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مبانی سازمان و مدیریت (۲)
۲۰	مدیریت تغییر و تحول سازمانی	۳	۳	-	-	۱۶	۴۸	-	مدیریت رفتار سازمانی
۲۱	مدیریت توسعه و پیشرفت اسلامی-ایرانی	۳	۳	-	-	۱۶	۴۸	-	اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام
۲۲	اخلاق حرفه‌ای در مدیریت با رویکرد اسلامی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام
۲۳	مدیریت در ایران: سیر اندیشه و عمل	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-
۲۴	مسئله‌یابی و حل مسئله خلاق	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-
۲۵	کارآفرینی در بخش عمومی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	کارآفرینی سازمانی- مبانی مدیریت دولتی
۲۶	مدیریت تطبیقی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مبانی مدیریت دولتی
۲۷	اداره امور حکومت‌های محلی و مدیریت شهری	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مبانی مدیریت دولتی
۲۸	مباحث ویژه در مدیریت دولتی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مبانی مدیریت دولتی مدیریت در ایران: سیر اندیشه و عمل
۲۹	مدیریت عملکرد سازمانی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	مدیریت منابع انسانی
۳۰	تحلیل و طراحی خط‌مشی (رویکرد مهارتی)	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	تصمیم‌گیری و خط‌مشی گذاری عمومی
۳۱	مدیریت روابط عمومی و شبکه‌های اجتماعی	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	-
۳۲	حکمرانی کارآفرینانه در بخش سوم	۲	۲	-	-	۱۶	۳۲	-	کارآفرینی در بخش عمومی
	جمع واحدها	۷۰	۷۰	-	-	-	-	-	-

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	علوم شناختی در سازمان	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	
۲	مبانی رهبری و فرهنگ سازمانی	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	
۳	بازاریابی اجتماعی و خط مشی رفتاری	۲	۲	-	-	۳۲	-	مبانی سازمان و مدیریت (۲) تصمیم گیری و خط مشی گذاری عمومی	
۴	اقتصاد سیاسی	۲	۲	-	-	۳۲	-	اقتصاد کلان - مدیریت مالی عمومی	
۵	اقتصاد دیجیتال	۲	۲	-	-	۳۲	-	اقتصاد کلان	
۶	مدیریت فناوری و نوآوری	۲	۲	-	-	۳۲	-	مبانی سازمان و مدیریت (۲) - کارآفرینی سازمانی	
۷	روان شناسی سیاسی و اجتماعی	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	
۸	مدیریت شراکت عمومی - خصوصی	۲	۲	-	-	۳۲	-	مبانی مدیریت دولتی	
۹	حقوق اداری و مدیریت قراردادها	۲	۲	-	-	۳۲	-	-	
۱۰	حسابداری و حسابداری دولتی	۲	۲	-	-	۳۲	-	اصول حسابداری (۲)	
۱۱	مدیریت فرایند در بخش عمومی	۲	۲	-	-	۳۲	-	طراحی ساختار و سازماندهی	
۱۲	مدیریت پروژه	۲	۲	-	-	۳۲	-	نیم سال چهارم به بعد	
۱۳	مدیریت خدمات عمومی	۲	۲	-	-	۳۲	-	مبانی مدیریت دولتی	
-	جمع واحدها	۲۶	۲۶	-	-	-	-	-	

* گذراندن ۱۰ واحد (نه کمتر و نه بیشتر) از درس‌های اختیاری، الزامی است.

* در بین ۱۰ واحد، امکان گذراندن حداکثر ۲ واحد از درس‌های تخصصی - الزامی سایر رشته‌های مدیریت به تشخیص گروه آموزشی، وجود دارد.

جدول (۵) - عنوان و مشخصات کلی دروس مهارتی - اشتغال پذیری

ردیف	عنوان درس*	تعداد واحد	تعداد واحد به تفکیک نوع			تعداد ساعات*		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱	مهارت‌های عمومی سازمانی	۲	۱	۱		۳۲	۳۲	-	
۲	نرم افزارهای کاربردی در مدیریت	۲	۱	۱		۳۲	۳۲	-	
۳	مهارت‌های کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کار	۲	۱	۱		۳۲	۱۶	-	
۴	مهارت‌های نرم و مربی‌گری سازمانی	۲	۱	۱		۳۲	۱۶	-	
۴	کاربینی*	۱	۰/۵	۰/۵		۲۴	۸	-	
۵	کارآموزی و یادگیری تجربی	۲	-	۲		۱۵۰	-	-	
	جمع واحدها	۱۱	۴/۵	۶/۵					

* بر اساس شیوه‌نامه اجرای دروس مهارتی و اشتغال‌پذیری مصوب جلسه ۹۵۹ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی، درس «کارآموزی و یادگیری تجربی» و درس «کاربینی» جمعاً با ارزش ۳ واحد، به صورت الزامی ارائه می‌گردد و واحدهای باقی‌مانده (تا سقف ۲ واحد) از میان سایر دروس جدول ۵ توسط گروه آموزشی انتخاب می‌شود (گذراندن ۵ واحد در مجموع، الزامی است). نحوه اجرای این دروس مطابق با شیوه‌نامه اجرای دروس مهارتی و اشتغال‌پذیری مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی می‌باشد.

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

ویژگی‌های دروس پایه

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی سازمان و مدیریت (۱)		
نوع درس و واحد	Fundamentals of Organization and Management (۱)	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☒	-	درس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	درس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

مدیریت در جایگاه «زیربنایی ترین سازه دانشی توسعه»، نقش تعیین کننده‌ای در پیش‌رانی تحول اقتصادی، اجتماعی و نهادی ایفا می‌کند؛ به گونه‌ای که کارآمدی هر جامعه و سازمان را می‌توان برآیند کیفیت مدیریت منابع و ظرفیت‌های آن دانست. تحقق این کیفیت، مستلزم اتکای روشمند به نظریه‌ها و پارادایم‌ها و یافته‌های علمی مدیریت حاصل می‌شود. سازمان و مدیریت در امتداد تاریخ، از سپیده‌دم زیست جمعی بشر تا دوره حکمرانی دیجیتال، در بستر ارزش‌ها، ساختارهای نهادی، تحولات تکنولوژیک و منطق‌های فرهنگی مسلط، دستخوش تکامل‌های پی‌درپی شده‌اند. مدیریت به مثابه «دانشی میان‌رشته‌ای»، بر شانه‌های علوم گوناگون همچون اقتصاد، علوم سیاسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، آمار و تحقیق در عملیات بنا شده و همین ریشه‌های متکثر، پویایی و قابلیت انطباق بالای آن را تضمین کرده‌اند. فهم دقیق مفاهیم بنیادین سازمان و مدیریت، واکاوی سیر تکوینی مکاتب و نظریه‌های مدیریتی، و تحلیل زمینه‌های فرهنگی، نهادی و تاریخی مدیریت، از اهداف محوری این درس به شمار می‌آیند.

اهداف ویژه:

- ✓ آشنایی با مفاهیم و تعاریف و توسعه‌ی درک مفهومی و نظری از سازمان و مدیریت از طریق مرور دیدگاه‌های اندیشمندان برجسته و بررسی تعاریف کلاسیک و معاصر.
- ✓ کسب توانمندی تحلیل‌گرانه در تشخیص و ارزیابی سطوح مدیریتی، نقش‌ها، شایستگی‌ها و قابلیت‌های مورد نیاز مدیران در بافت‌های مختلف سازمانی.
- ✓ فهم عمیق سیر تحول اندیشه‌های مدیریتی و توانایی دسته‌بندی پارادایم‌ها و مکاتب مدیریت بر اساس مبانی نظری، مفروضات معرفتی و فلسفی مشترک.
- ✓ تسلط بر اصول و مبانی نظریه‌های سازمان و مدیریت و شناخت منطق شکل‌گیری مکاتب مختلف در چارچوب تحولات علمی، نهادی و محیطی.
- ✓ تقویت مهارت نقد و کاربرد نظریه‌ها از طریق تحلیل دیدگاه‌های موافق و مخالف، با هدف تدوین و بومی‌سازی چارچوب‌های مدیریتی متناسب با ارزش‌های ایرانی-اسلامی و اقتضائات بومی.
- ✓ شناخت جامع ابعاد محیطی مؤثر بر مدیریت و تحلیل پیوندهای بین سازمان و زمینه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فناورانه و فرهنگی به‌منظور فهم حکمرانی و مدیریت در بستر واقعی.

پ) سرفصل‌ها:

- فلسفه وجودی سازمان و نوع شناسی‌های صورت گرفته از سازمان؛
- جایگاه مدیریت و تعاریف مدیریت از دیدگاه اندیشمندان؛

- تمایز بین اداره امور و مدیریت از دیدگاه آمریکایی‌ها، اروپایی‌ها و متقدمین مدیریت
- مدیریت به عنوان علم، هنر یا حرفه؟
- شایستگی‌های رفتاری مدیران و قطب‌های مدیریت از دیدگاه هنری مینتربرگ
- سطوح مدیریت عالی، میانی و عملیاتی و وظایف و مشخصه‌های این سطوح در سازمان؛
- وظایف و نقشهای مدیران و تجزیه و تحلیل آنها؛
- آشنایی با مهارت‌های مدیریت و اهمیت این مهارتها با توجه به سطوح مدیریت؛
- تبیین شایستگی‌های مدیریت با عنایت به دیدگاه اندیشمندان غربی و اسلامی؛
- مرور مدیریت در تمدنهای باستان (تمدن‌های خاور دور، مصر باستان، یونان باستان و روم) و مقایسه آنها با تمدن ایران؛
- آشنایی با دیدگاه‌های اندیشمندان مدیریت در عصر انقلاب صنعتی (آدام اسمیت، رابرت اُون، دانیل مک کالوم، هنری پور)؛
- اهمیت نظریه‌ها در مدیریت و سیر تکامل مکاتب مدیریت در عصر مدیریت علمی؛
- آشنایی با نهضت مدیریت علمی فردریک وینسلو تیلور، تجزیه و تحلیل اصول مدیریت علمی، سرپرستی و وظیفه‌ای، آشنایی با نظریات همکاران و مروجین مدیریت علمی (کارل برث، هنری گانت، فرانک و لیلیان گیلبرت، هارینگتون امرسون، موریس کوک و هنری فورد) و منتقدین مدیریت علمی؛
- رویکرد اداری به مدیریت، فعالیت‌های سازمان، وظایف مدیریت، ابزارهای مدیریت موفق و اصول چهارده گانه هنری فایول؛
- نظریه بوروکراسی ماکس وبر، ویژگی‌های بوروکراسی و کژکارکردهای بوروکراسی از دیدگاه مایکل لیسکی، تالکوت پارسونز، رابرت مرتون، الوین گلدنر، پیتر بلاو، گرینر، سلزنیک، پارکینسون، لارنس پیتر، کروزیبر، کریس آرجریس و وارن بنیس؛
- بررسی مفروضات نظریه‌های مکتب کلاسیک
- تشریح مرحله گذار از مکتب کلاسیک به مکتب رفتاری با توجه به ایده‌های مری پارکر فالوت و خدمات علمی چستر بارنارد؛
- بررسی و مقایسه نظریه‌های مطرح در مکتب رفتاری:
 - نهضت روابط انسانی (هرم نهضت روابط انسانی، تشریح چهار فاز اصلی آزمایشات هائورن توسط التون مایو و همکاران)،
 - رویکرد منابع انسانی (نظریه سلسله مراتب آبراهام مازلو و نظریه X و Y داگلاس مک گرینگور)
 - رویکرد علوم اجتماعی (دیدگاه فریتز روتلیسبرگر و ویلیام دیکسون و نظریه اجتماعی - فنی)
- ارزیابی و مقایسه مفروضات مکتب کلاسیک و رفتاری؛
- آشنایی با تاریخچه و زیرمجموعه‌های رویکرد کمی یا علم مدیریت (تحقیق در عملیات، مدیریت عملیات و فناوری اطلاعات)؛
- بررسی مکتب سیستم‌ها با عنایت به نظریه‌های بارنارد، آکاف، هگل، سطوح سیستم‌ها و سیستم‌های عمومی بولدینگ و برتالانی؛
- تشریح رویکرد اقتضایی و مراحل نظریه‌سازی اقتضایی در مدیریت با توجه به دیدگاهها و مطالعات صورت گرفته سایمون - مارچ - سیرت، تامپسون، لارنس و لورش، تام برنز و جورج استاگر، جوآن وودوارد؛
- آشنایی با نظریه‌های جدید مدیریت:
 - تبیین نظریه آشوب و کاربردهای آن در دنیای کسب و کار و سازمان‌ها؛
 - مدیریت دانش و سازمان یادگیرنده؛
 - رویکرد پست مدرن به سازمان و مدیریت؛
 - نظریه نهادی و هم‌شکلی سازمانی؛
 - پارادایم‌های جامعه‌شناختی و تجزیه و تحلیل سازمانی؛
 - استعاره‌های سازمان؛
 - رویکردهای ساختارگرای اجتماعی؛
 - مروری بر نظریه‌های وابستگی منابع، هزینه مبادله، بوم‌شناختی جمعیت؛

▪ رویکرد ترکیبی به نظریه‌های مدیریت.

- آشنایی با کتب و آثار تأثیرگذار اندیشمندان مدیریت و مقایسه مکاتب مدیریت و کاربردهای آنها در دنیای کسب و کار؛
- تشریح ارتباط بین محیط با سازمان و مدیریت در قالب نیروهای محیطی و مسئولیت اجتماعی؛
- ارزیابی محیط اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کشورهای مهم دنیا با رویکرد مدیریتی؛
- تبیین رویکردهای واگرا و همگرا در تأثیر و تأثر متقابل نظریه سازمان با محیط؛
- ارتباط بین فرهنگ و مدیریت سازمانها را با عنایت به مطالعات صورت گرفته؛
- تشریح رویکردها، نوع‌شناسی‌ها و سطوح اخلاق حرفه‌ای و سازمانی و آشنایی با فرهنگ و اخلاق اسلامی؛
- آشنایی با مدیریت تنوع و تغییر و تبیین فرآیندها، کانونها و استراتژیهای مدیریت تغییر در سازمانها؛
- تشریح اهمیت کارآفرینی در محیط کسب و کار و نحوه کارکرد کارآفرینی در سازمانها.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد

پروژه ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، مازیک، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۳)، مبانی سازمان و مدیریت (فصول ۱ و ۲ و ۳)، تهران: انتشارات راه دان.
۲. الوانی، سید مهدی (۱۴۰۳)، مدیریت عمومی (فصل ۱)، تهران: نشر نی.
۳. رضائیان علی (۱۴۰۳)، مبانی سازمان و مدیریت (فصل ۱ و ۲)، تهران: انتشارات سمت.
۴. رایبنز، استیفن پی. (۱۴۰۳)، تئوری سازمان ساختار و طرح سازمانی (فصل سوم تا هشتم)، ترجمه: سید مهدی الوانی و حسن دانایی فرد، تهران: انتشارات صفار.
۵. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد اول): مبانی سازمان و مدیریت، تهران: انتشارات مهربان.
۶. Robbins Stephen P. & Coulter Mary & Randel Amy (۲۰۲۱), Management, New York: Pearson Education Limited.
۷. Kreitner Robert (۲۰۱۳), Management, Boston: Houghton Mifflin Harcourt.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی سازمان و مدیریت (۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamentals of Organization and Management (۲)	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	مبانی سازمان و مدیریت (۱)	پایه ■ نظری ■
دروس هم نیاز:	-	عملی □ تخصصی الزامی □
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی □ تخصصی اختیاری □
		پروژه/رساله / پایان نامه □
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری □

ب) هدف کلی:

انسان‌ها برخوردار از مجموعه‌ای از نیازهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی‌اند و برای معنابخشی به زندگی جمعی و پاسخ‌گویی کارآمد به این نیازها، اقدام به خلق سازمان‌ها و نظام‌های همکاری می‌کنند. مدیریت، به‌مثابه نیروی محرکه و عنصر پویا، شریان حیاتی هر سازمان را شکل می‌دهد؛ زیرا در غیاب آن، منابع انسانی، مالی و فنی صرفاً بالقوه باقی می‌مانند و امکان تبدیل شدن به محصول، خدمت یا ارزش عمومی را نخواهند یافت. دانش مدیریت بر بستری از عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فناورانه و فرهنگی استوار است و در قالب کارکردهای بنیادین خود (برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، مدیریت منابع انسانی، هدایت و کنترل) تجلی می‌یابد. فهم و به‌کارگیری این کارکردها مستلزم توجه به اقتضانات بومی، فرهنگی و نهادی است تا مدیریت بتواند در میدان عمل، کارایی و مشروعیت لازم را کسب کند. هدف کلی این درس، فراهم ساختن درکی عمیق و نظام‌مند از کارکردهای اصلی مدیریت و تبیین نقش آنها در پویایی و اثربخشی سازمان‌هاست.

اهداف ویژه:

- ✓ شناخت عمیق کارکردهای اصلی مدیریت و تبیین نقش و اهمیت آنها در ارتقای کارایی، اثربخشی و مزیت رقابتی سازمان.
- ✓ درک مفهومی و تحلیلی برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری از طریق شناخت رویکردها، ابعاد، فرآیندها و ابزارهای علمی مورد استفاده در محیط‌های پیچیده و پویا.
- ✓ کسب توانمندی در تحلیل و کاربست اصول سازمان‌دهی و طراحی ساختار به‌گونه‌ای که دانشجو بتواند معماری سازمانی کارآمد و متناسب با مأموریت، راهبرد و محیط ایجاد کند.
- ✓ آشنایی نظام‌مند با فعالیت‌ها و فرآیندهای مدیریت منابع انسانی و تأکید بر اهمیت نگهداشت، توسعه و توانمندسازی سرمایه انسانی به‌عنوان زیربنای مزیت پایدار سازمان.
- ✓ درک مباحث بنیادین هدایت و رهبری سازمانی شامل مدیریت تیم‌های اثربخش، ایجاد انگیزش، تسهیل ارتباطات سازنده و شکل‌دهی به فرهنگ عملکردمحور.
- ✓ تسلط بر فلسفه، فرآیند و رویکردهای کنترل، نظارت و ارزیابی عملکرد با هدف ارتقای انسجام، پاسخ‌گویی و کیفیت تصمیم‌گیری.
- ✓ کسب قابلیت تحلیل و فهم مدیریت بهره‌وری، کیفیت و اثربخشی به‌منظور درک نظام مدیریتی یکپارچه‌ای که سازمان را به سوی بهبود مستمر و ارزش‌آفرینی هدایت می‌کند.

پ) سر فصل‌ها:

- آشنایی با دسته‌بندی صاحب‌نظران از کارکردها و وظایف مدیریت، تعاریف و ابعاد آنها؛
- تشریح تعاریف، اهداف، فرآیند، اصول و موانع برنامه‌ریزی و روشهای پیش‌بینی؛
- آشنایی با ویژگی‌های اهداف سازمان، سطوح اهداف و رویکردها به هدفگذاری؛
- تبیین سطوح مختلف برنامه‌ریزی و تقسیم‌بندی انواع برنامه‌ریزی؛
- انواع نگرشها به برنامه‌ریزی و تشریح ویژگی‌های آنها؛

- معرفی ابزارهای برنامه‌ریزی و کاربردهای آنها در برنامه‌ریزی‌های سازمانی؛
- تشریح مدیریت استراتژیک و معیارهای انتخاب و ارزیابی تصمیمات استراتژیک؛
- تشریح فرآیند برنامه‌ریزی استراتژیک در قالب سطوح استراتژیک سازمان؛
- انواع مکاتب فکری شکل‌گیری تفکر استراتژیک در سازمان و ارزیابی و تحلیل مفروضات آنها؛
- آشنایی با تقسیم‌بندی‌های مربوط به انواع استراتژی‌ها و مشخصات استراتژی‌های سازمانی؛
- انواع مدل‌های تصمیم‌گیری و سبک‌های مختلف تصمیم‌گیری مدیران؛
- تصمیم‌گیری گروهی، فنون کمی و خطاها و سوگیری‌های تصمیم‌گیری؛
- فرآیندها، فنون و موانع خلاقیت و نوآوری در سازمان‌ها؛
- آشنایی با جایگاه و کارکرد سازماندهی در سازمان و گام‌های فرآیند سازماندهی؛
- عناصر کلیدی سازماندهی و ساختار سازمانی و تشریح هر یک از این عناصر و روابط آنها با یکدیگر؛
- آشنایی با ابعاد زمینه‌ای و اقتضائات طراحی ساختار سازمانی و نحوه تأثیرگذاری هر یک از آنها در معماری سازمان با توجه به مطالعات محققان؛
- تشریح انواع ساختارهای سازمانی و مقایسه نقاط قوت و ضعف آنها؛
- معرفی ساختارهای سازمانی متناسب با دوران معاصر و کاربردهای آنها؛
- انواع پیکره‌بندی سازمانی با توجه به بخش کلیدی سازمان، ساز و کار اصلی هماهنگی و نوع تمرکززدایی؛
- رویکردهای هماهنگی و انواع وابستگی جریان کار در میان واحدهای سازمانی و ویژگیهای آنها؛
- شناسایی فعالیت‌های اصلی مدیریت منابع انسانی و روابط بین آنها؛
- تشریح مدیریت مسیر ترقی و رویکردهای مربوط به آن؛
- اهمیت روابط کار و سبک‌های مدیریت روابط کار؛
- تشریح عوامل تشکیل‌دهنده رفتار در سازمان، نوع شناسی‌های شخصیت و فرآیند ادراک در محیط کار؛
- درک نقش انگیزش در تحقق اهداف سازمان و تجزیه و تحلیل نظریه‌های مهم انگیزش در سازمان به همراه کاربردهای آنها؛
- آشنایی با مفاهیم گروه و تیم و تشریح مشخصات تیم‌های اثربخش؛
- ابعاد مدیریت تعارض، فرآیند مذاکره، رفتارهای سیاسی، فرآیند ارتباطات؛
- آشنایی با ماهیت و سیر تکامل نظریه‌های رهبری و عناصر اساسی فرآیند نفوذ و تأثیرگذاری متقابل رهبران و پیروان؛
- ترسیم فرایند کنترل و نظارت در سازمان و تشریح هر یک از مراحل کنترل؛
- ارزیابی عملکرد سازمانی از طریق معیارهای مالی و سیستم‌های جامع مدیریت و مقایسه ابعاد آنها؛
- تشریح ویژگیهای سیستم کنترل اثربخش با توجه به رویکردهای جدید؛
- بررسی فلسفه‌های مطرح در کنترل و نظارت سازمان با عنایت به مولفه‌هایی همچون مفروضات اساسی، اقدامات و پیامدها؛
- تشریح انواع رویکردهای کنترل سازمانی و نحوه کارکرد آنها در سازمان؛
- آشنایی با انواع استراتژی‌های کنترل سازمانی و ویژگیهای آنها؛
- تجزیه و تحلیل کنترل در شرایط بحرانی با توجه به مراحل بحران و چارچوبهای پیشنهادی؛
- آشنایی با عناصر مختلف و رویکردهای بهره‌وری و روشهای سنجش بهره‌وری؛
- تبیین رویکردهای مطرح در مدیریت بهره‌وری و سنجش اثر بخشی سازمانی.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
پروژه	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، ماژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۳)، مبانی سازمان و مدیریت (فصل چهارم تا دوازدهم)، تهران: انتشارات راه دان.
۲. الوانی، سید مهدی (۱۴۰۳)، مدیریت عمومی (فصل دوم تا هشتم)، تهران: نشر نی.
۳. رضائیان علی (۱۴۰۳)، مبانی سازمان و مدیریت (فصل سوم تا شانزدهم)، تهران: انتشارات سمت.
۴. رایبیز، استیفن پی. (۱۴۰۳)، تئوری سازمان ساختار و طرح سازمانی (فصل سوم تا هشتم)، ترجمه: سید مهدی الوانی و حسن دانایی فرد، تهران: انتشارات صفار.
۵. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد اول): مبانی سازمان و مدیریت، تهران: انتشارات مهربان.

۶. Robbins Stephen P. & Coulter Mary & Randel Amy (۲۰۲۱), Management, New York: Pearson Education Limited.

۷. Kreitner Robert (۲۰۱۳), Management, Boston: Houghton Mifflin Harcourt.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت رفتار سازمانی		
عنوان درس به انگلیسی:	Organizational Behavior Management	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	مبانی سازمان و مدیریت ۲	پایه ■ نظری ■
درس هم نیاز:	-	عملی □ تخصصی الزامی □
تعداد واحد:	۳	نظری-عملی □ تخصصی اختیاری □
		پروژه/ رساله / پایان نامه □
تعداد ساعت:	۴۸	مهارتی-اشتغال پذیری □

ب) هدف کلی:

هدف بنیادین این درس، ارتقای توانمندی‌های تحلیلی، شناختی و مهارتی دانشجویان در فهم، تبیین و هدایت رفتار انسان‌ها در بستر سازمانی است. بدین منظور، دانشجویان با مفاهیم پایه، نظریه‌های محوری و شواهد تجربی رفتار سازمانی در سه سطح فرد، گروه و کلان‌سازمان آشنا می‌شوند. این درس آنان را توانمند می‌سازد تا با تکیه بر رویکردهای علمی و میان‌رشته‌ای، الگوهای رفتاری کارکنان را در محیط‌های کاری پیچیده تحلیل کرده، پیامدهای آن را پیش‌بینی نموده و برای ارتقای اثربخشی فردی، تیمی و سازمانی راهکارهای مبتنی بر شواهد ارائه دهند. افزون بر این، درس رفتار سازمانی بستری برای توسعه شایستگی‌های مدیریتی کلیدی—از جمله رهبری تحول‌آفرین، ایجاد انگیزش، ارتباطات اثربخش، مدیریت تعارض، همکاری تیمی و مدیریت فرهنگ سازمانی—فراهم می‌آورد. در نهایت، این درس به تکوین نگرشی نظام‌مند، انسان‌گرایانه و اخلاق‌محور نسبت به سرمایه انسانی کمک کرده و فهم دانشجویان از پویایی‌های اجتماعی و روان‌شناختی سازمان‌ها را تعمیق می‌بخشد.

اهداف ویژه:

- ✓ ایجاد شناختی عمیق از مفاهیم، پیشینه تاریخی و بنیان‌های نظری رفتار سازمانی به‌منظور درک ریشه‌های علمی این حوزه و جایگاه آن در علوم مدیریت و روان‌شناسی اجتماعی.
- ✓ تبیین پیوند میان ویژگی‌های فردی از جمله: شخصیت، نگرش‌ها، هیجان‌ها و سازوکارهای انگیزشی و پیامدهای رفتاری و عملکرد شغلی در محیط‌های کاری.
- ✓ شناخت پیشرفته پویایی‌های گروهی و فرآیندهای تیمی و تحلیل عواملی که در انسجام، کارکرد و اثربخشی گروه‌های سازمانی نقش‌آفرین‌اند.
- ✓ تحلیل علمی تعارض، مذاکره و همکاری از طریق واکاوی سازوکارهای شکل‌گیری، مدیریت و تبدیل آنها به فرصت‌های یادگیری و هم‌افزایی سازمانی.
- ✓ بررسی نقش رهبری و سبک‌های گوناگون آن و تحلیل تأثیر رهبران بر نگرش‌ها، رفتارها و عملکرد کارکنان در سطوح فردی و جمعی.
- ✓ تقویت توانایی شناخت و به‌کارگیری نظریه‌های خلاقیت و نوآوری برای حل مسائل سازمانی و شکل‌دهی به محیطی یادگیرنده و تحول‌محور.
- ✓ شناسایی ابعاد، کارکردها و پیامدهای فرهنگ سازمانی و تسلط بر شیوه‌های هدایت، مدیریت و تغییر فرهنگ برای بهبود عملکرد و انسجام هنجاری.
- ✓ پرورش نگرش اخلاقی، مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای و بینش اسلامی نسبت به رفتار سازمانی، در راستای ارتقای سرمایه انسانی و شکل‌دهی به سازمان‌های اخلاق‌محور و ارزش‌مدار.

پ) سرفصل‌ها:**مقدمه‌ای بر علم رفتار سازمانی**

- تعریف و اهمیت رفتار سازمانی

- سیر تحول و بنیان‌های نظری
- چارچوب‌های شناختی، رفتاری و شناختی-اجتماعی
- ویژگی‌های دانش رفتار سازمانی
- چالش‌های نوین در رفتار سازمانی

۱. مدیریت رفتار سازمانی در سطح فردی

احساسات، نگرش‌ها و ارزش‌ها

- ماهیت احساسات و نظریه وقایع عاطفی
- رابطه عواطف با نگرش‌ها و رفتار کاری
- نگرش‌های شغلی (رضایت، تعهد، درگیری شغلی و حمایت سازمانی)
- ارزش‌ها و نقش آنها در رفتار سازمانی
- نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده و پیامدهای آن

یادگیری و ادراک

- نظریه‌های یادگیری رفتاری و شناختی
- سبک‌ها و روش‌های یادگیری سازمانی
- مدل‌های تقویت و یادگیری اجتماعی
- فرایند ادراک و سوگیری‌های ادراکی
- راهکارهای بهبود ادراک و تصمیم‌گیری

شخصیت

- مفهوم و عوامل مؤثر بر شکل‌گیری شخصیت
- نظریه‌های کلاسیک و معاصر شخصیت
- ابعاد و الگوهای شخصیتی (مثلث تاریک و دیگر صفات)
- دیدگاه اسلام درباره شخصیت و منش رفتاری
- تغییر و رشد شخصیت در محیط کار

نظریه‌های انگیزش

- مفهوم نیاز، انگیزه و تمایز آنها
- نظریه‌های محتوایی انگیزش (مزلو، هرزبرگ، مک کللند...)
- نظریه‌های فرآیندی انگیزش (انتظار، برابری، تقویت...)
- دیدگاه اسلامی درباره انگیزش و نیازهای انسانی
- اصول مکتب اسلام در تعادل مادی و معنوی

انگیزش در عمل

- رابطه انگیزش با طراحی شغل
- مدل ویژگی‌های شغلی و توسعه شغلی
- غنی‌سازی و بازآفرینی شغل
- انگیزش از طریق پاداش، قدردانی و ارزشمندی تلاش
- شکل‌های نوین کار (دورکاری، ساعات شناور، تقسیم کار)

۲. مدیریت رفتار سازمانی در سطح گروهی

گروه و پویایی‌های گروهی

- تعریف گروه و انواع آن
- مراحل تشکیل و توسعه گروه
- مفاهیم اساسی (نقش، هنجار، انسجام، منزلت)
- پدیده‌های گروهی مانند هم‌نوایی و مقایسه اجتماعی
- اثرات روان‌شناختی در عملکرد گروه

تیم و اثربخشی تیم

- تمایز گروه و تیم
- ویژگی‌های تیم‌های اثربخش و چارچوب‌های عملکرد
- ترکیب اعضا و عوامل فردی مؤثر (شخصیت، ارزش‌ها، تنوع)
- توانمندسازی، تاب‌آوری و یادگیری تیمی
- مشکلات تیمی (سواری مجانی، گروه‌اندیشی، مسئولیت‌گریزی)

مدیریت تعارض و مذاکره

- ماهیت و سطوح تعارض
- دیدگاه‌های سنتی و تعاملی به تعارض
- راهبردها و سبک‌های مدیریت تعارض
- فرایند و مهارت‌های مذاکره
- نقش احساسات، اخلاق و شهرت در مذاکره

۳. مدیریت رفتار سازمانی در سطح سازمانی

رهبری

- مفهوم، اهمیت و تمایز رهبری از مدیریت
- نظریه‌های کلاسیک (آیووا، میشیگان، اوهایو)
- نظریه‌های معاصر و تحولی در رهبری
- جنبه‌های تاریک رهبری
- رهبری زنان و چالش‌های نوین

خلاقیت و نوآوری در سازمان

- تعریف و اهمیت خلاقیت سازمانی
- رویکردهای خلاقیت (شناختی، انگیزشی، شخصیتی، محیطی)
- فرآیند خلاقیت و عوامل مؤثر بر آن
- تکنیک‌های فردی و سازمانی پرورش خلاقیت
- نوآوری و زیست‌پذیری سازمان‌های دوسوتوان

فرهنگ سازمانی

- تعریف، سطوح و کارکردهای فرهنگ سازمانی
- جو سازمانی و نقش آن در عملکرد
- انواع فرهنگ (غالب، خرده‌فرهنگ، ضدفرهنگ)
- تفاوت فرهنگ قوی و ضعیف
- تغییر و مدیریت فرهنگ سازمانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
پروژه	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد؛ ایمانی، حسین؛ عبداله‌زاده، امیرحسین (۱۴۰۴)، مدیریت رفتار سازمانی. تهران: انتشارات سمت.
۲. رضائیان علی (۱۴۰۳)، مدیریت رفتار سازمانی، تهران: انتشارات سمت.
۳. قلی پور، آرین (۱۴۰۳)، مدیریت رفتار سازمانی (رفتار فردی)، تهران: انتشارات سمت.
۴. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد دوم): مدیریت رفتار سازمانی (سطح فردی و گروهی)، تهران: انتشارات مهربان.
۵. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد سوم): مدیریت رفتار سازمانی (سطح سازمانی)، تهران: انتشارات مهربان.
۶. Luthans, F., Luthans, B. C., & Luthans, K. (۲۰۲۱). Organizational Behavior: An Evidence-Based Approach. Information Age Publishing.
۷. McShane, S. L., & Von Glinow, M. A. Y. (۲۰۲۴). Organizational Behavior. McGraw Hill LLC.
۸. Robbins, S. P., & Judge, A. T. A. (۲۰۱۹). Organizational Behavior. ۱۸th Editi. New York City, NY.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱)		
نوع درس و واحد	Applications of Mathematics in Management ۱	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☒	-	دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	

ب) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان مدیریت با مفاهیم پایه و ابزارهای مقدماتی ریاضی که در تحلیل‌های مدیریتی و مالی کاربرد مستقیم دارند.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مفاهیم اولیه مجموعه‌ها و توابع به منظور مدل‌سازی مسائل مدیریتی.
۲. آشنایی با توابع پر کاربرد در اقتصاد و مدیریت (خطی، درجه دوم، نمایی و لگاریتمی).
۳. تسلط بر مفهوم مشتق و کاربرد آن در تحلیل هزینه، درآمد و سود.
۴. آشنایی با ریاضیات مالی (سود ساده و مرکب، ارزش حال و آینده، اقساط).

پ) سرفصل‌ها:

۱. مقدمه: نقش و کاربرد ریاضیات در مدیریت و تصمیم‌گیری.
۲. مجموعه‌ها و روابط (مروری کوتاه و کاربردی).
۳. توابع و کاربرد آن‌ها در مدیریت:
۴. توابع خطی و درجه دوم (کاربرد در هزینه، درآمد، سود، نقطه سر به سر).
۵. توابع نمایی و لگاریتمی (کاربرد در بهره مرکب و رشد اقتصادی).
۶. مشتق و کاربردهای آن در مدیریت:
۷. تحلیل تغییرات و روندها.
۸. تعیین ماکزیمم و مینیمم در مسائل مدیریتی.
۹. کشش قیمتی تقاضا و سایر کاربردهای اقتصادی.
۱۰. ریاضیات مالی: سود ساده و مرکب، ارزش حال و آینده، اقساط.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- این درس مبتنی بر مدل تعامل سه‌جانبه مدرس، دانشجو و محتوا طراحی شده است. روش تدریس در این درس بر مشارکت فعال دانشجویان استوار است و می‌تواند از راهکارهای زیر متناسب با اهداف آموزشی استفاده کند:
- انجام تمرین‌ها و تکالیف فردی برای تقویت مهارت‌های محاسباتی و تحلیلی،
 - کارگروهی برای حل مسائل مدیریتی و افزایش توانایی تصمیم‌گیری جمعی،
 - بحث‌های کلاسی برای ارتقای درک مفهومی و ارتباط میان ریاضیات و مدیریت،
 - بررسی مطالعات موردی (Case Studies) جهت کاربرد عملی مفاهیم ریاضی در مدیریت دولتی،
 - و به کارگیری سایر روش‌های مناسب به تشخیص مدرس.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۵ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اینترنت، نرم‌افزارهای ریاضی

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. پور کاظمی، محمد حسین (۱۴۰۰)، ریاضیات عمومی و کاربردهای آن جلد اول، تهران: نشر نی.
۲. نیکوکار، مسعود (۱۳۹۹)، ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت ۱، تهران: انتشارات گسترش علوم پایه.
۳. Veinott, A. F. (۱۹۶۵). *Mathematical studies in management science*. Macmillan; Collier-Macmillan.
۴. Werner, F., & Sotskov, Y. N. (۲۰۰۶). *Mathematics of Economics and Business*. Taylor & Francis.
۵. Sydsaeter, K., Hammond, P., & Strom, A. (۲۰۲۱). *Essential Mathematics for Economic Analysis* (۶th Ed.). Pearson.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)		
نوع درس و واحد	Applications of Mathematics in Management	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☒	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت ۱	دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐		تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان مدیریت با ابزارهای پیشرفته تر ریاضی و توانایی استفاده از آن‌ها در مدل سازی و حل مسائل مدیریتی پیچیده تر.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با توابع چندمتغیره و مشتقات جزئی و کاربرد آن‌ها در مدیریت منابع.
۲. استفاده از ماتریس‌ها و جبر خطی برای تحلیل سیستم‌ها و مدل ورودی-خروجی.
۳. تسلط بر انتگرال و کاربردهای آن در مسائل هزینه و درآمد تجمعی.
۴. آشنایی با معادلات دیفرانسیل ساده و کاربرد آن‌ها در مدل‌های پویا (رشد سرمایه، موجودی‌ها).
۵. آشنایی مقدماتی با برنامه‌ریزی خطی و کاربرد آن در بهینه‌سازی مدیریتی.

پ) سرفصل‌ها:

۱. توابع چندمتغیره و مشتقات جزئی - کاربرد در تحلیل هزینه و تولید چندعاملی.
۲. ماتریس‌ها و جبر خطی - حل دستگاه معادلات خطی، مدل‌های ورودی-خروجی.
۳. مقادیر ویژه و بردارهای ویژه - مروری مقدماتی و کاربرد در تحلیل سیستم‌ها.
۴. انتگرال و کاربردهای مدیریتی: هزینه کل، درآمد تجمعی، توزیع منابع.
۵. معادلات دیفرانسیل ساده و کاربرد در مدیریت: رشد و زوال جمعیت/سرمایه، مدل‌های موجودی.
۶. مقدمه‌ای بر بهینه‌سازی و برنامه‌ریزی خطی - مسائل تخصیص منابع و حمل و نقل.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس مبتنی بر مدل تعامل سه‌جانبه مدرس، دانشجو و محتوا طراحی شده است. روش تدریس در این درس بر مشارکت فعال دانشجویان استوار است و می‌تواند از راهکارهای زیر متناسب با اهداف آموزشی استفاده کند:

- انجام تمرین‌ها و تکالیف فردی برای تقویت مهارت‌های محاسباتی و تحلیلی،
- کارگروهی برای حل مسائل مدیریتی و افزایش توانایی تصمیم‌گیری جمعی،
- بحث‌های کلاسی برای ارتقای درک مفهومی و ارتباط میان ریاضیات و مدیریت،
- بررسی مطالعات موردی (Case Studies) جهت کاربرد عملی مفاهیم ریاضی در مدیریت دولتی،
- و به کارگیری سایر روش‌های مناسب به تشخیص مدرس.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم سال ۳۵ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اینترنت، نرم افزارهای ریاضی

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. محمد حسین پور کاظمی (۱۳۹۵)، ریاضیات عمومی و کاربردهای آن جلد دوم، تهران: نشر نی.
۲. مسعود نیکوکار (۱۳۹۵)، ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت، تهران: انتشارات گسترش علوم پایه.
۳. Chiang, A. C., & Wainwright, K. (۲۰۰۵). *Fundamental Methods of Mathematical Economics* (۴th Ed.). McGraw-Hill
۴. Taha, H. A. (۲۰۱۷). *Operations Research: An Introduction* (۱۰th Ed.). Pearson.
۵. Simon, C. P., & Blume, L. (۱۹۹۴). *Mathematics for Economists*. W.W. Norton & Company.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: آمار و کاربرد آن در مدیریت (۱)		
عنوان درس به انگلیسی:	Statistics and Probability in Management (1)	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	
نوع درس و واحد	پایه ■	نظری ■
	تخصصی الزامی □	عملی □
	تخصصی اختیاری □	نظری-عملی □
	پروژه/رساله / پایان نامه □	
	مهارتی-اشتغال پذیری □	

ب) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با مبانی و روش های آماری که در پژوهش های کاربردی مدیریت و سازمان مورد استفاده قرار می گیرد.

اهداف ویژه:

۱. مبانی آمار توصیفی و استنباطی.
۲. آشنایی با روش های آمار توصیفی
۳. آشنایی دانشجویان با مبانی احتمال، توابع توزیع احتمال پیوسته و گسسته.
۴. آشنایی با تابع توزیع احتمال نرمال.

پ) سرفصل ها:

۱. تعریف علم آمار، آمار توصیفی و آمار استنباطی، آشنایی با مفاهیم اداری (از قبیل جامعه محدود و غیر محدود نمونه و ...).
۲. توزیع های فراوانی، نحوه ساختن توزیع های فراوانی، توزیع های فراوانی کیفی.
۳. نمودارهای آماری، هیستوگرام، پلی گن، نمودارهای فراوانی تجمعی، نمودارهای میله ای، ستونی و دایره ای و سری های زمانی.
۴. شاخص آماری، مرکزی، پراکندگی، چولگی و کشیدگی.
۵. احتمال، مفهوم و منشا احتمال، مفاهیم اساسی احتمال، برخی از قوانین احتمالات، احتمالات شرطی استقلال دو پیشامد قاعده بیز.
۶. متغیر تصادفی: تابع جرم احتمال، تابع چگالی احتمال، تابع توزیع توأم (مشترک)، امید ریاضی، واریانس و کوواریانس.
۷. توزیع های احتمال: مفهوم متغیر تصادفی گسسته و تابع احتمال گسسته، چندین توزیع احتمال گسسته (یکنواخت و برنولی، دو جمله ای، پواسون، هندسی، پاسکال (دو جمله ای منفی)، فوق هندسی، چند جمله ای) مفهوم متغیر تصادفی پیوسته و تابع چگالی، چند توزیع احتمال پیوسته (یکنواخت، نرمال، نمایی، ارلانگ، گاما).
۸. تصمیم گیری: تصمیم گیری در شرایط اطمینان، تصمیم گیری در شرایط عدم اطمینان، تصمیم گیری در شرایط ریسک (مخاطره)، تصمیم گیری شاخه ای با استفاده از قضیه بیز به منظوره به هنگام کردن اطلاعات.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس مبتنی بر مدل تعامل سه جانبه مدرس، دانشجو و محتوا طراحی شده است. روش تدریس در این درس بر مشارکت فعال دانشجویان تأکید دارد و می تواند شامل موارد زیر باشد:

- انجام تمرین ها و تکالیف کلاسی برای تقویت مهارت های تحلیلی و آماری،
- کار گروهی برای حل مسائل مدیریتی و کاربرد آمار در تصمیم گیری،
- بحث های کلاسی برای درک بهتر مفاهیم و ارتباط آنها با مدیریت،
- بررسی مطالعات موردی (Case Studies) جهت کاربرد عملی آمار و احتمالات،

- و استفاده از سایر روش‌های مناسب به تشخیص مدرس.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۵ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. عادل آذر و منصور مومنی (۱۳۹۵)، آمار و کاربرد آن در مدیریت، جلد اول، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۲. ویلیام و هایلز و داگلاس س. موتگمری (۱۳۹۱)، احتمال و آمار مهندسی و علم مدیریت، برگردان: محمد صالح اولیاء، یزد: انتشارات دانشگاه یزد.
۳. Keller, G. (۲۰۲۲). Statistics for management and economics. Cengage Learning, Boston, Massachusetts, USA.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: آمار و کاربرد آن در مدیریت (۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Statistics and Probability in Management (۲)	
درس پیش نیاز:	آمار و کاربرد آن در مدیریت (۱)	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	
نوع درس و واحد		
پایه ■ نظری ■		
تخصصی الزامی □ عملی □		
تخصصی اختیاری □ نظری-عملی □		
پروژه/رساله / پایان نامه □		
مهارتی-اشتغال پذیری □		

ب) هدف کلی:

- آشنا کردن دانشجویان با روش های پارامتریک و پیش بینی در آمار هدف اصلی این درس است. دانشجویان با روش های مقایسه ای به ویژه در جامعه آماری (با استفاده از نمونه) نیز آشنا خواهند شد.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با روش های پارامتریک و پیش بینی در آمار
۲. آشنایی با روش های مقایسه ای به ویژه در جامعه آماری (با استفاده از نمونه)

پ) سرفصل ها:

۱. نمونه و توزیع های نمونه گیری.
۲. استنباط آماری بر اساس نمونه بزرگ:
۳. تخمین بر اساس نمونه بزرگ.
۴. آزمون فرض آماری بر اساس نمونه بزرگ.
۵. استنباط آماری از نمونه کوچک:
۶. در این بخش دانشجو با کاربردهای توزیع های t استیودنت، کای-دو و فیشر بیشتر آشنا خواهد شد.
۷. کاربردهای دیگر از توزیع کای-دو (آزمون استقلال، همگنی، نیکویی برازش)
۸. رگرسیون خطی ساده و همبستگی.
۹. آشنایی با یکی از نرم افزارهای Minitab, R, SAS, SPSS.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس مبتنی بر مدل تعامل سه جانبه مدرس، دانشجو و محتوا طراحی شده است. روش تدریس در این درس بر مشارکت فعال دانشجویان تأکید دارد و می تواند شامل موارد زیر باشد:

- انجام تمرین ها و تکالیف کلاسی برای تقویت مهارت های تحلیلی و آماری،
- کارگروهی برای حل مسائل مدیریتی و کاربرد آمار در تصمیم گیری،
- بحث های کلاسی برای درک بهتر مفاهیم و ارتباط آنها با مدیریت،
- بررسی مطالعات موردی (Case Studies) جهت کاربرد عملی آمار و احتمالات،
- استفاده از سایر روش های مناسب به تشخیص مدرس.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم سال ۳۵ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. عادل آذر و منصور مؤمنی (۱۳۹۵)، آمار و کاربر آن در مدیریت، جلد دوم، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
۲. تقی زاده یزدی، محمدرضا؛ نجاتی، محمد؛ پیری زاده، علی (۱۴۰۱)، روش های جامع تحلیل آماری (مفاهیم، اصول و کاربردها)، چاپ دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۳. ویلیام و هاینز و داگلاس س. مونتگمری (۱۳۹۱)، احتمال و آمار در مهندسی و علم مدیریت، برگردان: محمد صالح اولیاء، یزد: انتشارات دانشگاه یزد.
۴. Keller, G. (۲۰۲۲). Statistics for management and economics. Cengage Learning, Boston, Massachusetts, USA.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: روش‌های پژوهش در مدیریت		
عنوان درس به انگلیسی:	Research Methods in Management	نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	-	پایه ■ نظری ■
درس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی □ عملی □
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری □ نظری-عملی □
		پروژه/رساله/پایان‌نامه □
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال‌پذیری □

ب) هدف کلی:

ارتقاء سطح آگاهی و مهارت دانشجویان در روش‌های علمی پژوهش، به نحوی که شایستگی و انگیزه پژوهش علمی برای شناخت و حل مسائل مدیریتی تقویت شود.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با فلسفه و مبانی روش تحقیق علمی.
۲. آشنایی با گام‌ها و روش‌های تحقیق علمی.
۳. توانمندسازی دانشجویان در تدوین و اجرای پژوهش‌های علمی مدیریتی.

پ) سرفصل‌ها:

۱. روش علمی و مراحل آن.
۲. تبیین بیان مسأله
۳. تعیین گزاره‌های پژوهش (هدف‌ها/سوالات و فرضیه‌ها).
۴. بررسی مبانی نظری و پیشینه پژوهش.
۵. روش‌های پژوهش.
۶. ابزار اندازه‌گیری در پژوهش.
۷. جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری.
۸. اعتبار درونی و برونی پژوهش.
۹. مفاهیم اساسی در تحلیل داده‌ها.
۱۰. تدوین گزارش پژوهش.
۱۱. اخلاق پژوهش.
۱۲. آشنایی با پایگاه‌های اطلاعات علمی و شیوه‌های جستجوی علمی
۱۳. آشنایی با ابزارهای هوش مصنوعی در پژوهش و آداب علمی استفاده از آن
۱۴. انتشار پژوهش و اعتبارسنجی نشریات علمی داخلی و بین‌المللی برای انتشار یافته‌ها.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس مبتنی بر مدل تعامل سه‌جانبه مدرس، دانشجو و محتوا طراحی شده است. روش تدریس در این درس بر مشارکت فعال دانشجویان تأکید دارد و می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- مشارکت فعال کلاسی،
- تمرین‌ها و تکالیف کلاسی،
- کار گروهی و بحث‌های کلاسی،
- بررسی مطالعات موردی،

- و سایر روش‌های مناسب به تشخیص مدرس باشد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۵ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۲۰ درصد
پروژه کلاسی	۲۵ درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور.

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. شهریار عزیزی (۱۴۰۲). روش پژوهش در مدیریت. سمت.
 ۲. حسن دانایی فرد، سید مهدی الوائی و عادل آذر (۱۳۹۰)، روش‌شناسی پژوهش کمی در مدیریت رویکردی جامع، تهران: انتشارات صفار - اشراقی.
 ۳. سرمد، زهره؛ بازرگان هرند، عباس؛ حجازی، الهه (۱۴۰۲)، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، تهران: نشر آگه.
 ۴. محمدرضا حافظ نیا (۱۴۰۳). مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. سمت.
۵. Lancaster, G. (۲۰۰۷). Research methods in management. Routledge, London: UK.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌تواند از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: اقتصاد خرد		
عنوان درس به انگلیسی:	Micro Economics	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	پایه ■ نظری ■
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی □ عملی □
تعداد واحد:	۳	نظری-عملی □
	۴۸	مهارتی-اشتغال پذیری □
تعداد ساعت:	۴۸	پروژه/رساله / پایان نامه □

ب) هدف کلی:

- آشنایی با مبانی علم اقتصاد.
- آشنایی با نظریات اقتصاد خرد.

اهداف ویژه:

۱. مسائل اقتصاد خرد، نحوه تصمیم گیری خانوارها و بنگاه‌ها برای تخصیص بهینه منابع آن‌ها.
۲. افزایش قدرت تحلیل پدیده‌های اقتصادی و بالا بردن مهارت تصمیم گیری برای بنگاه‌های اقتصادی.
۳. عرضه و تقاضا، تعادل بازار، تئوری مصرف کننده، تولید و رفتار شرکت‌ها، انحصار، رقابت، اقتصاد رفاه، کالاهای عمومی.
۴. مفاهیم در اقتصاد اسلامی.

پ) سرفصل‌ها:

۱. آشنایی با علم اقتصاد.
۲. ضرورت آشنایی با علم اقتصاد
۳. تعریف علم اقتصاد (آشنایی با مفاهیم کمیابی، تخصیص، بهینه و...)
۴. اقتصاد اثباتی و هنجاری .
۵. مبانی اقتصاد خرد
۶. دیدگاه اسلام درباره بازارها و معاملات.
۷. تقاضا، عرضه، تعادل
۸. نظریه رفتار مصرف کننده
۹. نظریه رفتار تولید کننده
۱۰. بازار رقابت کامل
۱۱. بازار انحصار کامل فروش
۱۲. مقایسه تطبیقی کشورها در حوزه شاخص‌های اقتصاد خرد.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مدرس بعد از نهایی کردن محتوای درسی در هر ترم و قبل از تعیین وسیله، باید خط مشی و روش مناسبی برای تدریس خود انتخاب نماید. در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هرچه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می رسد. روش مدرس بر مشارکت مستمر کلاسی،

تمرین و تکالیف کلاسی، کارگروهی، بحث کلاسی، بررسی مطالعات موردی و سایر روش ها بر حسب صلاحدید مدرس متناسب با اهداف یادگیری درس قابل استفاده است.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور.

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- ۱- چارلز موریس (۱۳۸۶)، تحلیل اقتصادی، نظریه و کاربرد (اقتصاد خرد)، برگردان: اکبر کمیجانی، تهران: انتشارات نگاه دانش.
 - ۲- سالواتوره، (۱۳۹۴)، تئوری و مسائل اقتصاد خرد، برگردان: حسن سبحانی، تهران: انتشارات نگاه دانش.
 - ۳- محسن نظری (۱۳۹۳)، مبانی علم اقتصاد، تهران: انتشارات نگاه دانش.
 - ۴- محسن نظری (۱۳۸۳)، اقتصاد خرد (رشته مدیریت)، تهران: انتشارات نگاه دانش.
- ۵- Kolmar, M., & Hoffmann, M. (۲۰۲۲). Workbook for Principles of Microeconomics. Springer.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می تواند از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: اقتصاد کلان		
عنوان درس به انگلیسی:	Macro Economics	
درس پیش نیاز:	اقتصاد خرد	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۳	
تعداد ساعت:	۴۸	
نوع درس و واحد		
نظری ☒ / عملی ☐	پایه ☒ / تخصصی الزامی ☐	
نظری-عملی ☐	تخصصی اختیاری ☐	
	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐	
	مهارتی-اشتغال پذیری ☐	

ب) هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با محیط کلانی که در آن فعالیت می نمایند تصمیمات هربنگاه بازرگانی متاثر از محیطی است که در آن فعالیت میکند متغیرهایی مثل رکود و رونق اقتصادی، نرخ ارز، نرخ بهره و ... بر عملکرد بنگاهها اثر گذار است ولی در اختیار مدیر بنگاه نیست دانشجوی در این درس با نحوه شکل گیری و تغییرات این متغیرها آشنا خواهد شد.

- این دوره مروری بر مسائل کلان اقتصادی ارائه می دهد: تعیین تولید، اشتغال، بیکاری، نرخ بهره و تورم. خطمشی های پولی و مالی مورد بحث قرار می گیرد. بحث های مهم سطح خطمشی های کلان مانند، بحران گران فروشی، امنیت اجتماعی، بدهی عمومی و مسائل اقتصادی بین المللی به طور انتقادی مورد بررسی قرار می گیرند. این دوره مدل های پایه اقتصاد کلان را معرفی می کند و اصول را با تجربه اقتصاد ایران و سایر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نشان می دهد.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مباحث اقتصاد کلان.
۲. کاربرد مباحث اقتصاد کلان در مدیریت.
۳. بررسی اثرات اقتصاد کلان بر بنگاه های تولیدی و خدماتی.
۴. بررسی عملکرد اقتصادی ایران در شاخص های اقتصاد کلان.

پ) سرفصل ها:

۱. آشنایی با علم اقتصاد:
 - اهداف اقتصاد کلان، منابع جامعه، و تخصیص بهینه آن ها .
 - نقش خطمشی گذاری کلان در تحقق اهداف.
 - اهداف و خطمشی های کلان از دید اسلام .
 - نحوه استفاده مدیر بنگاه از اقتصاد کلان .
۲. نحوه انجام فعالیت های اقتصادی در سطح کلان:
 - عاملین اقتصادی و وظایف آنها در سیستم کلان .
 - تعادل اقتصاد در سطح کلان.
۳. حسابداری ملی:
 - شاخص های اندازه گیری فعالیت های اقتصادی .
 - رابطه شاخص های فعالیت های اقتصادی با یکدیگر.
 - رفاه اقتصادی و شاخص های کلان.
۴. شاخص قیمت ها :
 - تعریف انواع شاخص قیمت ها .

کاربردهای شاخص قیمت در مدیریت .
وضعیت شاخص های قیمت در اقتصاد ایران .

۵. بازار پول و خط‌مشی‌های پولی:

تعاریف پول، وظایف پول، تاریخچه تکامل شکل پول .
عرضه پول : پایه پولی، ضریب تکاثر پولی .
تعادل بازار پول، تغییر در تعادل بازار پول .
خط‌مشی‌های پولی و ابزارهای آن .
تاثیر گذاری خط‌مشی‌های پولی بر بنگاه‌های اقتصادی .
بررسی نحوه تنظیم خط‌مشی‌های پولی در ایران .

۶. اقتصاد بین‌الملل:

تجارت بین الملل دلایل و منافع تجارت، مزیت مطلق و مزیت نسبی، اتحادیه های تجاری .
مالیه بین الملل، تقاضای ارز، عرضه ارز، تغییرات نرخ ارز .
وضعیت تجارت خارجی در ایران، بازار ارز و تحولات آن در اقتصاد ایران .

۷. نظریه های تورم و بیکاری :

تورم، تعاریف، انواع، علل و خط‌مشی‌های آن .
بیکاری تعاریف، انواع و علل .
خط‌مشی‌های مبارزه با تورم و بیکاری .

۸. نظریه های مصرف و سرمایه گذاری :

مصرف : نظریه‌های مصرف، نقش نظریه های مصرفی در خط‌مشی گذاری .
سرمایه گذاری: انواع سرمایه گذاری، نظریه های سرمایه گذاری .
وضعیت مصرف و سرمایه گذاری در ایران .
دیدگاه اسلام در مورد مصرف .

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مدرس بعد از نهایی کردن محتوای درسی در هر ترم و قبل از تعیین وسیله، باید خط‌مشی و روش مناسبی برای تدریس خود انتخاب نماید. در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هر چه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می رسد. روش مدرس بر مشارکت مستمر کلاسی، تمرین و تکالیف کلاسی، کارگروهی، بحث کلاسی، بررسی مطالعات موردی و سایر روش ها بر حسب صلاحدید مدرس متناسب با اهداف یادگیری درس قابل استفاده است.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد
آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. طیبیان، سید محمد (۱۳۹۰)، اقتصاد کلان، تهران: انتشارات بازتاب.
 ۲. تفضلی، فریدون (۱۳۷۲)، اقتصاد کلان، تهران: نشر نی.
 ۳. نظری، محسن (۱۳۷۸)، اقتصاد کلان رشته های مدیریت، تهران: انتشارات نگاه دانش.
 ۴. مهرگان، نادر (۱۳۹۳)، اقتصاد کلان، تهران: انتشارات نور علم.
۵. Mankiw, N. G. (۲۰۲۰). Principles of macroeconomics. ۹th edition. Cengage learning. Boston, Massachusetts, USA.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام		
عنوان درس به انگلیسی:	Principles and Fundamentals of Management from an Islamic Perspective	
نوع درس و واحد		
پایه ■ نظری ■	مدیریت رفتار سازمانی	
تخصصی الزامی □ عملی □	-	
تخصصی اختیاری □ نظری-عملی □	۳	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان نامه □		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری □	۴۸	

ب) هدف کلی:

این درس با هدف ارتقای سطح آگاهی و توان تحلیلی دانشجویان تمامی رشته‌های مدیریت طراحی گردیده است. محور بنیادین این درس، بررسی و تحلیل شیوه‌های مدیریتی پیامبران الهی و بهره‌گیری از آیات و روایات در مکتب الهام‌بخش اسلام؛ به ویژه قرآن کریم، نهج‌البلاغه و سیره نظری و عملی معصومین (ع) می‌باشد. هدف این است که بر پایه این منابع اصیل، چارچوبی نوین و متناسب با مقتضیات روز مدیریت و سازگار با الزامات زمانی و مکانی در چهارچوب نظام ارزشی اسلام شناسایی و به‌طور دقیق تحلیل شود. با توجه به غنای عظیم قرآن کریم، نهج‌البلاغه و سایر منابع معتبر اسلامی، امکان استخراج گزاره‌ها و پیش‌فرض‌هایی وجود دارد که بنیان‌های جهان‌بینی مدیریت را روشن ساخته و تبیین می‌نمایند. این گزاره‌ها می‌توانند افق نظری نوینی پیش‌روی پژوهشگران حوزه سازمان و مدیریت قرار دهند، تا آنان بتوانند با الهام از این مبانی و تلفیق آن با خلاقیت و دیدگاه انتقادی خود، اصول، قواعد راهنما، و حتی مدل‌ها و فنون مدیریتی را طراحی و تدوین کنند، به‌گونه‌ای که ضمن رعایت ارزش‌های اسلامی، موجبات سعادت دنیوی و اخروی انسان را نیز فراهم آورد.

اهداف ویژه:

- ✓ آشنایی با دیدگاه اندیشمندان اسلامی و اهمیت و ضرورت مدیریت در اسلام
- ✓ تبیین مفهوم سازمان و مدیریت از دیدگاه اسلام و تفاوت آن با مکاتب غربی.
- ✓ درک فلسفه وجودی و کارکرد سازمان در تحقق حیات طیبه.
- ✓ شناسایی فرآیند شکل‌گیری علم مدیریت اسلامی و رویکردهای آن.
- ✓ آشنایی با اصول و مبانی برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری در اسلام.
- ✓ بررسی الگوهای سازماندهی، تقسیم کار و سلسله‌مراتب بر پایه مدیریت نبوی و علوی.
- ✓ شناخت ویژگی‌ها و ابعاد منابع انسانی از دیدگاه اسلام و معیارهای شایسته‌سالاری.
- ✓ درک مبانی رفتار سازمانی فردی و گروهی در سازمان‌های آخرت‌گرا.
- ✓ تبیین الگوهای رهبری اسلامی و سبک‌های رهبری پیامبر اکرم (ص)، امام علی (ع) و پیامبران الهی
- ✓ تحلیل اصول و استراتژی‌های کنترل و نظارت سازمانی در نظام مدیریت اسلامی.
- ✓ ایجاد نگرش تلفیقی میان علم مدیریت مدرن و آموزه‌های دینی برای کاربست در محیط‌های سازمانی اسلامی.
- ✓ کسب توانایی تجزیه و تحلیل و کاربرد رویکرد اسلامی در عرصه نظر و عمل مدیریت

پ) سر فصل ها:

مفهوم شناسی سازمان و مدیریت از دیدگاه اسلام

- تعریف و فلسفه وجودی سازمان در اندیشه اسلامی.
- ماهیت و هدف سازمان در مسیر حیات طیبه.
- عناصر و ارکان سازمان در اسلام (هدف، سیاست، مدیریت، روابط).
- ویژگی ها و صفات مدیران شایسته در قرآن و سنت.
- نوع شناسی سازمان ها و جایگاه آن ها در نظام اجتماعی اسلام.

فرآیند شکل گیری و رویکردهای مدیریت اسلامی

- ماهیت علم مدیریت اسلامی به عنوان علم نافع.
- رابطه دین، عقل و تجربه در تولید دانش مدیریتی اسلامی.
- رویکردهای گوناگون به مدیریت اسلامی (توحیدی، فقهی، اخلاقی، عقلی).
- روش شناسی های کشف و استنباط در مدیریت اسلامی (وحيانی، شهودی، نقلی، عقلی، تجربی).
- مکتب ها و نظریه پردازان برجسته در حوزه مدیریت اسلامی.

مبانی برنامه ریزی در مدیریت اسلامی

- اهمیت و ضرورت برنامه ریزی از منظر قرآن و روایات.
- اصول راهنمای برنامه ریزی اسلامی (تبعیت، بصیرت، عدالت، اعتدال، انعطاف).
- برنامه ریزی در چارچوب اقتصاد مقاومتی و عدالت محور.
- مدیریت زمان و اولویت بندی اهداف در مدیریت اسلامی.
- نقش بیت المال و بودجه ریزی اسلامی در تحقق عدالت اقتصادی.

تصمیم گیری و سیاست گذاری در مدیریت اسلامی

- مبانی تصمیم گیری بر اساس مصلحت و منافع عامه.
- جایگاه مشورت و شورا در فرآیند تصمیم گیری.
- اصول فقهی و اخلاقی حاکم بر سیاست گذاری اسلامی.
- تصمیم گیری در شرایط بحران، فتنه و ابهام.
- تصمیم گیری مبتنی بر توکل و ایمان به وعده الهی.

مبانی سازماندهی در مدیریت اسلامی

- مفهوم و ضرورت سازماندهی در نظام توحیدی.
- ساختار و سلسله مراتب مدیریت در اسلام (توحیدی، نبوی، علوی، فقهی).
- قوانین و مقررات اسلامی در تنظیم روابط سازمانی.
- اصول مسئولیت پذیری، پاسخگویی و تقسیم کار عادلانه.
- حدود اختیار، قدرت و عدالت در سازمان های اسلامی.

مدیریت منابع انسانی در مدیریت اسلامی

- هدف آفرینش و کرامت انسانی در مدیریت منابع انسانی.
- ابعاد وجودی انسان و ویژگی های نیروی انسانی مؤمن.
- شایسته سالاری، عدالت شغلی و جانشین پروری در اسلام.
- آموزش، ارزیابی و پاداش بر اساس معیارهای اخلاقی.
- نقش جامعه پذیری سازمانی در پرورش سرمایه انسانی مؤمن.

مبانی رفتار و مدیریت رفتار سازمانی در سطح فردی

- مبانی رفتار در سازمان‌های آخرت‌گرا.
- نیت، انگیزش و سلسله‌مراتب نیازها از دیدگاه اسلام.
- شخصیت، منش و عوامل مؤثر بر رفتار انسان.
- رفتارهای سازنده، خنثی و مخرب در سازمان اسلامی.
- عدالت، اعتماد، تعهد و بهداشت روانی در محیط کار.

مدیریت رفتار سازمانی در سطح گروهی و سازمانی

- اصول ارتباطات سازمانی (گفتاری، شنیداری، دیداری، نوشتاری).
- فرهنگ سازمانی اسلامی و فرهنگ عاشورایی به عنوان الگوی رفتار جمعی.
- نقش ارزش‌ها، عرف و سنت در شکل‌دهی فرهنگ سازمانی.
- اخلاق اسلامی به مثابه جوهره فرهنگ سازمانی.
- مدیریت تعارض بر اساس قرآن، اندیشه علما و سیره معصومان.

رهبری سازمانی در مدیریت اسلامی

- مفهوم و ماهیت رهبری در سازمان اسلامی.
- حقوق و تکالیف رهبر و پیرو از منظر قرآن و سنت.
- انواع سبک‌های رهبری اسلامی (ناصرحانه، رحمانی، جهادی، خدمتگزار).
- نقش ارتباط رهبر-پیرو در تحقق اهداف الهی.
- مطالعه موردی سبک رهبری امام خمینی (ره) به عنوان الگوی رهبری خدمتگزار.

کنترل سازمانی در مدیریت اسلامی

- مفهوم و اهمیت کنترل و نظارت در سازمان‌های آخرت‌گرا.
- اصول الهی نظارت: عدالت، پاداش و تنبیه، توبه‌پذیری و مستندسازی.
- انواع کنترل سازمانی و استراتژی‌های انضباط اسلامی.
- توازن میان قاطعیت و بخشش در اعمال مجازات‌ها.
- عدالت در پاداش و اصلاح رفتار سازمانی از طریق نیکی‌ها.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
پروژه	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مایک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۴)، اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام، تهران: انتشارات راه دان.
۲. پورعزت، علی اصغر (۱۳۹۳)، مدیریت ما: مدیریت اسلامی در پرتو نهج البلاغه امام علی (ع)، تهران: انتشارات بنیاد نهج البلاغه.
۳. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۱)، پیش نیازهای مدیریت اسلامی، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
۴. Moghimi, Seyed Mohammad (۲۰۱۸), Principles and Fundamentals of Islamic Management, Emerald Publishing Limited.
۵. Moghimi, Seyed Mohammad (۲۰۱۸), Organizational Behavior Management: An Islamic Approach, Emerald Publishing Limited.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: هوش مصنوعی و کاربرد آن در مدیریت		
نوع درس و واحد	Artificial Intelligence and Its Applications in Management	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☐ پایه ☒	نیمسال سوم به بعد	دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☒ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۴۸	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

هدف کلی درس هوش مصنوعی و کاربرد آن در مدیریت برای دانشجویان کارشناسی رشته‌های مدیریت، ارائه آشنایی جامع با مبانی و مفاهیم هوش مصنوعی و کاربردهای آن در محیط‌های مدیریتی است. این درس دانشجویان را با تفاوت‌ها و ارتباط هوش مصنوعی با یادگیری ماشین، یادگیری ژرف، علوم داده و هوشمندی کسب و کار آشنا می‌کند و توانایی تحلیل داده‌های بزرگ و استخراج الگوهای پنهان برای تصمیم‌گیری مؤثر در سازمان‌ها را ارتقا می‌دهد. همچنین دانشجویان با روش‌های آماده‌سازی سازمان و داده‌ها برای استقرار موفق سیستم‌های هوش مصنوعی و استفاده عملی از مدل‌های استاندارد آشنا می‌شوند. درس، تکنیک‌ها و ابزارهای هوش مصنوعی شامل طبقه‌بندی، رگرسیون، خوشه‌بندی، یادگیری ژرف و یادگیری تقویتی را معرفی می‌کند و کاربرد آن‌ها در حوزه‌های مختلف مدیریت مانند منابع انسانی، بازاریابی، عملیات، مالی و مدیریت ارتباط با مشتری را بررسی می‌کند. علاوه بر این، دانشجویان با اهمیت تدوین استراتژی هوش مصنوعی، مدیریت ریسک و آمادگی برای تحولات دیجیتال آشنا می‌شوند و مهارت‌های لازم برای بهره‌گیری مؤثر از هوش مصنوعی در سازمان‌های هوشمند را کسب می‌کنند. این درس تلفیقی از مباحث نظری و تمرین‌های عملی است تا توانایی دانشجویان در کاربرد عملی هوش مصنوعی در مدیریت تقویت شود.

اهداف ویژه:

- ✓ درک مفاهیم و مبانی هوش مصنوعی: آشنایی با تاریخچه، تعریف، شاخه‌ها و نقش هوش مصنوعی در تصمیم‌گیری و حل مسئله در محیط‌های مدیریتی.
- ✓ شناخت تکنیک‌ها و ابزارهای هوش مصنوعی: آشنایی با روش‌های طبقه‌بندی، رگرسیون، خوشه‌بندی، یادگیری ژرف، یادگیری تقویتی و کاربرد آن‌ها در مدیریت سازمانی.
- ✓ آماده‌سازی سازمان و داده‌ها برای پیاده‌سازی AI: یادگیری نحوه جمع‌آوری، پاک‌سازی و استانداردسازی داده‌ها و استفاده از مدل‌های کاربردی مانند TUSCANE و FAB-۴.
- ✓ کاربرد هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف مدیریت: بررسی استفاده AI در مدیریت منابع انسانی، بازاریابی، عملیات، مالی و مدیریت ارتباط با مشتری (CRM).
- ✓ تدوین استراتژی و مدیریت ریسک هوش مصنوعی: آشنایی با اصول خط‌مشی کاری AI، ریسک‌های اجتماعی، اقتصادی، امنیتی و حاکمیت داده.
- ✓ تحلیل و بهبود تصمیم‌گیری سازمانی با هوش مصنوعی: توانمندسازی دانشجویان در تحلیل داده‌های بزرگ، شناسایی الگوها و ارائه راهکارهای بهینه برای مدیریت پروژه‌ها و عملیات سازمانی.
- ✓ آمادگی برای تحولات دیجیتال و مدیریت نوآوری: توسعه مهارت‌های استفاده مؤثر از AI، مدیریت تغییر و ایجاد محیط یادگیری و نوآوری در سازمان‌های هوشمند.

پ) سر فصل‌ها:

مبانی هوش مصنوعی

۱. درک هوش مصنوعی

- تعریف هوش مصنوعی (AI) به عنوان شاخه‌ای از علوم کامپیوتر
- شبیه‌سازی توانایی‌های انسانی شامل یادگیری، تصمیم‌گیری و حل مسئله
- اهمیت کیفیت داده‌ها و شفافیت تصمیمات

۲. رشد هوش مصنوعی

- توسعه سریع AI در کسب‌وکارها و سازمان‌ها
 - نقش AI در تحلیل داده‌های بزرگ و کشف الگوهای پنهان
- ### ۳. هوش مصنوعی در برابر یادگیری ماشین، یادگیری ژرف، علوم داده و هوشمندی کسب‌وکار
- تمایز AI با سایر فناوری‌های وابسته
 - کاربردهای ترکیبی در تصمیم‌گیری و حل مسئله

آماده‌سازی سازمان و داده‌ها برای هوش مصنوعی

۱. مدل TUSCANE: جمع‌آوری، پاک‌سازی و استانداردسازی داده‌ها

۲. مدل FAB-۴: انتخاب بهترین راهکار AI متناسب با نیازها و اهداف سازمان

۳. فازهای استقرار هوش مصنوعی

- پیش از استقرار: تحلیل نیاز سازمان، تعریف مسئله، تشکیل تیم تخصصی
- استقرار: آزمایش مدل‌ها، آموزش کارکنان، یکپارچه‌سازی با فرآیندها
- پس از استقرار: پایش عملکرد، اصلاح مدل‌ها، به‌روزرسانی داده‌ها و سنجش ارزش ایجاد شده

تکنیک‌ها و ابزارهای هوش مصنوعی در مدیریت

۱. پیش‌بینی و طبقه‌بندی

- طبقه‌بندی و رگرسیون برای پیش‌بینی رفتار مشتری و روند بازار
- درخت تصمیم و یادگیری جمعی برای تحلیل ریسک و اولویت‌بندی پروژه‌ها

۲. خوشه‌بندی و کشف الگو

- خوشه‌بندی K-Means و سلسله‌مراتبی برای بخش‌بندی مشتریان و کارکنان
- الگوریتم‌های Apriori و Eclat برای کشف الگوهای رفتاری مشتریان و بهینه‌سازی عرضه

۳. یادگیری ژرف و هوش انسان‌گونه

- شبکه‌های عصبی مصنوعی و پیچشی برای تحلیل تصویر، صدا و متن
- یادگیری تقویتی برای بهینه‌سازی مسیرها، مدیریت موجودی و تصمیمات چندمرحله‌ای
- تشخیص مراحل انجام کار و ارائه راهکارهای بهینه

کاربردهای هوش مصنوعی در مدیریت

۱. استخدام و گزینش نیروی انسانی: تحلیل رزومه‌ها، پیش‌بینی شایستگی‌ها و توانمندی‌های متقاضیان با الگوریتم‌های هوش مصنوعی و یادگیری ماشین.

۲. ارزیابی عملکرد و توسعه کارکنان: پردازش داده‌های عملکردی، رتبه‌بندی کارکنان، شناسایی نقاط قوت و ضعف و برنامه‌ریزی مسیرهای توسعه شغلی.

۳. پیش‌بینی ریزش و نگهداشت کارکنان: شناسایی الگوهای رفتاری و عوامل مؤثر در ترک سازمان، کاهش نرخ ریزش و برنامه‌ریزی جایگزینی نیروی انسانی.
۴. بهینه‌سازی آموزش و یادگیری سازمانی: شخصی‌سازی برنامه‌های آموزشی، تحلیل تأثیر آموزش‌ها بر عملکرد کارکنان و ارتقای مهارت‌ها.
۵. تحلیل رفتار و نیازهای مشتریان: پردازش داده‌های فروش، شبکه‌های اجتماعی و تعاملات دیجیتال برای شناسایی الگوهای خرید و نیازهای مشتریان.
۶. شخصی‌سازی تبلیغات و کمپین‌های بازاریابی: ارائه پیشنهادات و تبلیغات هوشمند مبتنی بر داده‌ها، افزایش نرخ تبدیل و بهبود بازدهی کمپین‌ها.
۷. بهینه‌سازی لجستیک و زنجیره تأمین: برنامه‌ریزی مسیر حمل‌ونقل، کاهش هزینه‌ها، بهبود مدیریت موجودی و افزایش کارایی فرآیندهای عملیاتی.
۸. تحلیل ریسک و مدیریت مالی: رتبه‌بندی دارایی‌ها، پیش‌بینی سود و زیان، مدیریت پرتفوی و اتخاذ تصمیمات سرمایه‌گذاری هوشمند.
۹. مدیریت ارتباط با مشتری (CRM): استفاده از چت‌بات‌ها، سیستم‌های پیشنهاددهنده و تحلیل تعاملات مشتریان برای افزایش رضایت و وفاداری.
۱۰. محاسبه ارزش طول عمر مشتری و بهینه‌سازی بازدهی کمپین‌ها: پیش‌بینی سوددهی مشتریان در طول زمان، اولویت‌بندی منابع و بهبود استراتژی‌های بازاریابی با داده‌های تحلیلی.

استراتژی، خط‌مشی و مدیریت ریسک هوش مصنوعی

- توازن میان تصمیمات انسانی و ماشینی
- شفافیت و قابلیت توضیح تصمیمات
- مدیریت چالش‌ها: مقاومت کارکنان، داده‌های ناقص، هزینه‌های بالای استقرار
- خط‌مشی اخلاقی و حاکمیت داده
- کاهش ریسک‌های اجتماعی و اقتصادی

چشم‌انداز مدیریت و هوش مصنوعی

- آماده‌سازی سازمان‌ها برای تحولات دیجیتال
- ایجاد محیط یادگیری و نوآوری مداوم
- آمادگی مدیران برای آینده دیجیتال، برنامه‌ریزی استراتژیک و مدیریت تغییر
- توسعه رهبری و توانمندسازی مدیران در عصر هوش مصنوعی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه کلاسی ۳۰ درصد
- آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، دسترسی به اینترنت پرسرعت، نرم افزارهای تخصصی هوش مصنوعی و یادگیری ماشین، ابزارهای شبیه سازی و تحلیل داده.

چ) منابع علمی پیشنهادی:

1. Todaro, D. (۲۰۲۴). The Use of Artificial Intelligence in the Public Sector in Shanghai: Ambition, Capacity and Reality. Germany: Springer Nature Singapore.
2. Artificial Intelligence in Government: Latin America Challenges and Expectations. (۲۰۲۵). Germany: Springer Nature Switzerland.
3. Akerkar, R. (۲۰۱۹). Artificial Intelligence for Business. Springer.
4. Teoh, T. T., & Goh, Y. J. (۲۰۲۳). Artificial Intelligence in Business Management. Springer.
5. Yaseen, S. G. (۲۰۲۵). Applied Artificial Intelligence in Business: Systems, Tools and Techniques. Springer.

۶. اوپادهیای، م. آ. (۱۴۰۳). هوش مصنوعی برای مدیران: بهره گیری از قدرت هوش مصنوعی برای تغییر شکل سازمان ها و مشاغل ترجمه:

آ. خدیور، ح. سیاه سرانی، ر. بصرای. تهران: انتشارات آتی نگر.

۷. دونیس، ک. ا. (۱۳۹۶). هوش مصنوعی در بازارهای مالی. ترجمه: م. رعیت. تهران: انتشارات فوژان.

۸. کانالز، ج. (۱۴۰۳). آینده مدیریت در دنیای هوش مصنوعی: تعریف مجدد هدف و استراتژی در انقلاب صنعتی چهارم. ترجمه: ا.

ادیب. تهران: نشر کتاب پارسه.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: کارآفرینی سازمانی		
عنوان درس به انگلیسی:	Organizational or Corporate Entrepreneurship	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	مدیریت رفتار سازمانی	پایه ■ نظری ■
درس هم نیاز:	-	عملی □
تعداد واحد:	۲	نظری-عملی □
		تخصصی اختیاری □
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه □
		مهارتی-اشتغال پذیری □

ب) هدف کلی:

هدف این درس، ارتقای فهم نظری و توان تحلیلی دانشجویان در حوزه کارآفرینی سازمانی و شرکتی است تا نقش آن را به عنوان راهبردی محوری در خلق نوآوری و ارزش سازمانی بازشناسی کنند. درس می‌کوشد با تحلیل چابکی، انعطاف‌پذیری و ظرفیت‌های نوآورانه سازمان‌ها، درک عمیقی از پویایی‌های محیطی و چالش‌های نوظهور فراهم آورد. دانشجویان می‌آموزند چگونه با تقویت فرهنگ کارآفرینانه، رهبری تحول‌گرا و مدیریت خلاقانه ریسک، توانمندی‌های درونی سازمان را به فعلیت برسانند. درس بر ارتباط میان کارآفرینی سازمانی، هم‌آفرینی ارزش عمومی و توسعه زیست‌بوم‌های کارآفرینانه تأکید داشته و نقش بازیگران دولتی، خصوصی و مدنی را در خلق ارزش مشترک تحلیل می‌کند. با بهره‌گیری از مطالعات موردی و چارچوب‌های میان‌بخشی، فراگیران قادر به تحلیل و طراحی سیاست‌ها و راهبردهای کارآفرینانه در سطوح فردی، سازمانی و کلان خواهند بود. در نهایت، انتظار می‌رود دانشجویان با تلفیق دانش نظری و مهارت‌های تحلیلی، در نهادهای سازنده رفتارهای کارآفرینانه، ارتقای تاب‌آوری و هدایت سازمان‌های نوآور و یادگیرنده نقش‌آفرینی اثرگذار داشته باشند.

اهداف ویژه:

- ✓ شناخت مبانی نظری و سیر تحول تاریخی کارآفرینی سازمانی و شرکتی.
- ✓ درک چارچوب‌ها، ابعاد و سطوح کارآفرینی سازمانی در حوزه‌های فردی، گروهی، سازمانی و کلان.
- ✓ تحلیل نقش فرهنگ، ساختار و رهبری سازمانی در تسهیل یا بازدارندگی رفتارهای کارآفرینانه.
- ✓ آشنایی با مؤلفه‌های گرایش کارآفرینانه شامل نوآوری، ریسک‌پذیری، و پیشگامی در تصمیم‌گیری و اقدام.
- ✓ توانایی شناسایی موانع توسعه کارآفرینی سازمانی و ارائه راهکارهای مدیریتی و سیاستی برای رفع آن‌ها.
- ✓ درک ارتباط میان کارآفرینی سازمانی و مدیریت نوآوری، ریسک و رفتار پیشگامانه در سازمان‌ها.
- ✓ تحلیل نقش فناوری‌های دیجیتال در شکل‌گیری کارآفرینی سازمانی دیجیتال و مدل‌های جدید کسب‌وکار.
- ✓ آشنایی با مفهوم هم‌آفرینی ارزش عمومی و همکاری میان‌بخشی در چارچوب حکمرانی نوین و شبکه‌ای.
- ✓ درک جایگاه زیست‌بوم‌های کارآفرینانه و تعامل میان نهادهای دولتی، خصوصی و مدنی در خلق ارزش پایدار.
- ✓ تقویت مهارت‌های تحلیلی و سیاست‌گذاری کارآفرینانه برای طراحی و اجرای راهبردهای تحول‌آفرین در سازمان‌های مختلف.

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: کلیات کارآفرینی سازمانی و شرکتی

- سیر تکامل تاریخی کارآفرینی و کارآفرینی سازمانی: بررسی تحول مفهومی کارآفرینی از شکل فردی و سنتی به چارچوب سازمانی و شرکتی، و نقش آن در توسعه اقتصادی و سازمانی.
- مفاهیم بنیادین، تعاریف و نوع‌شناسی کارآفرینی سازمانی: تحلیل مفاهیم کلیدی، طبقه‌بندی انواع کارآفرینی سازمانی و تفاوت‌های آن با کارآفرینی مستقل و فردی.

بخش دوم: چارچوب‌ها و بسترهای مفهومی کارآفرینی سازمانی

- تحلیل چارچوب‌ها و ابعاد کارآفرینی سازمانی: شناسایی عناصر کلیدی شامل نوآوری، ریسک‌پذیری، پیشگامی و توانمندسازی منابع انسانی.
 - بررسی سطوح کارآفرینی سازمانی: تحلیل کارآفرینی در سطوح فردی، گروهی، سازمانی و کلان، و اثرگذاری آن بر تصمیم‌گیری‌ها و عملکرد سازمان.
 - موانع و راهکارهای توسعه کارآفرینی سازمانی: بررسی عوامل بازدارنده سازمانی، فرهنگی و ساختاری و ارائه راهبردها و سیاست‌های مدیریتی برای تقویت رفتارهای کارآفرینانه.
- بخش سوم: تحلیل عناصر و گرایش‌های کارآفرینانه**
- گرایش کارآفرینانه و کارآفرینی سازمانی: بررسی ویژگی‌های فردی و سازمانی که گرایش به کارآفرینی را تقویت می‌کند و نقش آن در شکل‌دهی فرهنگ سازمانی نوآور.
 - مدیریت نوآوری سازمانی: تبیین فرآیندها و ساختارهای سازمانی که نوآوری را تسهیل می‌کنند و ابزارهای عملیاتی برای پیاده‌سازی نوآوری.
 - مدیریت ریسک کارآفرینانه: تحلیل نحوه شناسایی، ارزیابی و مدیریتی ریسک‌های مرتبط با تصمیم‌گیری‌های نوآورانه و کارآفرینانه.
 - رفتارهای پیشگامانه در سازمان‌های کارآفرین: بررسی اقدامات ابتکاری و پیشرو در سازمان و تأثیر آن‌ها بر رشد و موفقیت سازمان.
- بخش چهارم: معماری سازمان کارآفرین**
- معماری سازمانی کارآفرینانه: طراحی ساختار، فرآیندها و سیستم‌های سازمانی متناسب با فرهنگ و اهداف کارآفرینانه.
 - رهبری کارآفرینانه سازمانی: بررسی سبک‌ها و رویکردهای رهبری که نوآوری و انگیزش کارکنان را تقویت می‌کند.
 - ساختار و فرهنگ سازمانی کارآفرینانه: تحلیل اجزای سازمانی و فرهنگی که تسهیل‌کننده رفتارهای کارآفرینانه هستند.
 - کارآفرینی استراتژیک و استراتژی‌های نوآورانه: تدوین استراتژی‌های سازمانی که بر نوآوری، فرصت‌یابی و ایجاد مزیت رقابتی متمرکز است.
- بخش پنجم: هم‌آفرینی و زیست‌بوم‌های کارآفرینانه**
- زیست‌بوم کارآفرینانه و کارآفرینی سازمانی: بررسی تعامل میان سازمان‌ها، نهادها و محیط بیرونی برای تقویت نوآوری و خلق ارزش.
 - هم‌آفرینی ارزش عمومی در سازمان‌های دولتی و عمومی کارآفرین: تحلیل نقش سازمان‌های دولتی و عمومی در خلق ارزش مشترک و بهبود خدمات عمومی.
 - شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه سازمانی: ابزارها و روش‌های شناسایی و بهره‌گیری از فرصت‌های نوظهور در محیط سازمانی.
 - کارآفرینی سازمانی دیجیتال و مدل‌های نوین کسب‌وکار: بررسی تأثیر فناوری‌های دیجیتال بر ایجاد نوآوری، تحول سازمانی و توسعه مدل‌های کسب‌وکار نوآورانه.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
پروژه	۲۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مازیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منبع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۴)، کارآفرینی سازمانی: رویکرد هم‌آفرینی بین‌بخشی (دولتی، خصوصی و مدنی)، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۲. Burns Paul (۲۰۲۰). *Corporate Entrepreneurship and Innovation*, London: Macmillan Education Limited.
۳. Engelen, A., Engelen, M., & Bachmann, J.-T. (۲۰۱۵). *Corporate Entrepreneurship: Unternehmerisches Management in etablierten Unternehmen*. Springer.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

ویژگی‌های دروس تخصصی الزامی

الف) عنوان درس به فارسی: اصول حسابداری (۱)		
عنوان درس به انگلیسی:	Principals of Accounting (۱)	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

- این درس با هدف آشنایی دانشجویان مدیریت دولتی با مبانی حسابداری مالی طراحی شده است. تمرکز آن بر گسترش درک دانشجویان نسبت به نحوه ثبت، طبقه بندی و گزارش دهی رویدادهای مالی در سازمان های دولتی و عمومی است.
- دانشجویان در این درس با حسابداری برخی اقلام صورت های مالی شامل دارایی ها، بدهی های جاری و بلندمدت و حقوق صاحبان سهام آشنا می شوند.
- از دیگر اهداف این درس، شناخت مبانی حسابداری شرکت ها (به ویژه شرکت های تضامنی و سهامی) و کاربرد مفاهیم کنترل داخلی و ملاحظات اخلاقی در حسابداری سازمان های دولتی و عمومی است.

اهداف ویژه:

- آشنایی با مفاهیم پایه ای گزارشگری مالی و مدیریتی در سازمان های دولتی و عمومی.
- توانایی درک و تحلیل گزارش های مالی و مدیریتی برای تصمیم گیری در حوزه مدیریت دولتی.
- آشنایی با کاربرد حسابداری در شرکت ها و سازمان های دولتی، با تأکید بر جنبه های کنترلی و اخلاقی

پ) سرفصل ها:

- سیستم ها و کنترل ها، مسائل اخلاقی در حسابداری.
- سیستم های حقوق و دستمزد.
- تنظیم سیستم ها و ماشین های محاسب الکترونیکی.
- اصول و مفاهیم حسابداری.
- شرکتهای تضامنی، تشکیل، تقسیم سود و تصفیه.
- شرکت های سهامی، سازمان و عملیات.
- شرکتهای سهامی حقوق صاحبان سهام، در آمد شرکت و سود سهام.
- شرکتهای سهام بدهی های بلندمدت و سرمایه گذاری ها.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تعامل دوسویه میان مدرس، دانشجو و محتوای درسی به عنوان پایه یادگیری مورد تأکید است. استفاده از مباحث کلاسی، تمرین های عملی، کارگروهی، بررسی مطالعات موردی در بخش عمومی و دولتی، ارائه های کلاسی، و کاربرد نرم افزارهای حسابداری برای درک بهتر مفاهیم توصیه می شود. روش تدریس می تواند ترکیبی از آموزش نظری، کارگاهی و تحلیل نمونه های واقعی گزارش های مالی سازمان های دولتی باشد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

پروژه کلاسی ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. بدری، احمد و حقیقت، حمید (۱۳۹۵)، مبانی حسابداری مالی: جلد اول، تهران: نشر نص.
 ۲. شباهنگ، رضا (۱۳۹۰)، حسابداری مالی (جلد دوم)، تهران: انتشارات سازمان حسابداری.
 ۳. نوروش، ایرج و کرمی، غلامرضا (۱۳۹۵)، اصول حسابداری (۱)، تهران: انتشارات کتاب نو.
 ۴. چارلز هورن گرن، والتر هریسون، و مایکل رایبسون (۱۳۹۹)، اصول حسابداری (۱)، برگردان: ایرج نوروش و غلامرضا کرمی، تهران: انتشارات صفار اشراقی.
۵. Needles, B. E., Powers, M., & Crosson, S. V. (۲۰۱۳). Principles of accounting. Cengage Learning. Boston, Massachusetts, USA.
۶. منابع تکمیلی در حوزه حسابداری دولتی و عمومی (با توجه به نیاز رشته مدیریت دولتی)

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: اصول حسابداری (۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Principals of Accounting (۲)	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	اصول حسابداری (۱)	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

- این درس با هدف گسترش دانش و مهارت دانشجویان مدیریت دولتی در حوزه حسابداری مالی ارائه می شود. تمرکز آن بر شناخت، ثبت و گزارشگری مالی برخی اقلام مهم صورت های مالی از جمله بدهی های جاری، بدهی های بلندمدت، حقوق صاحبان سهام و سرمایه گذاری ها است.
- همچنین دانشجویان با حسابداری شرکت ها (به ویژه شرکت های تضامنی و سهامی)، سیستم های کنترل داخلی و ابعاد اخلاقی حرفه حسابداری آشنا می شوند.
- در این درس تأکید بر درک کاربردی مفاهیم در سازمان های دولتی، عمومی و بخش عمومی غیردولتی نیز مد نظر قرار دارد.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مفاهیم پیشرفته تر گزارشگری مالی و مدیریتی در سطح شرکت ها و سازمان های دولتی.
۲. تقویت توانایی تحلیل و تفسیر اسناد و صورت های مالی تهیه شده توسط حسابداران.
۳. آشنایی با ساختار حقوقی و مالی شرکت های تضامنی و سهامی.
۴. شناخت اهمیت کنترل های داخلی و اصول اخلاق حرفه ای در حسابداری.

پ) سرفصل ها:

۱. سیستم ها و کنترل ها، مسائل اخلاقی در حسابداری.
۲. سیستم های حقوق و دستمزد.
۳. تنظیم سیستم ها و ماشین های محاسب الکترونیکی.
۴. اصول و مفاهیم حسابداری.
۵. شرکت های تضامنی: تشکیل، تقسیم سود و تصفیه.
۶. شرکتهای سهامی: سازمان و عملیات.
۷. شرکتهای سهامی حقوق صاحبان سهام، در آمد شرکت و سود سهام.
۸. شرکتهای سهامی: بدهی های بلند مدت و سرمایه گذاری ها.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس مبتنی بر مدل تعامل سه جانبه مدرس، دانشجو و محتوا طراحی شده است. روش های پیشنهادی شامل:

- مشارکت مستمر دانشجویان در بحث های کلاسی

- تمرین‌های فردی و گروهی
 - کارگروهی و ارائه‌های کلاسی
 - تحلیل مطالعات موردی (Case Study)، به‌ویژه نمونه‌های واقعی از شرکت‌های دولتی و خصوصی
 - بهره‌گیری از نرم‌افزارهای ساده حسابداری (در صورت امکان)
- مدرس می‌تواند بر حسب صلاحدید و نیاز دانشجویان، از روش‌های ترکیبی آموزشی استفاده کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد
- آزمون میان نیم‌سال ۳۰ درصد
- پروژه کلاسی (تحلیل یک گزارش مالی یا مطالعه موردی) ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، نرم‌افزارهای حسابداری (در صورت وجود امکانات)، دسترسی به نمونه‌های واقعی صورت‌های مالی و گزارش‌های حسابداری

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. بدری، احمد و حقیقت، حمید (۱۳۹۵)، مبانی حسابداری مالی - جلد اول، تهران: نشر نص.
۲. رضا شباهنگ (۱۳۹۰)، اصول حسابداری ۲ جلد دوم، حسابداری مالی، تهران: انتشارات سازمان حسابداری.
۳. Needles, B. E., Powers, M., & Crosson, S. V. (۲۰۱۳). Principles of accounting. Cengage Learning, Boston, Massachusetts, USA.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: پژوهش عملیاتی (۱)		
نوع درس و واحد	Operations Research (۱)	
نظری ☒ پایه ☐	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	
پروژه/رساله/پایان نامه ☐	۳۲	
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		
	تعداد واحد:	۲
	تعداد ساعت:	۳۲

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با اصول، مفاهیم و کاربردهای پژوهش عملیاتی، مدل سازی مسائل واقعی در سازمان ها، و حل مسائل برنامه ریزی خطی و عدد صحیح در محیط های مدیریت دولتی.

اهداف ویژه:

- آشنایی با تاریخچه، ویژگی ها و کاربرد پژوهش عملیاتی.
- یادگیری مفاهیم مدل و فرآیند مدل سازی مسائل واقعی.
- توانایی مدل سازی و حل مسائل برنامه ریزی خطی با استفاده از روش ترسیمی و سیمپلکس.
- درک اصول تحلیل حساسیت و تفسیر اقتصادی نتایج.
- آشنایی مقدماتی با برنامه ریزی عدد صحیح و مدل صفر-یک در مسائل مدیریتی.

پ) سرفصل ها:

- مقدمه ای بر پژوهش عملیاتی: تعریف، تاریخچه، ویژگی ها و کاربردها.
- مدل و انواع آن، فرآیند مدل سازی.
- مدل سازی مسائل دنیای واقعی: ترکیب مواد، تولید، سرمایه گذاری چند دوره ای، برش، برنامه ریزی نیروی انسانی.
- برنامه ریزی خطی: روش ترسیمی و سیمپلکس، مسائل متعارف و غیرمتعارف.
- تحلیل حساسیت مقدماتی و تفسیر اقتصادی نتایج.
- مسائل خاص برنامه ریزی خطی مرتبط با مدیریت دولتی.
- مقدمه ای بر برنامه ریزی عدد صحیح و مدل صفر-یک (مبانی و کاربردهای ساده).

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مدرس بعد از نهایی کردن محتوای درسی در هر ترم و قبل از تعیین وسیله، باید خط مشی و روش مناسبی برای تدریس خود انتخاب نماید. در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هر چه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می رسد. در این درس روش هایی از جمله حل تمرین های کلاس و تکالیف فردی و گروهی، مطالعات موردی مدیریت دولتی، استفاده از نرم افزارهای ساده مدل سازی و حل مسائل. توصیه می شود.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم سال ۴۰ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. محمد رضا مهرگان (۱۳۸۴)، پژوهش عملیاتی: برنامه‌ریزی خطی و کاربردهای آن، انتشارات کتاب دانشگاهی سالکان، چاپ بیست و یکم.
۲. محمد رضا مهرگان، بهروز دری و محمود صارمی (۱۳۹۴)، تحقیق در عملیات (جلد اول)، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، چاپ نهم.
۳. عادل آذر (۱۳۹۴)، تحقیق در عملیات: مفاهیم و کاربردهای برنامه‌ریزی خطی، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۴. Taha, H. (۲۰۱۶), Operations Research: An Introduction ۱۰th Edition, London, United Kingdom, Pearson.
۵. Hillier, F.S. & Lieberman, G. J. (۲۰۱۵), Introduction to Operations Research, ۱۰th Edition, McGraw-Hill College.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: پژوهش عملیاتی (۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Operations Research (۲)	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	پژوهش عملیاتی (۱)	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

توسعه توانایی دانشجویان در مدلسازی و حل مسائل پیچیده تر پژوهش عملیاتی شامل برنامه ریزی عدد صحیح، پویای قطعی، برنامه ریزی غیرخطی و شبکه ها، با تأکید بر کاربردهای مدیریت دولتی.

اهداف ویژه:

۱. مرور و تعمیق مفاهیم برنامه ریزی خطی و تحلیل حساسیت پارامتری.
۲. آشنایی با مدل های حمل و نقل و تخصیص و روش های حل آن ها.
۳. توسعه مهارت های مدل سازی و حل مسائل برنامه ریزی عدد صحیح و پویای قطعی.
۴. آشنایی مقدماتی با برنامه ریزی غیرخطی و شبکه ها.
۵. درک کاربردهای نظریه بازی ها در تصمیم گیری سازمانی.

پ) سرفصل ها:

۱. مرور برنامه ریزی خطی و تحلیل حساسیت پارامتری (اعداد سمت راست و ضرایب تابع هدف).
۲. مدل های حمل و نقل و تخصیص: مدل سازی، یافتن جواب اولیه و بهبود آن.
۳. برنامه ریزی عدد صحیح پیشرفته: مدل سازی و حل مسائل ساده.
۴. برنامه ریزی پویای قطعی: مدل سازی و حل مسائل کاربردی.
۵. برنامه ریزی غیرخطی: مدل سازی و حل مسائل بدون محدودیت و با محدودیت ساده.
۶. شبکه ها و تحلیل آن ها در تخصیص منابع.
۷. آشنایی مقدماتی با نظریه بازی ها و کاربردهای مدیریتی.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مدرس بعد از نهایی کردن محتوای درسی در هر ترم و قبل از تعیین وسیله، باید خط مشی و روش مناسبی برای تدریس خود انتخاب نماید. در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هر چه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می رسد. روش مدرس بر مشارکت مستمر کلاسی، تمرین و تکالیف کلاسی، کارگروهی، بحث کلاسی، بررسی مطالعات موردی و سایر روش ها از جمله استفاده از نرم افزارهای مدل سازی و تحلیل داده. قابل استفاده است.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم سال ۳۰ درصد

پروژه کلاسی ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور.

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مهرگان، محمد رضا (۱۳۸۴)، پژوهش عملیاتی: برنامه ریزی خطی و کاربردهای آن، انتشارات کتاب دانشگاهی سالکان، چاپ بیست و یکم.
۲. عادل، آذر (۱۳۹۴)، تحقیق در عملیات: مفاهیم و کاربردهای برنامه ریزی خطی، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۳. حمدی طه (۱۳۸۸)، آشنایی با تحقیق در عملیات، برگردان: طلوع و علیرضایی، انتشارات نشر دانشگاهی.
۴. Taha, H. (۲۰۱۶), Operations Research: An Introduction ۱۰th Edition, London, United Kingdom, Pearson.
۵. Hillier, F.S. & Lieberman, G. J. (۲۰۱۵), Introduction to Operations Research, ۱۰th Edition, McGraw-Hill College.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: زبان تخصصی (۱)		
نوع درس و واحد	Management in English(۱)	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	-	درس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	درس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با واژگان و مفاهیم پایه‌ای مدیریت از طریق مطالعه و درک متون تخصصی انگلیسی، به منظور تقویت توانایی در فهم متون علمی و فنی مرتبط با رشته مدیریت.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با واژگان و اصطلاحات پر کاربرد در حوزه‌های اصلی مدیریت.
۲. توانایی درک و ترجمه مفاهیم و گزاره‌های کلیدی در متون تخصصی انگلیسی.
۳. درک ساختار و محتوای متون علمی در زمینه نظریه‌ها و وظایف مدیریت.
۴. توسعه توانایی تحلیل مفاهیم مدیریتی از متون انگلیسی و تطبیق آن با مفاهیم مشابه در متون فارسی.

پ) سرفصل‌ها:

۱. معرفی ساختار کلی درس و واژگان پایه (Management, Organization, Planning, Control, Leadership)
۲. مرور نظریه‌های کلاسیک و معاصر (Fayol, Taylor, Weber, Systems Theory)
۳. وظایف اصلی مدیریت: برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری و کنترل.
۴. فرآیند تصمیم‌گیری مدیریتی: آشنایی با مفاهیم Strategic Planning, Problem Solving, Decision Making.
۵. ساختار و محیط سازمان: متون مرتبط با Structure, Hierarchy, Culture, Environment
۶. انگیزش و رفتار کارکنان: واژگان و مفاهیم مربوط به Performance و Motivation
۷. درک متون منتخب از کتاب‌های پایه مدیریت: تحلیل بخش‌هایی از متون علمی ساده و متداول.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۵ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. پیران نژاد، علی و محمدزاده قاضی جهان، آزاده (۱۳۹۹). زبان تخصصی اداره امور عمومی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. مشفق، فرهاد (۱۳۹۳). *English for the Students of Management*، تهران: انتشارات سمت.
۳. داور ونوس (۱۳۹۷). *زبان تخصصی مدیریت (مقدماتی و پیشرفته)*، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۴. Koontz, H., & Weihrich, H. (۲۰۱۱). *Management: A Global Perspective*. McGraw-Hill.
۵. Robbins, S. P., & Coulter, M. (۲۰۲۱). *Management* (۱۰th ed.). Pearson.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: زبان تخصصی (۲)		
عنوان درس به انگلیسی:	Management in English(۲)	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	زبان تخصصی (۱)	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
	۳۲	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:		مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

تقویت مهارت درک و تحلیل متون تخصصی پیشرفته در مدیریت با تمرکز بر مفاهیم کاربردی و موضوعات روز حوزه مدیریت و سازمان.

اهداف ویژه:

۱. توانایی درک و تحلیل متون مدیریتی سطح متوسط و پیشرفته.
۲. آشنایی با اصطلاحات تخصصی در حوزه‌های رهبری، منابع انسانی، فناوری و تعارض سازمانی.
۳. گسترش دایره واژگان تخصصی در زمینه‌های مرتبط با عملکرد، نوآوری و فرهنگ سازمانی.
۴. افزایش توانایی استخراج و مقایسه مفاهیم مدیریتی از متون انگلیسی و منابع علمی معتبر.
۵. ارتقای مهارت خواندن تحلیلی متون مدیریتی و استفاده از آن‌ها در مباحث علمی.

پ) سرفصل‌ها:

۱. رهبری در سازمان‌ها (Leadership in Organizations): مفهوم رهبری، سبک‌های رهبری، نظریه‌های اصلی.
۲. کنترل و ارزیابی عملکرد (Control and Performance): کنترل سازمانی، شاخص‌های عملکرد، اثربخشی سازمانی.
۳. فناوری و نوآوری در مدیریت (Technology and Innovation): فناوری‌های دانشی، نوآوری سازمانی و اثرات آن بر ساختار.
۴. مدیریت منابع انسانی (Human Resource Management): انتخاب، انگیزش، ارزیابی عملکرد و رضایت شغلی.
۵. تعارض و مذاکره در سازمان (Conflict and Negotiation): علل و انواع تعارض، روش‌های مدیریت و حل تعارض.
۶. فرهنگ و رفتار سازمانی (Organizational Culture and Behavior): ارزش‌ها، هنجارها، ارتباطات در سازمان.
۷. مطالعه متون کاربردی مدیریت: مقالات و متون منتخب از منابع بین‌المللی.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۵ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. Robbins, S. P., & Judge, T. A. (۲۰۲۲). *Organizational Behavior* (۱۹th ed.). Pearson.
۲. Kinicki, A., & Williams, B. K. (۲۰۲۰). *Management: A Practical Introduction*. McGraw-Hill.
۳. Koontz, H., & Wehrich, H. (۲۰۱۱). *Management: A Global Perspective*. McGraw-Hill.
۴. پیران‌نژاد، علی و محمدزاده قاضی جهان، آزاده (۱۳۹۹). زبان تخصصی اداره امور عمومی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۵. مشفق، فرهاد (۱۳۹۳). *English for the Students of Management*، تهران: انتشارات سمت.
۶. داور ونوس (۱۳۹۷). *زبان تخصصی مدیریت (مقدماتی و پیشرفته)*، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت منابع انسانی		
عنوان درس به انگلیسی:	Human Resource Management	
درس پیش نیاز:	مدیریت رفتار سازمانی	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۳	
تعداد ساعت:	۴۸	
نوع درس و واحد		
نظری ☒ / پایه ☐		
عملی ☐ / تخصصی الزامی ☒		
نظری-عملی ☐ / تخصصی اختیاری ☐		
	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐	
	مهارتی-اشتغال پذیری ☐	

ب) هدف کلی:

- آشنایی با نحوه تفکر سیستماتیک و استراتژیک در مورد جنبه های مدیریت دارایی های انسانی سازمان، و
- آشنایی با روش هایی که در عمل برای اجرای این خط مشی ها و دستیابی به مزیت رقابتی از طریق مدیریت منابع انسانی و سرمایه انسانی: شامل سیستم های پاداش، مدیریت عملکرد، سیستم های منابع انسانی با عملکرد بالا، آموزش و توسعه، استخدام، حفظ، قوانین فرصت های شغلی برابر، تنوع نیروی کار، و مدیریت اتحادیه کارگری، ...

اهداف ویژه:

۱. آشنایی دانشجویان با دیدگاه اسلام در مورد جایگاه منابع انسانی و رویکردهای اسلامی به مدیریت منابع انسانی.
۲. آشنا کردن دانشجویان با مفاهیم اساسی مبانی نظری و روش های مدیریت منابع انسانی.
۳. بررسی مسائل و مشکلات جاری کشور در حوزه مدیریت انسانی و بررسی مطالعات موردی برای حل این مسائل.
۴. آشنایی با کاربرد فناوری های نوظهور و تحول آفرین در مدیریت منابع انسانی.

پ) سرفصل ها:

۱. بررسی اهمیت مدیریت منابع انسانی از دیدگاه اسلام، تبیین رویکرد پیامبران، امامان و دانشمندان اسلامی در مدیریت منابع انسانی.
۲. تعریف مدیریت منابع انسانی، سیر تحول مدیریت منابع انسانی و نقش مدیریت منابع انسانی در زنجیره ارزش سازمان.
۳. برنامه ریزی منابع انسانی، برنامه ریزی راهبردی منابع انسانی، روش ها و مدل ها.
۴. تجزیه و تحلیل شغل، طراحی شغل و مدل های شایستگی.
۵. جذب و بکارگیری منابع انسانی همراه با تشریح مواد مرتبط در قانون مدیریت خدمات کشوری.
۶. اجتماعی سازی در سازمان و جامعه پذیری.
۷. آموزش و توسعه منابع انسانی.
۸. مدیریت عملکرد نیروی انسانی و طراحی و بکارگیری سیستم ارزشیابی عملکرد کارکنان.
۹. کارراه شغلی و جانشین پروری و مدیریت استعداد.
۱۰. مدیریت جبران خدمات (حقوق و دستمزد و پاداش) حقوق و دستمزد در اسلام، چگونگی پرداخت حقوق و دستمزد با تأکید بر دیدگاه اسلام.
۱۱. حسابداری منابع انسانی و منابع انسانی سبز و پایدار.
۱۲. کاربرد فناوری های نوظهور و تحول آفرین در منابع انسانی.

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مدرس بعد از نهایی کردن محتوای درسی در هر ترم و قبل از تعیین وسیله، باید خط مشی و روش مناسبی برای تدریس خود انتخاب نماید. در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هرچه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می رسد. روش مدرس بر مشارکت مستمر کلاسی، تمرین و تکالیف کلاسی، کار گروهی، بحث کلاسی، بررسی مطالعات موردی و سایر روش ها بر حسب صلاحدید مدرس متناسب با اهداف یادگیری درس قابل استفاده است.

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۴۰ درصد

آزمون پایانی ۵۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور.

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. قلی پور، آرین (۱۴۰۳)، مدیریت منابع انسانی (مفاهیم تئوری ها و کاربردها)، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۲. سعادت، اسفندیار (۱۳۹۵)، مدیریت منابع انسانی، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۳. سید جوادین، سید رضا (۱۳۹۱)، مبانی مدیریت منابع انسانی. تهران: انتشارات دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۴. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد پنجم): مدیریت منابع انسانی، تهران: انتشارات مهربان.
۵. Armstrong, M., & Taylor, S. (۲۰۲۳). *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice: A Guide to the Theory and Practice of People Management*. Kogan Page Publishers.
۶. Noe, R. A., Hollenbeck, J. R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (۲۰۲۰). *Fundamentals of human resource management*. McGraw-Hill.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی مدیریت راهبردی		
عنوان درس به انگلیسی:	Foundations of Strategic Management	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	پایه ☐ نظری ☒
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با نظریه‌ها و مفاهیم مدیریت راهبردی در بخش دولتی، فنون و فرآیندهای مرتبط با برنامه‌ریزی راهبردی در سازمان‌های عمومی، روش‌های اجرایی و نظارت بر پیاده‌سازی خط‌مشی‌ها و برنامه‌های کلان دولت، و بررسی نمونه‌های موفق در مدیریت راهبردی در نهادها و سازمان‌های دولتی.

اهداف ویژه:

- آشنایی با نظریه‌ها و مدل‌های مدیریت راهبردی و کاربرد آن‌ها در بخش دولتی و خط‌مشی‌گذاری عمومی.
- آشنایی با فرآیندها و فنون تدوین برنامه‌های راهبردی در سازمان‌های دولتی و دستگاه‌های اجرایی.
- آشنایی با روش‌های اجرای خط‌مشی‌ها و برنامه‌های راهبردی، کنترل عملکرد و ارزیابی تأثیرات آن‌ها در بخش عمومی.
- توسعه توانایی تحلیل نمونه‌های موفق و تجربه‌های بومی و بین‌المللی در مدیریت راهبردی بخش دولتی.

پ) سرفصل‌ها:

- تعاریف راهبرد (استراتژی) و انواع آن، هدف‌گذاری، خط‌مشی‌گذاری، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در سازمان‌های دولتی.
- فرآیند تدوین و مضمون‌بندی راهبرد سازمانی در بخش عمومی.
- تحلیل محیط داخلی و خارجی سازمان‌های دولتی: نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها (SWOT) و تحلیل کلان محیط (PEST).
- شناسایی و ارزیابی گزینه‌های راهبردی و خط‌مشی‌ها در دستگاه‌های اجرایی.
- انتخاب راهبرد و خط‌مشی و روش‌های اجرای آن‌ها با توجه به محدودیت‌های منابع و چارچوب‌های قانونی.
- مدیریت تغییرات راهبردی و تحول سازمانی در بخش عمومی.
- تأثیر راهبردها و خط‌مشی‌ها بر منابع انسانی و توسعه سرمایه انسانی در سازمان‌های دولتی.
- متغیرهای ساختاری و سازمانی (اندازه سازمان، تقسیم‌بندی‌های اداری، چارت سازمانی) و تأثیر آن‌ها بر اجرای راهبردها.
- مدیریت مشارکت و ارتباط با ذی‌نفعان: جامعه، شهروندان، سازمان‌های غیر دولتی و سایر ذی‌نفعان.
- فناوری، تولید و مدیریت منابع مالی و بودجه‌ای در بخش عمومی و نقش آن‌ها در تحقق راهبردها و خط‌مشی‌ها.
- فرهنگ سازمانی و نقش آن در پذیرش و پیاده‌سازی راهبردها و خط‌مشی‌ها.
- حاکمیت، مقررات و چارچوب‌های نظارتی و قانونی در مدیریت راهبردی دولتی.
- ارزیابی عملکرد و پاسخگویی: شاخص‌های کارایی، اثربخشی و شفافیت در سازمان‌های دولتی.
- بررسی نمونه‌های موفق راهبردها و خط‌مشی‌ها در سازمان‌ها و نهادهای دولتی (مطالعات موردی).

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مدرس بعد از نهایی کردن محتوای درسی در هر ترم و قبل از تعیین وسیله، باید خط مشی و روش مناسبی برای تدریس خود انتخاب نماید. در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هرچه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می رسد. علاوه بر مشارکت مستمر کلاسی، توصیه می شود در این درس از روش هایی از جمله تمرین ها و تکالیف عملی مرتبط با مدیریت راهبردی در سازمان های دولتی، فعالیت های گروهی و پروژه های کارگاهی، بحث های کلاسی و تبادل نظر و همچنین بررسی مطالعات موردی واقعی از سازمان ها و نهادهای دولتی استفاده شود.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم سال ۳۰ درصد

پروژه کلاسی ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- ۱- فرد آر دیوید (۱۳۹۶)، مدیریت استراتژیک، برگردان: علی پارسایان، سید محمد اعرابی، دفتر پژوهش های فرهنگی.
- ۲- مینتزبرگ، هنری؛ لپل، جوزف؛ آلسترن، بروس دبلیو (۱۳۹۲)، جنگل استراتژی (کارآفرینی در قالب یک مکتب)، ترجمه پورداربانی، محمود احمد، انتشارات جاجرمی تهران.
- ۳- مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد یازدهم): مدیریت استراتژیک و کارآفرینی، تهران: انتشارات مهربان.

- ۴- Grant, R. M., & Jordan, J. J. (۲۰۱۵). Foundations of strategy. John Wiley & Sons.
- ۵- Wheelen, T. L., Hunger, J. D., Hoffman, A. N., & Bamford, C. E. (۲۰۱۷). Strategic management and business policy (Vol. ۵۵). Boston: pearson.
- ۶- David, F. R. (۲۰۱۱). Strategic management concepts and cases. Pearson.
- ۷- Wheelen, Hunger, Hoffman & Bamford (۲۰۱۷), Strategic Management and Business Policy
- ۸- John M. Bryson , Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement (۲۰۱۱), John Wiley & Sons

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی مدیریت دولتی		
نوع درس و واحد	Foundation of Public Administration	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	درس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	درس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐		تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		۳
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		۴۸
		تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان رشته مدیریت دولتی با ابعاد مفهوم دولت و نظریه‌های اداره امور عمومی

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با نقاط برای بهبود و ارتقای فرآیندهای اداره امور عمومی
۲. فهم تطوره‌های نظری پیرامون نقش و وظایف دولت ها]

پ) سرفصل‌ها:

۱. آشنایی با مفاهیم اولیه اداره امور عمومی، دولت، حکومت، حکمرانی و حاکمیت
۲. تاریخچه تکوین و تکامل هویت رشته اداره امور عمومی
۳. معیارهای محوری اداره امور عمومی (بوروکراسی، دموکراسی، پاسخگویی، مشارکت عمومی و عدالت اجتماعی)
۴. نظریه‌های اداره امور عمومی (اداره امور عمومی سنتی، اداره امور عمومی نوین، مدیریت دولتی نوین، بازآفرینی دولت، دولت الکترونیکی، خدمات عمومی نوین، مدیریت ارزش عمومی و...)
۵. مبانی قانونی، سیاسی و اجتماعی اداره امور عمومی
۶. نظریه سازمان و اداره امور عمومی
۷. جایگاه ارزش‌ها و اصول اخلاقی (عدالت، آزادی و...) در اداره امور عمومی
۸. مسائل مهم برای اداره امور عمومی (برنامه‌ریزی، بکارگیری نیروی انسانی، بودجه‌ریزی، پاسخگویی، ارزشیابی و حسابداری برنامه و...)
۹. دولت و حکمرانی شبکه‌ای
۱۰. روندهای نوین در اداره امور عمومی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۳۵ درصد
- آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- ۱) Shafritz, J. M., Russell, E. W., Borick, C. P., Hyde, A. C. (۲۰۲۳). *Introducing Public Administration*. New York: Routledge.
- ۲) Henry, N. (۲۰۱۸). *Public Administration and Public Affairs*. Routledge.
- ۳) پورعزت، علی اصغر (۱۳۹۲). مبانی مدیریت دولتی. تهران: سمت.
- ۴) دانایی فرد، حسن. (۱۳۹۵). *نهضت‌های مدیریتی در بخش دولتی: گذشته، حال و آینده*. تهران: سمت.
- ۵) شفریتز، جی ام، راسل، ای. وی. (۱۴۰۰). مبانی مدیریت دولتی (۱ و ۲). ترجمه غلامرضا معمارزاده طهران. تهران: اندیشه‌های گوهریار.
- ۶) مقیمی، سیدمحمد. عبدالله‌زاده، امیرحسین. ایمانی، حسین (۱۴۰۰). *پیشگامان مدیریت دولتی*. تهران: سمت.
- ۷) پورعزت، علی اصغر (۱۴۰۲). *مبانی دانش اداره دولت و حکومت*. تهران: سمت.
- ۸) نرگسیان، عباس (۱۴۰۲). *تنوری‌های مدیریت دولتی، انتشارات نگاه دانش*، تهران.
- ۹) مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴). *پژوهشنامه مدیریت (جلد ششم): مدیریت امور عمومی و دولتی*، انتشارات مهربان.
- ۱۰) Shafritz, J. M., Hyde, A. C. (۲۰۲۳). *Classics of Public Administration*. New York: Routledge.
- ۱۱) Hildreth, B., W., Miller, G., M. and Lindquist, E., A. (۲۰۲۱). *Handbook of Public Administration*. New York: Routledge.
- ۱۲) Koliba, C.J., Meek, J.W., Zia, A., & Mills, R.W. (۲۰۱۹). *Governance Networks in Public Administration and Public Policy*. Routledge

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت مالی عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	Public Financial Management	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	اقتصاد کلان	پایه ☐ نظری ☒
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با نظریه‌ها و مفاهیم مدیریت مالی دولت و بخش عمومی، فرآیندها و ابزارهای برنامه‌ریزی، تخصیص منابع، کنترل و ارزیابی بودجه و خط‌مشی‌های مالی، و توسعه توانایی تحلیل و تصمیم‌گیری در زمینه مدیریت منابع مالی دولت و سازمان‌های عمومی.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با ساختار مالی دولت، منابع درآمدی، بودجه‌بندی و انواع هزینه‌ها در بخش عمومی.
۲. فهم مراحل تدوین بودجه، برنامه‌ریزی مالی و اولویت‌بندی منابع در سازمان‌های دولتی.
۳. یادگیری ابزارها و تکنیک‌های نظارت، کنترل هزینه‌ها، گزارشگری و شفافیت مالی در بخش عمومی.
۴. توسعه مهارت تحلیل اثرات مالی خط‌مشی‌ها، مدیریت ریسک‌های بودجه‌ای و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد.
۵. بررسی نمونه‌های موفق مدیریت مالی عمومی در کشورهای مختلف و استخراج درس‌آموخته‌ها برای بهبود عملکرد سازمان‌های دولتی.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مقدمه و مفاهیم پایه مدیریت مالی عمومی
 - تعریف مالیه عمومی و مدیریت مالی دولت
 - اهمیت و نقش دولت در اقتصاد
 - چارچوب نظری مالیه عمومی
۲. نقش و وظایف دولت‌ها
 - بررسی نقش دولت‌ها در اقتصاد و جامعه
 - نقش و وظایف دولت در قانون اساسی ایران و قوانین مرتبط
 - ماهیت خدمات عمومی و ارتباط آن با وظایف دولت‌ها
۳. دیدگاه‌های فقهی و فلسفی درباره دولت و مالیه عمومی
 - دیدگاه امام خمینی و استاد مطهری درباره نقش دولت
 - رابطه مردم و دولت در نظام مردم‌سالاری دینی
 - اصول منابع مالی و احکام پولی و مالی اسلامی
۴. خط‌مشی‌های مالی و ابزارهای اجرای آن
 - شناخت هزینه‌های عمومی و ارتباط آن با رشد و توسعه اقتصادی
 - درآمدها و منابع مالی دولت (مالیات، قرضه‌ها، سایر درآمدها)
 - قرضه‌های عمومی و مدیریت بدهی دولت
 - ابزار و وسایل اجرای خط‌مشی مالی (مالیاتی، هزینه‌ای، اعتباری)
۵. تحلیل و مدیریت بودجه و منابع مالی

- فرآیند تدوین و اجرای بودجه
- اداره منابع مالی از نظر فنی و خط‌مشی‌گذاری
- تحول و تکامل خط‌مشی مالی در ایران و جهان

۶. خط‌مشی مالی و هماهنگی با سایر خط‌مشی‌های اقتصادی

- مقایسه خط‌مشی پولی و مالی
- هماهنگی سیستم‌های پولی و مالی با خط‌مشی‌های اقتصادی کلان
- تحلیل اثرات خط‌مشی‌های مالی بر رشد اقتصادی، اشتغال و تورم

۷. مطالعات تطبیقی و تجربه‌های بین‌المللی

- بررسی نمونه‌های موفق مدیریت مالی عمومی در کشورهای مختلف
- درس‌آموخته‌ها و کاربرد آن‌ها در ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هر چه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می‌رسد. توصیه می‌شود از روش‌هایی از قبیل مشارکت فعال دانشجویان در کلاس و مباحثه مستمر درباره مسائل مالی و خط‌مشی‌های بودجه‌ای دولت، تمرین‌ها و تکالیف عملی مرتبط با تحلیل بودجه، شناسایی منابع مالی، مدیریت هزینه‌ها و تصمیم‌گیری مالی در بخش عمومی، فعالیت‌های گروهی و پروژه‌های کارگاهی برای تجربه عملی فرآیند مدیریت مالی دولت، بحث و تبادل نظر درباره چالش‌ها و راهکارهای اجرایی خط‌مشی‌های مالی و بودجه‌ای و بررسی مطالعات موردی واقعی از سازمان‌ها و نهادهای دولتی و تجربه‌های موفق بین‌المللی با هدف استخراج درس‌آموخته‌ها استفاده شود.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

پروژه کلاسی ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. حسن رنگریز / غلامحسین خورشیدی (۱۳۹۰)، مالیه عمومی و تنظیم خط‌مشی مالی دولت، انتشارات شرکت چاپ و نشر بازرگانی

۲. عزت‌الله عباسیان (۱۳۹۷)، مالیه عمومی و تنظیم خط‌مشی مالی دولت، دانشگاه تهران

۳. Musgrave, R. A. & Musgrave, P. B. (۱۹۸۹). *Public Finance in Theory and Practice*. McGraw-Hill.

۴. Rosen, H. S. & Gayer, T. (۲۰۲۱). *Public Finance*. McGraw-Hill Education.

۵. Gruber, J. (۲۰۱۹). *Public Finance and Public Policy* (۶th Edition). Macmillan.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: بودجه ریزی دولتی		
عنوان درس به انگلیسی:	Public Budgeting	نوع درس و واحد
مدیریت مالی عمومی		پایه ☐ نظری ☒
-		تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
۳		تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
۴۸		پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

بودجه دولتی موضوعی میان رشته‌ای است که برای تبیین جنبه‌های نظری و عملی آن، دو گروه از اندیشمندان دانشگاهی و پیشگامان عرصه عمل بودجه ریزی در قالب نظریه‌های توصیفی و تجویزی همکاری داشته‌اند. امروزه بودجه دولتی، علاوه بر اینکه به عنوان ابزاری برای کنترل، برنامه ریزی، مدیریت و یکپارچه سازی فعالیت‌های دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ ابزاری برای تعیین خط‌مشی دولتی است که براساس آن، دولت ضمن مساله یابی و ارائه گزینه‌های حل مسائل عمومی، خط‌مشی‌های بودجه‌ای عقلانی برای مدیریت مسائل عمومی اتخاذ می‌نماید. این درس با هدف آشنایی دانشجویان با جنبه‌های نظری و عملی بودجه ریزی دولتی و ایجاد توانایی تجزیه و تحلیل و نقد فرآیندهای حاکم بر بودجه ریزی دولتی ایران طراحی شده است.

اهداف ویژه:

- ✓ مفهوم شناسی و آشنایی با کلیات و ماهیت بودجه ریزی دولتی
- ✓ درک سیر تکامل بودجه ریزی دولتی و کسب توانایی تجزیه و تحلیل رویکردها و روشهای بودجه ریزی دولتی
- ✓ آشنایی با طبقه بندی و پیش بینی بودجه دولتی و کسب توانایی تجزیه و تحلیل و کاربرد آنها در ایران
- ✓ درک فرآیند مراحل تهیه و تنظیم، تصویب، اجرا و کنترل و نظارت بودجه دولتی و تحلیل وضعیت چرخه بودجه ریزی دولتی در ایران

پ) سرفصل‌ها:

کلیات و مفهوم شناسی بودجه دولتی

- تعاریف و مفهوم شناسی بودجه دولتی
- انواع بودجه‌ها، تفاوت بودجه با بودجه ریزی، ویژگی‌های بودجه دولتی و اصول حکمرانی بودجه‌ای خوب، قیود بودجه
- چرخه بودجه دولتی، عناصر بودجه ریزی دولتی (منابع دولتی - مخارج دولتی)، کارکردهای بودجه ریزی دولتی و مسئولیتها و نقش‌های بازیگران بودجه دولتی
- بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت
- سیر تکامل بودجه ریزی دولتی
- تاریخچه بودجه ریزی دولتی در جهان و ایران
- مراحل تکامل بودجه ریزی دولتی
- ترتیبات ساختاری شراکت دولتی - خصوصی و اجرای طرح‌های دولتی در ایران از طریق روش‌های مشارکت با بخش خصوصی
- ماهیت بودجه ریزی دولتی

- نظریه‌های بودجه دولتی، اعصار بودجه ریزی دولتی، اصلاحات در بودجه دولتی و الگوهای بودجه ریزی دولتی
- اصول بودجه ریزی دولتی (اصل سالانه بودن بودجه؛ اصل وحدت بودجه؛ اصل جامعیت بودجه؛ اصل شمولیت یا تفصیل بودجه؛ اصل تعادل بودجه؛ اصل وحدت پولی؛ اصل علنی بودن؛ اصل اقتدار قانونی؛ اصل پاسخگویی؛ اصل شفافیت؛ اصل مدیریت ما

منطقی؛ اصل وضوح و روشن بودن؛ اصل صحت؛ اصل تقدم درآمد بر هزینه؛ اصل انعطاف پذیری؛ اصل پیوستگی درونی؛ اصل اخلاقیات در بودجه)

- کسری بودجه (رویکردهای سنجش کسری یا مازاد بودجه دولتی؛ انواع کسری بودجه؛ دیدگاه‌های مختلف در خصوص اثرات کسری بودجه؛ روشها و خط‌مشیهای تامین مالی کسری بودجه؛ کسری بودجه در ایران)
- طبقه‌بندی و پیش‌بینی بودجه دولتی

• طبقه بندی در بودجه ریزی دولتی (انواع طبقه بندی بودجه‌ای: طبقه بندی وظیفه‌ای بودجه؛ طبقه بندی سازمانی و مدیریتی؛ طبقه بندی برنامه‌ای یا عملیاتی؛ طبقه بندی موضوعی یا حسابداری یا اقتصادی)

• پیش‌بینی در بودجه ریزی دولتی (روشهای پیش‌بینی قضاوتی و کیفی؛ روشهای سری‌های زمانی؛ مدل‌های اقتصاد سنجی؛ مدل‌های شبیه‌سازی کامپیوتری؛ روشهای چندگانه و مرکب)

• وضعیت طبقه بندی و پیش‌بینی‌های بودجه‌ای در نظام بودجه ریزی دولتی ایران

رویکردها و روشهای بودجه ریزی دولتی

- ۱. رویکرد بودجه ریزی یک قلم ۲. روشهای کلاسیک یا سنتی اولیه ۳. رویکرد بودجه ریزی مواد - هزینه ۴. رویکرد بودجه ریزی تدریج گرا ۵. رویکرد بودجه ریزی عملکرد قدیم ۶. رویکرد بودجه ریزی برنامه ای ۷. رویکرد بودجه ریزی PPBS ۸. روش مدیریت بر مبنای هدف ۹. رویکرد بودجه ریزی ZBB ۱۰. رویکردهای جایگزین ZBB ۱۱. رویکرد بودجه ریزی عملکرد و مراحل بودجه ریزی عملکرد در ایران ۱۲. رویکرد بودجه ریزی کارآفرینانه
- مقایسه رویکردهای بودجه ریزی دولتی

تهیه و تنظیم بودجه دولتی

- مراحل تهیه و تنظیم بودجه دولتی در ایران (گام اول: تعیین خط‌مشی‌های بودجه‌ای؛ گام دوم: خط‌مشی‌های اقتصاد کلان؛ گام سوم: تعیین سقف‌های بودجه‌ای؛ گام چهارم: تنظیم و ابلاغ بخشنامه بودجه؛ گام پنجم: تنظیم بودجه درخواستی دستگاههای اجرایی و شرکتهای دولتی؛ گام ششم: مذاکرات و چانه زنی‌های بودجه‌ای بین دستگاهها و سازمان برنامه و بودجه؛ گام هفتم: بازبینی و بازنگری در بودجه درخواستی دستگاهها؛ گام هشتم: تصویب لایحه در هیأت وزیران؛ گام نهم: تقدیم لایحه بودجه به پارلمان توسط رئیس‌جمهور؛ گام دهم: تقدیم سند بازنگری شده بودجه پیشنهادی به پارلمان)

تصویب بودجه دولتی

- ساختار حکومت و بودجه ریزی دولتی
- نحوه مشارکت پارلمان در بودجه ریزی دولتی
- فرآیند قانونگذاری و خط‌مشی‌گذاری و زمان بندی ارائه و بررسی لایحه بودجه در پارلمان در جمهوری اسلامی ایران
- مراحل بررسی و تصویب بودجه کل کشور

اجرای بودجه دولتی

- نقشه راه اجرای بودجه دولتی ایران
- مرحله اول: فرآیند پرداخت اعتبارات به دستگاهها (سطح کلان دولت)
- مرحله دوم: فرآیند هزینه کرد یا مراحل خرج در درون دستگاههای دولتی
- مرحله سوم: فرآیند بازنگری در اعتبارات دستگاههای دولتی
- جابجایی اعتبارات

کنترل و نظارت بر بودجه دولتی

- عناصر حسابرسی در دستگاههای دولتی
- نظارت بر بودجه دولتی در ایران

- نظارت قوه مقننه بر بودجه دولتی و نظارت دیوان محاسبات کل کشور
- نظارت قوه مجریه بر بودجه دولتی
- نظارت قوه قضاییه بر بودجه دولتی
- اصول حسابرسی در سازمان‌های بخش دولتی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد
- پروژه ۲۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، ماژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی سید محمد (۱۴۰۳)، بودجه ریزی دولتی: نظریه‌ها، اصول و کاربردها از تنظیم تا کنترل، تهران: انتشارات راه دان.
۳. Schick Allen (۱۹۹۸), a contemporary approach to public expenditure management, World Bank Institue.
۴. Khan Aman & Hildreth Bartley (۲۰۰۲), budget theory in the public sector, Westport :Gveenwood publishing Group .
۵. Mukdad Ibrahim (۲۰۱۳), "comparative Budgetary approaches in public organizations", Research Journal of Finance and Accounting, Vol. ۴, No. ۱.
۶. Maufort Laurence (۲۰۱۶), budgetary principles, CVCE : European Navigator.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: جامعه‌شناسی سازمانی		
نوع درس و واحد	Organizational Sociology	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	-	درس پیش‌نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	درس هم‌نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐		تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با فرآیند شکل‌گیری سازمان‌های اجتماعی، تحلیل ساختار، عملکردها و پویایی‌های آنها در جامعه معاصر، و توانمندسازی برای کاربرد نظریه‌های جامعه‌شناسی در مطالعه سازمان‌ها و نهادها.

اهداف ویژه:

۱. شناخت مفاهیم بنیادین جامعه‌شناسی سازمانی (مانند سازمان، نهاد، گروه، طبقه، ساختار، فرهنگ) و تمایز آن‌ها
۲. شناخت و تحلیل عوامل و شرایط شکل‌گیری سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی
۳. تحلیل سازمان را به مثابه یک سیستم اجتماعی: اجزاء، روابط، مرزها، محیط و بازخوردها.
۴. آشنایی با مسیر تاریخی تحول سازمان‌ها و نهادها در جوامع مدرن و در حال توسعه
۵. تحلیل سازمان‌ها ابعاد قدرت، فرهنگ، گروهی شدن، نهادگرایی، و محیط سازمانی
۶. شناخت تفاوت‌ها و شباهت‌های سازمان‌ها در جوامع توسعه یافته و در حال توسعه و نقد و بررسی نقش سازمان‌ها در پیشرفت و توسعه همه‌جانبه.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفاهیم اساسی جامعه‌شناسی: جامعه، ساختار اجتماعی، فرهنگ، نهاد، گروه، طبقه
۲. تعریف‌ها و مرزهای «جامعه‌شناسی سازمانی»
۳. تعریف سازمان، نهاد، نهادگرایی: مفاهیم پایه در جامعه‌شناسی سازمانی
۴. عوامل تشکیل‌دهنده سازمان‌ها: محیط، فناوری، منابع، ارزش‌ها، نیازهای اجتماعی
۵. سازمان به مثابه سیستم اجتماعی: اجزاء، مرزهای داخلی و خارجی، تعاملات، بازخوردها
۶. روند شکل‌گیری و سیر تحول سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی: از جوامع پیشاصنعتی تا عصر سازمانی
۷. مراحل بلوغ و مراتب سیستم‌های اجتماعی و سازمانی: رشد، تثبیت، تغییر، فروپاشی
۸. قدرت، اقتدار، و پویایی‌های قدرت در سازمان و جامعه
۹. فرهنگ سازمانی و نقش آن در جامعه و سازمان: هنجارها، ارزش‌ها، هویت، تغییر فرهنگی
۱۰. گروه‌ها، تیم‌ها و پویایی‌های گروهی در سازمان: گروه رسمی و غیررسمی، شبکه‌ها، رهبری، تضاد
۱۱. نهادگرایی و نظریه نهادها در سازمان‌ها: نهادهای رسمی/غیررسمی، نظریه میدان، هنجارها
۱۲. سازمان‌ها در محیط بین‌سازمانی و جهانی: همکاری، رقابت، شبکه‌ها، انجمن‌ها
۱۳. سازمان‌ها در جوامع توسعه یافته و در حال توسعه: مقایسه‌ها، چالش‌ها، فرصت‌ها
۱۴. نقش سازمان‌ها در پیشرفت و توسعه همه‌جانبه: سازمان‌ها، توسعه اقتصادی، اجتماعی، محیطی

۱۵. چالش‌ها و تحولات معاصر: انعطاف‌پذیری، عدم قطعیت، فناوری‌های نوین، شبکه‌های اجتماعی، نوآوری سازمانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مازیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. قلی‌پور، آرین (۱۳۸۰) «جامعه‌شناسی سازمان‌ها: رویکرد جامعه‌شناختی به سازمان و مدیریت». تهران: انتشارات سمت.
۲. صبوری، منوچهر، (۱۳۷۴) «جامعه‌شناسی سازمان‌ها». تهران: نشر شب تاب
۳. Adler, Paul S. (ed.) (۲۰۱۰). *The Oxford Handbook of Sociology and Organization Studies: Classical Foundations*. Oxford University Press.
۴. Godwyn, Mary & Gittel, Jody Hoffer (eds.) (۲۰۱۱). *Sociology of Organizations: Structures and Relationships*. SAGE Publications.
۵. Wharton, Amy S. (ed.) (۲۰۰۶). *The Sociology of Organizations: An Anthology of Contemporary Theory and Research*. Oxford University Press.
۶. Grusky, Oscar & Miller, George A. (eds.) (۱۹۸۱). *Sociology of Organizations*. Free Press.
۷. Clegg, Stewart R., Hardy, Cynthia, Lawrence, Thomas B., & Nord, W. Richard (eds.) (۲۰۰۶). *The SAGE Handbook of Organization Studies* (۲nd ed.). SAGE.
۸. Godwyn, Mary (ed.) (۲۰۲۲). *Research Handbook on the Sociology of Organizations*. Edward Elgar.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان‌پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: روان‌شناسی صنعتی و سازمانی		
نوع درس و واحد	Industrial and Organizational Psychology	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	مدیریت رفتار سازمانی	درس پیش‌نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	درس هم‌نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

مطالعه علمی رفتار انسان در محیط‌های کاری و سازمانی با هدف بهبود اثربخشی فردی، گروهی و سازمانی از طریق به‌کارگیری اصول، نظریه‌ها و روش‌های روان‌شناسی در جذب، آموزش، انگیزش، ارزیابی و حفظ نیروی انسانی.

اهداف ویژه:

۱. تبیین مفهوم، تاریخچه و حوزه‌های روان‌شناسی صنعتی و سازمانی
۲. تحلیل تفاوت‌های فردی و نقش آن در عملکرد شغلی، انگیزش و رضایت
۳. درک اصول تجزیه و تحلیل مشاغل و طراحی شغل
۴. شناخت آزمون‌های روان‌سنجی و ابزارهای ارزیابی ویژگی‌های انسانی و تحلیل انتقادی جذب و ارزیابی کارکنان
۵. درک اصول آموزش، یادگیری و توسعه سازمانی در جهت بالندگی منابع انسانی
۶. تحلیل و مقایسه نظریه‌های انگیزش، تعهد سازمانی، رضایت شغلی و رفتار شهروندی سازمانی در موقعیت‌های کاری
۷. بررسی مفاهیم استرس شغلی، فرسودگی، سلامت روانی و برنامه‌های حمایتی کارکنان در محیط کار
۸. ارائه راهکار برای بهبود روابط انسانی، سلامت روانی، بهره‌وری و رفاه کارکنان با استفاده از دانش روان‌شناسی
۹. تحلیل تأثیر فناوری‌های نوین، جهانی‌سازی، و تغییر ساختار کار را بر رفتار سازمانی.

پ) سرفصل‌ها:

بخش ۱: مبانی و چشم‌انداز روان‌شناسی سازمانی

۱. تعریف، تاریخچه و قلمرو روان‌شناسی صنعتی و سازمانی
۲. رویکردها و مکاتب فکری: رفتارگرایی، شناختی، انسان‌گرایی، و دیدگاه‌های معاصر
۳. ارتباط روان‌شناسی سازمانی با علوم مدیریت، جامعه‌شناسی و اقتصاد رفتاری
۴. نقش و جایگاه روان‌شناسی در مدیریت منابع انسانی و دنیای کار

بخش ۲: تفاوت‌های فردی و تحلیل شغل

۵. تفاوت‌های فردی: شخصیت، استعداد، هوش، ارزش‌ها و علایق شغلی
۶. تجزیه و تحلیل مشاغل: روش‌ها، ابزارها و کاربردها
۷. طراحی شغل و مفهوم تناسب فرد-شغل
۸. تدوین شایستگی‌ها و ارزیابی عملکرد

بخش ۳: ارزیابی، انتخاب و توسعه منابع انسانی

۹. روان‌سنجی و آزمون‌های روان‌شناسی در سازمان: اصول اعتبار و پایایی
۱۰. کاربرد آزمون‌ها در جذب، انتخاب و ارتقاء کارکنان

۱۱. روش‌های نوین انتخاب نیرو: مصاحبه‌های ساختاریافته، کانون‌های ارزیابی، آزمون‌های موقعیتی

۱۲. آموزش و توسعه کارکنان: اصول یادگیری، آموزش بزرگسالان، و اثربخشی آموزشی

بخش ۴: انگیزش، نگرش‌ها و رفتار سازمانی

۱۳. نظریه‌های انگیزش در کار

۱۴. رضایت شغلی، روحیه کاری و رفتار شهروندی سازمانی

۱۵. تعهد سازمانی و روابط میان انگیزش و عملکرد

۱۶. رهبری و نفوذ بین فردی از دیدگاه روان‌شناسی

بخش ۵: استرس، سلامت و رفاه شغلی

۱۷. استرس شغلی و عوامل استرس‌زا (فردی، شغلی و سازمانی)

۱۸. فرسودگی شغلی: مدل Maslach، پیشگیری و درمان

۱۹. سلامت روانی، تاب‌آوری و رفاه کارکنان

۲۰. شرایط فیزیکی و روانی محیط کار و تأثیر آن بر عملکرد

بخش ۶: روان‌شناسی مثبت و مداخلات سازمانی

۲۱. برنامه‌های کمک به کارکنان (Employee Assistance Programs)

۲۲. مشاوره شغلی و سلامت روان در محیط کار

۲۳. بالندگی سازمانی (Organizational Development) و مداخلات انسانی

۲۴. فناوری، جهانی‌سازی و آینده روان‌شناسی سازمانی (کار از راه دور، هوش مصنوعی، تنوع و شمول)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، ماژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- ۱- دوآن شولتز، سیدنی آلن شولتز (۱۳۹۴)، روانشناسی صنعتی و سازمانی (فرد و سازمان) در هزاره سوم، ترجمه: مهدی عطایی، حسین خنیفر، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- ۲- برهام کورمن (۱۳۹۹)، روانشناسی صنعتی و سازمانی، برگردان: حسین شکرکن، چاپ هشتم، تهران: انتشارات رشد.
- ۳- ساعتچی، محمود (۱۳۹۳)، روانشناسی صنعتی و سازمانی، تهران: نشر ویرایش.
- ۴- جی. آموت، مایکل (۱۳۹۴)، روان‌شناسی صنعتی-سازمانی: رویکرد کاربردی، برگردان: جهانبخش صادقی، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- ۵- آراین قلی‌پور، الهام ابراهیمی (۱۳۹۹)، روانشناسی صنعتی و سازمانی، موسسه کتاب مهربان نشر

- ۶- مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد چهارم): روانشناسی سازمانی، تهران: انتشارات مهربان.
- ۷- Spector, P. E. (۲۰۲۱). Industrial and organizational psychology: Research and practice. John Wiley & Sons.
- ۸- Jex, S. M., & Britt, T. W. (۲۰۱۴). Organizational psychology: A scientist-practitioner approach. John Wiley & Sons.
- ۹- Aamodt, M. G. (۲۰۱۶). Industrial/Organizational Psychology: An Applied Approach (۸th ed.). Cengage Learning.
- ۱۰- Landy, F. J., & Conte, J. M. (۲۰۱۶). Work in the ۲۱st Century: An Introduction to Industrial and Organizational Psychology (۹th ed.). Wiley.
- ۱۱- Levy, P. (۲۰۱۷). Industrial/Organizational Psychology: Understanding the Workplace (۶th ed.). Worth Publishers.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: بحران شناسی و مدیریت بحران		
عنوان درس به انگلیسی:	Crisisology and Crisis Management	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	مبانی مدیریت دولتی و مدیریت رفتار سازمانی	پایه ☐ نظری ☒
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

هدف این درس آن است که دانشجو ماهیت، ریشه‌ها و سازوکارهای گسترش بحران را در نظام‌های اجتماعی، سازمانی و طبیعی به صورت علمی و دقیق درک کند. با بهره‌گیری از مدل‌های معتبر شناسایی، پایش، پیشگیری، آمادگی، پاسخ و بازسازی، توان تحلیل و مدیریت چرخه حیات بحران در او تقویت می‌شود. دانشجو می‌آموزد چگونه در شرایط عدم قطعیت تصمیم‌گیری کند، رهبری اثربخش نشان دهد و ارتباطات حرفه‌ای بحران را مدیریت نماید. آشنایی با الگوهای حکمرانی، تاب‌آوری و آینده‌نگری این امکان را می‌دهد که بحران‌ها به‌عنوان پدیده‌هایی قابل فهم و قابل مدیریت تحلیل شوند. استفاده نظام‌مند از موردکاوی‌های واقعی، روایت‌های مستند و تحلیل رویدادهای ملی و بین‌المللی، پیوند میان ادراک نظری و فهم عملیاتی بحران را برای دانشجو فراهم می‌سازد. این درس او را برای طراحی مداخلات مبتنی بر شواهد و اقدام در موقعیت‌های واقعی بحران آماده می‌کند. نهایتاً هدف آن تربیت مدیران و تحلیل‌گرانی است که با اتکا به عقلانیت راهبردی، شواهد معتبر و مهارت‌های اجرایی قادر به مدیریت مؤثر بحران و تقویت تاب‌آوری در سطوح سازمانی و ملی باشند.

اهداف ویژه

- ✓ ایجاد فهم عمیق و تحلیلی از ماهیت و ریشه‌های بحران از طریق تبیین مفاهیم، الگوهای بروز اختلال و شناخت سازوکارهای شکل‌گیری بحران در نظام‌های انسانی و طبیعی.
- ✓ تسلط بر چرخه حیات بحران و مهارت استفاده از مدل‌ها و ابزارهای استاندارد در حوزه پیشگیری، آمادگی، پاسخ و بازسازی، با رویکردی علمی و میان‌رشته‌ای.
- ✓ تقویت توان تصمیم‌گیری، رهبری و تحلیل ریسک در شرایط عدم قطعیت و ارتقای قابلیت مدیریت پیچیدگی، ابهام و محدودیت منابع.
- ✓ توانمندسازی در مدیریت ارتباطات بحران و سخنگویی حرفه‌ای با هدف کاهش ابهام، مدیریت افکار عمومی و هماهنگی اثربخش میان سازمانی.
- ✓ پرورش مهارت «درک و لمس بحران» از طریق مواجهه با نمونه‌های واقعی شامل مطالعه موردی، مثال‌های کاربردی، روایت‌های مستند و تحلیل رویدادهای ملی و بین‌المللی، به گونه‌ای که دانشجو بتواند نظریه را به تجربه و اقدام عملی پیوند دهد.

پ) سرفصل‌ها:

- **مفهوم‌شناسی بحران:** آشنایی با تعاریف، مفاهیم و ماهیت بحران‌ها و بلایا؛ بررسی تمایز میان فاجعه، حادثه و بحران از منظر علمی؛ به گونه‌ای که دانشجو بتواند زمینه‌های نظری و مفهومی مطالعه بحران را با دقت علمی درک کند.

- **گونه‌شناسی بحران‌ها و بلایا:** تحلیل نظام‌مند و طبقه‌بندی جامع بحران‌ها و بلایا بر اساس ماهیت طبیعی، انسانی، تکنولوژیک و سازمانی، بررسی پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی هر نوع بحران، و ترسیم تفاوت‌ها، همپوشانی‌ها و پیچیدگی‌های بین بحران‌های محلی، ملی و بین‌المللی.
- **بحران به مثابه علم میان‌رشته‌ای:** تبیین ضرورت نگاه میان‌رشته‌ای به بحران و بررسی نقش همزمان علوم طبیعی، مهندسی، اجتماعی، رفتاری و الهیاتی در تحلیل بحران‌ها، به گونه‌ای که دانشجو بتواند ارتباط علت‌ها، پیامدها و سازوکارهای مدیریت بحران را به صورت جامع و علمی تحلیل کند. شناخت مفاهیم کلیدی مانند آسیب‌پذیری، خطر و تهدید.
- **بلایا و بحران‌ها؛ گذشته، حال و آینده:** تحلیل تطبیقی بحران‌ها و بلایا در طول تاریخ، شناسایی الگوهای تکرارشونده و روندهای کلان، و ارائه چشم‌انداز آینده‌پژوهانه برای پیش‌بینی بحران‌های احتمالی و آماده‌سازی نظام‌ها در مواجهه با پیچیدگی‌ها و ناپایداری‌های آینده.
- **بحران و مدیریت بحران از منظر قرآن کریم:** نوع‌شناسی بحران‌ها از منظر قرآن کریم (بحران‌های طبیعی - بحران‌های اجتماعی - اخلاقی - بحران‌های سیاسی و حکمرانی - بحران‌های روانی - فردی) تحلیل چندبعدی بحران از منظر قرآن کریم (علت‌شناسی بحران - پیامدهای بحران - سنن الهی مرتبط با بحران - مدیریت بحران در قرآن کریم - الگوهای مدیریتی بحران در قرآن) بررسی آموزه‌ها و راهبردهای قرآنی در مواجهه با بحران و آزمون‌های انسانی و تحلیل ابعاد اخلاقی و راهبردی این آموزه‌ها برای پرورش تفکر راهبردی و اخلاقی دانشجو.
- **مدل‌های چرخه حیات بلایا و بحران:** آشنایی با مفهوم چرخه حیات بحران و مراحل اصلی آن؛ معرفی مدل‌های مختلف چرخه مدیریت بلایا و بحران‌ها؛ تبیین مرحله پیشگیری و کاهش خطر در مدیریت بحران؛ تحلیل برنامه‌ریزی و آمادگی سازمان‌ها در برابر بحران‌ها؛ شناخت سازوکارهای واکنش و پاسخ اضطراری در بحران؛ بررسی مرحله بازیابی، بازتوانی و بازسازی پس از بحران؛ ابزارهای پایش و چک‌لیست‌ها به منظور مدیریت نظام‌مند و علمی بحران‌ها در سطوح مختلف.
- **آشنایی با بحران‌ها و بلاای طبیعی:** تحلیل کامل بلاای طبیعی نظیر زلزله، سیل، خشکسالی و آتش‌سوزی، بررسی پیامدهای مستقیم و غیرمستقیم آن‌ها، و بهره‌گیری از مثال‌های واقعی و مورد کاوی‌های ملی و بین‌المللی برای تقویت درک عملی و تجربه‌محور دانشجو.
- **آشنایی با بحران‌های اجتماعی:** مطالعه جامع بحران‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، تحلیل عوامل شکل‌دهنده و تشدیدکننده اختلالات اجتماعی، و استفاده از روایت‌ها و مثال‌های مستند برای آموزش مهارت پیوند دادن نظریه با تجربه عملی.
- **چارچوب حکمرانی بحران:** بررسی ساختارها و فرآیندهای حکمرانی بحران؛ شناخت اصول و مؤلفه‌های حکمرانی خوب در شرایط بحرانی؛ تحلیل سازوکارهای هماهنگی میان‌بخشی، نقش دولت و جامعه مدنی، و شناسایی ظرفیت‌های مشارکتی و یادگیری سازمانی برای ارتقای پاسخ‌دهی مؤثر و راهبردی به بحران‌ها.
- **رهبری بحران:** توسعه مهارت‌های رهبری و هدایت تیم‌ها در محیط‌های پرابهام و اضطراری، تمرکز بر قضاوت حرفه‌ای، تصمیم‌گیری راهبردی، اولویت‌بندی منابع محدود و مدیریت فشارهای روانی و سازمانی در فرآیند مدیریت بحران.
- **مدیریت بحران سازمانی:** آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت مدیریت بحران سازمانی؛ معرفی مدل‌ها و رویکردهای مختلف مدیریت بحران در سازمان‌ها؛ طراحی ساختارها و فرآیندهای داخلی سازمان به منظور آمادگی و پاسخ سریع؛ تبیین مراحل چرخه مدیریت بحران سازمانی از پیشگیری تا بازیابی؛ طراحی و پیاده‌سازی برنامه‌های جامع مدیریت بحران در سازمان؛ تشکیل و هدایت تیم‌های مدیریت بحران سازمانی و ارزیابی اثربخشی اقدامات مدیریت بحران با استفاده از شاخص‌ها و استانداردهای بین‌المللی.
- **ارتباطات بحران:** معرفی کلیات و ضرورت مهارت‌های ارتباطی در بحران؛ آشنایی با اصول و مبانی ارتباطات در شرایط بحرانی؛ تبیین نقش ارتباطات در مراحل چرخه مدیریت بحران؛ بررسی استراتژی‌ها و ابزارهای ارتباطی در بحران و ارتباطات رهبری بحران
- **سخنگویی بحران:** تحلیل ارتباط با ذی‌نفعان و مخاطبان رسانه‌ای بحران؛ آموزش نقش و ویژگی‌های سخنگوی بحران؛ توسعه مهارت‌های سخنگویی حرفه‌ای، رسانه‌ای و سازمانی در مواجهه با بحران، تمرین انتقال پیام‌های دقیق، علمی و مؤثر، و بهره‌گیری از پرسش‌ها و مثال‌های واقعی برای ارتقای آمادگی عملی دانشجو.

- بحران سازمانی و مدیریت ریسک: شناسایی و تحلیل جامع ریسک‌های سازمانی، طراحی راهبردهای پیشگیری و کاهش آسیب، و پیوند مدیریت ریسک با مباحث ویژه و شهرت سازمانی در مواجهه با بحران‌ها و ارتقای آمادگی سازمان.
- تاب‌آوری بلايا و بحران: تبیین مفهوم و ابعاد تاب‌آوری در مواجهه با بحران‌ها؛ معرفی شاخص‌ها و روش‌های سنجش تاب‌آوری بحران؛ بررسی سطوح فردی، سازمانی و اجتماعی تاب‌آوری؛ تبیین تاب‌آوری در نظام‌های اجتماعی، زیرساختی و شهری؛ توسعه ظرفیت‌های انعطاف‌پذیری، بازسازی و یادگیری سازمانی و اجتماعی قبل، حین و پس از بحران، آموزش ابزارها و شاخص‌های تاب‌آوری، و ترکیب تجربه عملی با دانش علمی برای تقویت توان سازمان‌ها و جوامع در مواجهه با ناپایداری‌ها و بحران‌های احتمالی آینده.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
پروژه	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مایژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۴)، بحران شناسی و مدیریت بحران، تهران: انتشارات مهربان.
۲. مقیمی، سید محمد (۱۳۹۹)، بحران شناسی، ارتباطات و مدیریت بحران (مجموعه ۹ جلدی)، تهران: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران.

۳. Penuel Bradley and Statler Matt and Hagen Ryan (۲۰۱۳), Encyclopedia of crisis management, London: SAGE Publications, Inc.

۴. Brataas Kjell (۲۰۱۸), Crisis Communication : Case Studies and Lessons Learned from International Disasters, New York: Routledge.

۵. Gilpin Dawn R. and Murphy Priscilla J. (۲۰۰۸), Crisis management: in a complex world, Oxford: Oxford University Press, Inc.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل سیستم‌ها		
عنوان درس به انگلیسی:	Systems Thinking and Systems Analysis	
دروس پیش نیاز:	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ / تخصصی الزامی ☒
	۳۲	نظری-عملی ☐ / عملی ☒
تعداد ساعت:		پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ / مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنا کردن دانشجویان با مبانی نظری و روش‌شناسی «نظام» و «سیستم»، توانمندسازی آنان در تحلیل مشکلات سازمانی / نهادی به صورت سیستمی، طراحی سیستم‌های سازمانی، اطلاعاتی و مدیریتی و استفاده از تفکر سیستمی در حل مسائل پیچیده در بخش عمومی و خصوصی.

اهداف ویژه:

۱. درک مفهوم «سیستم»، «نظام»، ویژگی‌های سیستم‌ها
۲. آشنایی با نظریه‌های کلاسیک و مدرن سیستم‌ها
۳. توانایی تحلیل وضعیت سازمانی یا نهادی با رویکرد سیستمی (تشخیص اجزا، روابط، بازخوردها، نقاط گلوگاه، پویایی سیستم)
۴. توانایی طراحی و مدل‌سازی سیستم با استفاده از روش‌ها و ابزارهای مناسب (hard systems methods, soft systems methodology, سیستم دینامیک، تحلیل فرایند، مدل‌سازی ساختاری).
۵. آشنایی با چرخه عمر سیستم / سیستم طراحی (از تحلیل نیاز تا طراحی، پیاده‌سازی، ارزیابی و نگهداری).
۶. آشنایی با روش‌های کمی و کیفی تحلیل سیستم: نمودارهای causal-loop, stock-and-flow, تحلیل ساختار، روش‌های Soft Systems و..
۷. توانایی به‌کارگیری تفکر سیستمی در مدیریت سازمان، مدیریت پروژه، طراحی فرایندها، اصلاح ساختار و بهبود عملکرد.
۸. آشنایی با پیچیدگی، رفتار غیرخطی، تأثیر بازخوردها و محیط بیرونی — و اتخاذ رویکرد مناسب برای تصمیم‌گیری در شرایط پیچیده.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مقدمه
 - تعریف سیستم، نظام، مرز، محیط، اجزا، تعاملات
 - تفاوت تفکر خطی / اجزائی با تفکر سیستمی
 - ضرورت تفکر سیستمی در دنیای امروز: پیچیدگی، وابستگی، عدم قطعیت
۲. تاریخچه و نظریه‌های سیستم
 - نظریه سیستم‌های عمومی (General Systems Theory)
 - سیستم‌های سخت (Hard Systems Thinking) و سیستم‌های نرم (Soft Systems Thinking / SSM)
 - نگاه پیچیدگی (Complex Systems, Systems of Systems) و سیستم‌های باز / محیطی
۳. ویژگی سیستم‌ها و تحلیل ساختار سیستم
 - اجزا، روابط، تعاملات، مرزها، محیط
 - بازخورد (feedback loops)، تعادل، پویایی، تعامل با محیط
 - ویژگی‌های سیستم‌های باز، پویا، پیچیده
۴. روش‌ها و ابزارهای تفکر سیستمی و تحلیل سیستم
 - مدل‌سازی ساختاری و مفهومی (structural modeling)

- مدل سازی رفتاری / دینامیکی (system dynamics: causal-loop diagrams, stock & flow)
- روش های نرم (Soft Systems Methodology — SSM) و رویکردهای مشارکتی / ذی نفع محور
- ۲. چرخه تحلیل و طراحی سیستم (System Development / System Design Cycle)
 - شناسایی و تحلیل نیازها / مسائل
 - مدل سازی سیستم موجود
 - طراحی سیستم مطلوب: معماری، ساختار، فرآیندها
 - ارزیابی و انتخاب راه حل
 - پیاده سازی، تست، استقرار، نگهداری / بهبود مستمر
- ۳. مفاهیم و روش های نرم (Behavioural / Social / Organizational) در تحلیل سیستمها
 - تحلیل سازمان به عنوان سیستم
 - تعامل انسان - ساختار - فرآیند (organizational systems)
 - مدیریت تغییر، مقاومت، فرهنگ سازمانی، ذی نفعان
- ۴. پیچیدگی، سیستم های مرکب
 - تعریف Systems of Systems (SoS)، ویژگی ها
 - چالش های طراحی و تحلیل در سیستم های مرکب یا پیچیده
- ۵. کاربرد تفکر سیستمی در مدیریت، سیاست گذاری، سازمان های عمومی
 - تحلیل ساختار سازمانی / نهادی
 - طراحی و بهبود فرآیندها / خدمات عمومی
 - مدیریت پروژه ها، تغییرات سازمانی، تصمیم سازی در محیط های پیچیده
- ۶. ابزارها و نرم افزارهای مدل سازی و تحلیل سیستم (اختیاری / عملی)
 - نرم افزارهای System Dynamics (مثل Vensim)
 - ابزارهای مدل سازی ساختاری، دیاگرام ها، مدل سازی فرایند

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

با توجه به اینکه ماهیت درس هم شامل مفاهیم نظری حقوق اداری و مقررات دولتی و هم کاربرد آن ها در مدیریت سازمان ها و قراردادهای دولتی است، روش تدریس ترکیبی پیشنهاد می شود. این روش امکان ایجاد درک عمیق نظری و همزمان تقویت توانایی تحلیل قوانین، حل مسائل حقوقی و تصمیم سازی در محیط های مدیریتی را فراهم می کند. بهره گیری از الگوهای مانند «بحث های هدایت شده و مطالعات موردی از پرونده ها و قراردادهای دولتی»، «یادگیری فعال و گروهی» و «ارائه های تعاملی» می تواند در تحقق اهداف آموزشی درس نقش مؤثری ایفا کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۵ درصد
پژوهش کلاسی	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. رضائیان، علی. (۱۴۰۰). تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم (چاپ بیست و یکم). تهران: انتشارات سمت.
۲. زاهدی، شمس‌السادات. (۱۴۰۱). تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم‌ها: مبانی سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی
۳. محمودی، سید محمد (۱۴۰۲)، سیستم‌های اطلاعاتی در مدیریت، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۴. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (جلد دهم): مدیریت دانش و فناوری اطلاعات، تهران: انتشارات مهربان.
۵. Meadows, D. H. (۲۰۰۸). *Thinking in Systems: A Primer*. Chelsea Green Publishing.
۶. Senge, P. M. (۲۰۰۶). *The Fifth Discipline: The Art & Practice of the Learning Organization* (۲nd ed.). Currency.
۷. Satzinger, J. W., Jackson, R. B., & Burd, S. D. (۲۰۱۵). *Systems Analysis and Design in a Changing World* (۷th ed.). Cengage Learning
۸. Jackson, M. C. (۲۰۰۳). *Systems Thinking: Creative Holism for Managers*. John Wiley & Sons.
۹. Midgley, G. (۲۰۰۰). *Systemic Intervention: Philosophy, Methodology, and Practice*. Kluwer Academic/Plenum Publishers.
۱۰. Gharajedaghi, J. (۲۰۱۱). *Systems Thinking: Managing Chaos and Complexity — A Platform for Designing Business Architecture* (۳rd ed.). Elsevier/Butterworth-Heinemann.
۱۱. Meadows, D. H. (۲۰۰۸). *Thinking in Systems: A Primer*. Chelsea Green Publishing.
۱۲. Sterman, J. D. (۲۰۰۰). *Business Dynamics: Systems Thinking and Modeling for a Complex World*. McGraw-Hill.
۱۳. Satzinger, J. W., Jackson, R. B., & Burd, S. D. (۲۰۱۵). *Systems Analysis and Design in a Changing World* (۷th ed.). Cengage Learning.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: تحلیل گری داده در سازمان و مدیریت		
نوع درس و واحد	Data analytics in organization and management	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■ ☐ پایه ☐	تفکر سیستمی و تجزیه و تحلیل سیستم‌ها	دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ■	-	دروس هم‌نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐		۲
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:
		۳۲

ب) هدف کلی:

توانمندسازی دانشجویان برای کاربرد داده‌ها و ابزارهای تحلیل داده در تصمیم‌گیری و مدیریت مؤثر در سازمان‌های دولتی و عمومی؛ ایجاد توانایی در جمع‌آوری، پاکسازی، تحلیل، تفسیر و ارائه داده‌ها به گونه‌ای که تصمیمات سیاستی و مدیریتی مبتنی بر شواهد (evidence-based) اتخاذ شود.

اهداف ویژه:

- شناخت انواع داده‌ها و منابع داده (اداری، پیمایشی، عملیاتی، آماری) را در سازمان
- شناخت و به کارگیری اصول و روش‌های مدیریت داده، پاکسازی و آماده‌سازی داده (data cleaning / data wrangling)
- آشنایی با تکنیک‌های تحلیل داده (توصیفی، اکتشافی، آماری، مصورسازی)
- شناخت و به کارگیری ابزارها و نرم‌افزارهای رایج تحلیل داده
- تحلیل نتایج آماری و داده‌ای برای تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی / سازمانی
- آشنایی با مسائل اخلاقی، حریم خصوصی و سلامت داده (Data Ethics & Governance) در بخش دولتی
- مهارت آماده‌سازی گزارش داده‌محور (گزارش مدیریتی / سیاستی) برای ذی‌نفعان

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفهوم داده و اطلاعات در سازمان (تفاوت داده، اطلاعات و دانش)
۲. منابع داده در بخش عمومی / دولتی: داده اداری، آمار، پیمایش، داده عملیاتی و استخراج اطلاعات
۳. مفاهیم پایه آمار و احتمال برای مدیران (متغیرها، توزیع، شاخص‌ها)
۴. مدیریت داده، ساختار داده و پایگاه داده
۵. پاکسازی و آماده‌سازی داده (data cleaning / wrangling): مدیریت داده گمشده، ناهنجاری، فرمت‌ها
۶. تحلیل توصیفی و اکتشافی (descriptive & exploratory analytics): شاخص‌های مرکزی و پراکندگی، جداول، نمودارها، توزیع‌ها
۷. مصورسازی داده (data visualization)
۸. تحلیل آماری مقدماتی برای تصمیم‌گیری: آزمون فرضیه، همبستگی، مقایسه گروه‌ها (t-test / chi-square / ANOVA)
۹. تحلیل داده پیچیده‌تر / چند متغیره: رگرسیون ساده و چند گانه / پیش‌بینی / تحلیل روند (مقدمه)
۱۰. کاربرد تحلیل داده در مدیریت عملکرد سازمان: سنجش کارایی، ارزیابی عملکرد، گزارش‌دهی
۱۱. سیستم‌های اطلاعات و ابزارهای BI / داشبورد مدیریتی، اصول و کاربردها (Business Intelligence, Data Warehousing)

۱۲. اخلاق، حریم خصوصی و حاکمیت داده (Data Governance & Ethics) در بخش عمومی / دولتی

۱۳. تحلیل داده برای خط‌مشی‌گذاری و تصمیم‌گیری عمومی: ترجمه داده به خط‌مشی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

کامپیوتر / لپ‌تاپ برای هر دانشجو

نرم‌افزارهای آماری / تحلیل داده (مثلاً SPSS, Python, R, Excel، یا نرم‌افزار BI)

ویدئوپروژکتور + کلاس مجهز به اینترنت (در صورت استفاده از داده آنلاین)

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- Chen, J. C., Rubin, E. A., & Cornwall, G. J. (۲۰۲۱). *Data Science for Public Policy*. Springer.
- Rogger, D., & Schuster, C. (Eds.). (۲۰۲۳). *The Government Analytics Handbook: Leveraging Data to Strengthen Public Administration*. World Bank Publications.
- Richards, G. (Ed.). (۲۰۱۸). *Big Data and Analytics Applications in Government: Current Practices and Future Opportunities*. Auerbach Publications.
- Moody, R., & Bekkers, V. (۲۰۲۳). *Big Data and Public Policy: Course, Content and Outcome*. Palgrave Macmillan.
- White, J. D. (۲۰۰۷). *Managing Information in the Public Sector*. Routledge.
- Bolívar, M. P. R., Bwalya, K. J., & Reddick, C. G. (Eds.). (۲۰۱۹). *Governance Models for Creating Public Value in Open Data Initiatives*. Springer.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان‌پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی دولت هوشمند		
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamental of smart Government	نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	مبانی مدیریت دولتی - تحلیل گری داده در سازمان و مدیریت	پایه ☐ نظری ☒
درس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مبانی نظری، ساختاری و فناورانه‌ی دولت هوشمند و درک تأثیر فناوری‌های نوین بر حکمرانی عمومی، تصمیم‌گیری، شفافیت، پاسخگویی و مشارکت شهروندان، با رویکردی خط‌مشی‌گذارانه و نهادی.

اهداف ویژه:

۱. تبیین مفهوم دولت هوشمند و تفاوت آن با دولت الکترونیک
۲. شناسایی و تحلیل چارچوب‌ها و خط‌مشی‌های تحول دیجیتال در بخش عمومی.
۳. تبیین نقش فناوری‌های نوین (داده‌های کلان، هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، بلاک‌چین و غیره) در بهبود مدیریت دولتی
۴. تشریح اصول شفافیت، عدالت دیجیتال، پاسخگویی و مشارکت شهروندان در بستر دولت هوشمند
۵. تحلیل چالش‌های فرهنگی، سازمانی و قانونی پیاده‌سازی دولت هوشمند
۶. بررسی تجارب جهانی و ملی و راهکارهای توسعه دولت هوشمند در ایران.

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: مفاهیم و چارچوب نظری

- تحول مفهوم دولت از سنتی تا هوشمند
- تفاوت و ارتباط دولت الکترونیک، دولت دیجیتال و دولت هوشمند
- مبانی نظری حکمرانی داده‌محور و خدمات عمومی هوشمند
- اصول دولت هوشمند: شفافیت، یکپارچگی، چابکی و شهروندمحوری

بخش دوم: فناوری‌های نو و زیربنای تحول

- زیرساخت‌های دیجیتال و سامانه‌های یکپارچه خدمات عمومی
- آشنایی با فناوری‌های نو و هوشمند (هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، بلاک‌چین، کلان‌داده‌ها، رایانش ابری و...)
- نقش فناوری‌های نوین (هوش مصنوعی، اینترنت اشیا، بلاک‌چین، کلان‌داده‌ها) در دولت هوشمند
- نقش داده به‌عنوان دارایی ملی و بنیان تصمیم‌گیری عمومی
- تعامل انسان-فناوری در سازمان‌های دولتی

بخش سوم: مدیریت تحول دیجیتال در دولت

- راهبری و خط‌مشی‌گذاری دیجیتال در سطح ملی و سازمانی
- معماری سازمانی و طراحی خدمات عمومی دیجیتال

- تغییرات نهادی، فرهنگی و مهارتی در مسیر تحول هوشمند
- مدل‌های ارزیابی و سنجش بلوغ دولت هوشمند

بخش چهارم: خط‌مشی‌ها، اخلاق و عدالت دیجیتال

- حاکمیت داده، امنیت سایبری و حریم خصوصی
- اخلاق در استفاده از فناوری‌های هوشمند در دولت
- شکاف دیجیتال، شمول دیجیتال و عدالت در دسترسی
- نقش شهروندان در تصمیم‌سازی و خدمات هوشمند (مشارکت دیجیتال)

بخش پنجم: مطالعات موردی و آینده دولت هوشمند

- بررسی تجربه‌های بین‌المللی (کره جنوبی، استونی، سنگاپور، امارات، چین و آمریکا)
- مطالعه موردی از برنامه‌های دولت هوشمند در ایران
- ترسیم مسیر آینده دولت هوشمند در کشور: چالش‌ها و چشم‌اندازها
- جمع‌بندی و ارائه‌های دانشجویی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

فرایند یادگیری بر پایه‌ی تعامل سه‌جانبه میان مدرس، دانشجو و محتوای آموزشی شکل می‌گیرد. آموزش با بهره‌گیری از تدریس تحلیلی، بحث‌های کلاسی، مطالعات موردی از تجارب جهانی و ملی، و پروژه‌های گروهی انجام می‌شود. دانشجویان با مشارکت فعال در تحلیل خط‌مشی‌ها، فناوری‌ها و چالش‌های تحول دیجیتال در بخش عمومی، ضمن درک مفاهیم دولت هوشمند، مهارت‌های تفکر سیستمی، تحلیل نهادی و تصمیم‌گیری در خصوص خط‌مشی‌ها را تقویت می‌کنند. این رویکرد، پیوندی میان دانش نظری و توانمندی‌های حرفه‌ای در حوزه مدیریت دولتی هوشمند برقرار می‌سازد.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد
- پروژه کلاسی ۱۵ درصد
- آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. Lips, M. (۲۰۱۸). Digital Government: Managing Public Sector Reform in the Digital Era. Routledge
۲. Chiancone, C. (۲۰۲۱). *Smart Government: Practical Uses for Artificial Intelligence in Local Government*. Independently published
۳. United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA). (۲۰۲۴). *E-Government Survey 2024: Digital Government in Pursuit of Sustainable Development*. United Nations.
۴. Dunleavy, P. (۲۰۰۶). Digital Era Governance: IT Corporations, the State, and E-Government. United Kingdom: OUP Oxford.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	Decision Making and Public Policy	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	مبانی مدیریت دولتی	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۳	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/رساله/پایان‌نامه ☐
تعداد ساعت:	۴۸	مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐

ب) هدف کلی:

تربیت دانشجویان با شایستگی‌های لازم برای پاسخگویی به نیاز سازمانهای دولتی و سیستم تصمیم‌گیری، و آماده‌سازی آنها برای ارائه خدمات تخصصی در حوزه تصمیم‌گیری به جامعه و به ویژه نهادهای دولتی و توسعه دانش بومی برای مدیریت نظام تصمیم‌گیری دولتی و خط‌مشی‌گذاری عمومی

اهداف ویژه:

- آشنایی دانشجویان با فرایند تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری
- ارتقای دانش دانشجویان در ارتباط با فرایند و مدل‌های تصمیم‌گیری
- آشنایی با مراحل تدوین، اجرا، ارزشیابی و تغییر و خاتمه خط‌مشی.
- آشنایی دانشجویان با نظام خط‌مشی‌گذاری و بازیگران کلیدی تصمیم‌گیری در ایران

پ) سرفصل‌ها:

- ماهیت تصمیم‌گیری در سازمانهای دولتی
- انواع تصمیم‌گیری
- الزامات تصمیم‌گیری در بخش دولتی
- فرایند تصمیم‌گیری
- مدل‌های تصمیم‌گیری
- ماهیت خط‌مشی و انواع خط‌مشی
- بستر خط‌مشی
- قوای حکومتی و خط‌مشی عمومی
- بازیگران خط‌مشی عمومی در ایران
- چرخه خط‌مشی
- مسئله‌یابی و طراحی مسئله
- رویکردها و مدل‌های تدوین دستورکار
- صورت‌بندی خط‌مشی و الزانات آن
- اجرای خط‌مشی
- ارزیابی خط‌مشی عمومی
- خاتمه خط‌مشی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. تدریس استاد و ارائه مطالب نو در ارتباط با درس

۲. پژوهش دانشجو پیرامون موضوع خاص و تسهیم دانش کسب شده در کلاس
۳. طرح سوالات در ارتباط با مباحث درس و مشارکت دهی دانشجویان برای ارائه تحلیل
۴. طراحی و تحلیل موردکاوی مرتبط با مباحث درس جهت کاربردی کردن مباحث کلاس

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۲۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

کتاب و مقالات - تخته سفید - لپ‌تاب - ویدئو پروژکشن

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. الوانی، سیدمهدی، شریف زاده، فتاح، (۱۳۹۲). فرایند تصمیم‌گیری و خط‌مشی عمومی، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.
۲. تسلیمی، محمد سعید (۱۳۹۰). تحلیل فرایندی خط‌مشی‌گذاری و تصمیم‌گیری، تهران: سمت
۳. عباسی، طیب، (۱۴۰۲)، چرخه خط‌مشی عمومی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۴. هاوالت، مایکل؛ رامش، ام.؛ پرل، آنتونی. (۱۴۰۴) مطالعه خط‌مشی عمومی: چرخه‌های خط‌مشی و زیر نظام‌های خط‌مشی. ترجمه عباس منوریان و ابراهیم گلشن. تهران: موسسه کتاب مهربان نشر.
۵. منوریان، عباس (۱۳۹۸). اجرا و ارزشیابی خط‌مشی، تهران: مهربان نشر.
۶. ملک‌محمدی، حمیدرضا (۱۳۹۴). مبانی و اصول سیاست‌گذاری عمومی. تهران: سمت.
۷. Dye, T. R. (۲۰۱۳). Understanding public policy. ۱st ed. Boston: Pearson.
۸. Cairney, P. (۲۰۱۸). Understanding public policy: Theories and issues. Basingstoke: Palgrave.
۹. Birkland, T.A. (۲۰۱۹). An introduction to the policy process: Theories, concepts, and models of public policy making. London: Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: طراحی ساختار و سازماندهی		
نوع درس و واحد	Structure and organization design	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

تربیت دانشجویانی که بتوانند با درک علمی و به روز مفاهیم، نظریه‌ها و سازه‌های ساختار سازمانی، ساختار مؤثر برای سازمان‌های دولتی یا عمومی طراحی کرده و با توجه به شرایط بومی، ساختار مناسب متناسب با مأموریت، منابع و محیط نهاد تصمیم گیر طراحی و پیاده‌سازی کنند.

اهداف ویژه:

دانشجو در پایان درس قادر خواهد بود:

- مبانی نظری و تاریخی تحول نظریه سازمان و ساختار را بشناسد.
- انواع ساختار سازمانی کلاسیک و نوین (ماتریسی، شبکه‌ای، چابک و ...) را تحلیل و مقایسه کند.
- معیارها و عوامل تعیین کننده طراحی ساختار (حجم، فناوری، استراتژی، محیط، فرهنگ، منابع انسانی و غیره) را درک کند.
- بر اساس مأموریت، مأخذ قدرت، وظایف و شرایط محیطی سازمان، ساختار سازمانی مناسب پیشنهاد دهد.
- روابط بین ساختار سازمانی، طراحی شغل، سلسله مراتب، تفویض اختیار و هماهنگی را تحلیل کند.
- توانایی تحلیل و بازطراحی ساختار سازمانی واقعی (مورد استان یا نهاد دولتی) را کسب کند.

پ) سرفصل‌ها:

- مفاهیم و تعریف «سازمان» و «ساختار سازمانی» و ضرورت طراحی ساختار
- سیر تحولات نظریه سازمان: از بوروکراسی کلاسیک تا رویکردهای نوین (شبکه‌ای، چابک، مجازی)
- عناصر ساختار سازمانی (تقسیم کار، پیچیدگی، رسمیت، سلسله مراتب، تفویض اختیار، تخصصی سازی، هماهنگی)
- عوامل مؤثر بر طراحی ساختار: اندازه سازمان، استراتژی، فناوری، محیط، فرهنگ، منابع انسانی و مأموریت
- انواع ساختار سازمانی: ساختار ساده، بوروکراسی ماشینی، حرفه‌ای، ماتریسی، شبکه‌ای، چابک (Agile / adhocracy)، ساختارهای ترکیبی و هیبرید
- تطبیق ساختار با شرایط سازمان (فصل بندی ساختار مناسب بر اساس مأموریت و محیط)
- طراحی واحدها و واحدهای فرعی (واحد ستادی، عملیاتی، پروژه‌ای، تیمی، واحدهای محلی)
- طراحی شغل و رابطه آن با ساختار (شکل شغل، شرح / وظایف، تفویض اختیار، مشارکت و تخصص)
- روابط بین ساختار، نیروی انسانی و منابع انسانی (استخدام، تخصص، آموزش، تفویض اختیار)
- ساختار در نهادهای دولتی / عمومی: ویژگی‌ها، محدودیت‌ها، الزامات قانونی، تفاوت با بخش خصوصی
- مرجعیت، قدرت، مسئولیت و سلسله مراتب در ساختار دولتی (اثر قوانین و مقررات بر ساختار)
- چابکی، انعطاف پذیری و ساختارهای نوین در سازمان‌های عمومی و دولتی (چالش‌ها و فرصت‌ها)
- فرایند طراحی یا بازطراحی ساختار: تشخیص نیاز، تحلیل وضع موجود، طراحی ساختار مناسب، اجرا، ارزیابی و تعدیل

- مطالعه موردی: تحلیل ساختار چند نهاد/وزارتخانه در ایران یا کشورهای دیگر (نقاط قوت و ضعف)
- تغییر سازمانی و مدیریت ساختار: موانع، مقاومت، فرهنگ و راهکارها
- نتیجه‌گیری و الگوهای پیشنهادی برای طراحی ساختار در سازمان‌های دولتی / عمومی در ایران

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

۱. تدریس استاد با بهره‌گیری از نظریه‌ها و مطالعات موردی
۲. تحلیل و بحث گروهی مقالات و تجربیات بین‌المللی و داخلی
۳. مطالعه موردی (Case Study) سازمان‌های واقعی — با تمرکز بر سازمان‌های دولتی / عمومی
۴. طراحی ساختار فرضی برای یک سازمان دولتی/عمومی (پروژه دانشجویی)
۵. بحث درباره چالش‌ها و تطبیق ساختار با زمینه فرهنگی و نهادی ایران

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد
آزمون پایانی ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

کتاب و مقالات - تخته سفید - لپ‌تاب - ویدئو پروژکشن

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. پورعزت، علی‌اصغر و طاهری‌عطار، غزاله. (۱۳۹۲). سازماندهی و طراحی ساختار. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۲. مینزبرگ، هنری (۱۴۰۳). ساختاردهی: هفت الگوی نهایی فهم سازمان. ترجمه محمد جوادی و سروش شایگان نریمان. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
۳. Daft, R. L. (۲۰۲۱). Organization theory and design (۱۳th ed.). Cengage Learning.
۴. Mintzberg, H. (۱۹۹۲). Structure in fives: Designing effective organizations. Prentice Hall.
۵. Baligh, H. H. (۲۰۰۶). Organization structures: Theory and design, analysis and prescription. Springer.
۶. Bolman, L. G., & Deal, T. E. (۲۰۲۱). Reframing organizations: Artistry, choice, and leadership (۷th ed.). Wiley.
۷. Galbraith, J. R. (۲۰۱۴). Designing organizations: Strategy, structure, and process at the business unit and enterprise levels (۳rd ed.). Jossey-Bass.
۸. Burton, R. M., Obel, B., & Håkansson, D. D. (۲۰۲۰). Organizational design: A step-by-step approach (۴th ed.). Cambridge University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجویان معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت تغییر و تحول سازمانی		
عنوان درس به انگلیسی:	Management of Organizational Change and Transformation	
دروس پیش نیاز:	مدیریت رفتار سازمانی	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۳	
تعداد ساعت:	۴۸	
نوع درس و واحد		
پایه ☐ نظری ☒		
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐		
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		
پروژه/رساله / پایان نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

این درس با هدف ارتقاء شناخت عمیق و نظام‌مند دانشجویان نسبت به مفاهیم، مبانی، رویکردها و فرآیندهای تحول سازمانی طراحی شده است. هدف آن است که دانشجویان بتوانند ضمن درک تغییرات محیطی و فشارهای ناشی از تحولات فناورانه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، توان تحلیل و طراحی مداخلات اثربخش برای بهبود و توسعه سازمان‌ها را به دست آورند. در این مسیر، دانشجویان با رویکردهای کلاسیک و نوین تحول سازمانی، نقش عوامل انسانی، ساختاری و فرهنگی در مدیریت تغییر، ویژگی‌های سازمان‌های یادگیرنده، موانع و مقاومت‌های تغییر، و شیوه‌های رهبری اثربخش در دوران گذار آشنا می‌شوند. این درس همچنین به تقویت توانمندی‌های حرفه‌ای در زمینه تشخیص مسائل سازمانی، تدوین برنامه‌های تغییر، هدایت فرآیندهای تحول، ارزیابی اثربخشی اقدامات تحولی و نهادینه‌سازی تغییرات پایدار کمک می‌کند و زمینه‌ساز تربیت مدیران و تحلیلگرانی توانمند برای مواجهه با چالش‌های تحول در سازمان‌های ایرانی خواهد بود.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با کلیات، مفاهیم، تعاریف، سطوح و انواع تحول سازمانی
۲. کسب توانایی تجزیه و تحلیل و کاربرد نظریه‌ها و مدل‌های تحول سازمانی
۳. درک مراحل فرآیند مدیریت تحول و شناسایی، تحلیل و مدیریت مقاومت در مقابل تغییر
۴. آشنایی با ابزارهای تشخیص سازمانی و تحلیل وضعیت موجود
۵. کسب توانایی تجزیه و تحلیل نقش و ویژگی‌های رهبران تحول‌آفرین و فرهنگ سازمانی در تحول سازمانی

پ) سرفصل‌ها:

- تعریف، ضرورت و اهمیت تحول سازمانی
- تمایز میان تغییر، توسعه و تحول
- سطوح و انواع تحول: تدریجی، بنیادین، انطباقی، استراتژیک
- عوامل برون‌سازمانی: اقتصادی، فناورانه، اجتماعی، قانونی
- عوامل درون‌سازمانی: ساختار، فرهنگ، منابع انسانی، راهبرد
- نقش رقابت، فناوری و جهانی‌شدن در الزام به تغییر
- نظریه‌ها و مدل‌های تحول سازمانی: لوین، لیکرت، بورک-لیتوین، کاتر
- دیدگاه‌های سیستمی و اقتضایی در مدیریت تحول
- دلایل فردی و سازمانی مقاومت در برابر تغییر
- راهکارهای شناسایی، تحلیل و مدیریت مقاومت
- مراحل فرآیند مدیریت تحول: تشخیص، طراحی، اجرا، ارزیابی، تثبیت
- ابزارهای تشخیص سازمانی و تحلیل وضعیت موجود

- نقش و ویژگی های رهبران تحول آفرین
- سبک های رهبری اثربخش در دوران تحول
- واکنش کارکنان به تغییر و شیوه های مدیریت آن
- مشارکت، آموزش و توانمندسازی منابع انسانی در مسیر تحول
- ارتباطات اثربخش و مدیریت هیجانات در دوره تغییر
- نقش فرهنگ سازمانی در تسهیل یا مقاومت نسبت به تغییر
- راهبردهای تغییر فرهنگ و ویژگی فرهنگ های حامی یادگیری
- ارزیابی اثربخشی تحول و نهادینه سازی اصلاحات و یادگیری سازمانی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می کند. استفاده از روش های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- پروژه ۲۰ درصد
- آزمون میانه نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مایژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد؛ ایمانی، حسین (۱۴۰۲)، مدیریت تغییر، بهبود و تحول سازمانی، انتشارات سمت.
۲. تسلیمی، محمد سعید (۱۳۹۸)، مدیریت تحول سازمانی، انتشارات سمت.
۳. Cummings, T. G. & Worley, C. G. (۲۰۲۱). Organization Development and Change. Cengage Learning.
۴. Burke, W. W. (۲۰۲۲). Organization development. In Oxford Research Encyclopedia of Psychology.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت توسعه و پیشرفت اسلامی-ایرانی		
عنوان درس به انگلیسی:	development and progress Management with an Iranian-Islamic approach	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۳	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
	۴۸	پروژه/رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۴۸	مهارتی-اشتغال پذیری ☐
وضعیت آمایشی/مأموریتی درس		مرتبط با مأموریت/آمایش موسسه است ☒

ب) هدف کلی:

هدف این درس، فراهم آوردن مبنای نظری و چارچوب تحلیلی برای فهم و تبیین مدیریت توسعه و پیشرفت در الگوی اسلامی-ایرانی است، به گونه‌ای که دانشجویان توانایی تحلیل نظام‌مند، چندبعدی و انسان‌محور فرآیندهای توسعه را کسب کنند. این درس با تلفیق دانش کلاسیک و معاصر توسعه، شاخص‌های کمی و کیفی، و آموزه‌های وحیانی، زمینه‌ای برای درک جامع ساحت‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی توسعه فراهم می‌آورد. همچنین، با بررسی تجربه‌های تاریخی و تطبیقی مدیریت توسعه در ایران و جهان، دانشجویان قادر خواهند بود چالش‌ها، فرصت‌ها و ظرفیت‌های نهادی، فناوریانه و اجتماعی را شناسایی و ارزیابی کنند. درس بر نقش محوری دین، فقه، اخلاق و فرهنگ در جهت‌دهی به سیاست‌های توسعه تأکید دارد و توانمندی دانشجویان را در طراحی، ارزیابی و بهینه‌سازی راهبردهای بومی و پایدار افزایش می‌دهد. افزون بر آن، با آشنایی با نوآوری، فناوری و نظام‌های نوآوری، دانشجویان قادر خواهند بود ارتباط میان توسعه انسانی، اقتصادی و فناوریانه را تحلیل کنند. نهایتاً، این درس قصد دارد نگرش تحلیلی، آینده‌پژوهانه و انسان‌محور در مدیریت توسعه را در دانشجویان پرورش دهد تا بتوانند پیشرفت اسلامی-ایرانی را در عرصه‌های مختلف به صورت علمی و کاربردی هدایت کنند.

اهداف ویژه:

- ✓ تحلیل و بازشناسی تعاریف، الگوها و مفاهیم توسعه و پیشرفت در اندیشه‌های کلاسیک، معاصر و اسلامی، با تأکید بر انسان‌محوری و تعالی معنوی.
- ✓ شناسایی و نقد شاخص‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و فناوریانه و سنجش کارآمدی آن‌ها در بستر بومی.
- ✓ ارزیابی نقش دین، فقه اسلامی و ارزش‌های وحیانی در جهت‌دهی به سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه.
- ✓ تحلیل انتقادی چالش‌ها و فرصت‌های مدیریت توسعه در ایران و کشورهای در حال گذار، با لحاظ ظرفیت‌های نهادی و اجتماعی.
- ✓ تبیین نظریه‌ها و الگوهای مدیریت توسعه فراگیر، چندسطحی و چندبازیگری در عرصه‌های ملی و بین‌المللی.
- ✓ توانمندسازی دانشجویان در طراحی و ارزیابی سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه مبتنی بر شاخص‌های علمی، اخلاقی و فرهنگی.
- ✓ بررسی پیوند میان نوآوری، فناوری، انتقال دانش و توسعه اقتصادی-اجتماعی در چارچوب مدیریت توسعه پایدار.
- ✓ تحلیل تطبیقی تجربه‌های بین‌المللی با بهره‌گیری از شاخص‌های جهانی توسعه و ارزیابی کارآمدی آن‌ها برای ایران.
- ✓ ارتقای مهارت آینده‌پژوهی، سنجش اثر سیاست‌ها و پیش‌بینی پیامدهای توسعه در حوزه‌های انسانی و فرهنگی.
- ✓ توسعه نگرش انسان‌محور، ارزش‌مدار و جامع به مدیریت توسعه، با تمرکز بر پایداری اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و تحقق پیشرفت اسلامی-ایرانی.

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: کلیات مدیریت توسعه و پیشرفت: چارچوب‌های مفهومی، بوم‌شناسی و چالش‌ها

فصل اول: بنیادهای مفهومی مدیریت توسعه و پیشرفت

تحول گفتمانی مفهوم توسعه - مروری تطبیقی بر تعاریف توسعه از دیدگاه اندیشمندان کلاسیک و معاصر - الگوی قرآنی پیشرفت؛ تبیین مفاهیم بنیادین توسعه در نگاه وحیانی - الگوی اسلامی - ایرانی توسعه و پیشرفت: انسان محوری، چندبعدی بودن و تعالی معنوی - شاخص های توسعه - معناشناسی و چارچوب مفهومی مدیریت توسعه - ماهیت و ابعاد علمی مدیریت توسعه - اهداف، ویژگی ها و عناصر مدیریت توسعه - نقش دین در تعیین مسیر و سیاست های توسعه - دین، مدرنیته و توسعه: بازخوانی نظریات کلاسیک و معاصر - بازاندیشی توسعه: نقش دین در پیشرفت انسانی و اجتماعی - نقش فقه اسلامی و مبانی پیشرفت مبتنی بر ارزش های اسلامی

فصل دوم: نظریه ها، الگوها و رویکردهای مدیریت توسعه و پیشرفت

رویکردهای توسعه در کشورهای جهان سوم و نقدهای ساختاری - رویکردهای معاصر مدیریت توسعه - نظریه پسادولت - توسعه و عدالت جهانی - مدیریت توسعه خوب: چارچوب هنجاری و ارزش محور - مدیریت توسعه فراگیر: رویکرد چندبازیگری و چندسطحی - نظریه استوا درباره توسعه: از امپریالیسم مفهومی تا خلاقیت حاشیه نشینان - مروری بر اندیشه های متفکران اسلامی توسعه و پیشرفت - الگوی مدیریت پیشرفت از دیدگاه امام خمینی (ره) - الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت مبتنی بر اندیشه آیت الله خامنه ای.

فصل سوم: چالش ها و راهبردهای مدیریت توسعه و پیشرفت: چشم انداز ایران

نقش توسعه اداری در ارتقای قابلیت های سازمانی و تحقق اهداف توسعه - چالش های مدیریت توسعه: از بازسازی پس از جنگ جهانی تا چالش های معاصر - توسعه و بروکراسی: از بحران مدیریت توسعه تا ظرفیت سازی نهادی - تجربه تاریخی و تطبیقی در توسعه مدیریت - چالش ها و فرصت های مدیریت توسعه در عصر جهانی شدن - چالش های ایدئولوژیک و مفهومی در تعریف توسعه - بازاندیشی در مدیریت توسعه: نقش مردم، نهادها و تحول بروکراتیک - چالش های بومی سازی توسعه اداری - تحلیل و کاربرد مدل منشوری فرد ریگز - مدیریت توسعه و توسعه مدیریت از دیدگاه امام خمینی (ره) - الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی: تحلیل عملیاتی و شاخص محور - بازخوانی برنامه های توسعه ایران و اصلاح چرخه برنامه ریزی - چالش ها و راهبردهای عملیاتی سازی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت - سلامت اداری و نظام اداری ایران در پرتو شاخص جهانی کیفیت حکمرانی

فصل چهارم: بوم شناسی مدیریت توسعه پایدار و نظامات فناوری و نوآوری

بوم شناسی مدیریت توسعه - توسعه پایدار در بستر تاریخی و جهانی - بازاندیشی توسعه پایدار: از سه گانه کلاسیک تا نقش محوری فرهنگ - اهداف توسعه پایدار و نقش آن ها در مدیریت توسعه - نوآوری، فناوری و مدیریت توسعه: از مدل های کلاسیک تا پارادایم شبکه ای - سیاست های علم، فناوری و نوآوری - رویکرد نظام های نوآوری: مفاهیم، ابعاد و گونه شناسی - گسترش نوآوری در جامعه: مروری بر مدل کلاسیک راجرز - شاخص جهانی نوآوری کشورها و بررسی رتبه ایران - تکوین تاریخی و فلسفی علم و فناوری: از تمایز تا همگرایی - معماری و تحلیل تطبیقی شاخص های توسعه فناوری اطلاعات - پیشرفت فناورانه و توسعه انسانی - ظرفیت سازگاری فناورانه و توسعه فناوری های نوظهور - شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و نقش آن در مدیریت توسعه - آینده پژوهی علم، فناوری و نوآوری

بخش دوم: ابعاد مدیریت توسعه و پیشرفت: ساحت های سه گانه اقتصادی، سیاسی و فرهنگی

فصل پنجم: مدیریت توسعه اقتصادی - فناوری

درک مفهومی توسعه اقتصادی - مروری تحلیلی بر نظریه های توسعه اقتصادی و پیامدهای سیاست گذاری برای ایران - دوگانگی ها و وحدت در تحلیل توسعه اقتصادی: نظریه ها، تضادها و کاربردهای بومی - تحول اقتصاد توسعه: از مدرنیزاسیون تا وابستگی و گذار به نولیبالیسم - مدل دانشگاه فلوریدای مرکزی برای توسعه اقتصادی منطقه ای - شاخص های اقتصادی بین المللی و تحلیل ترکیبی آن ها - تحلیل وضعیت توسعه اقتصادی و انسانی ایران - شاخص مراکز مالی جهانی و درس هایی برای مدیریت توسعه اقتصادی - تحقیق و توسعه، نوآوری فناورانه و نقش آن در توسعه اقتصادی - انتقال فناوری و توسعه اقتصادی پایدار در کشورهای در حال توسعه - اقتصاد دیجیتال و تجارت الکترونیکی - محیط کسب و کار و نقش آن در مدیریت توسعه - توسعه اقتصادی در اندیشه امام خمینی: از خودکفایی تا ارتقای رفاه عمومی

فصل ششم: مدیریت توسعه سیاسی-قانونی

مفهوم‌شناسی توسعه سیاسی - چارچوب‌های نظری توسعه سیاسی و کاربرد آن‌ها - تحولات نظریه‌های توسعه سیاسی: از مدرنیزاسیون تا نقد رادیکال - چارچوب تحلیلی توسعه سیاسی و نظام‌های سیاسی - مشارکت مدنی و سیاسی: بازنگری و گونه‌شناسی نوین - توسعه سیاسی و فرهنگ سیاسی - شاخص‌های بین‌المللی توسعه سیاسی و ابزارهای ارزیابی - بررسی تطبیقی توسعه سیاسی کشورها: شاخص‌ها، نمونه‌ها و عوامل مؤثر - استراتژی‌های توسعه سیاسی در اندیشه امام خمینی (ره)

فصل هفتم: مدیریت توسعه اجتماعی-فرهنگی

مفهوم‌شناسی توسعه اجتماعی-فرهنگی - نظریه‌های توسعه اجتماعی-فرهنگی و کاربرد آن‌ها در مدیریت توسعه - پایداری فرهنگی و اجتماعی: چارچوبی برای توسعه پایدار - مدل‌های یکپارچه‌سازی فرهنگ و پایداری - گونه‌شناسی استراتژی‌های توسعه فرهنگی - شاخص‌ها و ابزارهای سنجش توسعه اجتماعی و فرهنگی - شاخص‌های بین‌المللی و تحلیل وضعیت ایران - رویکرد انسان‌محور به توسعه - توسعه انسانی: رویکردها و چارچوب‌های نوین - شاخص توسعه انسانی و ارزیابی پیشرفت ایران در عصر هوش مصنوعی - شاخص توسعه آموزش و تحلیل دستاوردهای جهانی - رفاه ذهنی و مدیریت توسعه پایدار: تحلیل جهانی و درس‌ها برای سیاستگذاری - نقش فرهنگ در پیشرفت و ملت‌سازی از منظر امام خمینی (ره)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فراوندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۰ درصد
پروژه	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مایک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۴)، مدیریت توسعه و پیشرفت اسلامی - ایرانی، تهران: انتشارات مهربان.
۲. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۲)، الگوی مدیریت توسعه و پیشرفت مبتنی بر اندیشه امام خمینی (ره)، تهران: مرکز الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت.
۳. مختاریان‌پور، مجید (۱۳۹۵). پارادایم تعالی جایگزین پارادایم توسعه: ضرورت تحول در چارچوب شاخص‌گذاری برای پیشرفت. تهران: مرکز الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت.

۴. Brinkerhoff Derick W. and Brinkerhoff Jennifer (۲۰۰۶), "International development management in a globalized world", In Comparative Public Administration: The Essential Readings Research in Public Policy Analysis and Management by: Eric E. Otenyo and Nancy S. Lind, Emerald Group Publishing, Volume ۱۵, ۸۳۱-۸۶۱

۵. The World Bank (۲۰۱۶), World Development Indicators Highlights: Featuring the Sustainable Development Goals Extracted from the full version of WDI ۲۰۱۶, Washington: The International Bank for Reconstruction and Development.

۶. The United Nations Development Programme (UNDP) (۲۰۱۶), Human Development Report ۲۰۱۶: Human Development for Everyone, New York: the United Nations Development Programme (UNDP).

۷. Rathod P.B. (۲۰۱۰), Elements of Development-Administration: Theory and Practice, JAIPUR (INDIA): ABD Publishers.

۸. Otenyo Eric & Lind Nancy (۲۰۰۶b), "Administrative development and development administration", In Comparative Public Administration: The Essential Readings Research in Public Policy Analysis and Management by: Eric E. Otenyo and Nancy S. Lind, Emerald Group Publishing, Volume ۱۵, ۲۲۱-۲۳۰.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه: ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس: ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: اخلاق حرفه‌ای در مدیریت با رویکرد اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:	Professional ethics in management: Islamic approach	نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	اصول و مبانی مدیریت از دیدگاه اسلام	پایه ☐ نظری ☒
درس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با اصول، چارچوب‌ها و کاربردهای اخلاق حرفه‌ای در مدیریت بر پایه دیدگاه اسلامی، به منظور ارتقای سطح اخلاقی مدیران و سازمان‌ها، و توانمندسازی برای اتخاذ تصمیمات اخلاقی و مسئولانه در محیط کسب و کار.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مفاهیم کلیدی اخلاق حرفه‌ای و مفاهیم مربوط به مدیریت در محیط کسب و کار
۲. آشنایی با ارزش‌های اخلاقی اسلامی را در چارچوب مدیریت و کسب و کار
۳. تبیین مسئولیت‌های اخلاقی مدیران و سازمان‌ها را در سطوح ملی و بین‌المللی
۴. شناخت مسائل و معضلات اخلاقی در کسب و کار (داخلی و خارجی) را از دیدگاه اسلامی و ارائه راهکارها
۵. آشنایی با اخلاق حرفه‌ای را در حوزه‌های مختلف مدیریتی مانند ارتباطات، تبلیغات، رضایت مشتریان، رقابت، تجارت بین‌الملل و جرائم سازمان یافته
۶. آشنایی با چارچوب‌های تصمیم‌گیری اخلاقی در کسب و کار بر مبنای آموزه‌های اسلامی

پ) سرفصل‌ها:

۱. مبانی اخلاق حرفه‌ای در مدیریت و کسب و کار: تعریف، قلمرو، اهمیت
۲. ارزش‌ها، اخلاق و اخلاق اسلامی: مفاهیم و تعریف‌ها
۳. رابطه کسب و کار و اخلاق مدیریت: چارچوب دیدگاه اسلامی
۴. ارزش‌های اخلاقی در اسلام از دیدگاه قرآن و سنت
۵. مسئولیت‌های اخلاقی مدیران در نقش‌ها و وظایف مدیریتی
۶. رهبری اخلاص مدار با الهام از مکتب شهید سلیمانی
۷. اخلاق در تجارت داخلی و بین‌المللی: مسائل و چالش‌ها
۸. اخلاق در ارتباطات، تبلیغات و بازاریابی
۹. اخلاق در رقابت سازمان‌ها، رضایت مشتریان و خدمات
۱۰. معضلات اخلاقی در کسب و کار: جرائم سازمان یافته، فساد، پول‌شویی
۱۱. حل تعارضات و داوری در کسب و کار داخلی و بین‌المللی با رویکرد اخلاقی
۱۲. اخلاق حرفه‌ای، پایداری سازمانی و توسعه مسئولانه (سازمان‌های اخلاق محور)

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در درس اخلاق حرفه ای در مدیریت با رویکرد اسلامی، فرایند یادگیری بر پایه‌ی تعامل سه‌جانبه میان مدرس، دانشجو و محتوای تاریخی شکل می‌گیرد. آموزش با بهره‌گیری از ترکیب تدریس تحلیلی، گفت‌وگوهای کلاسی، ارائه‌های دانشجویی، و بررسی اسناد و مطالعات موردی انجام می‌شود. دانشجویان با مشارکت فعال در تحلیل سازمان یا بنگاه اخلاق حرفه‌ای اسلامی، تلاش خواهند کرد چارچوب تصمیم‌گیری اخلاقی در سازمان‌ها را بهتر درک کنند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

پروژه کلاسی ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. جوادی آملی، محمدتقی (۱۴۰۰). اخلاق کارگزاران در حکومت اسلامی، قم: نشر اسراء.
۲. فرامرز قراملکی، احد (۱۳۹۶). سازمان‌های اخلاقی در کسب و کار، قم: نشر مجنون.
۳. فرامرز قراملکی، احد (۱۴۰۲). اخلاق حرفه‌ای (چاپ بیستم)، قم: نشر مجنون.
۴. خاشعی، وحید (۱۴۰۳). اخلاق حرفه‌ای در مدیریت با رویکرد اسلامی. قم: دفتر نشر معارف.
۵. مقیمی، سیدمحمد (۱۴۰۰)، رهبری اخلاص مدار؛ جوهره مکتب شهید سلیمانی، تهران: انتشارات راه دان.
۶. Ali, A. J. (۲۰۱۴). *Business Ethics in Islam*. Edward Elgar Publishing.
۷. Beekun, R. I. (۲۰۰۶). *Islamic Business Ethics*. International Institute of Islamic Thought
۸. Qadri, H. M. (۲۰۲۰). *Business Ethics in Islam*. Routledge
۹. Werhane, P. H., & Freeman, R. E. (Eds.). (۱۹۹۹). *Business Ethics: The State of the Art*. New York, NY: Oxford University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت در ایران: سیر اندیشه و عمل		
عنوان درس به انگلیسی:	History of Management in Iran	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

هدف این درس، آشنایی دانشجویان با سیر تاریخی شکل گیری و تحول مدیریت و نهادهای اداری در ایران، از دوران باستان تا دوره معاصر، و تحلیل تأثیر اندیشه‌ها، ساختارهای سیاسی و تحولات اجتماعی بر نظام‌های مدیریتی کشور است.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با سیر تاریخی تحول نهادهای اداری ایران را از دوران باستان تا امروز
۲. تبیین نقش اندیشه‌های سیاسی، فرهنگی و دینی در شکل گیری سبک‌های مدیریتی ایران
۳. آشنایی با تطور نظام دیوان‌سالاری ایران را در ارتباط با نظریات مدیریت کلاسیک و مدرن
۴. تحلیل انتقادی نسبت به تداوم یا گسست الگوهای مدیریتی در ایران
۵. شناخت جایگاه ایران را در تطور تاریخی مدیریت عمومی در مقایسه با سایر کشورها.

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: مبانی نظری و روش‌شناسی

- مفهوم تاریخ مدیریت و اهمیت مطالعه تاریخی در علوم اداری
- تعریف مدیریت، اداره عمومی و تحول نهادی
- ارتباط میان اندیشه سیاسی و شکل‌گیری نظام‌های اداری
- روش‌های مطالعه تاریخی در پژوهش‌های مدیریتی

بخش دوم: دوره‌های تاریخی تحول مدیریت در ایران

۱. دوره‌های پیش از ورود اسلام
 - ساختارهای اداری و مدیریتی در جوامع ایرانی کهن
 - ویژگی‌های سازمانی نظام‌های متمرکز در ایران قدیم
 - نقش دبیران، حساب‌داران و ناظران در اداره امور
 - مقایسه با اصول مدیریت کلاسیک (تمرکز، سلسله‌مراتب، تقسیم وظایف)
۲. دوره‌های نخستین اسلامی تا عصر دولت‌سازی
 - شکل‌گیری الگوهای دیوانی و نظام وزارت در ایران
 - تأثیر اندیشه‌های متفکران مسلمان بر اداره حکومت و نهادهای اداری
 - الگوهای دیوان‌سالاری ایرانی و تأثیر آنها بر ساختار حکمرانی اسلامی

- تحول در نظام نظارت و پاسخ‌گویی اداری

۳. دوره گذار به نوسازی اداری

- تغییر ساختار نهادهای اداری با گسترش ارتباطات خارجی و فناوری‌های نوین
- ایجاد نهادهای آموزشی و اداری جدید
- قانون‌گذاری، تشکیل وزارتخانه‌ها و آغاز نظام اداری نوین
- شکل‌گیری نخستین اندیشه‌های اصلاح نظام اداری

۴. دوره نهادسازی و تمرکز مدیریتی

- اصلاحات اداری و شکل‌گیری ساختارهای مدرن مدیریت دولتی
- شکل‌گیری سازمان‌های برنامه‌ریزی و بودجه
- گسترش آموزش عالی مدیریت و ظهور مدیران حرفه‌ای
- تأثیر نظریات مدیریت علمی و بوروکراسی وبر بر مدیریت دولتی ایران

۵. دوره پس از انقلاب اسلامی تا امروز

- تغییرات ساختاری در نظام اداری و مدیریتی کشور
- مبانی اسلامی مدیریت و الگوهای بومی اداره امور
- اندیشه‌های امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در حوزه مدیریت اسلامی
- روند تحول مدیریت دولتی از دهه ۱۳۶۰ تا کنون: خصوصی‌سازی، اصلاحات اداری، دولت الکترونیک، و چالش‌های معاصر

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در درس تاریخ مدیریت در ایران، فرایند یادگیری بر پایه‌ی تعامل سه‌جانبه میان مدرس، دانشجو و محتوای تاریخی شکل می‌گیرد. آموزش با بهره‌گیری از ترکیب تدریس تحلیلی، گفت‌وگوهای کلاسی، ارائه‌های دانشجویی، و بررسی اسناد و مطالعات موردی تاریخی انجام می‌شود. دانشجویان با مشارکت فعال در تحلیل تحولات مدیریتی و نهادهای اداری در ایران، ضمن درک سیر تاریخی مدیریت، مهارت‌های تفکر انتقادی، تحلیل تطبیقی و استدلال مدیریتی را تقویت می‌کنند. این رویکرد، پیوندی میان شناخت تاریخی و توانمندی‌های حرفه‌ای در مدیریت دولتی ایجاد می‌نماید.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد
- پروژه کلاسی ۱۵ درصد
- آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. الوانی، سید مهدی و شبانی‌فر، محمدشهاب (۱۴۰۴). تاریخ معاصر اندیشه اداری در ایران (چاپ دوم). تهران: سازمان مدیریت

صنعتی.

۲. شیرازی، اسکندر (۱۴۰۱). سیر اندیشه‌های سیاسی و تحول نهادهای اداری (بخش چهارم و پنجم)، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
۳. اسناد سازمان اداری و استخدامی کشور، تحولات نظام اداری ایران (۱۳۵۷-۱۴۰۰).
۴. شفریتز، جی. ام. و آلبرت سی. هاید (۱۴۰۴). پیشگامان مدیریت دولتی. ترجمه‌ی سیدمحمد مقیمی، امیرحسین عبداله‌زاده، حسین ایمانی، تهران: انتشارات سمت، چاپ دوم.
۵. Wren, D. A. (۲۰۰۵). *The History of Management Thought*.
۶. Pollitt, C. & Bouckaert, G. (۲۰۱۷). *Public Management Reform: A Comparative Analysis*.
۷. Chandler, A. D. (۱۹۷۷). *The Visible Hand: The Managerial Revolution in American Business*.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: مسئله‌یابی و حل مسئله خلاق		
عنوان درس به انگلیسی:	Problem-Finding and creative problem solving	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	-	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

- آشنایی با روش‌های حل مسأله خلاق

اهداف ویژه:

- آشنایی با فرایند حل مسأله
- آشنایی با فرایند حل مسائل سازمانی
- آشنایی با تکنیک‌های خلاقیت
- آشنایی با روش‌های حل مسأله خلاق
- توانایی شناسایی و تعریف مسائل
- پرورش خلاقیت
- توانایی اجرای تکنیک‌های خلاقیت
- توانایی حل خلاقانه مسأله
- انگیزه جستجو و حل تمرین‌های خلاقیت
- انگیزه مطالعه متون خلاقیت و حل مسأله خلاق

پ) سرفصل‌ها:

- مبانی مفهومی مسئله در حوزه عمومی
 - چیستی مسئله: تعریف، اجزا و ویژگی‌های یک مسئله عمومی
 - تمایز مسئله عمومی از چالش، بحران و تصمیم
 - چرخه حیات مسائل عمومی
 - سطوح و انواع مسائل عمومی (ساختاری، راهبردی، عملیاتی؛ ساده، پیچیده، وابسته و آشوبناک)
 - نقش ذی‌نفعان و بازیگران مختلف در تعریف و شکل‌دهی به مسائل عمومی
- فرآیند تشخیص و صورت‌بندی مسئله
 - اصول و روش‌های شناسایی و تشخیص مسائل
 - تکنیک‌های پیشرفته صورت‌بندی مسئله
 - نقش «قالب‌های ذهنی» و «سوگیری‌های شناختی» در تشخیص نادرست مسائل

- کاربرد تفکر طراحی برای همدلی با ذی‌نفعان و تعریف مسئله از نگاه آنان
- تدوین بیانیه مسئله اثربخش در بخش عمومی
- تحلیل ریشه‌ای و علت‌یابی مسائل
 - ضرورت ریشه‌یابی به جای درمان علائم
 - کاربرد تکنیک‌های پیشرفته تحلیل علت‌ریشه‌ای:
 - ⌚ نقشه‌نگاری ذهنی پیشرفته برای کشف ابعاد پنهان مسئله
 - ⌚ تحلیل میدان نیرو
 - ⌚ دیاگرام علت و معلول (ماهی استخوان)
 - ⌚ تکنیک ۵ چرا؟
 - شناسایی ابعاد سیستمی مسائل و روابط علی حلقه‌های بازخورد
- ایده‌پردازی و خلق راه‌حل‌های خلاقانه
 - کاربرد تکنیک‌های فردی خلاقیت در خلق راه‌حل‌ها
 - کاربرد تکنیک‌های گروهی خلاقیت در خلق راه‌حل‌ها
 - کاربرد فرایندهای سازمانی خلاقیت در خلق راه‌حل‌ها
- ارزیابی، انتخاب و توسعه راه‌حل
 - تدوین معیارهای ارزیابی راه‌حل‌ها با توجه به محدودیت‌های بخش عمومی (قانونی، سیاسی، بودجه‌ای)
 - تکنیک‌های ارزیابی نظام‌مند راه‌حل‌ها:
 - ⌚ ماتریس ارزیابی گزینه‌ها
 - ⌚ تحلیل سود-هزینه و ریسک
 - ⌚ تکنیک تحلیل ذی‌نفعان برای پیش‌بینی پذیرش راه‌حل
 - توسعه و بلوغ راه‌حل انتخابی و تدوین برنامه اجرایی اولیه
- بایسته‌های حل مسئله خلاق در حوزه عمومی
 - اقتضائات خاص حل مسئله در بخش عمومی (شفافیت، پاسخگویی، عدالت، پایداری)
 - مدیریت ذی‌نفعان و ارتباطات در فرآیند حل مسئله
 - نقش فرهنگ سازمانی بوروکراتیک در تسهیل یا تضعیف حل مسئله خلاق
 - اخلاقیات و ملاحظات حکمرانی در حل مسئله عمومی
- کاربست روش‌های نوین در حل مسائل پیچیده عمومی
 - آشنایی با روش‌های چابک حل مسئله در محیط‌های دولتی
 - کاربرد تفکر سیستمی برای تحلیل مسائل به هم پیوسته
 - حل مسئله مبتنی بر داده‌ها و شواهد در مدیریت دولتی
 - معرفی رویکرد حکمرانی آزمایشی برای آزمون راه‌حل‌های نوآورانه
 - کاربرد شبیه‌سازی در مسأله‌یابی و حل مسائل عمومی
 - کاربرد فناوری‌های نوظهور در مسأله‌یابی و حل مسائل عمومی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- آموزش نظری روش‌ها و فنون تعریف و حل خلاق مسأله

- تمرین عملی تکنیک‌ها در کلاس به صورت فردی و یا گروهی به اقتضای هر تکنیک
- اجرای پروژه‌هایی در خارج از کلاس با بهره‌گیری از تکنیک‌ها و ارائه نتایج در کلاس برای همه

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۵ درصد
آزمون میانه نیم‌سال ۲۵ درصد
پروژه پایان نیم‌سال ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، مایک، رایانه، ویدئو پروژکتور، کاغذهای بزرگ و چسب برای انجام تمرین‌های کارگاهی

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- دری، بهروز. و مهرگان، محمدرضا. (۱۴۰۳). *مسئله‌یابی و حل مسئله*. تهران: سمت.
- تریسی، بریآن. (۱۳۹۵). *خلاقیت و حل مسئله*. مترجم: مهدی قراچه‌داغی. تهران: ذهن آویز.
- حمیدی‌زاده، محمدرضا. (۱۴۰۰). *مدل‌سازی و تصمیم‌گیری: ارتقای شناخت، مساله‌شناختی و راه حل‌یابی - پژوهش عملیاتی*. تهران: ادیبان روز.
- دریزه، دیان. (۱۳۹۰). *حل مساله به روش خلاق*. مترجم: محمدعلی میرزاییگی. تهران: نسل نواندیش.
- صمدآقایی، جلیل. (۱۳۹۲). *تکنیک‌های خلاقیت فردی و گروهی - تئوری، مثال و تمرین*. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- فاوریر، ژاک. و تاوونزند، جان. (۱۳۸۶). *تکنیک‌های خلاقیت و نوآوری*. مترجم: علی دنیادیده. تهران: اندیشه آریا
- هیگینز، جیمز ام. (۱۴۰۱). *۱۰۱ تکنیک حل خلاق مسأله*. مترجم: محمود احمدپور داریانی. تهران: شرکت چاپ و نشر بین الملل.
- یادگاری، رضا. (۱۳۸۹). *فکر نو: راهنمای جامع تکنیک‌های خلاقیت و نوآوری*. تهران: کارآفرین برتر.
- Van Aken, Joan Ernst; Berends, Hans. and Van Der Bij, Hans. (۲۰۱۸). *Problem Solving in Organizations: A Methodological Handbook for Business and Management Students*. UK: Cambridge University Press.
- Higgins, James M. (۲۰۰۵). *101 Creative Problem Solving Techniques*. USA: New Management Pub Co.
- Mootee, I. (۲۰۱۳). *Design thinking for strategic innovation: What they can't teach you at business or design school*. John Wiley & Sons.
- Orloff, Michael A. (۲۰۱۳). *Inventive Thinking Through TRIZ*. Germany: Springer Berlin Heidelberg.
- Treffinger, Donald J., Isaksen, K. Scott G. and Stead-Dorval, Brian. (۲۰۰۶). *Creative Problem Solving. An Introduction*. USA: Prufrock Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: کارآفرینی در بخش عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	Entrepreneurship in Public Sector	
درس پیش نیاز:	کارآفرینی سازمانی - مبانی مدیریت دولتی	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نوع درس و واحد ☐ نظری ☐ پایه ☐ عملی ☒ تخصصی الزامی ☐ نظری-عملی ☐ پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری
	۳۲	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

هدف این درس، ارائه تصویری جامع، نظام مند و چندبعدی از گونه‌های متنوع کارآفرینی در بخش عمومی است؛ از اصلاح و نوآوری در ساختارهای بوروکراتیک گرفته تا توسعه کارآفرینی اجتماعی، فرهنگی، محیط‌زیستی و محلی. این درس، کارآفرینی عمومی را نه یک ابزار مدیریتی، بلکه یک پارادایم فکری و رویکرد تحول‌آفرین به حکمرانی می‌داند که توان فعال‌سازی ظرفیت‌های پنهان دولت و جامعه و خلق ارزش عمومی را دارد. سرفصل‌ها بر مبنای رویکردی میان‌رشته‌ای طراحی شده‌اند تا انواع کارآفرینی عمومی، سازوکارهای بروز آن و پیامدهای نهادی و اجتماعی‌اش را تحلیل کنند.

اهداف ویژه:

- ✓ معرفی مفهوم کارآفرینی عمومی و ابعاد چندگانه آن.
- ✓ تحلیل چالش‌ها و فرصت‌های نوآوری در بخش عمومی و دولت کارآفرینانه.
- ✓ بررسی کارآفرینی نهادی و نقش بازیگران در بازتعریف نهادها و هنجارها.
- ✓ تبیین کارآفرینی خط‌مشی و سیاست‌گذاری نوآورانه در دولت و نهادهای عمومی.
- ✓ تحلیل کارآفرینی سیاسی و تأثیر آن بر دموکراسی، مشارکت شهروندان و پاسخگویی حکومت‌ها.
- ✓ بررسی کارآفرینی مدنی و نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در توانمندسازی جوامع محلی و نوآوری اجتماعی.
- ✓ تحلیل کارآفرینی سازمانی و شرکتی در نهادهای عمومی و تقویت ظرفیت‌های نوآوری.
- ✓ معرفی کارآفرینی فرهنگی و بررسی پیوند میان فرهنگ، اقتصاد و نوآوری اجتماعی.
- ✓ بررسی کارآفرینی دانشگاهی و نقش مراکز پژوهشی در انتقال دانش و تجاری‌سازی فناوری.
- ✓ تحلیل کارآفرینی زیست‌محیطی و راهکارهای سبز برای توسعه پایدار و مدیریت منابع طبیعی.
- ✓ بررسی کارآفرینی محلی و مشارکت فعال مردم و نهادها در توسعه مناطق کوچک.
- ✓ تحلیل کارآفرینی شهری و ارائه راهکارهای نوآورانه برای مدیریت چالش‌های شهرها.
- ✓ بررسی کارآفرینی روستایی و ارتقای معیشت و اقتصاد محلی در مناطق روستایی.
- ✓ معرفی کارآفرینی اجتماعی به عنوان حلقه اتصال شاخه‌های مختلف و تضمین‌کننده عدالت، پایداری و اثرگذاری.
- ✓ ارائه الگوها و نمونه‌های موفق کارآفرینی عمومی برای الهام‌بخشی به پژوهشگران، مدیران و فعالان بخش عمومی.

پ) سرفصل‌ها:

- **کارآفرینی عمومی و ابعاد آن:** کارآفرینی در بخش عمومی چندبعدی است و ترکیبی از رویکردهای نهادی، منابع و قابلیت‌ها، فرآیندی و شبکه‌ای را شامل می‌شود. موفقیت آن نیازمند درک عوامل محیطی، سازمانی و انسانی و طراحی سیاست‌ها و سازوکارهای متناسب است.

- **کارآفرینی بوروکراسی و دولت کارآفرینانه:** دولت کارآفرینانه به معنای بازآفرینی ساختارهای دولتی برای افزایش خلاقیت، انعطاف پذیری و پذیرش ریسک است. تغییر فرهنگ سازمانی، توسعه رهبری نوآورانه و به کارگیری فناوری از عوامل کلیدی در این تحول است.
- **کارآفرینی نهادی:** تمرکز بر تغییر، خلق و بازتعریف نهادها، قواعد و هنجارهای اجتماعی و سیاسی است تا فضای نوآوری در بخش عمومی فراهم شود. نقش بازیگران نهادی در بازتعریف نهادها و ایجاد شبکه‌های همکاری برجسته است.
- **کارآفرینی خط‌مشی:** متمرکز بر طراحی و اجرای سیاست‌ها و خط‌مشی‌های نوآورانه برای حل مسائل کلان و ایجاد فرصت‌های جدید است. استفاده از داده‌ها، مشارکت ذی‌نفعان و مدیریت ریسک از عوامل موفقیت است.
- **کارآفرینی سیاسی:** نوآوری و تغییر در فرآیندها، ساختارها و ابزارهای حکمرانی توسط بازیگران سیاسی برای پاسخ به مطالبات جامعه و بهبود سیاست‌گذاری‌ها است. شامل ایجاد ائتلاف‌های جدید، مشارکت عمومی و بازتعریف قدرت می‌شود.
- **کارآفرینی مدنی:** فعالان و سازمان‌های جامعه مدنی با نوآوری اجتماعی، مشارکت عمومی و توانمندسازی محلی به توسعه پایدار کمک می‌کنند. شامل شبکه‌سازی، حمایت از گروه‌های محروم و تعامل با دولت و بخش خصوصی است.
- **کارآفرینی سازمانی و شرکتی:** توانمندی سازمان‌ها در شناسایی فرصت‌های نوآورانه، استفاده خلاقانه از منابع و مدیریت تغییر است. فرهنگ سازمانی، ساختار و رهبری نقش کلیدی دارند.
- **کارآفرینی فرهنگی:** خلق ارزش‌های فرهنگی و اقتصادی از طریق تولید، سازماندهی و ترویج فعالیت‌های فرهنگی است. پل میان فرهنگ، اقتصاد و نوآوری اجتماعی محسوب می‌شود.
- **کارآفرینی دانشگاهی:** دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی با انتقال دانش، تجاری‌سازی فناوری و تعامل با بخش‌های دولتی و خصوصی، نوآوری فناورانه و اجتماعی ایجاد می‌کنند.
- **کارآفرینی زیست محیطی و توسعه پایدار:** نوآوری‌های سبز، مدیریت منابع طبیعی و کاهش آلودگی را شامل می‌شود. تمرکز بر توسعه پایدار و تلفیق اهداف محیطی و اقتصادی است.
- **کارآفرینی محلی:** استفاده از ظرفیت‌ها و منابع بومی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی مناطق کوچک. مشارکت مردم و هماهنگی نهادهای محلی کلیدی است.
- **کارآفرینی شهری:** راهکارهای نوآورانه برای مدیریت مشکلات پیچیده شهری، ارتقاء زیرساخت‌ها و افزایش مشارکت شهروندی است.
- **کارآفرینی روستایی:** تمرکز بر توسعه اقتصادی روستاها، بهبود معیشت و حفظ جمعیت روستایی با استفاده از منابع محلی و فعالیت‌های کشاورزی، صنایع دستی و خدمات.
- **کارآفرینی اجتماعی:** حلقه اتصال همه ابعاد کارآفرینی عمومی است. حل مسائل اجتماعی از طریق نوآوری پایدار و استفاده بهینه از منابع محدود، تضمین‌کننده عدالت، اثربخشی و پایداری است.

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

۲۰ درصد	پروژه
۲۰ درصد	آزمون میانه نیم سال
۴۰ درصد	آزمون پایانی

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:
تخته وایتبرد، ماژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۴)، کارآفرینی در بخش عمومی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۲. Wennberg Karl and Sandström Christian (۲۰۲۲), Introduction, in: Questioning the Entrepreneurial State: Status-quo, Pitfalls, and the Need for Credible Innovation Policy, edited by: Karl Wennberg and Christian Sandström, Switzerland: Springer.
۳. Kolb Bonita M. (۲۰۲۰), Entrepreneurship for the Creative and Cultural Industries, New York: Routledge.
۴. Kavanagh Shayne (۲۰۲۱), Entrepreneurial Thinking in Local Government, The Rethinking Revenue Project, California: City of Lancaster.
۵. Gizem Acdogan (۲۰۲۲), from urban entrepreneurialism to municipal entrepreneurialism, A Thesis Submitted to the Graduate School of Social Sciences of Middle East Technical University.
۶. Pret, Tobias and Cogan, Aviel (۲۰۲۴), "Rural Entrepreneurship", in: Reference Module in Social Sciences, Elsevier.
۷. Teasdale, S., Bellazzecca, E., de Bruin, A., & Roy, M. J. (۲۰۲۲). The (R)evolution of the social entrepreneurship concept: a critical historical review. Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly. Advance online publication.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:
ملاحظات خاصی وجود ندارد.

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:
ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت تطبیقی		
عنوان درس به انگلیسی:	Comparative Management	
درس پیش نیاز:	مبانی مدیریت دولتی	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نوع درس و واحد پایه ☐ نظری ☒
	۳۲	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐ پروژه/رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐
تعداد ساعت:	۳۲	

ب) هدف کلی:

مدیریت تطبیقی زمینه‌ای علمی است که به تجزیه و تحلیل شباهت‌ها و تفاوت‌ها بین نظام‌های اداری و بازرگانی سازمان‌ها یا کشورهای مختلف می‌پردازد، تا از طریق آن به الگوهای موفق مدیریتی دست یابد. امروزه ما در جهانی زندگی می‌کنیم که سرنوشت جوامع و سازمان‌ها به یکدیگر گره خورده و لزوم تعامل متقابل و ارتباط تنگاتنگ ملل مختلف و بهره‌گیری از تجربیات یکدیگر به خوبی احساس می‌شود. در چنین فضایی، مدیران نیازمند آن هستند تا جهانی بیندیشند و محلی عمل نمایند. یکی از زمینه‌های بسیار مهمی که باید در آن انتقال تجربیات صورت پذیرد، چگونگی مدیریت سازمانهاست و مدیریت تطبیقی ابزار مناسبی برای انتقال علمی این تجارب فراهم می‌سازد.

اهداف ویژه:

- ✓ آشنایی با کلیات، مفاهیم، تکنیکها و مدل‌های مدیریت تطبیقی
- ✓ درک عناصر فرهنگ کسب و کار در کشورهای منتخب
- ✓ درک کارکردهای مدیریت منابع انسانی در کشورهای منتخب با رویکرد مقایسه‌ای
- ✓ توانایی تحلیل تأثیر عوامل مختلف مدیریتی و نهادی (فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و تاریخی) بر شیوه‌های مدیریت ملی کشورها
- ✓ شناسایی سیستم‌های انگیزشی، فرهنگ سازمانی و ارتباطات در عرصه بین‌المللی
- ✓ مقایسه مبانی فلسفی مدیریت، مدل‌های مدیریت و سبک‌های رهبری سازمانی و رویکردها و فرآیندهای رهبری در کشورهای مختلف
- ✓ ارتقای مهارت مقایسه و استخراج درس‌آموزی‌های مرتبط برای بهبود نظام‌های اداری در کشور

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: مفاهیم و مدل‌های مدیریت تطبیقی

- تکنیک‌های تطبیق
- اهمیت مدیریت تطبیقی
- مدل‌ها و الگوهای مدیریت تطبیقی

بخش دوم: آشنایی با کشورها

بخش سوم: فرهنگ کسب و کار در کشورهای منتخب

- فرهنگ کسب و کار در چین
- فرهنگ کسب و کار در اروپا
- فرهنگ کسب و کار در هند
- فرهنگ کسب و کار در کشورهای عربی
- فرهنگ کسب و کار در روسیه
- فرهنگ کسب و کار در ژاپن

• فرهنگ کسب و کار در فرانسه

• فرهنگ کسب و کار در ایتالیا

• فرهنگ کسب و کار در آلمان

بخش چهارم: مدیریت منابع انسانی تطبیقی

• مقایسه کارکردهای مدیریت منابع انسانی در آمریکا، چین، ژاپن، کشورهای حوزه اقیانوس آرام، جمهوری چک، لهستان و کشورهای اروپایی

• مقایسه روابط کار در چند کشور منتخب

• مقایسه نظام آموزش منابع انسانی در چند کشور منتخب

• مقایسه سیستم حقوق و دستمزد و جبران خدمات کارکنان در چند کشور منتخب

بخش پنجم: سیستم های انگیزشی، فرهنگ سازمانی و ارتباطات در عرصه بین المللی

• مقایسه نیازهای انگیزشی در کشورهای مختلف

• فرهنگ سازمانی در چند کشور منتخب

• اخلاق کاری، ارزشهای کاری، تعهد سازمانی و رضایت شغلی با رویکرد تطبیقی

• مقایسه سبکهای ارتباطی در کشورهای منتخب

• بررسی های تطبیقی فنون مذاکره در مدیران کشورهای مختلف

بخش ششم: رهبری سازمانی با رویکرد تطبیقی

• مقایسه کشورهای بر اساس مبانی فلسفی مدیریت

• مقایسه کشورهای بر مبنای سبکها و رفتارهای رهبری

• مقایسه رویکردها و فرآیندهای رهبری در کشورهای آمریکا، ژاپن، کره جنوبی، خاورمیانه و ترکیه

• ویژگیهای عمومی مدیریت در کشورهای اروپای غربی، اسکاندیناوی، آمریکا، سوئیس و سوئد

• مقایسه مدلهای مدیریت و سبکهای رهبری در ژاپن، چین، آلمان، انگلیس، روسیه، استرالیا، فرانسه، آلمان، کره جنوبی،

خاورمیانه، کشورهای عربی، هلند، اسپانیا، سوئد، هند و کشورهای در حال توسعه

بخش هفتم: تحول دیجیتال دولت‌ها

بخش هشتم: شبکه‌های جهانی و یادگیری بین کشوری

بخش نهم: درس آموزی و جهت گیری‌های آینده

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد
- پروژه ۱۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مایک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۹. مقیمی، سیدمحمد؛ باقر سلیمی سعید؛ نوری روح الله (۱۴۰۳)؛ مدیریت تطبیقی، تهران: انتشارات نگاه دانش.

۱۰. نات، راگو (۱۳۸۷). مدیریت تطبیقی. ترجمه عباس منوریان، تهران: انتشارات مهربان.

۱۱. واعظی، رضا. شمس، لیلا و مصطفی ملکی (۱۴۰۰). مدیریت تطبیقی و توسعه مفاهیم، نظریه‌ها و مدل‌ها. تهران: اشراقی، صفار.

۱۲. معمارزاده طهران، غلامرضا. احمدی، مسعود (۱۳۸۷). مدیریت تطبیقی (اصول، مبانی، نظریه‌ها و الگوها). تهران: اندیشه‌های گوه‌ریار.

۱۳. هدی، فرل (۱۳۸۱). اداره امور عمومی تطبیقی (مدیریت تطبیقی). ترجمه سیدمهدی الوانی و غلامرضا معمارزاده طهران. تهران: اندیشه‌های گوه‌ریار.

۱۴. Sorge, A., Noorderhaven, N., & Koen, C. (۲۰۲۳). Comparative International Management. Routledge.

۱۵. Heady, F. (۲۰۰۱). Public Administration, A Comparative Perspective. Routledge.

۱۶. Peters, B. G., & Pierre, J. (۲۰۰۳). Handbook of public administration. SAGE Publications Ltd.

۱۷. Kuhlmann, S., Wollmann, H. (۲۰۱۴) Introduction to Comparative Public Administration: Administrative Systems and Reforms in Europe. Edward Elgar.

۱۸. Chandler, J.A. (۲۰۱۴). Comparative Public Administration. Routledge

۱۹. Meier, K. J., Rutherford, A., and Avellaneda, C. N. (۲۰۱۷). Comparative Public Management: Why National, Environmental, and Organizational Context Matters. Georgetown University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: اداره امور حکومت‌های محلی و مدیریت شهری		
عنوان درس به انگلیسی:	Local Government Administration and Urban Management	نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	مبانی مدیریت دولتی	پایه ☐ نظری ☒
درس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

حکومت محلی مفهومی میان‌رشته‌ای است که از حوزه‌های حقوق، علوم سیاسی، مدیریت دولتی و اقتصاد برای تبیین ساختار حقوقی، جایگاه سیاسی، شیوه‌های اداره امور عمومی و مدیریت منابع در سطح محلی بهره می‌گیرد. این نهاد به‌مثابه نسخه‌ای مینیاتوری از حکومت ملی، بخش قابل توجهی از وظایف دولت را در مقیاسی محدودتر و با حساسیت بیشتر نسبت به نیازهای جامعه محلی انجام می‌دهد. ظهور رویکردهای نوین در مدیریت دولتی مانند مدیریت گرای، تمرکززدایی و حکمرانی مشارکتی، اهمیت و نقش حکومت‌های محلی را در توسعه و بهبود کیفیت حکمرانی افزایش داده است. هدف این درس، آشناسازی دانشجویان مدیریت دولتی با مبانی، ساختارها و کارکردهای حکومت‌های محلی و نقش شوراها و شهرداری‌ها، با تأکید ویژه بر نظام محلی ایران است. همچنین درس، مروری تطبیقی بر الگوها و تجارب سایر کشورها در زمینه حکمرانی محلی ارائه می‌کند.

اهداف ویژه:

- درک کلیات، ماهیت و جایگاه حکومت‌های محلی در سازماندهی مدیریت بخش عمومی.
- توانایی تجزیه و تحلیل وضعیت حکومت‌های محلی با رویکرد سیستمی.
- شناخت کارکردهای مدیریت در حکومت‌های محلی و کسب توانایی کاربردی در ایران.
- آشنایی با الگوهای حکومت‌های محلی و مقایسه تطبیقی با سایر کشورها.
- شناخت اصول و وظایف مدیریت شهری در سطوح کلان و محلی، شامل برنامه‌ریزی، سازماندهی و هدایت.
- توانایی مدیریت منابع انسانی، بودجه و پروژه‌ها در سطح شهری.
- درک مسائل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، محیط‌زیستی و حقوقی مرتبط با مدیریت شهری.
- آشنایی با اصول شهر هوشمند، نوآوری، داده‌محوری و ابزارهای مدیریتی دیجیتال.
- درک اصول اخلاق حرفه‌ای، تاب‌آوری و توسعه پایدار در مدیریت شهری.

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: کلیات حکومت‌های محلی

- مدیریت دولتی و حکومت‌های محلی
- ماهیت حکومت‌های محلی
- سبک‌های سازماندهی مدیریت در بخش عمومی و جایگاه حکومت‌های محلی

بخش دوم: کارکردهای مدیریت در حکومت‌های محلی

- رویکرد سیستمی به حکومت محلی
 - برنامه‌ریزی در حکومت‌های محلی
 - سازماندهی در حکومت‌های محلی
 - مدیریت منابع انسانی در حکومت‌های محلی
 - هدایت و رهبری در حکومت‌های محلی
 - کنترل و نظارت در حکومت‌های محلی
- بخش سوم: حکومت‌های محلی تطبیقی

- حکومت‌های محلی با الگوی انگلیسی
- حکومت‌های محلی با الگوی فرانسوی
- حکومت‌های محلی با الگوی روسی
- حکومت‌های محلی با الگوی آمریکایی

بخش چهارم: مدیریت شهری

۱. مبانی مدیریت شهری و حکمرانی شهری

- مفاهیم کلیدی مدیریت شهری و توسعه محلی
- نقش مدیریت شهری در اداره خدمات عمومی و سیاست‌گذاری محلی
- مشارکت ذی‌نفعان و حکمرانی مشارکتی

۲. برنامه‌ریزی و سازماندهی شهری

- برنامه‌ریزی شهری در سطح محلی
- اصول سازماندهی خدمات شهری و شهرداری‌ها
- مدیریت پروژه‌های شهری و هماهنگی بین‌بخشی

۳. اقتصاد، بودجه و منابع شهری

- بودجه‌ریزی عمومی و مدیریت منابع در شهرداری
- مدیریت مالی و اقتصادی فعالیت‌های شهری
- ارزیابی اثرات اقتصادی تصمیمات شهری

۴. مدیریت منابع انسانی و رفتار سازمانی شهری

- مدیریت کارکنان و انگیزش در سازمان‌های شهری
- رهبری و مدیریت تیم‌های محلی
- رفتار سازمانی و حل تعارض در محیط شهری

۵. مسائل اجتماعی، فرهنگی و محیطی شهری

- عدالت فضایی و مدیریت اجتماعی در شهر
- نقش فرهنگ، خدمات اجتماعی و گردشگری در شهر
- مدیریت محیط زیست شهری و پایداری

۶. نوآوری، فناوری و شهر هوشمند

- شهر هوشمند و داده‌محوری
- فناوری‌های نوین و مدیریت اطلاعات شهری
- کاربرد ابزارهای دیجیتال در تصمیم‌گیری شهری

۷. اخلاق، تاب‌آوری و توسعه پایدار شهری

- اخلاق حرفه‌ای در مدیریت شهری
- تاب‌آوری شهری و مدیریت بحران
- برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای توسعه پایدار

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه ۲۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مازیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منبع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سیدمحمد (۱۴۰۲)؛ اداره‌ی امور حکومت‌های محلی: مدیریت شوراها و شهرداریها، تهران: انتشارات سمت و دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.

- ۲ Silva, C. N., & Trono, A. (Eds.). (۲۰۲۰). Local governance in the new urban agenda. Springer Cham.
- ۳ Cheema, S. (Ed.). (۲۰۲۰). Governance for urban services: Access, participation, accountability, and transparency. Springer Singapore.
- ۴ Nelson, K., & Stenberg, C. W. (۲۰۲۴). Managing local government: An essential guide for municipal and county managers (۲nd ed.). SAGE Publications.
- ۵ Silva, C. N., & Buček, J. (Eds.). (۲۰۱۷). Local government and urban governance in Europe. Springer.
- ۶ Kössler, K., & Belser, E. M. (Eds.). (۲۰۲۵). Local government structure and intergovernmental relations: An urban-rural perspective. Springer Cham.
- ۷ England, R. E., Pelissero, J. P., & Morgan, D. R. (۲۰۱۶). *Managing Urban America* (۸th ed.). CQ Press.
- ۸ Clark, J. J. (۲۰۲۰). *Uneven Innovation: The Work of Smart Cities*. Columbia University Press.
- ۹ Hartley, K., Kuecker, G., Waschak, M., & Woo, J. J. (Eds.). (۲۰۲۰). *Governing Cities: Asia's Urban Transformation*. Routledge.
- ۱۰ Tan, S. Y., & Taeihagh, A. (۲۰۲۰). *Smart City Governance in Developing Countries: A Systematic Literature Review*.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان‌پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مباحث ویژه در مدیریت دولتی		
عنوان درس به انگلیسی:	نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:	مبانی مدیریت دولتی مدیریت در ایران: سیر اندیشه و عمل	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	تخصصی الزامی ☒ نظری ☐
	۳۲	تخصصی اختیاری ☐ عملی ☐
تعداد ساعت:		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی- اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

این درس با هدف تقویت توانمندی‌های تحلیلی دانشجویان مدیریت دولتی در مواجهه با مسائل پیچیده سازمانی طراحی شده است و زمینه‌ای فراهم می‌آورد تا دانشجویان بتوانند چالش‌ها و مسائل واقعی سازمان‌های اداری ایران را به دقت شناسایی و ارزیابی کنند. تمرکز اصلی بر ایجاد ظرفیت تحلیل انتقادی و پیوند منطقی میان نظریه‌ها و مدل‌های مدیریت دولتی با واقعیت‌های عملی است و محیط آموزشی درس به گونه‌ای ساختار یافته که امکان سنجش و آزمون نظریه‌ها در عمل فراهم گردد. بدین ترتیب، دانشجویان همزمان با درک مفاهیم نظری، مهارت کاربردی تحلیل و حل مسائل سازمانی را توسعه می‌دهند.

اهداف ویژه:

- ✓ آشنایی با روش‌شناسی تجزیه و تحلیل مباحث ویژه مدیریت دولتی
- ✓ کسب توانایی تجزیه و تحلیل مباحث ویژه مدیریت دولتی ایران با عنایت به رهنمودها برای موفقیت در مورد کاوی
- ✓ درک و شناخت مسایل و چالشهای نظام مدیریت دولتی ایران از طریق تجزیه و تحلیل قضایای مدیریت دولتی در حوزه‌های ساختاری و رفتاری در سطوح کلان ملی و سازمانی

پ) سرفصل‌ها:

بخش اول: روش‌شناسی تجزیه و تحلیل مباحث ویژه مدیریت دولتی

- مورد کاوی به عنوان یک استراتژی تحقیق
- تاریخچه، تعاریف، ویژگی‌ها و انواع مورد کاوی
- مزایا و معایب رویکرد مورد کاوی
- کاربردهای مورد کاوی
- مورد کاوی روشی اثر بخش برای آموزش
- ساختار قضیه اثربخش
- نقشه راه مطالعه موردی: روشی در انتهای تونل
- اعتبار و روایی مطالعه موردی
- مورد کاوی در مدیریت دولتی
- سطوح تجزیه و تحلیل مباحث ویژه مدیریت دولتی
- رویکردها در تجزیه و تحلیل مباحث ویژه مدیریت دولتی
- آمادگی برای تحلیل قضیه و استراتژی‌های مورد کاوی
- رهنمودها برای موفقیت در مورد کاوی مباحث ویژه مدیریت دولتی

بخش دوم: تجزیه و تحلیل قضایای مدیریت دولتی

- چالش‌های چرخش از مدیریت دولتی سنتی به نوین در ایران و قضایای مربوطه
- معضلات فساد اداری در سازمان‌های دولتی و قضایای مربوطه

- رضایت ارباب رجوع از عملکرد دستگاه‌های دولتی و قضایای مربوطه
- برنامه‌ریزی و نظارت در سازمان‌های دولتی و قضایای مربوطه
- مدیریت بحران در ایران و قضایای مربوطه
- مشکلات بوروکراسی اداری در ایران و قضایای مربوطه
- مسائل ساختاری سازمان‌های دولتی ایران و قضایای مربوطه
- مباحث ویژه در بکارگماری و ارتقا منابع انسانی و قضایای مربوطه
- چالش‌های روابط کار در ایران و قضایای مربوطه
- مباحث ویژه در سبک رهبری مدیران و قضایای مربوطه
- توانمندی‌سازی و مدیریت مشارکتی و قضایای مربوطه
- کیفیت زندگی کاری و مدیریت استرس و قضایای مربوطه
- فرهنگ سازمانی و رفتار شهروندی و قضایای مربوطه
- مدیریت تضاد و رفتارهای سیاسی و قضایای مربوطه
- انگیزش و ارتباطات و قضایای مربوطه
- مدیریت تغییر و سازمان یادگیرنده و قضایای مربوطه

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه ۲۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، مازیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سیدمحمد (۱۴۰۳)، مباحث ویژه مدیریت دولتی، تهران: انتشارات سمت.
۲. الوانی، سیدمهدی؛ زاهدی، شمس السادات (۱۳۹۰)، مباحث ویژه مدیریت دولتی، تهران: انتشارات سمت.
۳. دانایی فرد، حسن (۱۳۸۷). چالش‌های مدیریت دولتی در ایران. تهران: سمت

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت عملکرد سازمانی		
نوع درس و واحد	Organizational Performance Management	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	مدیریت منابع انسانی	دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و کاربردی مدیریت عملکرد، ابزارهای سنجش و ارزیابی، پیوند عملکرد با استراتژی، توسعه کارکنان، و نحوه طراحی و پیاده سازی سیستم های عملکرد در سازمان های دولتی و خصوصی، با تأکید بر چالش ها و ملاحظات بخش عمومی.

اهداف ویژه:

- شناخت مفاهیم پایه ای مدیریت عملکرد، نقش آن در تحقق استراتژی و اهمیت آن در سازمان های دولتی.
- درک ارتباط میان اهداف استراتژیک، شاخص های عملکرد و بهبود مستمر.
- تحلیل مدل های معتبر مدیریت عملکرد مانند BSC، مدیریت بر مبنای هدف (MBO) و ارزیابی ۳۶۰ درجه.
- ارزیابی و طراحی شاخص های کلیدی عملکرد (KPI) در سطوح فردی، واحدی و سازمانی.
- بررسی روش های جمع آوری، تحلیل و گزارش داده های عملکردی.
- تحلیل چالش های ارزیابی عملکرد در سازمان های دولتی (بوروکراسی، پاسخگویی، چندذی نفعی).
- درک نقش رهبری، بازخورد و توسعه منابع انسانی در مدیریت عملکرد.
- کسب مهارت در طراحی سیستم عملکرد، ارائه بازخورد سازنده و تنظیم برنامه های بهبود.

پ) سرفصل ها:

۱. مفهوم، ماهیت و اهمیت مدیریت عملکرد سازمانی
 - تمایز ارزیابی عملکرد و مدیریت عملکرد
 - نقش مدیریت عملکرد در سازمان های دولتی و خصوصی
۲. پیوند استراتژی با عملکرد
 - تبدیل اهداف کلان به اهداف عملیاتی
 - مدیریت بر مبنای هدف (MBO)
۳. کارت امتیازی متوازن (Balanced Scorecard)
 - چهار منظر BSC و کاربرد در بخش عمومی
 - تدوین نقشه استراتژی
۴. شاخص های کلیدی عملکرد (KPI)
 - ویژگی های KPI خوب (SMART)
 - خطاهای رایج در طراحی شاخص
۵. سنجش عملکرد فردی
 - مدل های ارزیابی شایستگی
 - معیارهای کمی و کیفی
۶. ارزیابی ۳۶۰ درجه و روش های چندمنبعی

- مزایا، محدودیت‌ها و استانداردهای اجرایی
- ۷. تحلیل داده‌های عملکردی و گزارش‌دهی
 - داشبوردهای مدیریتی
 - نمایش داده‌ها (Data Visualization)
- ۸. بازخورد، مربی‌گری (Coaching) و توسعه منابع انسانی
 - اصول بازخورد اثربخش
 - برنامه‌ریزی توسعه فردی (IDP)
- ۹. مدیریت عملکرد تیمی
 - هدف‌گذاری تیمی
 - سنجش اثربخشی گروه‌ها
- ۱۰. پاداش و جبران خدمات مبتنی بر عملکرد
 - مشوق‌های مالی و غیرمالی
 - پیوند انگیزش و عملکرد
- ۱۱. مدیریت عملکرد در سازمان‌های دولتی
 - چالش‌های قانونی، بوروکراتیک و چندذی‌نفعی
 - پاسخگویی و شفافیت
- ۱۲. فناوری و سیستم‌های اطلاعاتی عملکرد
 - سیستم‌های BI
 - ابزارهای ردیابی شاخص‌ها
- ۱۳. خطاها و سوگیری‌های ارزیابی عملکرد
 - سوگیری‌های ادراکی و رفتاری
 - الزامات طراحی ارزیابی منصفانه
- ۱۴. ارزیابی اثربخشی سیستم مدیریت عملکرد
 - معیارهای موفقیت
 - بازنگری و اصلاح سیستم

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد

پژوهش کلاسی ۲۰ درصد

آزمون پایانی ۶۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. رضائیان، علی، گنجعلی، اسدالله. (۱۳۹۰). مدیریت عملکرد، چپستی، چرایی و چگونگی. انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

۲. آرمسترانگ، مایکل. (۱۳۹۳). مدیریت عملکرد (فرد، تیم و سازمان)، (ترجمه داریوش غلامزاده، بهروز قلیچ‌لی). اشراقی، صفار.

۳. Blackman, D. (Ed.). (۲۰۲۱). Handbook on performance management in the public sector. Edward Elgar Publishing.
۴. Van Dooren, W., Bouckaert, G., & Halligan, J. (۲۰۲۵). *Performance management in the public sector* (۳rd ed.). Routledge.
۵. Pidd M. *Measuring the Performance of Public Services: Principles and Practice*. Cambridge University Press; ۲۰۱۲
۶. Borgonovi, E., Anessi-Pessina, E., & Bianchi, C. (Eds.). (۲۰۱۸). *Outcome-Based Performance Management in the Public Sector*. Springer Cham. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-57018-1>
۷. Walker, R. M., Boyne, G. A., & Brewer, G. A. (Eds.). (۲۰۱۰). *Public management and performance: Research directions*. Cambridge University Press.
۸. Aguinis, H. (۲۰۱۹). *Performance management* (۴th ed.). Chicago Business Press
۹. Armstrong, M. (۲۰۲۲). *Armstrong's handbook of performance management* (۶th ed.). Kogan Page.
۱۰. Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (۱۹۹۶). *The balanced scorecard: Translating strategy into action*. Harvard Business School Press.
۱۱. Pulakos, E. D. (۲۰۰۹). *Performance management: A new approach for driving business results*. Wiley-Blackwell.

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: تحلیل و طراحی خط‌مشی عمومی (رویکرد مهارتی)		
عنوان درس به انگلیسی:	Policy Analysis and Design (Skills-based)	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐

ب) هدف کلی:

هدف اصلی این درس تمرکز بر توانمندسازی دانشجویان برای انجام تحلیل‌ها و طراحی‌های کاربردی در حوزه تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی مبتنی بر مبانی نظری این حوزه است. دانشجویان قادر خواهند بود تا در حوزه اختصاصی تحلیل و طراحی خط‌مشی، از ابزارهای به روز استفاده نمایند. آشنایی مهارت‌محور دانشجویان کارشناسی مدیریت دولتی با ابزارها، چارچوب‌ها و روش‌های تحلیل و طراحی خط‌مشی‌های عمومی و توانمندسازی آنان برای تدوین یک «سند خط‌مشی / Policy Paper» حرفه‌ای، هدف کلی این درس است. این درس با تمرکز بر چرخه خط‌مشی، عمدتاً بر مهارت‌های تحلیلی-ابزاری و فرایند حرفه‌ای طراحی و نگارش سند خط‌مشی تمرکز دارد و تمرین‌ها و مصادیق متنوعی برای هر مهارت در نظر گرفته می‌شود.

اهداف ویژه:

در پایان این درس، دانشجویان قادر خواهند بود مهارت‌های ذیل را کسب کنند:

- تحلیل مسئله عمومی: توانایی تحلیل مسئله عمومی با استفاده از روش‌های ساده و قابل اجرا در سطح کارشناسی.
- ابزارهای چرخه خط‌مشی: شناخت مراحل چرخه خط‌مشی و ابزارهای مرتبط با هر مرحله.
- طراحی و ارزیابی بدیل‌ها: توانایی طراحی بدیل‌های خط‌مشی و ارزیابی نسبی آنها.
- نقد و تدوین سند خط‌مشی (Policy Paper): توانایی نقد و تدوین یک سند خط‌مشی استاندارد و کاربردی.
- مطالعه موردی: آشنایی عملی با نمونه‌های واقعی تحلیل و طراحی خط‌مشی‌های موفق و ناموفق در ایران و جهان.
- رویکردهای نو در تحلیل و طراحی خط‌مشی: تفکر طراحی و نوآوری بخش عمومی.

پ) سرفصل‌ها:**مبانی و مفاهیم پایه**

- اهمیت رویکرد مهارتی: چرا مهارت‌های تحلیل و طراحی مهم است؟
- تفاوت رویکرد تحلیلی با دید صرفاً نظری - مثال‌های ساده برای تمرین اولیه مهارت تحلیل
- تمرین کاربردی: تحلیل یک مثال واقعی خط‌مشی (مانند طرح‌های اقتصادی یا اجتماعی) در سطح ساده.

دستور کارگذاری و شناسایی مسئله

- عوامل مؤثر در ورود یک مسئله به دستور کار دولت.
- شناسایی ذی‌نفعان: نقش آنها، قدرت، منافع و تضادها.
- ابزارهای شناخت مسئله: مدل استخوان‌ماهی (علل ریشه‌ای)، تکنیک ۵ چرا (۵ Whys) ، درخت مسئله (Problem Tree) (Analysis)، ماتریس تحلیل قدرت-منفعت ذی‌نفعان
- تمرین کاربردی: تهیه «درخت مسئله» برای یک مسئله واقعی محلی یا دانشگاهی (مثلاً: افزایش ترافیک در محوطه دانشگاه).

صورت‌بندی مسئله (Problem Framing)

- اهمیت صورت‌بندی: تعریف دقیق مسئله به عنوان سنگ بنای خط‌مشی.
- شاخص‌های یک صورت‌بندی خوب: وضوح و شفافیت، دقت، تعیین دامنه (Scope)، شناسایی دقیق ذی‌نفعان، و پیامدهای مورد انتظار.

- تمایز کلیدی وضع موجود (Is)، مسئله (Problem) و علت (Cause)
- تمرین کاربردی: بازنویسی یک صورت‌بندی مبهم (مثلاً: «مشکل بیکاری جوانان») به یک صورت‌بندی استاندارد و قابل تحلیل.

گردآوری داده و شواهد سیاستی و تدوین بدیل‌های خط‌مشی و ابزارهای سیاستی

- گونه‌شناسی ابزارهای سیاستی (Policy Instruments): ابزارهای قانونی و اجباری، ابزارهای مالی و اقتصادی (مالیات، یارانه، جریمه)، ابزارهای اطلاع‌رسانی و آموزشی، ابزارهای تشویقی و داوطلبانه، ابزارهای سازمانی و نهادی.
- طراحی سناریوهای سیاستی: پیش‌بینی پیامدهای احتمالی هر ابزار.
- تمرین کاربردی: طراحی حداقل سه بدیل سیاستی (با استفاده از ابزارهای مختلف) برای مسئله مورد نظر در تمرین قبلی.

تحلیل بدیل‌ها، اولویت‌بندی و انتخاب خط‌مشی

- معیارهای تحلیل بدیل‌ها: کارایی (Efficiency) نسبت هزینه به فایده، اثربخشی (Effectiveness) میزان دستیابی به هدف، هزینه (Cost) برآورد هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم، عدالت (Equity) توزیع عادلانه منافع و هزینه‌ها، امکان‌پذیری سیاسی (Political Feasibility)
- ماتریس مقایسه بدیل‌ها (Pugh Matrix) به عنوان بزاری بصری برای مقایسه چندجانبه.
- تمرین: تهیه یک جدول رتبه‌بندی (Ranking Table) برای سه بدیل طراحی شده در مرحله تدوین بدیل‌ها.

تنظیم‌گری و ابزارهای آن (Regulatory Analysis)

- مفهوم تنظیم‌گری (Regulation): چرا دولت‌ها مداخله می‌کنند؟
- انواع تنظیم‌گری: دستوری، مبتنی بر بازار (Market-based)، خودتنظیمی (Self-regulation).
- آثار جانبی تنظیم‌گری: هزینه‌های رعایت مقررات، فرصت‌های رانتهی.
- تمرین: تحلیل یک خط‌مشی مصوب موجود (مثلاً در حوزه بهداشت یا محیط زیست) از دیدگاه اثربخشی و هزینه‌های انطباق.

ابزارهای تحلیل اجرا و ارزیابی خط‌مشی

- چالش‌های اجرا: هماهنگی، ظرفیت اجرایی، مقاومت اداری.
- تمرین: تحلیل موردی یک خط‌مشی شکست خورده در فاز اجرا (مثلاً پروژه‌های عمرانی با تأخیر زیاد).
- انواع ارزیابی بر اساس زمان‌بندی: پیشینی (Ex-ante)، حینی (In-process)، پسینی (Ex-post).
- ارزیابی بر اساس هدف: ارزیابی فرآیند، ارزیابی پیامد، ارزیابی تأثیر.
- شاخص‌گذاری: چگونگی طراحی شاخص‌های کمی و کیفی ساده برای سنجش عملکرد.
- تمرین: طراحی ۵ شاخص مشخص (SMART) برای سنجش موفقیت یک خط‌مشی فرضی.

نحوه نگارش یک سند خط‌مشی (Policy Paper) به صورت گام به گام

- اجزاء استاندارد یک Policy Paper حرفه‌ای:

۱. چکیده اجرایی Executive Summary مهم‌ترین بخش، حداکثر یک صفحه.
۲. تعریف مسئله Problem Definition: واضح و مبتنی بر داده.
۳. پیشینه و شواهد Background and Evidence مستندسازی مشکل.
۴. تحلیل ذی‌نفعان Stakeholders Analysis
۵. گزینه‌های سیاستی Policy Options: معرفی بدیل‌ها.
۶. تحلیل و مقایسه گزینه‌ها Analysis and Comparison

۷. توصیه سیاستی Policy Recommendation معرفی گزینه نهایی.

۸. ریسک‌ها و محدودیت‌ها Risks and Constraints

۹. برنامه اجرا Implementation Plan : لحاظ دستگاه‌های اجرایی همکار و شیوه هماهنگی.

۱۰. شاخص‌های ارزیابی Evaluation Metrics

- معیارهای یک Policy Paper خوب: وضوح، اختصار، مبتنی بر شواهد معتبر، ساختار منسجم.
- تمرین: بازنویسی یک خلاصه اجرایی ضعیف و طولانی به یک نسخه استاندارد و تأثیرگذار.

آشنایی با نقش تفکر طراحی و نوآوری بخش عمومی در تحلیل و طراحی خط‌مشی

- مبانی تفکر طراحی Design Thinking و کاربرد آن در حل مسائل سیاستی
- چهارچوب‌ها و مراحل عملیاتی تفکر طراحی (همدلی، بازتعریف مسئله، ایده‌پردازی، نمونه‌سازی، آزمون)، الگوی الماس دوگانه و کاربرد آن در طراحی خط‌مشی
- ابزارهای نوآوری بخش عمومی: کارگاه ایده‌سازی (Ideation Workshop)، پروتوتایپ‌سازی خط‌مشی، آزمون میدانی فرضیه‌های سیاستی
- سنجش اثربخشی رویکرد نوآورانه و تجربیات موفق نوآوری بخش عمومی (مطالعات موردی ایران و جهان)
- تمرین: طراحی یک ایده نوآورانه یا نمونه ساده (Prototype) برای حل یک مسئله عمومی با استفاده از ابزارهای تفکر طراحی و نوآوری

پروژه پایانی درس

- کار گروهی: تدوین یک سند خط‌مشی کامل درباره یک مسئله واقعی (انتخابی توسط دانشجویان: محلی، استانی یا ملی).
- ارائه شفاهی: ارائه ۱۰ دقیقه‌ای با استفاده از پاورپوینت، تمرکز بر توصیه نهایی و شواهد کلیدی.

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

رویکرد اصلی این درس ترکیبی و مهارت‌محور است و تلاش می‌شود تا حد امکان از سخنرانی صرف پرهیز شود:

- تدریس تعاملی و بحث کلاسی: طرح سؤالات چالشی برای تحریک تفکر تحلیلی.
- کارگاه‌های مهارت‌محور: اختصاص زمان‌های مشخص برای تمرین ابزارهایی مانند درخت مسئله، ۵ چرا، و ماتریس مقایسه.
- تمرین‌های گروهی بر اساس نمونه‌های واقعی: تحلیل گروهی مقالات و گزارش‌های سیاستی واقعی.
- تحلیل اسناد سیاستی: بررسی نمونه‌هایی از اسناد سیاستی موفق و ناموفق ایرانی و بین‌المللی.
- پروژه پایانی مبتنی بر تولید Policy Paper: هسته اصلی یادگیری عملی.

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های و تمرین‌های کلاسی ۴۰ درصد
- پروژه پایانی ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۲۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. Bardach, E. (۲۰۱۲). Practical Guide for Policy Analysis: The Eightfold Path to More Effective Problem Solving. Italy: SAGE Publications.
۲. Noveck, B. S. (۲۰۲۱). Solving public problems: a practical guide to fix our government and change our world. Yale University Press.
۳. Peters, B. G. (۲۰۱۸). Policy Problems and Policy Design. United Kingdom, Edward Elgar Publishing Limited.

۴. OECD Policy Papers.

۵. تسلیمی، محمد سعید (۱۳۹۰). تحلیل فرایندی خط مشی گذاری و تصمیم گیری، تهران: سمت.
۶. اسناد و گزارش های سیاستی مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، سازمان برنامه و بودجه، سازمان اداری و استخدامی، مرکز آمار ایران، مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری، مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت روابط عمومی و شبکه‌های اجتماعی		
نوع درس و واحد	Public Relations and Social Media Management	عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐ نظری ☒	-	درس پیش‌نیاز:
تخصصی الزامی ☒ عملی ☐	-	درس هم‌نیاز:
تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مبانی و کاربردهای روابط عمومی دیجیتال و مدیریت شبکه‌های اجتماعی در بخش عمومی با تأکید بر ارتباط مؤثر با شهروندان، تولید محتوای معتبر و تحلیل داده‌های رسانه‌ای.

اهداف ویژه:

- شناخت نقش روابط عمومی در سازمان‌های دولتی
- آشنایی با اصول ارتباطات دیجیتال و حضور سازمان‌های عمومی در شبکه‌های اجتماعی
- توانایی تولید محتوای مناسب برای نهادهای دولتی
- شناخت مفاهیم پایه سئو، بازاریابی محتوایی و کمپین‌های دیجیتال در حوزه عمومی
- آشنایی با مدیریت بحران، اخلاق و مسئولیت‌پذیری در ارتباطات دیجیتال دولت

پ) سرفصل‌ها:

- مفاهیم پایه روابط عمومی و نقش آن در بخش عمومی
- ارتباطات سازمانی و جایگاه روابط عمومی در دولت
- مبانی ارتباطات دیجیتال در سازمان‌های عمومی
- شناخت شبکه‌های اجتماعی و کاربرد آن‌ها در بخش عمومی
- اصول تولید محتوای حرفه‌ای برای سازمان‌های دولتی
- مبانی بازاریابی محتوایی (Content Marketing) در دولت
- اصول طراحی سایت، مفاهیم پایه سئو (SEO) داخلی و خارجی برای محتوای بخش عمومی
- تدوین استراتژی حضور و محتوای دیجیتال نهادهای دولتی
- شناخت مخاطب، پرسونای مخاطب و تعیین پیام‌های کلیدی
- تولید محتوای جذاب (متنی، بصری، تصویر، پادکست، ویدئو گرافی با موبایل، کپی رایتر) در فضای دیجیتال
- توزیع و ترویج محتوای دیجیتال
- مدیریت بحران در شبکه‌های اجتماعی (Public Sector Crisis Communication)
- تحلیل داده‌ها و سنجش اثرگذاری رسانه‌های اجتماعی
- برنامه‌ریزی پویش‌ها (کمپین‌ها)ی اطلاع‌رسانی عمومی
- اخلاق، شفافیت و پاسخگویی در روابط عمومی دیجیتال

- مشارکت شهروندی و ارتباط دوسویه در شبکه‌های اجتماعی
- مدیریت شهرت آنلاین (Online Public Image) برای سازمان‌های دولتی
- نمونه‌های موفق روابط عمومی دیجیتال در دولت‌ها

ت) روش یاددهی – یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی، تحلیل نمونه‌ها، تمرین تولید محتوا، مطالعه موردی، کار گروهی.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های و تمرین کلاسی در طول نیم‌سال ۶۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. Luoma-aho, V., & Canel, M. J. (Eds.). (۲۰۲۰). The handbook of public sector communication. John Wiley & Sons.
۲. Rose, R. (۲۰۲۳). Content Marketing Strategy: Harness the Power of Your Brand's Voice. United Kingdom: Kogan Page.
۳. پولیزی، جو (۱۴۰۰). بازاریابی پرمحتوا. ترجمه سجاد بهجتی، تهران: آریانا قلم.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: حکمرانی کارآفرینانه در بخش سوم		
عنوان درس به انگلیسی:	Entrepreneurial Governance in the Third Sector	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	کارآفرینی در بخش عمومی	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

هدف اصلی این درس، تبیین و ارائه چارچوبی منسجم، علمی و سیاست‌محور است که پژوهشگران، مدیران سازمان‌های غیرانتفاعی و خط‌مشی‌گذاران را قادر می‌سازد تا رویکردهای کارآفرینانه را در بخش سوم به صورت نظام‌مند، مبتنی بر شواهد و هم‌راستا با ارزش‌های عمومی به کار گیرند. این درس بر این پیش‌انگاره استوار است که نهادهای بخش سوم به دلیل ماهیت غیرانتفاعی، سرمایه‌های اجتماعی گسترده، مشروعیت جامعه‌محور و انعطاف‌پذیری نهادی، نقش بی‌بدیلی در مواجهه با مسائل پیچیده و چندوجهی اجتماعی ایفا می‌کنند. با این حال، کاربست موفق رویکردهای کارآفرینانه در این نهادها مستلزم فهم عمیق از تعاملات میان‌بخشی با دولت و بازار، سازوکارهای حکمرانی شبکه‌ای، پویایی‌های منابع و محدودیت‌های قانونی و محیطی است. ساختار درس با تلفیق چارچوب‌های نظری پیشرفته، شواهد تجربی معتبر و مورد کاوی‌های مستند، زمینه‌ای برای تحلیل انتقادی و حرفه‌ای پویایی‌های بخش سوم فراهم می‌آورد. بدین ترتیب، دانشجویان قادر خواهند بود توانمندی‌های کارآفرینانه نهادهای مدنی را ارتقا داده و سطح اثرگذاری اجتماعی آنها را به صورت پایدار و مبتنی بر ارزش عمومی افزایش دهند.

اهداف ویژه:

- ✓ معرفی بخش سوم و نهادهای جامعه مدنی (سازمان‌های غیرانتفاعی، NGOها، تعاونی‌ها، خیریه‌ها و بنیادهای بشردوستانه).
- ✓ تبیین نقش مستقل و نوآورانه بخش سوم در حل مسائل اجتماعی و اقتصادی.
- ✓ تحلیل ظرفیت‌های منحصربه‌فرد بخش سوم در خلق ارزش اجتماعی و توسعه پایدار.
- ✓ تشریح عملکرد، مرزها و ساختارهای حکمرانی نهادهای بخش سوم.
- ✓ ارائه چارچوب‌های کارآفرینی اجتماعی، جمعی و جسورانه در سازمان‌های بخش سوم.
- ✓ بررسی نقش نوآوری و خلاقیت در افزایش اثرگذاری اجتماعی نهادها.
- ✓ معرفی مدل‌های کسب و کار اجتماعی و راهکارهای عملی برای حل مسائل محلی.
- ✓ تحلیل تعاملات بخش سوم با دولت و بخش خصوصی و تأثیر آن بر شراکت‌های استراتژیک.
- ✓ ارتقای شفافیت، پاسخگویی و اعتماد عمومی در حکمرانی سازمان‌های مدنی.
- ✓ ارائه راهبردهای تأمین مالی کارآفرینانه و مدیریت منابع محدود در بخش سوم.
- ✓ تقویت مشارکت شهروندان و شبکه‌های داوطلبانه برای افزایش اثرگذاری اجتماعی.
- ✓ فراهم کردن بستری برای پژوهشگران و مدیران جهت بهره‌گیری از چارچوب‌های تحلیلی و مدل‌های عملی.
- ✓ ترغیب فعالان اجتماعی به بهره‌گیری از مفاهیم کارآفرینی برای ایجاد تغییرات مثبت در جامعه.
- ✓ ارائه راهنمای عملی برای ترکیب حکمرانی کارآفرینانه، شراکت مؤثر و تولید ارزش اجتماعی پایدار.

پ) سر فصل‌ها:

بخش اول: بخش سوم، نهادهای جامعه مدنی و کسب و کارهای اجتماعی

▪ مفهوم شناسی بخش سوم

▪ مدل‌های حکمرانی، کارکردها و چالش‌های بخش سوم

▪ کسب و کار اجتماعی الگویی برای کارآفرینانه شدن سازمان‌های بخش سوم

در بخش اول بر تعریف، مرزها و عملکردهای بخش سوم تمرکز دارند. مفهوم‌شناسی بخش سوم در محور اول، نهادهای مدنی و سازمان‌های غیرانتفاعی را در بستر تعامل با دولت و بازار معرفی می‌کند و بر اهمیت نقش آن‌ها در توسعه اجتماعی، انسانی و اقتصادی تأکید دارد. محور دوم با بررسی مدل‌های حکمرانی و چالش‌های ساختاری و عملیاتی، زمینه‌ای برای درک پیچیدگی‌های مدیریتی و تعاملی بخش سوم فراهم می‌آورد. محور سوم، کسب و کارهای اجتماعی را به‌عنوان الگویی برای کارآفرینانه شدن سازمان‌های بخش سوم معرفی می‌کند و نشان می‌دهد که چگونه نوآوری، خلاقیت و راهبردهای کارآفرینانه می‌توانند عملکرد اجتماعی و اقتصادی این نهادها را تقویت کنند.

بخش دوم: چارچوب‌های کارآفرینی در نهادهای بخش سوم

▪ کارآفرینی اجتماعی

▪ کارآفرینی جمعی

▪ کسب و کارهای جسورانه اجتماعی

▪ تامین مالی اجتماعی کارآفرینانه در بخش سوم

▪ کارآفرینی سازمانی در سازمانهای بخش سوم

در بخش دوم، ابزارها و مفاهیم کارآفرینی اجتماعی، جمعی و جسورانه، و همچنین تأمین مالی کارآفرینانه و کارآفرینی سازمانی را بررسی می‌گردد. این محورها با ارائه چارچوب‌های نظری و نمونه‌های عملی، نشان می‌دهند که کارآفرینی در بخش سوم فراتر از کسب سود اقتصادی است و به نوآوری در خدمات، پاسخگویی به نیازهای اجتماعی و مشارکت شهروندان معطوف است. تأمین مالی کارآفرینانه و مدیریت کارآفرینانه سازمانی، عواملی کلیدی برای پایداری و اثرگذاری نهادهای مدنی محسوب می‌شوند. این بخش بر این نکته تأکید دارد که کارآفرینی در بخش سوم یک فرآیند چندبعدی است؛ شامل انگیزش اعضا، بهره‌گیری از منابع انسانی و مالی، و طراحی راهبردهای نوآورانه برای حل مسائل اجتماعی. درک این چارچوب‌ها، امکان افزایش ظرفیت کارآفرینانه سازمان‌ها و ارتقای اثرات اجتماعی آن‌ها را فراهم می‌سازد. بخش دوم به چارچوب‌های کارآفرینی اختصاص یافته است. کارآفرینی اجتماعی، با تمرکز بر حل مسائل محلی و تقویت مشارکت جامعه، زمینه‌ساز توسعه پایدار است. کارآفرینی جمعی، با بهره‌گیری از شبکه‌ها و هم‌افزایی اعضا، اثربخشی نهادها را افزایش می‌دهد و ترکیب نوآوری، ریسک‌پذیری و توجه به نیازهای محلی موجب تقویت اثرگذاری اجتماعی نهادهای بخش سوم می‌شود.

بخش سوم: حکمرانی کارآفرینانه در سازمان‌های بخش سوم

▪ سازمان‌های غیرانتفاعی کارآفرینانه

▪ حکمرانی کارآفرینانه در تعاونی‌ها

▪ سازمانهای مردم‌نهاد (NGOs)

▪ خیریه‌ها

▪ نیادهای بشردوستانه و انجمن‌های جامعه مدنی

▪ اجتماعات مردمی و سازمانهای جامعه محور محلی

بخش سوم به بررسی انواع نهادهای بخش سوم و حکمرانی کارآفرینانه می‌پردازد. سازمان‌های غیرانتفاعی، تعاونی‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد، خیریه‌ها، بنیادهای بشردوستانه و اجتماعات مردمی هر یک با ویژگی‌ها و چالش‌های خاص خود مواجه هستند و برای افزایش اثرگذاری اجتماعی، نیازمند رویکردهای حکمرانی کارآفرینانه و مدیریتی نوآورانه هستند. این بخش نشان می‌دهد که حکمرانی کارآفرینانه مبتنی بر شفافیت، پاسخگویی و مشارکت اعضا، موجب افزایش اعتماد عمومی و توان مدیریتی سازمان‌ها می‌شود و عامل اصلی تقویت ظرفیت پاسخگویی، شفافیت و کارایی سازمان‌های مدنی است. همچنین، تنوع نهادها و تفاوت در ساختار و مأموریت، لزوم طراحی مدل‌های مدیریتی منعطف و مبتنی بر نوآوری را آشکار می‌کند.

بخش چهارم: محیط کار آفرینانه در بخش سوم

- تولید مشترک خدمات اجتماعی
- شراکت بخش سوم با دولت و بخش خصوصی
- تاثیر اجتماعی نهادهای بخش سوم

این بخش بر اهمیت تعامل سه‌جانبه میان دولت، بخش خصوصی و نهادهای مدنی تأکید دارد و نشان می‌دهد که شراکت‌های استراتژیک و تولید مشترک ارزش، ظرفیت ایجاد تغییرات پایدار و تقویت عدالت اجتماعی و تأثیرگذاری اجتماعی را در جوامع افزایش می‌دهند. تعامل بخش سوم با دولت و بخش خصوصی، نه صرفاً ابزاری برای تأمین منابع، بلکه فرصتی برای تقویت توانمندی‌های نوآورانه و کارآفرینانه سازمان‌ها و توسعه اجتماعی محسوب می‌شود. این تعاملات، در عین حال که چالش‌هایی مانند تضاد اهداف و رقابت منابع را ایجاد می‌کنند، زمینه‌ساز بهبود خط‌مشی‌ها و افزایش تأثیرگذاری اجتماعی نیز هستند.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فراپندگی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه ۲۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، ماژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مقیمی، سید محمد (۱۴۰۴)، کارآفرینی در بخش سوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۲. Anheier, H. K. (۲۰۱۴). Nonprofit organizations: Theory, management, policy (۲nd ed.). Routledge.
۳. Bassi, A. (۲۰۲۵), Third Sector: The Building of a Research Field, In A. Bassi, M. A. Alves, & C. Cordery (Eds.), The Future of Third Sector Research: From Theory to Definitions, Classifications and Aggregation Towards New Research Paths.
۴. Lee Mordecai (۲۰۲۴), A History of the American Nonprofit Sector: The Rise and Professionalization of Doing Good, Cambridge Scholars Publishing.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

ویژگی‌های دروس تخصصی اختیاری

الف) عنوان درس به فارسی: علوم شناختی در سازمان		
عنوان درس به انگلیسی:	Cognitive Science in Organizations	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	مدیریت رفتار سازمانی	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
		پروژه/ رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲	مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنایی با مبانی علوم شناختی و کاربرد آن‌ها در تحلیل و بهبود فرآیندهای سازمانی، تصمیم‌گیری، رفتار کارکنان و توسعه استراتژی‌های مدیریتی در سازمان‌های دولتی.

اهداف ویژه:

۱. شناخت مفاهیم پایه‌ای علوم شناختی و ارتباط آن‌ها با رفتار سازمانی.
۲. تحلیل فرآیندهای شناختی مانند توجه، حافظه، تصمیم‌گیری و حل مسئله در محیط‌های سازمانی.
۳. بررسی تأثیرات شناختی بر فرهنگ سازمانی و تعاملات بین‌فردی در سازمان‌های دولتی.
۴. ارزیابی کاربرد مدل‌های شناختی در طراحی سیستم‌های اطلاعاتی و تصمیم‌گیری در سازمان.
۵. توسعه مهارت‌های شناختی برای مدیران به منظور بهبود عملکرد فردی و تیمی در سازمان‌های دولتی.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مقدمه‌ای بر علوم شناختی و رفتار سازمانی
۲. مروری بر علوم اعصاب سازمانی
۳. به سوی چارچوب نظری برای علوم اعصاب سازمانی
۴. ساختار و عملکرد مغز در محیط‌های سازمانی
۵. روش‌های تصویربرداری عصبی و تکنولوژی‌های مغز در سازمان
۶. پردازش اطلاعات: ادراک، حافظه و توجه در سازمان
۷. شبکه‌های عصبی و زیربنای رفتار سازمانی
۸. علوم اعصاب تکاملی و انگیزش در سازمان‌ها
۹. تصمیم‌گیری، حل مسئله و خطاهای شناختی
۱۰. بهسازی عصبی در انجام وظایف، نقش‌ها و مشاغل
۱۱. علوم اعصاب رهبری و تأثیر بر هدایت سازمانی
۱۲. شناخت هیجانات و عاطفه از منظر علوم اعصاب
۱۳. فرهنگ سازمانی و تأثیر فرآیندهای شناختی و عصبی بر آن
۱۴. سیستم‌های اطلاعاتی و کاربرد علوم شناختی در تصمیم‌گیری
۱۵. مطالعات موردی: کاربرد علوم شناختی و عصبی در سازمان‌های دولتی
۱۶. نتیجه‌گیری و چشم‌انداز آینده علوم شناختی و عصبی در مدیریت

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

از آنجایی که ماهیت درس «علوم شناختی در سازمان» هم شامل مفاهیم نظری علوم شناختی و عصبی است و هم کاربرد آن‌ها در تحلیل رفتارها، تصمیم‌گیری و عملکرد سازمانی، روش تدریس ترکیبی پیشنهاد می‌شود. این روش امکان ایجاد درک عمیق نظری و همزمان تقویت توانایی تحلیل شناختی، حل مسئله و تصمیم‌سازی در محیط‌های سازمانی را فراهم می‌کند. بهره‌گیری از الگوهای مانند «بحث‌های هدایت‌شده و مطالعات موردی سازمانی»، «یادگیری فعال و همیارانه» و «ارائه‌های تعاملی» می‌تواند در تحقق این اهداف نقش مؤثری ایفا کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

پژوهش کلاسی ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. والدمن، دیوید؛ بالتازار، پیر (۱۴۰۰) *علوم اعصاب سازمانی (درآمدی بر کاربرد علوم اعصاب شناختی در مطالعات سازمان و مدیریت)*، ترجمه علی حیدری، انتشارات دانشگاه تهران.

۲. بارس، برنارد؛ گیج، نیکول (۱۳۹۸) *مبانی علوم اعصاب شناختی*، ترجمه سید کمال خرازی، انتشارات سمت.

۳. Reddy, K. J. (۲۰۲۴). *Cognitive Behavioral Neuroscience in Organizational Settings*. IGI Global.

۴. Secchi, D., Gahrn-Andersen, R., & Cowley, S. J. (Eds.). (۲۰۲۲). *Organizational Cognition: The Theory of Social Organizing*. Routledge.

۵. Snyder, R. (۲۰۱۶). *The Social Cognitive Neuroscience of Leading Organizational Change*, Routledge.

۶. Anderson, John R. (۲۰۰۴) *Cognitive Psychology and its Implications (Sixth Edition)*, Worth Publishers

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مبانی رهبری و فرهنگ سازمانی		
نوع درس و واحد	Foundations of Leadership and Organizational Culture	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	مدیریت رفتار سازمانی	درس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	درس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☒	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم بنیادی رهبری، رویکردهای نوین هدایت افراد و گروه‌ها، و مبانی شکل‌گیری و تحول فرهنگ سازمانی با تأکید بر چالش‌ها و ویژگی‌های سازمان‌های دولتی.

اهداف ویژه:

- شناخت مفاهیم پایه‌ای رهبری، سبک‌های رهبری و نقش مدیران در سازمان‌های دولتی.
- درک رابطه بین رهبری، فرهنگ سازمانی و عملکرد سازمان.
- تحلیل نظریه‌های معاصر رهبری (تحولی، اصیل، خدمتگزار، موقعیتی، تطبیقی و...) و کاربرد آن‌ها در محیط‌های دولتی.
- بررسی فرآیند شکل‌گیری، تغییر و مدیریت فرهنگ سازمانی.
- تحلیل نقش ارزش‌ها، باورها و هنجارهای فرهنگی در رفتار کارکنان و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی.
- ارزیابی تأثیر رهبری بر رفتار کارکنان، انگیزش، تیم‌سازی و روابط بین‌فردی.
- توسعه مهارت‌های رهبری برای مدیران آینده جهت هدایت تغییرات سازمانی و افزایش اثربخشی سازمان‌های دولتی.
- آشنایی با چالش‌های رهبری در بخش دولتی، از جمله پاسخگویی، شفافیت، بوروکراسی، ذی‌نفعان متعدد و اخلاق حرفه‌ای.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مفهوم، ماهیت و اهمیت رهبری در سازمان‌های دولتی
 - تمایز رهبری و مدیریت
 - نقش رهبری در عملکرد بخش عمومی
۲. نظریه‌های صفات یا ویژگی‌های رهبری
 - یافته‌های کلاسیک و انتقادهای جدید
۳. نظریه‌های رفتاری رهبری
 - الگوهای اوهایو، میشیگان، لیکرت
۴. نظریه‌های اقتضایی رهبری
 - فیدلر، مسیر-هدف، هرسی-بلانچارد
۵. نظریه تبادل رهبر-عضو
 - کیفیت رابطه رهبر-پیرو و پیامدهای آن
۶. رهبری کارزماتیک و رهبری تحول‌آفرین
 - قدرت جاذبه، الهام‌بخشی، توانمندسازی

۷. رهبری خدمتگزار، اصیل و اشتراکی
 - اخلاق، اعتماد، مشارکت و دموکراتیک‌سازی رهبری
 ۸. رهبری کارآفرینانه، رهبری کوانتومی و رهبری دیجیتال
 - رهبری در عصر تحول دیجیتال و انقلاب صنعتی چهارم
 ۹. مفهوم، اهمیت و مؤلفه‌های فرهنگ سازمانی
 - تعاریف، ارزش‌ها، باورها، هنجارها
 ۱۰. مدل‌های کلاسیک و معاصر فرهنگ سازمانی
 - شاین، هافستد، دنیسون، کوپین و کامرون
 ۱۱. شکل‌گیری، تثبیت و انتقال فرهنگ سازمانی
 - اجتماعی‌سازی، نمادها، داستان‌ها، آیین‌ها
 ۱۲. تغییر فرهنگ سازمانی و چالش‌های فرهنگ‌های سازمان‌های دولتی
 - مقاومت در برابر تغییر، مدیریت فرهنگ‌های فرعی
 ۱۳. نقش رهبری در شکل‌گیری، هدایت و تغییر فرهنگ سازمانی
 - تطبیق سبک‌های رهبری با نیازهای فرهنگی
 ۱۴. ارزش‌ها، اخلاق و هویت سازمانی در پیوند با رهبری
 - نهادینه‌سازی ارزش‌ها توسط رهبران
 ۱۵. تأثیر فرهنگ سازمانی بر رفتار رهبران و کارکنان
 - فرهنگ به‌عنوان محدودیت، تسهیل‌کننده یا سازنده رفتار رهبری
 ۱۶. مطالعات موردی و جمع‌بندی: رهبری و فرهنگ سازمانی در سازمان‌های دولتی ایران و جهان
 - تحلیل نمونه‌های موفق و ناموفق
 - چشم‌انداز آینده رهبری و فرهنگ در بخش دولتی
- (ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:**
تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی
- (ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):**
فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
پژوهش کلاسی ۲۰ درصد
آزمون پایانی ۶۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. قلی‌پور، آرین، اسدی، اصغر، سفیدگران، بهارک. (۱۴۰۱). رهبری در سازمان: مفاهیم، تئوری‌ها و کاربردها. نشر مهربان
۲. رضاییان، علی (۱۳۹۵)، فرهنگ سازمانی، انتشارات سمت.

۳. Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (۲۰۱۷). *The leadership challenge* (۶th ed.). Wiley.
۱. Northouse, P. G. (۲۰۲۱). *Leadership: Theory and practice* (۹th ed.). SAGE.
۲. Yukl, G., & Gardner, W. (۲۰۲۰). *Leadership in organizations* (۹th ed.). Pearson.
۳. Schein, E. H., & Schein, P. (۲۰۱۷). *Organizational culture and leadership* (۵th ed.). Wiley.

۴. Hatch, M. J. (۲۰۱۸). *Organization theory: Modern, symbolic, and postmodern perspectives* (۴th ed.). Oxford University Press.
۵. Robbins, S. P., & Judge, T. A. (۲۰۲۲). *Organizational behavior* (۱۹th ed.). Pearson.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: بازاریابی اجتماعی و خط‌مشی رفتاری		
عنوان درس به انگلیسی:	Social Marketing and Behavioral Policy	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	مبانی سازمان و مدیریت (۲) تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐ مهارتی-اشتغال‌پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه بازاریابی اجتماعی، تغییر رفتار شهروندی و طراحی خط‌مشی‌های رفتاری با تأکید بر مسائل بخش عمومی، سلامت، ایمنی، اقتصاد، انرژی، محیط‌زیست و حکمرانی.

اهداف ویژه:

- شناخت اصول بازاریابی اجتماعی و تمایز آن با بازاریابی تجاری
- آشنایی با نظریه‌های تغییر رفتار (COM-B, Nudge)، مراحل تغییر
- توانایی تحلیل رفتار شهروندان در مسائل عمومی
- آشنایی با چارچوب‌ها و ابزارهای خط‌مشی‌گذاری رفتاری و طراحی مداخله
- آشنایی با اقتصاد رفتاری و خطاهای شناختی در تصمیم‌گیری
- کاربرد بازاریابی اجتماعی در کمپین‌های سلامت، ترافیک، محیط‌زیست و مالیات، انرژی و...
- توانایی طراحی یک پویش (کمپین) بازاریابی اجتماعی یا مداخله رفتاری سطح پایه

پ) سرفصل‌ها:

- مقدمه‌ای بر بازاریابی اجتماعی و نقش آن در بخش عمومی
- تفاوت بازاریابی اجتماعی با بازاریابی تجاری و بازاریابی عمومی
- مفاهیم کلیدی رفتار انسان در خط‌مشی‌گذاری عمومی
- نظریه‌های تغییر رفتار: مدل مراحل تغییر (TTM)، مدل COM-B و Behavior Change Wheel (BCW)
- خط‌مشی رفتاری و اقتصاد رفتاری در دولت
- نظریه تلنگرها (Nudge) و معماری انتخاب
- چارچوب‌های خط‌مشی رفتاری (MINDSPACE, EAST و...)
- تحقیق مخاطب، بخش‌بندی برای بازاریابی اجتماعی، هدف‌گذاری و تحلیل موانع و انگیزه‌های رفتاری
- بازاریابی دیجیتال، بازاریابی محتوا و رسانه در بخش عمومی
- طراحی پویش (کمپین) بازاریابی اجتماعی (پیام، ابزار، کانال‌ها)
- رسانه و ارتباطات در بازاریابی اجتماعی
- طراحی مداخله رفتاری مبتنی بر چارچوب‌های رایج
- ارزیابی تأثیر مداخلات رفتاری، روش کارآزمایی تصادفی کنترل‌شده (RCT)
- کاربردهای بازاریابی اجتماعی و خط‌مشی رفتاری در سلامت، انرژی، آموزش، محیط‌زیست، مالیات، ایمنی و...

- ارائه پروژه: طراحی یک کمپین بازاریابی اجتماعی یا مداخله رفتاری

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

سخنرانی، مطالعه موردی، تحلیل مثال‌های بین‌المللی، تمرین طراحی مدل رفتاری، تحلیل پویاها، کارگاه عملی نوشتن policy brief.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های و تمرین‌های کلاسی
- آزمون پایان نیم‌سال ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، رایانه، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۴. Lee, N. R., Kotler, P. (۲۰۱۱). Social Marketing: Influencing Behaviors for Good. India: SAGE Publications.
۵. سانستاین، ک.آر. (۱۴۰۰). علم رفتاری و خط‌مشی، ترجمه حسن دانایی فرد و بهنام شهایی، تهران: مهربان نشر.
۶. راگری، ک. (۱۴۰۰). خط‌مشی‌گذاری رفتاری: بینش‌های رفتاری در خط‌مشی‌گذاری عمومی (مفاهیم و کاربردها)، ترجمه علیرضا چیت‌سازیان و همکاران، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
۷. ذوالفقارزاده، محمدمهدی و حسنی عظیمی، محمدمهدی (۱۴۰۰). بازاریابی اجتماعی در سازمان‌های غیرانتفاعی و خیریه، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۸. تالر، ر. و سانستاین، ک.آر. (۱۳۹۹). سقلمه: بهبود تصمیمات درباره‌ی تندرستی، ثروت و خوشبختی، تهران: نشر هورمزد.
۹. مسعودی پور، سعید (۱۳۹۸). بازاریابی اجتماعی خیریه از منظر دینی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: اقتصاد سیاسی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political Economics	
دروس پیش نیاز:	مدیریت مالی عمومی	
دروس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	
نوع درس و واحد		
نظری ☒ / پایه ☐		
عملی ☐ / تخصصی الزامی ☐		
نظری-عملی ☐ / تخصصی اختیاری ☒		
	پروژه/ رساله / پایان نامه ☐	
	مهارتی-اشتغال پذیری ☐	

ب) هدف کلی:

آشنایی با روابط پیچیده و برهم کنش های اقتصاد و خط مشی در عرصه اداره امور عمومی

اهداف ویژه:

۱. یادگیری مفاهیم پایه اقتصاد سیاسی
۲. آشنایی با اثرات و پیامدهای واقعی اقتصاد سیاسی بر تصمیم های دولت و نتایج اجتماعی آن

پ) سرفصل ها:

- ۱) چیستی مفهوم اقتصاد سیاسی
- ۲) نیروهای موثر در عرصه اقتصاد سیاسی
- ۳) نظریه های اقتصاد سیاسی
- ۴) گونه های نظام بازار
- ۵) نهادهای سیاسی و پیامدهای اقتصادی
- ۶) نظریه انتخاب عمومی
- ۷) نظریه نهادگرایی
- ۸) خط مشی های تجاری و جهانی شدن
- ۹) استراتژی های اقتصاد سیاسی
- ۱۰) اقتصاد سیاسی توسعه و ظرفیت دولت
- ۱۱) بوروکراسی، نماینده- کار گزار، پاسخگویی و فساد

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

از آنجایی که ماهیت بحث اقتصاد سیاسی هم دارای مفاهیم نظری است و هم نیازمند مهارت تحلیل خط مشی عمومی - به شکل اولیه - می باشد، بهتر است روش تدریس ترکیبی باشد تا هم فهم عمیق نظری ایجاد شود و هم توان حل مسئله و تصمیم سازی تقویت گردد. استفاده از الگوهایی چون «بحث های هدایت شده و مطالعه موردی»، «یادگیری فعال/همیارانه» و «ارائه های تعاملی» می تواند در این مسیر کمک کننده باشند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	۱۵ درصد
پژوهش کلاسی	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. مصلی نژاد، عباس (۱۳۹۴). *اقتصاد سیاسی؛ مبانی، کارکرد و فرآیند*. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۲. کاپوراسو، جیمز ای.، لوین، دیوید پی. (۱۴۰۰). *نظریه‌های اقتصاد سیاسی*. ترجمه محمود عبدالله‌زاده. تهران: نشر ثالث.
۳. کلارک، بری (۱۳۹۹). *اقتصاد سیاسی؛ رویکردی مقایسه‌ای*. ترجمه بهروز هادی‌زنوز. تهران: اقتصاد فردا.
۴. پین. آنتونی (۱۳۹۷). *جستارهای بنیادی در اقتصاد سیاسی نوین*. ترجمه مریم ذوالفقارروشن. تهران: دنیای اقتصاد.
۵. Conard, Christian A. (۲۰۲۰). *Political Economy: An Institutional and Behavioral Approach*. New York: Springer.
۶. Mesquita, Ethan Bueno de (۲۰۱۶). *Political economy for public policy*. Princeton: Princeton University Press.
۷. Wittman, Donald A., Barry R. Weingast (۲۰۰۹). *The Oxford Handbook of Political Economy*. London: Oxford Press.
۸. Persson, T., & Tabellini, G. (۲۰۰۰). *Political Economics: Explaining Economic Policy*. MIT Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: اقتصاد دیجیتال		
عنوان درس به انگلیسی:	Digital Economics	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	اقتصاد کلان	پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	پروژه/رساله / پایان نامه ☐
		مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مبانی، ساختارها و پیامدهای اقتصاد دیجیتال و نقش آن در تحول نظام اداری، حکمرانی و ارائه خدمات عمومی؛ به گونه‌ای که بتوانند آثار فناوری‌های نوین بر بهره‌وری دولت، خط‌مشی‌گذاری، تنظیم‌گری، عدالت اجتماعی و مشارکت شهروندی را تحلیل کرده و در مدیریت دولتی به کار گیرند.

اهداف ویژه:

۱. شناخت مفاهیم، ویژگی‌ها و تحولات ساختاری اقتصاد دیجیتال و پیامدهای آن برای بخش عمومی
۲. تحلیل نقش فناوری‌های دیجیتال (کلان‌داده، هوش مصنوعی، پلتفرم‌ها، بلاکچین و ...) در تحول حکمرانی، خط‌مشی‌گذاری و ارائه خدمات دولتی
۳. بررسی آثار اقتصاد دیجیتال بر بازار کار، اشتغال، تولید ارزش و مدیریت منابع عمومی
۴. ارزیابی چالش‌های حقوقی، مقرراتی و اخلاقی مرتبط با داده، حریم خصوصی، امنیت و اعتماد عمومی در دولت دیجیتال
۵. تحلیل نقش دولت در تنظیم‌گری اقتصاد دیجیتال، حمایت از نوآوری و تضمین رقابت منصفانه در بازارهای پلتفرمی
۶. توانمندسازی دانشجویان برای نقد، تحلیل و به کارگیری تجربیات ملی و بین‌المللی در توسعه دولت دیجیتال و اقتصاد هوشمند
۷. ارتقای مهارت‌های دانشجویان در تحلیل داده‌های دیجیتال و کاربرد آن‌ها در تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری عمومی

پ) سرفصل‌ها:

مبانی و مفاهیم اقتصاد دیجیتال

- تعریف و تکامل اقتصاد دیجیتال
- ویژگی‌ها و ساختارهای اقتصاد مبتنی بر داده
- نقش فناوری‌های تحول‌آفرین در اقتصاد دیجیتال

دولت دیجیتال و حکمرانی هوشمند

- نوآوری دیجیتال در بخش عمومی
- مدل‌های دولت دیجیتال: دولت الکترونیک، دولت هوشمند، حکمرانی داده‌محور
- تأثیر اقتصاد دیجیتال بر شفافیت، پاسخگویی و مشارکت شهروندی

فناوری‌های کلیدی و کاربردهای آن در بخش عمومی

- کلان‌داده (Big Data) و تحلیل داده در خط‌مشی‌گذاری
- هوش مصنوعی و اتوماسیون هوشمند در تصمیم‌گیری و ارائه خدمات عمومی
- اینترنت اشیا و مدیریت هوشمند زیرساخت‌های شهری
- بلاکچین در شفافیت، نظارت و مدیریت اسناد دولتی

پلتفرم‌ها و اقتصاد شبکه‌ای

- اقتصاد پلتفرم‌ها و مدل‌های بازار دوطرفه
- رقابت پذیری، انحصار و تنظیم‌گری پلتفرم‌ها
- نقش دولت در هدایت و نظارت بر بازارهای دیجیتال

خط‌مشی‌گذاری و تنظیم‌گری اقتصاد دیجیتال

- اصول و نظریه‌های تنظیم‌گری در عصر دیجیتال
- قوانین داده، حریم خصوصی و حفاظت اطلاعات
- چارچوب‌های امنیت سایبری در نهادهای دولتی
- اخلاق و مسئولیت‌پذیری در تصمیم‌گیری دیجیتال

اقتصاد دیجیتال و توسعه

- تأثیر دیجیتالی‌شدن بر بهره‌وری، رشد اقتصادی و عدالت اجتماعی
- شکاف دیجیتال و چالش‌های دسترسی برای مناطق و گروه‌های مختلف
- نقش دولت در توسعه زیرساخت‌های دیجیتال و توانمندسازی شهروندان

بازار کار و تحولات اشتغال در عصر دیجیتال

- آینده کار، مشاغل دیجیتال و مهارت‌های موردنیاز
- پیامدهای اتوماسیون بر اشتغال بخش عمومی
- خط‌مشی‌های حمایتی دولت در گذار به اقتصاد هوشمند

تحول خدمات عمومی در اقتصاد دیجیتال

- خدمات‌محوری و تجربه شهروندی (Citizen Experience)
- سیستم‌های یکپارچه ارائه خدمات و پورتال‌های دولت
- طراحی خدمات دیجیتال و استانداردهای بین‌المللی

اقتصاد داده و ارزش‌افزایی در بخش عمومی

- داده به‌عنوان دارایی راهبردی دولت
- الگوهای کسب‌وکار داده‌محور در بخش عمومی
- تحلیل تصمیمات مبتنی بر داده

رسانه‌های دیجیتال و ارتباطات دولت

- نقش رسانه‌های اجتماعی در خط‌مشی‌گذاری و تعامل دولت-شهروند
- مدیریت ارتباطات دیجیتال و بحران‌ها
- فضای مجازی و نفوذ اطلاعاتی

چالش‌ها و مخاطرات اقتصاد دیجیتال

- تهدیدهای امنیتی و سایبری
- اطلاعات گمراه‌کننده، دستکاری اطلاعات و چالش اعتماد
- پیامدهای سیاسی و اجتماعی اقتصاد دیجیتال برای حکمرانی

اخلاق، حقوق و مسئولیت اجتماعی در اقتصاد دیجیتال

- اصول اخلاقی مرتبط با داده و الگوریتم‌ها
- عدالت الگوریتمی و تبعیض دیجیتال

- حقوق شهروندی در فضای دیجیتال

کاربردهای بین‌المللی و مطالعات موردی

- بررسی تجربه کشورهای پیشرو در دولت دیجیتال و اقتصاد هوشمند
- تحلیل خط‌مشی‌های اتحادیه اروپا، OECD و بانک جهانی در حوزه اقتصاد دیجیتال
- مطالعات موردی ملی و بین‌المللی در تحول دیجیتال بخش عمومی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

با توجه به اینکه درس «اقتصاد دیجیتال» ماهیتی میان‌رشته‌ای دارد و ترکیبی از مفاهیم نظری، تحلیل سیاستی، کاربرد فناوری‌های نوین و مطالعات تجربی در بخش عمومی را در بر می‌گیرد، به‌کارگیری روش تدریس ترکیبی و فعال توصیه می‌شود. این شیوه امکان درک عمیق مبانی نظری اقتصاد دیجیتال و هم‌زمان تقویت مهارت‌های تحلیل داده، تصمیم‌گیری دیجیتال، شناخت سازوکارهای فناوری و بررسی پیامدهای حکمرانی دیجیتال را فراهم می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۵ درصد
پژوهش کلاسی	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. Brynjolfsson, E., & Kahin, B. (Eds.). (۲۰۰۲). Understanding the digital economy: data, tools, and research. MIT press.
۲. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (۲۰۱۴). The second machine age: Work, progress, and prosperity in a time of brilliant technologies. W. W. Norton & Company.
۳. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (۲۰۱۷). Machine, platform, crowd: Harnessing our digital future. W. W. Norton & Company.
۴. Parker, G. G., Van Alstyne, M. W., & Choudary, S. P. (۲۰۱۶). Platform revolution: How networked markets are transforming the economy. W. W. Norton & Company.
۵. Goldfarb, A., Greenstein, S., & Tucker, C. (Eds.). (۲۰۱۵). The economics of digitization. University of Chicago Press.

۶. عاملی، سعید رضا و حاجی جعفری، مجتبی (۱۴۰۳). اقتصاد دیجیتال، تهران: سمت.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان‌پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت فناوری و نوآوری		
نوع درس و واحد	Technology and Innovation Management	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	مبانی سازمان و مدیریت (۲)	درس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	درس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☒	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مبانی مدیریت فناوری و نوآوری در بخش عمومی با تأکید بر تحول دیجیتال، نوآوری در خدمات عمومی و نقش فناوری‌های تحول آفرین در ارتقای اثربخشی و پاسخگویی دولت.

اهداف ویژه:

- آشنایی با مفهوم فناوری و انواع نوآوری در سازمان‌های عمومی
- شناخت سطوح نوآوری (خرد، میانه، کلان) و کاربرد آن در دولت
- آشنایی با روندهای نوآورانه و فناوری‌های تحول آفرین
- درک نقش GovTech و دولت الکترونیک در نوآوری خدمات عمومی
- توانایی تحلیل چالش‌ها و طراحی راه‌حل‌های نوآورانه متناسب با مسائل دولت
- آشنایی با تفکر طراحی (Design Thinking) و نوآوری باز و اجتماعی در بخش عمومی

پ) سرفصل‌ها:

- مفاهیم پایه فناوری، نوآوری و نوآوری در بخش عمومی
- مدیریت تحقیق و توسعه و انتقال فناوری
- نقش فناوری در تحول دستگاه‌های اجرایی و ارائه خدمات عمومی
- مدیریت پروژه‌های فناورانه در سازمان‌های دولتی
- سطوح نوآوری: نوآوری خرد (سازمانی)، میانه (صنعتی/بخشی)، کلان (ملی/حکمرانی)
- انواع نوآوری: محصول، فرایند، خدمات، مدیریتی، دیجیتال، نوآوری سیاستی
- زیست‌بوم نوآوری: استارت‌آپ‌ها، بخش خصوصی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی (CVC) پژوهش و فناوری، شتاب‌دهنده‌ها، پارک‌های علم و فناوری، نقش تنظیم‌گری دولت و نقش آن در تعیین خط‌مشی علم، فناوری و نوآوری
- سیر تحول نوآوری و نوآوری در بخش عمومی (Public Sector Innovation Evolution)
- GovTech و دولت نوآور، دولت الکترونیک و تحول دیجیتال
- داده‌محوری و نقش هوش مصنوعی در تصمیم‌گیری دولت
- فناوری‌های نوظهور و اثر آنها بر مدیریت دولتی و مشارکت شهروندی (civic participation)
- طراحی تجربه شهروند (Citizen Experience) و بهبود خدمات عمومی
- آشنایی با تفکر طراحی برای حل مسائل دولتی
- نوآوری باز (Open Innovation) و نوآوری اجتماعی (Social Innovation) در بخش عمومی

- چالش‌های پیاده‌سازی فناوری و نوآوری در دولت
- مطالعات موردی

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

سخنرانی، مطالعه موردی، تحلیل روند، تمرین طراحی نوآورانه، کار گروهی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های و تمرین‌های کلاسی ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ۷۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

تخته سفید، رایانه، ویدئو پروژکتور

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱۰. تید، جو و بسنت، جان (۱۴۰۳). مدیریت نوآوری، ترجمه محمدرضا آراستی و همکاران، تهران: نشر رسا.

۱۱. بوشهری، علیرضا و ملکی فر، عقیل (۱۳۹۲). مدیریت تکنولوژی. تهران: نشر آینده‌پژوه

۱۲. Osborne, S. (۲۰۲۰). Public Service Innovation. Routledge.

۱۳. OECD Public Sector Innovation Reports. OPSI (<https://oecd-opsi.org>).

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد.

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است

الف) عنوان درس به فارسی: روان‌شناسی سیاسی و اجتماعی		
عنوان درس به انگلیسی:	Political and Social Psychology	
دروس پیش نیاز:	-	
دروس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	
نوع درس و واحد		
پایه ☐ نظری ☒		
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐		
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		
پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐		

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با فرآیندهای روان‌شناختی فردی و گروهی مؤثر بر رفتارهای سیاسی و اجتماعی، و کاربرد این مفاهیم در تحلیل و بهبود تصمیم‌گیری، خط‌مشی‌گذاری و مشارکت عمومی در مدیریت دولتی.

اهداف ویژه:

- ۱) شناخت نظریه‌های روان‌شناسی سیاسی و اجتماعی و کاربرد آن‌ها در رفتار شهروندان و مدیران
- ۲) تحلیل فرآیندهای شکل‌گیری نگرش‌ها، هویت‌ها و رفتارهای جمعی در محیط سیاسی-اجتماعی
- ۳) بررسی تأثیر رسانه‌ها، فرهنگ و هنجارهای اجتماعی بر رفتار سیاسی و مشارکت عمومی
- ۴) ارزیابی روان‌شناختی فرآیندهای تصمیم‌گیری و حل تعارض در خط‌مشی‌گذاری و مدیریت دولتی
- ۵) تحلیل و کاربرد مفاهیم روان‌شناسی برای بهبود مشارکت شهروندان، پاسخگویی و اثربخشی مدیریتی
- ۶) توانمندسازی دانشجویان در بررسی و نقد تجربیات ملی و بین‌المللی مرتبط با مدیریت و حکمرانی

پ) سرفصل‌ها:

مبانی روان‌شناسی سیاسی و اجتماعی

- تعریف و تاریخچه روان‌شناسی سیاسی و اجتماعی
- رابطه روان‌شناسی و خط‌مشی
- کاربرد روان‌شناسی در تحلیل رفتارهای سیاسی و اجتماعی در مدیریت عمومی

شخصیت و رفتار سیاسی

- نظریه‌های شخصیت و تأثیر آن بر رفتار سیاسی و مشارکت عمومی
- مدل‌های روان‌شناختی تصمیم‌گیری در مدیریت عمومی
- توسعه سیاسی و اجتماعی در طول زندگی
- فرآیندهای اجتماعی شدن سیاسی
- تأثیر تجربیات زندگی بر نگرش‌ها و رفتارهای شهروندی

نگرش‌ها و هویت اجتماعی

- شکل‌گیری و تغییر نگرش‌های سیاسی
- هویت فردی و گروهی و تأثیر آن بر رفتارهای مدیریتی و سیاسی

مشارکت سیاسی و شهروندی

- فرآیندهای روان‌شناختی مؤثر بر مشارکت سیاسی
- نقش انگیزه‌ها، شناخت و احساسات در تصمیم‌گیری جمعی

تصمیم‌گیری در مدیریت عمومی

- فرآیندهای شناختی در تصمیم‌گیری‌های خط‌مشی‌گذاری
- نقش هیجان‌ها و ارزش‌ها در تصمیم‌گیری مدیران و خط‌مشی‌گذاران

رسانه‌ها و ارتباطات سیاسی

- تأثیر رسانه‌ها بر نگرش‌ها و رفتار شهروندان
- رسانه‌ها و اطلاع‌رسانی در خط‌مشی‌گذاری عمومی

هویت‌های اجتماعی و خط‌مشی عمومی

- هویت‌های قومی، مذهبی، جنسیتی و تأثیر بر رفتارهای مدیریتی
- هویت جمعی و مشارکت اجتماعی

تعارض و حل اختلاف در محیط سیاسی-اجتماعی

- نظریه‌های تعارض اجتماعی و سیاسی
- تکنیک‌های حل اختلاف و تصمیم‌گیری گروهی

روان‌شناسی گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی

- پویایی گروهی در خط‌مشی و مدیریت
- نقش گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی در فرآیندهای تصمیم‌گیری

افکار عمومی و خط‌مشی‌گذاری

- تحلیل نگرش عمومی و مشارکت شهروندان
- نقش افکار عمومی در خط‌مشی‌گذاری و مدیریت دولتی

شناخت و پردازش اطلاعات سیاسی

- فرآیندهای شناختی در تحلیل اطلاعات سیاسی
- تصمیم‌گیری مبتنی بر اطلاعات در مدیریت عمومی

انگیزش و رفتار سیاسی

- انگیزش شهروندان و مدیران در مشارکت عمومی
- نقش ارزش‌ها و هنجارها در رفتار سیاسی و اجتماعی

فرهنگ سیاسی و اجتماعی

- فرهنگ سازمانی و اجتماعی و تأثیر بر رفتار مدیریتی
- آموزش و ترویج فرهنگ مشارکت

اخلاق و روان‌شناسی خط‌مشی

- اصول اخلاقی در تصمیم‌گیری مدیریتی
- رفتار مسئولانه و پاسخگو در مدیریت دولتی

مطالعات موردی و کاربردی

- بررسی نمونه‌های مشارکت شهروندان و تصمیم‌گیری جمعی
- تحلیل تجربیات ملی و بین‌المللی در مدیریت و حکمرانی

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

از آنجایی که ماهیت درس روان‌شناسی سیاسی و اجتماعی هم شامل مفاهیم نظری است و هم نیازمند مهارت تحلیل رفتارها و فرآیندهای سیاسی و اجتماعی در محیط مدیریت دولتی می‌باشد، روش تدریس ترکیبی پیشنهاد می‌شود. این روش امکان ایجاد درک عمیق نظری و همزمان تقویت توانایی تحلیل، حل مسئله و تصمیم‌گیری در خط‌مشی‌گذاری و مدیریت عمومی را فراهم می‌کند. بهره‌گیری از الگوهای مانند «بحث‌های هدایت‌شده و مطالعات موردی»، «یادگیری فعال و همیارانه» و «ارائه‌های تعاملی» می‌تواند در تحقق این اهداف نقش مؤثری ایفا کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۱۵ درصد
پژوهش کلاسی	۱۰ درصد
آزمون میانه نیم‌سال	۳۰ درصد
آزمون پایانی	۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۷. برزگر، ابراهیم (۱۴۰۲)، روان‌شناسی سیاسی، انتشارات سمت
۸. سالاری فر و همکاران (۱۳۹۶)، روان‌شناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی، انتشارات سمت
۹. هاوتن، دیوید پاتریک (۱۴۰۱)، روان‌شناسی سیاسی (موقعیت‌ها، افراد و مصادیق)، ترجمه نظری، علی اشرف؛ مفتوح، شهرزاد، نشر قومس
۱۰. فتحی آشتیانی، علی (۱۴۰۱) روان‌شناسی سیاسی، انتشارات بعثت.
۱۱. Osborne, D., & Sibley, C. G. (Eds.). (۲۰۲۲). *The Cambridge handbook of political psychology*. Cambridge University Press.
۱۲. Huddy, L., Sears, D. O., Levy, J. S., & Jerit, J. (Eds.). (۲۰۲۳). *The Oxford handbook of political psychology* (۳rd ed.). Oxford University Press.
۱۳. Jost, J. T., & Sidanius, J. (Eds.). (۲۰۰۴). *Political psychology: Key readings in social psychology*. Psychology Press.
۱۴. Forgas, J. P., Fiedler, K., & Crano, W. D. (Eds.). (۲۰۱۵). *Social psychology and politics*. Psychology Press.
۱۵. Iyengar, S., & McGuire, W. J. (Eds.). (۱۹۹۳). *Explorations in political psychology*. Duke University Press.
۱۶. Crawford, J. T., & Jussim, L. (Eds.). (۲۰۱۸). *The politics of social psychology*. Routledge.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجویان با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان‌پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت شراکت عمومی - خصوصی		
نوع درس و واحد	Public-Private Partnership Management	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	مبانی مدیریت دولتی	درس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☒	-	درس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/ رساله / پایان نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

توانمندسازی دانشجویان برای درک نظری و عملی چارچوب‌های طراحی، تحلیل، اجرای و نظارت بر شراکت و مشارکت‌های عمومی-خصوصی به منظور ارائه خدمات و زیرساخت‌های عمومی کارا، از منظر اقتصادی، حقوقی، مالی و حکمرانی.

اهداف ویژه:

۱. شناخت ساختارها و انواع شراکت‌های عمومی-خصوصی در بخش‌های مختلف خدمات عمومی
۲. درک منطق اقتصادی، مالی و نهادی شکل‌گیری شراکت‌های عمومی-خصوصی
۳. آشنایی با چارچوب‌های حقوقی و خط‌مشی‌گذاری مرتبط با شراکت‌های عمومی-خصوصی
۴. تشخیص بازیگران کلیدی، نقش‌ها و روابط میان دولت و بخش خصوصی
۵. آگاهی از روش‌های ارزیابی ارزش اقتصادی (Value for Money) و تحلیل ریسک در شراکت‌های عمومی-خصوصی
۶. شناسایی روش‌های تأمین مالی پروژه‌ها و مدل‌های قراردادی (BOT، BOO، DBFOM و غیره)
۷. تحلیل مسائل اخلاقی، زیست‌محیطی و اجتماعی در پروژه‌های شراکت‌های عمومی-خصوصی
۸. آشنایی با الگوها و تجربیات ملی و بین‌المللی موفق و ناموفق شراکت‌های عمومی-خصوصی

پ) سرفصل‌ها:

۱. تعاریف، انواع و نقش شراکت‌های عمومی - خصوصی در اقتصاد عمومی؛ چرا و چه زمان مشارکت عمومی - خصوصی به کار گرفته می‌شود؟
۲. نظریه‌های اقتصادی و انگیزه‌های خط‌مشی‌گذاری برای شراکت‌های عمومی - خصوصی
۳. الزامات نهادی و قانونی برای مشارکت عمومی - خصوصی: قوانین، قراردادهای، نهاد اجرای برنامه شراکت عمومی - خصوصی
۴. طراحی چارچوب خط‌مشی‌گذاری ملی و منطقه‌ای برای شراکت‌های عمومی - خصوصی (قواعد شفافیت، مقابله با فساد، مشارکت ذی‌نفعان)
۵. چرخه عمر پروژه مشارکت عمومی - خصوصی: شناسایی، شواهد بخشی، انتخاب پروژه مناسب.
۶. تحلیل تقاضا و مطالعات امکان‌سنجی اولیه
۷. تحلیل مالی پروژه و ساختار تأمین مالی (SPV, project finance)، نقش بانک‌ها و سرمایه‌گذاران
۸. مفهوم Value for Money، تحلیل هزینه-فایده، ابزارهای سنجش و قیمت‌گذاری.
۹. شناسایی و تخصیص ریسک‌ها (ساختار: BOT، DBFOM، concession و غیره)
۱۰. اصول طراحی قرارداد، ضمانت‌ها، مکانیزم‌های حل اختلاف و نکات حاکمیتی.
۱۱. مدیریت پروژه و قراردادی در مرحله ساخت و بهره‌برداری؛ شاخص‌های عملکرد قرارداد (KPIs) و مکانیسم‌های انگیزشی/جریمه.

۱۲. نظارت مقرراتی، نظارت مالی و گزارش دهی؛ نقش نهادهای عمومی و بخش خصوصی.
۱۳. جنبه‌های پایداری، محیط زیست، حقوق بشر و مدیریت اثرات اجتماعی (SESAs/ESIA) در مشارکت عمومی - خصوصی.
۱۴. شمول اجتماعی، تعامل با جوامع محلی و جبران خدمات عمومی.
۱۵. مطالعات موردی منتخب (نمونه‌های موفق و شکست خورده: حمل و نقل، آب و فاضلاب، سلامت، آموزش).

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در درس مدیریت مشارکت عمومی-خصوصی، فرایند یادگیری بر پایه‌ی تعامل سه‌جانبه میان مدرس، دانشجویان و محتوای آموزشی طراحی شده است. آموزش با بهره‌گیری از تدریس تحلیلی، گفت‌وگوهای کلاسی، مطالعات موردی از تجارب ملی و بین‌المللی و پروژه‌های گروهی کاربردی انجام می‌شود. در این مسیر، دانشجویان با تحلیل خط‌مشی‌ها، چارچوب‌های نهادی، و ساختارهای مالی و قراردادی پروژه‌های مشارکت عمومی-خصوصی، ضمن درک مفاهیم نظری و عملی مشارکت عمومی-خصوصی، مهارت‌های تفکر سیستمی، تحلیل اقتصادی-حقوقی، و تصمیم‌گیری در خط‌مشی‌گذاری عمومی را تقویت می‌کنند. این رویکرد، پیوندی مؤثر میان دانش نظری مدیریت دولتی و توانمندی‌های حرفه‌ای در طراحی و اجرای پروژه‌های زیرساختی مبتنی بر همکاری دولت و بخش خصوصی ایجاد می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد
- پروژه کلاسی ۱۵ درصد
- آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. Grimsey, D., & Lewis, M. K. (۲۰۰۴). *Public Private Partnerships: The Worldwide Revolution in Infrastructure Provision and Project Finance*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. ISBN: ۹۷۸-۱۸۴۳۷۶۵۱۰۳.
۲. Yescombe, E. R. (۲۰۱۱). *Public-Private Partnerships: Principles of Policy and Finance*. Oxford: Butterworth-Heinemann (Elsevier). ISBN: ۹۷۸-۰۰۸۰۹۶۵۳۷۸.
۳. Yong, H. K. (Ed.). (۲۰۱۰). *Public-Private Partnerships Policy and Practice: A Reference for Sustainable Implementation*. London: Commonwealth Secretariat. ISBN: ۹۷۸-۱۸۴۹۲۹۰۲۸۹.

۴. مشارکت عمومی خصوصی (مبانی نظری و مطالعات موردی)، موسی احمدی، حسن موسوی، نشر دانشگاه امام صادق (ع)
۵. مشارکت عمومی خصوصی، حمید جاودانی، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
۶. بایسته‌های قراردادهای مشارکت عمومی خصوصی، محسن علیجانی، نشر مجد
۷. مدیریت مشارکت عمومی خصوصی با تمرکز بر تامین مالی آنها، فریدون رهنمای رودپشتی، فرشاد هیبتی، موسی احمدی، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی
۸. فصل دوم کتاب: مقیمی سید محمد (۱۴۰۳)، بودجه ریزی دولتی: نظریه‌ها، اصول و کاربردها از تنظیم تا کنترل، تهران: انتشارات راه دان.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجویان با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: حقوق اداری و مدیریت قراردادها		
نوع درس و واحد	Administrative Law and Contract Management	عنوان درس به انگلیسی:
پایه ☐ نظری ☒		درس پیش نیاز:
تخصصی الزامی ☐ عملی ☐	-	درس هم نیاز:
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان نامه ☐		
مهارتی-اشتغال پذیری ☐	۳۲	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مبانی حقوق اداری، اصول حاکم بر سازمان‌های دولتی و چارچوب‌های مدیریت قراردادها، به منظور توانمندسازی آن‌ها در تصمیم‌گیری، اجرای صحیح قوانین و مدیریت پروژه‌ها در بخش عمومی.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی با مفاهیم بنیادین حقوق اداری و تفاوت سازمان‌های سیاسی و اداری
۲. درک ساختار، وظایف و اختیارات سازمان‌های دولتی
۳. شناخت سلسله مراتب اداری و آثار حقوقی آن
۴. شناسایی حقوق و تکالیف کارمندان و مقامات دولتی
۵. بررسی روش‌های رسیدگی به تخلفات و شکایات اداری
۶. تحلیل نظارت‌های ملی، قضایی و مقننه بر اداره
۷. آشنایی با قوانین و مقررات مهم در حوزه مدیریت خدمات عمومی
۸. درک اصول و الزامات قراردادهای دولتی و نحوه مدیریت آن‌ها
۹. توانایی به کارگیری روش‌های تحقیق در حقوق اداری برای حل مسائل عملی

پ) سرفصل‌ها:

- مقدمه‌ای بر حقوق اداری و مدیریت قراردادها: تعریف، اهداف و حوزه کاربرد
- سازمان اداری و سازمان سیاسی: تفاوت‌ها و تعامل‌ها
- نظریه‌های حقوق اداری و اصول حاکم بر آن
- حقوق و تکالیف کارمندان و مقامات دولتی
- تمرکز و عدم تمرکز در ادارات و تفویض اختیار
- انواع سازمان‌های اداری و قواعد حاکم بر آن
- سلسله مراتب اداری و آثار حقوقی آن
- رسیدگی به شکایات اداری و تخلفات کارکنان
- نظارت ملی، قضایی و مقننه بر سازمان‌های دولتی
- قوانین کلیدی: قانون اساسی، قانون محاسبات عمومی، قانون برنامه و بودجه
- قوانین و مقررات استخدامی و مدیریت خدمات کشوری
- مدیریت قراردادهای اداری: اصول، الزامات و فرایندها
- فنون سلامت اداری و پیشگیری از فساد

- تقسیمات کشوری و جایگاه مقامات سیاسی-اداری در سازمانها
- روش تحقیق در حقوق اداری و تحلیل نمونه‌های کاربردی
- مطالعات موردی: اجرای قوانین اداری و مدیریت قراردادها در سازمان‌های دولتی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

با توجه به اینکه ماهیت درس هم شامل مفاهیم نظری حقوق اداری و مقررات دولتی و هم کاربرد آن‌ها در مدیریت سازمان‌ها و قراردادهای دولتی است، روش تدریس ترکیبی پیشنهاد می‌شود. این روش امکان ایجاد درک عمیق نظری و همزمان تقویت توانایی تحلیل قوانین، حل مسائل حقوقی و تصمیم‌سازی در محیط‌های مدیریتی را فراهم می‌کند. بهره‌گیری از الگوهایمانند «بحث‌های هدایت‌شده و مطالعات موردی از پرونده‌ها و قراردادهای دولتی»، «یادگیری فعال و گروهی» و «ارائه‌های تعاملی» می‌تواند در تحقق اهداف آموزشی درس نقش مؤثری ایفا کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۵ درصد

پژوهش کلاسی ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱۴. طباطبائی مؤتمنی، منوچهر (۱۳۷۳)، *حقوق اداری*، انتشارات سمت.
۱۵. شیروی، عبدالحسین (۱۳۹۶)، *حقوق قراردادها*، انتشارات سمت.
۱۶. رستمی، ولی (۱۴۰۳)، *حقوق قراردادهای اداری*، نشر دادگستر.
۱۷. شکبیا مقدم، محمد (۱۳۸۹)، *حقوق اداری (برای دانشجویان رشته مدیریت دولتی)*، انتشارات میر
۱۸. *قانون مدیریت خدمات کشوری*

۱۹. Craig, P., & de Búrca, G. (۲۰۲۰). *EU Administrative Law* (۳rd ed.). Oxford University Press.
۲۰. Rosenbloom, D. H., Kravchuk, R. S., & Clerkin, R. M. (۲۰۲۲). *Public Administration: Understanding Management, Politics, and Law in the Public Sector* (۸th ed.). Routledge.
۲۱. Arrowsmith, S. (۲۰۱۴). *Public Procurement: Regulation, Practice, and Law* (۳rd ed.). Edward Elgar Publishing.
۲۲. Breyer, S. G., Stewart, R. B., Sunstein, C. R., Vermeule, A., & Herz, M. (۲۰۲۰). *Administrative law and regulatory policy: Problems, text, and cases* (۹th ed.). Aspen Publishing.
۲۳. Nash, R. C., Schooner, S. L., O'Brien, K. R., & Edwards, D. A. (۲۰۲۱). *Administration of government contracts* (۶th ed.). Wolters Kluwer Law & Business.
۲۴. Barnett, H. (۲۰۰۲). *Law and administration* (۴th ed.). Cambridge University Press.
۲۵. Craig, P., & Blackshield, T. (۲۰۲۴). *Administrative Law: Context and Critique* (۵th ed.). Federation Press.
۲۶. Rosenbloom, D. H. (۲۰۲۳). *Administrative Law for Public Managers* (۳rd ed.). Routledge.
۲۷. Hickman, K. E. (۲۰۲۲). *Understanding Administrative Law* (۷th ed.). Carolina Academic Press. ISBN ۹۷۸-۱-۵۳۱۰-۰۴۴۹-۱
۲۸. Rainey, H. G. (۲۰۰۹). *Governing Contracts: Challenges and Opportunities for Managers*. Jossey-Bass.

۲۹. Cooper, P. J. (۲۰۰۲). *Governing by Contract: Challenges and Opportunities for Public Managers*. CQ Press.
۳۰. Jones, J. T. (۲۰۱۷). *Government Contract Law: The Deskbook for Procurement Professionals* (۴th ed.). American Bar Association.
۳۱. Cibinic, J., Nagle, J. F., & Nash, R. C. (۲۰۲۵). *Administration of Government Contracts* (۶th ed.). Wolters Kluwer.

ج) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: حسابداری و حسابرسی دولتی		
نوع درس و واحد	Government Accounting and Auditing	عنوان درس به انگلیسی:
☐ پایه ☒ نظری	اصول حسابداری (۲)	درس پیش نیاز:
☐ عملی ☒ تخصصی الزامی	-	درس هم نیاز:
☐ نظری-عملی ☐ پروژه/ رساله / پایان نامه	۲	تعداد واحد:
☐ مهارتی-اشتغال پذیری	۳۲	تعداد ساعت:

ب) هدف کلی:

هدف این درس، آشنایی دانشجویان رشته مدیریت دولتی با مفاهیم، اهداف و روش‌های حسابرسی در بخش عمومی است تا بتوانند جایگاه حسابرسی دولتی در نظام مالی و نظارتی کشور را درک کرده، فرآیندها و کنترل‌های داخلی دستگاه‌های اجرایی را تحلیل کنند، انواع حسابرسی‌های مالی، رعایت و عملکردی را بشناسند و با چارچوب قانونی و استانداردهای ملی و بین‌المللی در ارائه گزارش‌های حسابرسی مطابقت داشته باشند.

اهداف ویژه:

۱. شناخت انواع حسابرسی در بخش عمومی (مالی، رعایت، عملکردی) و تفاوت آن با حسابرسی بخش خصوصی
۲. آشنایی با چارچوب قانونی و سازمانی حسابرسی دولتی در ایران و استانداردهای بین‌المللی مرتبط
۳. تحلیل نقش کنترل‌های داخلی و مدیریت ریسک در فرآیند حسابرسی دستگاه‌های اجرایی
۴. آشنایی با مسئولیت حسابرس و الزامات اخلاقی حرفه‌ای در حسابرسی بخش عمومی
۵. تحلیل و ارزیابی گزارش حسابرسی بخش عمومی شامل اظهار نظرها، بندهای تاکید بر مطلب خاص و سایر بندهای توضیحی

پ) سرفصل‌ها:

۱. **مقدمه و مفاهیم پایه حسابرسی بخش عمومی**
 - * تعریف حسابرسی دولتی و جایگاه آن در نظام مالی کشور
 - * تفاوت حسابرسی بخش عمومی و بخش خصوصی
 - * اهداف و ضرورت ارائه خدمات حسابرسی و اطمینان بخشی
۲. **چارچوب قانونی و سازمانی حسابرسی دولتی در ایران**
 - * قانون محاسبات عمومی و قانون دیوان محاسبات
 - * نقش دیوان محاسبات، خزانه‌داری کل و ذیحسابان در حسابرسی
 - * استانداردهای ملی و بین‌المللی مرتبط با حسابرسی بخش عمومی (ISSAI)
۳. **انواع حسابرسی در بخش عمومی**
 - * حسابرسی مالی و رعایت (Compliance Audit)
 - * حسابرسی عملکردی و عملیاتی (Performance / Operational Audit)
 - * تفاوت‌ها و کاربردهای هر نوع حسابرسی در دستگاه‌های اجرایی
۴. **کنترل داخلی و مدیریت ریسک در بخش عمومی**
 - * ساختار کنترل داخلی در دستگاه‌های اجرایی

- * شناسایی و ارزیابی ریسک‌های مالی و عملیاتی
- * نقش کنترل‌های داخلی در بهبود کیفیت حسابرسی

۵. فرآیند حسابرسی در دستگاه‌های اجرایی

- * برنامه‌ریزی حسابرسی و جمع‌آوری شواهد
- * نمونه‌گیری، آزمون رعایت و تحلیل داده‌ها
- * مستندسازی کار حسابرسی و تهیه کاربرگ‌ها

۶. گزارشگری و ارائه گزارش حسابرسی بخش عمومی

- * انواع گزارش‌ها و اظهار نظرها
- * بندهای تأکید بر مطلب خاص و سایر بندهای توضیحی
- * نحوه ارائه گزارش به مدیریت و ارکان راهبردی

۷. اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت حسابرسی در بخش عمومی

- * الزامات اخلاق حرفه‌ای و استقلال حسابرسی
- * مسئولیت در برابر تقلب و اشتباهات مالی
- * پاسخ‌گویی و شفافیت در نظام مالی دولتی

۸. مطالعات موردی و تجربه‌های عملی

- * تحلیل نمونه گزارش‌های واقعی دیوان محاسبات
- * بررسی خطاهای مالی رایج و اقدامات اصلاحی
- * ارائه پروژه عملی تحلیل یک دستگاه اجرایی

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در این درس، یادگیری با مثلث یادگیری شامل مدرس، دانشجو و محتوا شکل می‌گیرد که هر ضلع با دیگری رابطه دوسویه و تعاملی دارد و تقویت این تعامل برای یادگیری مؤثر ضروری است. برای دستیابی به اهداف درس و توانمندسازی دانشجویان در حسابرسی بخش عمومی، روش‌های متنوعی به کار گرفته می‌شود؛ از جمله مشارکت فعال دانشجویان در کلاس و مباحثه مستمر درباره مسائل حسابرسی و استانداردهای بخش عمومی، تمرین‌ها و تکالیف عملی مرتبط با ارزیابی گزارش‌های مالی و مدیریت ریسک، فعالیت‌های گروهی و پروژه‌های کارگاهی برای تجربه عملی فرآیند حسابرسی، بحث درباره چالش‌ها و راهکارهای اجرایی حسابرسی دولتی، و بررسی مطالعات موردی واقعی از گزارش‌های دیوان محاسبات و نمونه‌های بین‌المللی. این رویکرد موجب تقویت تفکر تحلیلی، توان تصمیم‌گیری و مهارت‌های عملی دانشجویان در محیط واقعی حسابرسی دولتی می‌شود.

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد
- پروژه کلاسی ۱۵ درصد
- آزمون پایانی ۴۵ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. دیوان محاسبات کشور (۱۳۹۸) دستورالعمل حسابرسی مالی و رعایت در دستگاه‌های اجرایی.

۲. قانون محاسبات عمومی کشور و قانون دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران.
۳. باباجانی، جعفر (۱۳۹۵). حسابداری بخش عمومی. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
۴. سازمان حسابرسی (۱۳۹۳). استانداردهای حسابرسی بخش عمومی (نشریه‌های دیوان محاسبات).
۵. حسینی عراقی، سید حسین (۱۳۹۵). حسابداری و حسابرسی دولتی. تهران: دانشگاه خوارزمی.
۶. INTOSAI (۲۰۲۲). *ISSAI Framework for Public Sector Auditing*.
۷. Jacqueline Reck, Suzanne Lowensohn, Earl Wilson (۲۰۱۸). *Accounting for Governmental & Nonprofit Entities*. McGraw-Hill.
۸. Hayes, R., Wallage, P., & Gortemaker, H. (۲۰۱۴). *Principles of Auditing: An Introduction to International Standards on Auditing*. Pearson.
۹. OECD (۲۰۱۹). *Public Sector Auditing and Accountability Framework*.
۱۰. Bierstaker, J., Brody, R., & Pacini, C. (۲۰۰۶). *Auditing in the Public Sector: Practices and Challenges*.
۱۱. Knechel, W. R., Vanstraelen, A., & Zerni, M. (۲۰۱۵). *Auditing: Assurance & Risk*. Routledge.
۱۲. Gruber, J. (۲۰۱۹). *Public Finance and Public Policy* (۶th Edition). Macmillan.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت فرایند در بخش عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	Public Sector Process Management	
درس پیش نیاز:	طراحی ساختار و سازماندهی	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نوع درس و واحد ☐ پایه ☒ نظری
تعداد ساعت:	۳۲	☐ عملی ☒ تخصصی الزامی ☐ نظری-عملی ☐ پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم بنیادین مدیریت فرایند در سازمان‌های دولتی و توانمندسازی آنان در تحلیل، طراحی، مدل‌سازی و بهبود فرایندهای ارائه خدمت در بخش عمومی.

اهداف ویژه:

- شناخت مفاهیم پایه: مفاهیم پایه مدیریت فرایند (BPM) و تمایز آن با مدیریت سنتی و همچنین تفاوت‌های بنیادین آن در چارچوب بخش عمومی نسبت به بخش خصوصی را درک کنند.
- آشنایی با چرخه BPM: مراحل اصلی چرخه مدیریت فرایندهای دولتی (شناسایی، مدل‌سازی، تحلیل، طراحی مجدد، پیاده‌سازی، و پایش) را بیاموزند و کاربرد آن‌ها را توضیح دهند.
- تشخیص ناکارآمدی‌ها: توانایی تشخیص گلوگاه‌ها، تکرار فعالیت‌ها، و ناکارآمدی‌های رایج در فرایندهای دولتی مبتنی بر بروکراسی سنتی را کسب کنند.
- مدل‌سازی: با ابزارهای استاندارد مدل‌سازی فرایند مانند BPMN (Business Process Model and Notation) آشنا شده و توانایی رسم مدل‌های ساده فرایند را کسب کنند.
- تحول دیجیتال: شناخت فناوری اطلاعات، دولت الکترونیک و فناوری‌های نوظهور (GovTech) را در ساده‌سازی و تحول فرایندهای عمومی تحلیل کنند.
- ارتباط با حکمرانی: شناخت ارتباط مدیریت فرایند با اهدافی چون کیفیت خدمت‌رسانی، شفافیت و پاسخگویی دولت.
- کاربردی‌سازی: تسلط پایه‌ای بر ارائه مطالعه موردی و طراحی نقشه فرایند برای یک مورد واقعی در سازمان‌های دولتی.

پ) سرفصل‌ها:

- آشنایی با مفاهیم پایه مدیریت فرایند
- ماهیت فرایندهای بخش عمومی و تفاوت با بخش خصوصی
- شناسایی و تعریف فرایندهای دولتی
- مدل‌سازی فرایند: آشنایی مقدماتی با BPMN
- تحلیل وضعیت موجود (AS-IS)
- طراحی وضعیت مطلوب (TO-BE)
- شاخص‌ها و سنجش عملکرد فرایندهای دولتی
- بهبود فرایند در سازمان‌های دولتی (روش‌های ساده و کاربردی)
- فناوری و دیجیتالی‌سازی فرایندهای بخش عمومی

- استانداردهای خدمات و فرآیندها
- مدیریت فرآیندهای بین‌سازمانی در دولت
- یکپارچگی داده و سیستم‌ها در بخش عمومی
- چالش‌ها و موانع رایج اصلاح فرآیند در دولت
- مطالعات موردی ساده از ایران
- تجربه کشورهای موفق در اصلاح فرآیند

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- تدریس مباحث نظری همراه با مثال‌های واقعی
- تحلیل مطالعه موردی داخلی و خارجی
- اجرای تمرین‌های فردی و گروهی
- ارائه کوتاه دانشجویان برای تحلیل یک فرایند بخش عمومی

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱۴. Dumas, M., Rosa, L. M., Mendling, J., & Reijers, A. H. (۲۰۱۸). *Fundamentals of business process management*. Springer.

۱۵. راداکریشنان آرو و بالاسور امانیان، اس. (۱۴۰۲) مهندسی مجدد فرایندهای کسب و کار (مفاهیم و مطالعات موردی). ترجمه: عادل آذر و سعید جهانیان. تهران: سمت.

۱۶. مرتضوی، مهدی (۱۳۹۳). مدیریت فرآیند: از تئوری تا عمل. تهران: موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی.

۱۷. مارلون دوماس، مارچلو لاروزا، جان مندلینگ، هاجو ریجرز (۱۳۹۹). مبانی مدیریت فرایندهای کسب و کار، ترجمه محمدحامد جعفرزاده، جلیل حیدری دهویی، سیدمحسن رهنما فرد. انتشارات دانشگاه تهران.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد.

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان‌پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت پروژه		
عنوان درس به انگلیسی:	Project Management	
درس پیش نیاز:		
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	نوع درس و واحد پایه ☐ نظری ☒
تعداد ساعت:	۳۲	تخصصی الزامی ☐ عملی ☐ تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐ پروژه/ رساله / پایان نامه ☐ مهارتی-اشتغال پذیری ☐

ب) هدف کلی:

- آشنایی با روش های برنامه ریزی و کنترل پروژه در شرایط قطعی و احتمالی.
- آشنایی با استانداردها و نرم افزارهای مدیریت پروژه.

اهداف ویژه:

- تاریخچه مدیریت پروژه
- برنامه ریزی و کنترل پروژه در شرایط اطمینان کامل.
- برنامه ریزی و کنترل پروژه در شرایط احتمالی.
- آشنایی با استانداردها و نرم افزارهای مدیریت پروژه.

پ) سرفصل ها:

- تعاریف و مفاهیم اساسی در مدیریت پروژه.
- رهبری نیروی انسانی و ارتباطات در مدیریت پروژه.
- برنامه ریزی منابع پروژه.
- تعیین زمان بندی و هزینه پروژه، چگونگی تنظیم زمان بندی پروژه.
- تعاریف و مفاهیم شبکه و طریقه ترسیم شبکه پروژه.
- محاسبه مسیر بحرانی و زمان های شروع، پایان و شناوری.
- بررسی هزینه و زمان تخصیص فعالیت با توجه به منابع محدود.
- مدیریت ریسک پروژه.
- گزارش پیشرفت کار و کنترل پروژه.
- گزارش پیشرفت پروژه، تعیین انحرافات و گزارش عملکرد.
- برنامه ریزی پروژه به روش PERT.
- آشنایی با برنامه های کامپیوتری مدیریت پروژه نظیر MS Project, Primavera.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

مدرس بعد از نهایی کردن محتوای درسی در هر ترم و قبل از تعیین وسیله، باید خط مشی و روش مناسبی برای تدریس خود انتخاب نماید. در این درس مثلث یادگیری با سه ضلع مدرس، دانشجو و محتوا مورد نظر است که هر یک از این عوامل با یکدیگر رابطه دوسویه و تعاملی دارند و برای یادگیری هرچه بیشتر حفظ و تقویت این تعامل ضروری به نظر می رسد. روش مدرس بر مشارکت مستمر کلاسی، تمرین و تکالیف کلاسی، کار گروهی، بحث کلاسی، بررسی مطالعات موردی و سایر روش ها بر حسب صلاحدید مدرس متناسب با اهداف یادگیری درس قابل استفاده است.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

پروژه کلاسی ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور.

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. حاج شیر محمدی، علی (۱۳۹۳)، مدیریت و کنترل پروژه، جهاد دانشگاهی.
۲. عاصمی پور، محمدجواد (۱۳۸۸)، مدیریت پروژه، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
۳. Gray Heerkens، (۲۰۰۲) project Management، McGraW- Hill.
۴. Harold Kerzner (۲۰۱۷)، Project Management: A Systems Approach to Planning، Scheduling، and Controlling، Wiley.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می‌توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: مدیریت خدمات عمومی		
عنوان درس به انگلیسی:	Public services management	
درس پیش نیاز:	مبانی مدیریت دولتی	
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	
نوع درس و واحد		
☐ نظری	☐ پایه	
☐ عملی	☐ تخصصی الزامی	
☐ نظری-عملی	☒ تخصصی اختیاری	
	☐ پروژه/ رساله / پایان نامه	
	☐ مهارتی-اشتغال پذیری	

ب) هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم، ساختارها و رویکردهای نوین مدیریت خدمات عمومی، توانمندسازی برای تحلیل، طراحی و ارزیابی ارائه خدمات در سازمان‌های دولتی با تأکید بر کیفیت، پاسخگویی، عدالت‌محوری و فناوری‌های نو.

اهداف ویژه:

- شناخت ماهیت خدمات عمومی و تمایز آن از خدمات بخش خصوصی
- فهم رویکردهای تاریخی و معاصر مدیریت بخش عمومی (اصلاحات، NPM، حکمرانی نوین، ارزش عمومی)
- توانایی تحلیل زنجیره ارزش ارائه خدمات دولتی
- آشنایی با طراحی خدمت، استانداردگذاری و سنجش کیفیت خدمات
- شناخت چالش‌های نوین خدمات عمومی: تحول دیجیتال، داده‌محوری، مشارکت شهروندان، نوآوری در بخش عمومی، تفکر طراحی
- توانایی تحلیل نمونه‌های ملی و بین‌المللی و ارائه راهکارهای بهبود

پ) سرفصل‌ها:

- جایگاه‌شناسی، مفاهیم پایه و اهمیت خدمات عمومی
- ماهیت بخش عمومی و تمایز خدمات عمومی با خدمات کشوری و بخش خصوصی
- سیر تحول مدیریت خدمات عمومی: از بوروکراسی و بر تا NPM
- رویکرد ارزش عمومی (Public Value) و دولت پاسخگو
- خط‌مشی‌گذاری و طراحی خدمت (Service Design) در بخش عمومی
- زنجیره ارزش خدمات دولتی و تحلیل فرایندهای ارائه خدمت
- کیفیت خدمات عمومی: ابعاد، شاخص‌ها و مدل‌های سنجش (SERVQUAL و مدل‌های جدید)
- استانداردهای خدمات دولتی و تجربه شهروند (Citizen Experience)
- مشارکت شهروندان و هم‌آفرینی ارزش در ارائه خدمات
- نوآوری و بهبود خدمات عمومی: نوآوری اجتماعی و نوآوری باز
- فناوری‌های نو در خدمات عمومی: دولت الکترونیک، GovTech، هوش مصنوعی

- تفکر طراحی و طراحی خدمات عمومی
- مدیریت عملکرد در خدمات عمومی و داشبوردهای حکمرانی
- شفافیت، پاسخگویی و اخلاق حرفه‌ای در ارائه خدمات
- عدالت اجتماعی و دسترس پذیری خدمات برای گروه‌های آسیب‌پذیر
- تحلیل و مرور قانون خدمات کشوری و اصلاحات نظام اداری در ایران با تأکید بر مدیریت خدمات عمومی
- مطالعه موردی ملی: تحلیل یک خدمت عمومی در ایران (ثبت نام، مجوز، خدمات سلامت، تأمین اجتماعی ...)
- تجربه‌های جهانی موفق: استونی، دانمارک، سنگاپور، بریتانیا و ...

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- تدریس مباحث نظری همراه با مثال‌های واقعی
- تحلیل مطالعه موردی داخلی و خارجی
- اجرای تمرین طراحی خدمت (Service Blueprint)
- بحث گروهی درباره چالش‌های خدمات عمومی ایران
- ارائه کوتاه دانشجویان برای تحلیل یک خدمت
- دعوت از کارشناس دولتی (در صورت امکان)

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. Osborne, S. (۲۰۲۰). *Public service logic: Creating value for public service users, citizens, and society through public service delivery*. Routledge.
۲. Pollitt, C., & Bouckaert, G. (۲۰۱۷). *Public management reform: A comparative analysis-into the age of austerity*. Oxford university press.
۳. Denhardt, J. V., & Denhardt, R. B. (۲۰۱۵). *The new public service: Serving, not steering*. Routledge.
۴. Pestoff, V. (۲۰۱۸). *Co-production and public service management: Citizenship, governance and public services management*. Routledge.

۵. فکور ثقیه، امیرمحمد و نصرتی، سعید (۱۳۹۸). مدیریت عملیات خدمات. تهران: سمت

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

ویژگی‌های دروس مهارتی – اشتغال پذیری

الف) عنوان درس به فارسی: مهارت‌های عمومی سازمانی		
عنوان درس به انگلیسی:	Organizational General Skills	نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:		☐ پایه ☐ نظری
دروس هم‌نیاز:	-	☐ تخصصی الزامی ☐ عملی
تعداد واحد:	۳	☒ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری
تعداد ساعت:	۶۴	☐ پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☒ مهارتی-اشتغال پذیری

ب) هدف کلی:

توانمندسازی دانشجویان کارشناسی مدیریت دولتی در مجموعه‌ای از مهارت‌های عملی و عمومی موردنیاز سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی برای حضور حرفه‌ای در محیط کار.

اهداف ویژه:

- توانایی نوشتن متون حرفه‌ای، اداری و سازمانی
- تسلط بر اصول ارائه اثربخش و سخنوری سازمانی
- آشنایی با مستندسازی و گزارش‌نویسی کاربردی
- فراگیری اصول مذاکره و مدیریت تعارض در موقعیت‌های اداری
- آشنایی با تشریفات و آداب سازمانی
- توانایی دبیری مؤثر جلسات و نگارش صورت جلسه
- آشنایی با زبان و رفتار حرفه‌ای مناسب محیط‌های دولتی

پ) سرفصل‌ها:

- اهمیت و جایگاه مهارت‌های عمومی سازمانی و الزامات محیط کار دولتی
- اصول و مهارت‌های نوشتاری سازمانی
- نگارش حرفه‌ای: مکاتبات اداری، صورت جلسه، ایمیل سازمانی
- اصول گزارش‌نویسی کاربردی در سازمان‌های دولتی و آشنایی با ابزارهای بصری سازی داده
- اصول مستندسازی و ثبت اطلاعات در محیط اداری
- چکیده نویسی و تهیه نقشه‌های ذهنی مختلف از مباحث سازمانی
- مهارت‌های سخنوری و ارائه شفاهی در سازمان
- ارائه اثربخش: ساختار، طراحی اسلاید، اجرای حرفه‌ای
- اصول و فنون مذاکره در محیط‌های سازمانی
- مدیریت تعارض در موقعیت‌های واقعی اداری
- دبیری جلسات: برنامه‌ریزی، هماهنگی‌های پیش از جلسه، تهیه دستور جلسه، اداره جلسه، مستندسازی مصوبات
- آداب سازمانی: پوشش، گویش و ارتباطات و اخلاق حرفه‌ای

- رفتار حرفه‌ای و ارتباطات بین فردی در سازمان
 - مدیریت زمان و نظم کاری در محیط اداری
 - کاربردهای ابزارهای هوشمند در تقویت مهارت‌های عمومی سازمانی
 - تمرین‌های کاربردی و عملی:
- بازرراحی یک گزارش اداری: اصلاح ساختار، ساده‌سازی و حرفه‌ای‌سازی متن (دانشجو یک گزارش واقعی/نمونه رسمی را بازنویسی کرده و نسخه استاندارد ارائه دهد).
 - تهیه یک صورت جلسه کامل از یک جلسه شبیه‌سازی شده (مدرس یک جلسه کوتاه برگزار می‌کند و دانشجویان باید صورت جلسه رسمی بنویسند).
 - تحلیل و بازنویسی یک مکاتبه اداری اشتباه/نامناسب (دانشجو نامه‌ای با خطاهای نگارشی و ساختاری را به نسخه حرفه‌ای تبدیل می‌کند).
 - طراحی و ارائه ۵ اسلاید حرفه‌ای برای یک گزارش سازمانی (تمرکز بر طراحی اسلاید و بیان نکات کلیدی).
 - اجرای یک ارائه ۳ دقیقه‌ای با هدف اقناع مدیر (یک موضوع ساده اداری انتخاب و تمرین سخنوری هدفمند انجام می‌شود).
 - شبیه‌سازی مذاکره بین دو یا چند واحد سازمانی درباره یک موضوع اختلافی و حل تعارض (مثلاً اختلاف درباره تخصیص بودجه یا زمان‌بندی پروژه یا طراحی و بازرراحی ساختار؛ دانشجویان نقش واحدهای سازمانی مختلف را بازی می‌کنند).
 - تهیه «گزارش یک صفحه‌ای» (One-Page Report) و چکیده مدیریتی برای مدیر (خلاصه‌سازی مفید یک موضوع اداری).
 - طراحی کاربرگ مستندسازی یک فرآیند ساده در سازمان (مثلاً کاربرگ ثبت مکاتبات، گزارش روزانه، صورت جلسه).
 - ارزیابی آداب سازمانی: تحلیل یک موقعیت واقعی و پیشنهاد رفتار حرفه‌ای (دانشجویان یک موقعیت مشکل‌دار، مثل نحوه پوشش یا ارتباط غیررسمی، را تحلیل و اصلاح می‌کنند).
 - تهیه نقشه ارتباطی (Communication Map) یک جلسه اداری (چه کسی با چه کسی، درباره چه موضوعی و با چه هدفی صحبت کند).

ت) روش یاددهی – یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- سخنرانی، تحلیل نمونه‌ها، تمرین تولید محتوا، مطالعه موردی، کار گروهی.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های و تمرین کلاسی در طول نیم سال ۹۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ۱۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. OECD (۲۰۱۷), Skills for a High Performing Civil Service, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris.
۲. Atkinson, C. (۲۰۰۷). Beyond Bullets Points: using Microsoft® Office PowerPoint® ۲۰۰۷ to create presentations that inform, motivate, and inspire. Microsoft Press.
۳. Duarte, N. (۲۰۱۰). *Resonate: Present visual stories that transform audiences*. John Wiley & Sons.

۴. مایکل بنولییل و وی هوآ (۱۳۹۵). مذاکره حرفه‌ای. ترجمه مریم عرضی، تهران: آریانا قلم.

۵. ایلین پینکاس (۱۳۹۵). ارائه حرفه‌ای. ترجمه رضا صادق - لعیان نبی فر، تهران: آریانا قلم.
۶. جیمز آرورک (۱۳۹۵). ارتباطات حرفه‌ای. ترجمه رضا صادق - لعیان نبی فر، تهران: آریانا قلم.
۷. خلیلی اردلی، وحید (۱۴۰۲). روش‌های نوین درست نویسی و نگارش اداری (آئین نگارش مکاتبات اداری). تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۸. رضایان، علی (۱۳۸۷). مدیریت تعارض و مذاکره. تهران: سمت.
۹. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴). پژوهشنامه مدیریت (۱۲ جلد)، تهران: انتشارات مهربان.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

ملاحظات خاصی وجود ندارد.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: نرم افزارهای کاربردی در مدیریت		
عنوان درس به انگلیسی:	Practical Softwares in Management	
درس پیش نیاز:		
درس هم نیاز:	-	
تعداد واحد:	۳	
تعداد ساعت:	۶۴	
نوع درس و واحد		
☐ نظری	☐ پایه	
☐ عملی	☐ تخصصی الزامی	
☒ نظری-عملی	☐ تخصصی اختیاری	
	☐ پروژه/ رساله / پایان نامه	
	☒ مهارتی-اشتغال پذیری	

ب) هدف کلی:

توانمندسازی دانشجویان در استفاده عملی از نرم افزارها و ابزارهای مدیریتی برای تحلیل داده، تهیه گزارش، ارائه و تصمیم گیری مدیریتی در محیط های سازمانی.

اهداف ویژه:

۱. توانایی کار حرفه ای با نرم افزارهای Office (Excel, Word, PowerPoint) در زمینه مدیریت و کسب و کار
۲. مهارت در مدیریت داده و تجزیه و تحلیل ساده آن با ابزارهای کاربردی
۳. آشنایی با ابزارهای نوین مدیریتی (داشبورد، نرم افزارهای BI ساده، مدیریت پروژه)
۴. توانایی تهیه گزارش مدیریتی حرفه ای و ارائه داده ها به شکل بصری
۵. آشنایی با امنیت اطلاعات و حریم خصوصی در مدیریت داده ها
۶. تقویت مهارت های عملی دانشجو با تمرین ها و پروژه های واقعی یا شبیه سازی شده

پ) سرفصل ها:

۱. مقدمه و اهمیت نرم افزار در مدیریت
 - نقش فناوری و نرم افزار در تصمیم گیری و مدیریت
 - آشنایی با سیستم های اطلاعات مدیریت و کاربرد آنها
۲. ICDL و مهارت های پایه کامپیوتری
 - مدیریت فایل و داده ها
 - اینترنت، ایمیل و ابزارهای ارتباطی
 - امنیت و حریم خصوصی اطلاعات
۳. Microsoft Word و تهیه گزارش های حرفه ای
 - قالب بندی، سبک گزارش، جدول، نمودار
 - روش ارائه اطلاعات مدیریتی و اداری
۴. Microsoft Excel مقدماتی و پیشرفته
 - ورود و مدیریت داده ها
 - توابع پایه و پیشرفته (مالی، آماری، منطقی)
 - Pivot Table، فیلتر، مرتب سازی، Conditional Formatting
 - نمودارها و تحلیل داده های سازمانی
 - تحلیل داده و داشبورد مدیریتی

- طراحی داشبورد ساده با Excel
- نمودارهای KPI، گزارش مدیریتی
- معرفی ابزارهای BI ساده (Power BI یا Google Data Studio)

۵. Microsoft PowerPoint و ارائه اطلاعات

- طراحی اسلایدهای مدیریتی و تجسم داده
- ساخت داستان داده (Data Storytelling) برای ارائه تصمیم گیرندگان

۶. مدیریت پروژه و زمان بندی

- معرفی ابزارهای پایه مدیریت پروژه (Microsoft Project / Trello / Asana)
- جدول زمان بندی، گانت چارت، تخصیص منابع

۷. کارگاه عملی / تمرین ها

- کار با داده واقعی یا شبیه سازی شده
- تهیه گزارش مدیریتی

۸. پروژه پایانی

- تحلیل داده سازمانی (فرضی یا واقعی)
- تهیه گزارش مدیریتی کامل با نمودار و داشبورد

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۲۰ درصد
- آزمون میانه نیم سال ۲۰ درصد
- پروژه کلاسی ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

کامپیوتر / لپ تاپ برای هر دانشجو

نرم افزارهای (Microsoft Office (Excel, Word, PowerPoint)

نرم افزارهای BI (Power BI, Google Data Studio)

داده های شبیه سازی شده یا نمونه واقعی برای تمرین

چ) منابع علمی پیشنهادی:

- Walkenbach, J. (۲۰۱۵). *Excel 2016 Bible*. Wiley.
- Winston, W. L. (۲۰۱۷). *Microsoft Excel Data Analysis and Business Modeling*. Microsoft Press.
- Power BI documentation (Microsoft). <https://docs.microsoft.com/en-us/power-bi>
- Few, S. (۲۰۱۲). *Show Me the Numbers: Designing Tables and Graphs to Enlighten*. Analytics Press.
- Rob, P., & Coronel, C. (۲۰۱۵). *Database Systems: Design, Implementation, & Management* (۱۱th ed.). Cengage Learning.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مهارت‌های کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کار		
عنوان درس به انگلیسی:	Entrepreneurship and Business Start-up Skills	
درس پیش‌نیاز:	-	
درس هم‌نیاز:	-	
تعداد واحد:	۲	☐ پایه ☐ نظری ☐ عملی
	۴۸	☐ تخصصی الزامی ☐ تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی پروژه/ رساله / پایان‌نامه ☒ مهارتی-اشتغال پذیری
تعداد ساعت:	۴۸	

ب) هدف کلی:

درس «مهارت‌های کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کار» با هدف آشنایی دانشجویان با مفاهیم بنیادین کارآفرینی، انواع کسب و کار و نقش آن در توسعه اقتصادی و اجتماعی طراحی شده است. این درس تلاش می‌کند تا نگرش خلاق، فرصت‌محور و نوآورانه را در دانشجویان تقویت کرده و آنان را برای تبدیل ایده‌ها به فعالیت‌های اقتصادی مولد آماده سازد. در طول دوره، دانشجویان با مراحل شکل‌گیری، برنامه‌ریزی، سازماندهی، مدیریت، بازاریابی و تأمین مالی کسب و کارهای کوچک و کارآفرینانه آشنا می‌شوند. همچنین مهارت‌های اساسی مانند تصمیم‌گیری، ریسک‌پذیری، خلاقیت، کار گروهی و حل مسئله در آنان پرورش می‌یابد. این درس بر اهمیت اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت اجتماعی، و استفاده از دانش و فناوری در موفقیت کارآفرینی تأکید دارد. در نهایت، هدف آن تربیت نیروی انسانی کارآمد، خودباور و خلاق برای ایجاد اشتغال و تحقق توسعه پایدار در جامعه است.

اهداف ویژه:

۱. آشنایی دانشجویان با مفاهیم، انواع و ساختارهای مختلف کسب و کار و کارآفرینی.
۲. تقویت نگرش مثبت، خلاق و فرصت‌جوینانه نسبت به کار و فعالیت اقتصادی.
۳. آموزش مراحل ایده‌پردازی، طراحی مدل و راه‌اندازی کسب و کارهای کارآفرینانه.
۴. ارتقای مهارت‌های مدیریتی شامل برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و کنترل.
۵. آشنایی با فعالیت‌های تولیدی، فنی و بازرگانی در کسب و کارهای کوچک و نوآور.
۶. توانمندسازی دانشجویان در حوزه تأمین مالی، سرمایه‌گذاری و مدیریت ریسک.
۷. ترویج اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تفکر دانیایی‌محور در کارآفرینی.

پ) سرفصل‌ها:**■ آشنایی با مفاهیم کسب و کار**

- دانشجویان با ویژگی‌های جوامع بشری و نقش جامعه اطلاعاتی در تحولات اقتصادی آشنا می‌شوند.
- اهمیت دانایی و دانش به‌عنوان موتور محرک پیشرفت و توسعه پایدار بررسی می‌شود.
- مفهوم، ماهیت و انواع مختلف کسب و کار در ابعاد اقتصادی و اجتماعی معرفی می‌گردد.
- مدل‌های کسب و کار و مراحل تکامل و رشد آن‌ها مورد تحلیل قرار می‌گیرد.
- دانشجویان فضای عمومی و محیط رقابتی کسب و کار در ایران و جهان را می‌شناسند.

■ نگرش‌ها به کسب و کار

- انواع نگرش‌های فردی و اجتماعی نسبت به کار و فعالیت اقتصادی تبیین می‌شود.
- موانع نگرش مثبت به کار در فرهنگ ایرانی و ریشه‌های تاریخی آن بررسی می‌گردد.
- تأثیر ارزش‌های فرهنگی مانند تقدیرگرایی، زهدگرایی و فردگرایی بر نگرش به کسب و کار تحلیل می‌شود.
- اهمیت اخلاق کار، تلاش، نظم و پشتکار در موفقیت اقتصادی مورد تأکید قرار می‌گیرد.

- دیدگاه اسلام درباره کار، تولید و کسب روزی حلال به عنوان نگرشی تعالی بخش معرفی می شود.

■ کارآفرینی چیست و کارآفرین کیست؟

- مفهوم، تاریخچه و اهمیت کارآفرینی در توسعه اقتصادی و اجتماعی بررسی می شود.
- انواع کارآفرینی شامل فردی، سازمانی، اجتماعی و فناورانه تشریح می گردد.
- ویژگی های شخصیتی کارآفرینان مانند توفیق طلبی، ریسک پذیری و استقلال خواهی تحلیل می شود.
- نقش خلاقیت، نوآوری و فنون پرورش خلاقیت در موفقیت کارآفرینان تبیین می شود.
- عوامل رفتاری و تجربی مؤثر در شکل گیری روحیه و عملکرد کارآفرینانه شناسایی می شوند.

■ چگونگی راه اندازی و شکل گیری کسب و کارهای کارآفرینانه

- مزایا و ضرورت ایجاد کسب و کارهای کوچک و نوآور برای رشد اقتصادی توضیح داده می شود.
- چرخه حیات کسب و کار و مراحل شکل گیری، رشد و بلوغ آن بررسی می گردد.
- دانشجویان با فرایند کارآفرینی از شناسایی فرصت تا اجرای ایده آشنا می شوند.
- ساختارهای مختلف مالکیت و انواع شرکت ها و تعاونی ها معرفی می گردند.
- نحوه تنظیم برنامه کسب و کار و مراحل قانونی تأسیس و اخذ مجوز فعالیت آموزش داده می شود.

■ فعالیت های مدیریتی در کسب و کارهای کارآفرینانه

- مفاهیم و مراحل برنامه ریزی راهبردی در کسب و کارهای نوپا تشریح می شود.
- اصول سازماندهی و ساختاردهی به تیم ها و واحدهای کاری بررسی می شود.
- مدیریت منابع انسانی و روابط کار در محیط های کارآفرینانه آموزش داده می شود.
- مهارت های رهبری، انگیزش و هدایت نیروی انسانی تقویت می گردد.
- روش های کنترل، نظارت و ارزیابی عملکرد در کسب و کارهای کارآفرینانه معرفی می شوند.

■ فعالیت های تولیدی و فنی در کسب و کارهای کارآفرینانه

- دانشجویان با اهداف و وظایف مدیریت تولید در کسب و کار آشنا می شوند.
- سیر تکامل سیستم های تولید از سنتی تا تولید ناب بررسی می شود.
- روش های بهبود و بهینه سازی فرآیندهای تولید مانند مهندسی مجدد و ارزش معرفی می شوند.
- ابزارهای کنترل کیفیت مانند شش سیگما، کایزن و استانداردهای ایزو آموزش داده می شود.
- اهمیت بهبود مستمر و بهره وری در ارتقای عملکرد تولیدی تبیین می گردد.

■ فعالیت های بازرگانی در کسب و کارهای کارآفرینانه

- مفهوم و اهمیت مدیریت خرید و تأمین در کسب و کار تشریح می شود.
- فرآیند خرید، انتخاب تأمین کنندگان و مدیریت موجودی ها بررسی می گردد.
- اصول بازاریابی، فروش و ارتباط با مشتریان در محیط رقابتی آموزش داده می شود.
- دانشجویان با استراتژی های توسعه بازار و برندآفرینی آشنا می شوند.
- نقش تجارت الکترونیک و فناوری اطلاعات در مدیریت بازرگانی کسب و کار بررسی می شود.

■ فعالیت های مالی در کسب و کارهای کارآفرینانه

- دانشجویان با مفهوم و اهمیت مدیریت مالی در کسب و کارهای نوپا آشنا می شوند.
- منابع مختلف تأمین مالی شامل داخلی و خارجی بررسی و مقایسه می شود.
- نقش بودجه بندی، جریان نقدی و کنترل هزینه ها در پایداری کسب و کار آموزش داده می شود.
- دانشجویان با روش های تأمین سرمایه از طریق وام، شرکا و سرمایه گذاران آشنا می شوند.

- اهمیت برنامه‌ریزی مالی و مدیریت مؤثر منابع برای رشد کارآفرینی تحلیل می‌شود.

منابع تأمین مالی و سرمایه‌گذاری در کسب‌وکارهای کارآفرینانه

- انواع سرمایه‌گذاران از جمله فرشتگان کسب‌وکار، شرکا و شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر معرفی می‌شوند.
- روش‌های تأمین مالی شامل عرضه عمومی سهام و جذب سرمایه مخاطره‌آمیز آموزش داده می‌شود.
- منابع داخلی تأمین مالی مانند سود انباشته، لیزینگ و کارت‌های اعتباری بررسی می‌شوند.
- اهمیت انتخاب ترکیب مناسب منابع مالی برای رشد پایدار کسب‌وکار تحلیل می‌شود.
- نقش نهادهای حمایتی مالی در توسعه کارآفرینی و ایجاد اشتغال تبیین می‌شود.

فعالیت‌های تأمینی و ایمنی در کسب‌وکارهای کارآفرینانه

- دانشجویان با اصول مهندسی عوامل انسانی و طراحی سیستم‌های کار انسان‌محور آشنا می‌شوند.
- مباحث فیزیولوژی کار، ارگونومی و تن‌سنجی برای پیشگیری از آسیب‌های شغلی آموزش داده می‌شود.
- اهمیت ایمنی محیط کار و شناسایی خطرات فیزیکی و انسانی مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- اصول مدیریت ریسک و استفاده از ابزارهای بیمه‌ای برای حفاظت از دارایی‌ها آموزش داده می‌شود.
- دانشجویان با انواع بیمه‌های اجتماعی و بازرگانی و نقش آن‌ها در پایداری کسب‌وکار آشنا می‌شوند.

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

روش یاددهی-یادگیری فرایندی تعاملی است که هدف آن ارتقای فهم، مهارت و نگرش دانشجویان از طریق مشارکت فعال با محتوا و مدرس می‌باشد. در این رویکرد، دانشجو با تحلیل مسائل، بحث و نقد مفاهیم و تجربه عملی، توانایی کاربرد دانش در محیط واقعی را کسب می‌کند. استفاده از روش‌های ترکیبی مانند تدریس فعال، کار گروهی و مطالعات موردی، تعامل مستمر میان مدرس، دانشجو و محتوا را تقویت کرده و یادگیری عمیق و پایدار را تضمین می‌کند.

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۲۰ درصد
- آزمون میانه نیم‌سال ۲۰ درصد
- پروژه کلاسی ۲۰ درصد
- آزمون پایانی ۴۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته وایتبرد، ماژیک مخصوص، ویدئو پروژکتور، رایانه

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. احمدپور، محمود؛ مقیمی، سید محمد (۱۴۰۳)، مبانی کارآفرینی، تهران: انتشارات فر اندیش.
۲. مقیمی، سید محمد؛ کیلی، یوسف؛ اکبری، مرتضی (۱۴۰۳)، نظریه‌های کارآفرینی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۳. اوستروالدر، الکساندر و پیگنیور، ایو (۱۳۹۸). خلق مدل کسب و کار، ترجمه غلامرضا توکلی و همکاران، تهران: آریانا قلم.
۴. اوستروالدر، الکساندر و پیگنیور، ایو، تیمبل، فرد و اسمیت، آلن (۱۴۰۱). شرکت شکست ناپذیر. ترجمه مهدی محمدی، امیر شریفیان و علیرضا هاشم‌پور. تهران: انتشارات اینوتولز.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

ارائه مجازی درس در آموزش تمام الکترونیک امکان‌پذیر است.

الف) عنوان درس به فارسی: مهارت‌های نرم و مربی‌گری سازمانی		
نوع درس و واحد	Soft Skills And Organizational Coaching	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☐ پایه ☐	-	درس پیش‌نیاز:
عملی ☐ تخصصی الزامی ☐	-	درس هم‌نیاز:
نظری-عملی ☒ تخصصی اختیاری ☐	۲	تعداد واحد:
پروژه/رساله / پایان‌نامه ☐	۴۸	تعداد ساعت:
مهارتی-اشتغال پذیری ☒		

ب) هدف کلی:

هدف این درس، توسعه دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های لازم برای ایفای نقش مدیریتی مؤثر و به کارگیری مربی‌گری در سطح فردی، تیمی و سازمانی با هدف ارتقای عملکرد، یادگیری، تحول و رشد پایدار در سازمان‌ها است.

اهداف ویژه:

- شناسایی و بهبود مهارت‌های شخصی شامل خودآگاهی، مدیریت فشار، مدیریت زمان و اثربخشی فردی.
- توسعه توانایی‌های ارتباطی شامل مهارت‌های کلامی و غیرکلامی، شنیدن فعال، ارائه پیام مؤثر و ارتباطات حرفه‌ای.
- حل مسائل و اتخاذ تصمیمات اخلاقی و مؤثر در محیط کاری.
- به کارگیری مهارت‌های مدیریتی شامل انگیزش، مدیریت عملکرد، قدرت و نفوذ در تیم و سازمان.
- توسعه مهارت‌های گروهی و سازمانی شامل کار تیمی، مدیریت تعارض، مذاکره مؤثر و مقابله با مقاومت سازمانی.
- آشنایی با مفاهیم پایه مربی‌گری سازمانی و تمایز آن از مشاوره، منتورینگ و آموزش.
- به کارگیری مهارت‌های کلیدی مربی‌گری (گوش دادن فعال، پرسشگری قدرتمند، بازخورد مؤثر، قرارداد مربی‌گری).
- طراحی و اجرای فرآیند مربی‌گری در سازمان (تعیین هدف، توافق، اجرا، بازخورد، ارزیابی).
- تحلیل مربی‌گری تیمی و گروهی و پیشنهاد مداخلات مناسب.
- آشنایی با اصول اخلاقی و چارچوب‌های حرفه‌ای مربی‌گری و رهبری در سازمان.
- بهره‌گیری از فناوری و نوآوری در مربی‌گری سازمانی و ارزیابی اثربخشی آن.

پ) سرفصل‌ها:

۱. مهارت‌های شخصی و خودآگاهی
 - اثربخشی فردی و بهبود فردی
 - خودآگاهی و مدیریت فشار
 - مدیریت زمان و اولویت‌بندی
۲. مهارت‌های ارتباطی و بین فردی
 - ویژگی‌ها و شخصیت فردی
 - مهارت‌های ارتباطی کلامی و غیر کلامی
 - ارائه پیام مؤثر و شنیدن فعال
۳. حل مسئله، تصمیم‌گیری و اخلاق حرفه‌ای
 - شناسایی مسائل و تحلیل مشکلات
 - اتخاذ تصمیمات مؤثر و اخلاقی

- چارچوب‌های اخلاق حرفه‌ای در محیط سازمانی
- ۴. مهارت‌های مدیریتی و انگیزش
 - مدیریت عملکرد و ارزیابی کارکنان
 - استفاده از قدرت و نفوذ در سازمان
 - توسعه رهبری و حرفه‌گرایی
- ۵. اصول و مدل‌های مربی‌گری سازمانی
 - تعریف، تاریخچه و حوزه کاربرد مربی‌گری
 - تفاوت مربی‌گری با منتورینگ، مشاوره و آموزش
 - مدل‌ها و نظریه‌های مربی‌گری (GROW، مربی‌گری سیستمی، مربی‌گری کوانتومی)
- ۶. فرآیند و مهارت‌های مربی‌گری
 - قرارداد مربی‌گری و تعیین اهداف
 - طراحی جلسات و ابزارهای مربی‌گری
 - مهارت‌های کلیدی: گوش دادن فعال، پرسشگری قدرتمند، بازخورد مؤثر، ایجاد آگاهی، مسئولیت‌پذیری، حمایت و چالش
- ۷. مربی‌گری تیمی و گروهی
 - تحلیل تعاملات گروهی و تیمی
 - طراحی و اجرای مداخلات تیم
 - شبکه‌های حمایتی و نقش مربی در تیم
- ۸. مربی‌گری رهبری و توسعه سازمانی
 - توسعه رهبران و انتقال قدرت
 - دیدگاه استراتژیک و رشد سازمانی
 - فناوری و نوآوری در مربی‌گری (مربی‌گری آنلاین، داده‌محوری، هوش مصنوعی)
- ۹. اندازه‌گیری و ارزیابی اثربخشی
 - شاخص‌ها و نتایج عملکردی
 - بازگشت سرمایه و مطالعه موردی

ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تدریس توسط استاد، بحث گروهی، تکالیف کلاسی مرتبط با هر بحث، پروژه کلاسی

ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۱۰ درصد

آزمون میانه نیم‌سال ۳۰ درصد

پروژه کلاسی ۱۵ درصد

آزمون پایانی ۴۵ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه:

تخته سفید، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. بالدوین، بومر و روبین (۱۳۹۲). توسعه مهارت‌های مدیران. ترجمه الوانی، سید مهدی الوانی، عباس ابراهیمی و علی جمالی، تهران:

انتشارات سمت.

۲. المونت، ریچارد (۱۴۰۳). راهنمای کاربردی مهارت‌های نرم، ترجمه پروانه یوسفی و تورج اله وردی، تهران: نشر دکسا.

۳. نداف، مهدی (۱۴۰۰)، آموزش مهارت های حرفه ای مدیریت، تهران، نشر کتاب مهربان
۴. الوانی، سیدمهدی؛ خدای، عبدالصمد (۱۳۹۶)، مربی گری رویکردی اثربخش در مدیریت منابع انسانی (مفاهیم، مبانی و کاربردها)، تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
۵. پسمور، جانانان و سینکلیر، تریسی (۱۴۰۱). مربی شدن، ترجمه قنبر محمدی الیاسی، حسان چیت ساز و سمیه کرمی زندی، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۶. فتحی واجارگاه، کورش؛ خراسانی، اباصلت، دانشمندی، سمیه (۱۳۹۵)، مربی گری در آموزش و بهسازی منابع انسانی، تهران: مرکز آموزش تحقیقات صنعتی ایران
۷. مقیمی، سید محمد؛ رمضان، مجید (۱۳۹۴)، پژوهشنامه مدیریت (۱۲ جلد)، تهران: انتشارات مهربان.

۸. Goleman, D. (۱۹۹۵). Emotional Intelligence. New York: Bantam Books.
۹. Robinson, M. (۲۰۱۲). The Five Dysfunctions of a Team. San Francisco: Jossey-Bass.
۱۰. Mayer, J. D., & Salovey, P. (۱۹۹۷). What is Emotional Intelligence? In P. Salovey & D. J. Sluyter (Eds.), Emotional Development and Emotional Intelligence: Educational Implications. New York: Basic Books.
۱۱. Dale Carnegie Training. (۲۰۱۵). How to Win Friends and Influence People. New York: Simon & Schuster.
۱۲. Starr, J. (۲۰۱۶). The Coaching Manual: The Definitive Guide to the Process, Principles and Skills of Personal Coaching. Pearson Education.
۱۳. Whitmore, J. (۲۰۱۷). Coaching for Performance: Growing Human Potential and Purpose – The Principles and Practice of Coaching and Leadership. Nicholas Brealey Publishing.
۱۴. Hunt, J. M., & Weintraub, J. R. (۲۰۱۷). The Coaching Organization: A Strategy for Developing Leaders. Sage Publications.
۱۵. Lencioni, P. (۲۰۰۲). The Five Dysfunctions of a Team: A Leadership Fable. Jossey-Bass.
۱۶. Athanasopoulou A & Dopson S. (۲۰۱۵). Developing Leaders by Executive Coaching: Practice and Evidence. Oxford University Press.

ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

در صورت وجود دانشجو با معلولیت خاص، کلاس مناسب با هماهنگی آموزش در نظر گرفته است.

خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

در صورت به وجود آمدن شرایط ویژه که نیاز به برگزاری آموزش الکترونیکی باشد می توان از سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه استفاده کرد.

الف) عنوان درس به فارسی: کاربرینی		
نوع درس و واحد	Job Survey	عنوان درس به انگلیسی:
☐ نظری ☐ پایه		دروس پیش نیاز:
☐ عملی ☐ تخصصی الزامی		دروس هم نیاز:
☒ نظری-عملی ☐ تخصصی اختیاری		تعداد واحد:
☐ پروژه / رساله / پایان نامه	۱	تعداد ساعت:
☒ مهارتی-اشتغال پذیری	۳۲	
اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر و بازدید علمی ☒ آزمایشگاه ☐ سمینار ☒ کارگاه ☒ موارد دیگر:		

ب) هدف کلی:

ایجاد نگاه عملی به مباحث تئوری رشته و مشاهده و تجزیه و تحلیل فضاهای شغلی مرتبط با آن و افزایش انگیزه و توان مهارتی و اشتغال پذیری دانشجویان

اهداف ویژه:

- آشنایی با مشاغل مرتبط با رشته
- آشنایی با محیط واقعی کارهای مرتبط با رشته و روند جریان کار و فعالیت های منجر به تولید یا ارائه خدمات
- انتقال تجربه و آشنایی با صنعت گران، کارآفرینان و مدیران سازمان ها
- آشنایی با جایگاه شغلی مورد نظر و نقش آن در مأموریت آن حوزه شغلی
- آشنایی با موضوعات و مسائل شغل مورد نظر مانند ایمنی، سختی و پیچیدگی کار
- آشنایی با مولفه های مختلف محیط واقعی کار مانند: فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی
- آشنایی با شایستگی های مورد نیاز برای احراز شغل مورد نظر
- ارتقای انگیزه دانشجویان کارشناسی برای فعالیت در حوزه شغل مرتبط با رشته و تحول آفرینی در آن از طریق آشنایی با مزایا و امتیازات حوزه شغلی

پ) سرفصل ها:

- مقدمه ای در کاربرینی، تعاریف و مفاهیم اولیه کاربرینی
- کاربرینی و آشنایی دانشجویان با محیط های مرتبط با حرفه مدیریت مانند مراکز مشاوره مدیریت، اندیشکده ها، واحدهای مرتبط مدیریتی در تمامی سازمان ها و شرکت ها
- آشنایی با واحدهای فناور مرتبط مستقر در دانشگاه و یا بیرون از دانشگاه
- آشنایی با کارآفرینان، صنعت گران و مدیران صاحب تجربه
- کاربرینی و آشنایی با محیط های صنعتی و سازمانی
- مهارت های کاربرینی (مهارت های ارتباطی، مهارت های دیدن، پرسیدن، گوش دادن، یادداشت برداری و....)
- قوانین و مقررات ناظر بر سازمان و محیط کار مورد نظر برای بازدید و شناخت
- شناسایی توانایی، تجربیات و تیپ شخصیتی افراد
- شناسایی و ارزیابی شغل و فرایند آن، شرایط کار و ویژگی های کار، گروه شغلی و طرح ریزی شغلی
- مسائل فرهنگی و اجتماعی شغل و جاذبه ها و انگیزه های شغلی

(ت) روش یاددهی - یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- تدریس مطالب بخش‌های مربوطه توسط استاد و آموزش مبتنی بر بحث و مشارکت، برگزاری مناظره‌های علمی، آموزش مبتنی بر مشاهده محیط کار از نزدیک
- آموزش مبتنی بر بحث، آموزش پروژه محور، آموزش مشارکتی، برگزاری مناظره‌های علمی، آموزش مبتنی بر تفکر، آموزش خدمت محور و شیوه گردش علمی.
- مدت زمان این درس ۳۲ ساعت است که حداقل ۸ ساعت آن بایستی جهت بازدید از محیط‌های کاری مرتبط با رشته صورت پذیرد.
- ساعات دیگر درس در قالب سمینارهای شغلی ترجیحاً با حضور کارآفرینان، مدیران مراکز و افراد صاحب تجربه برگزار شود.
- مدرس، با توجه به ظرفیت و امکانات و ارتباطات دانشگاه شرایط حضور دانشجویان در محیط‌های شغلی مرتبط با رشته را فراهم کند.
- مدرس، با توجه به ظرفیت و امکانات و ارتباطات دانشگاه سمینارهای مختلف شغلی را در دانشگاه برگزار و امکان حضور صاحبان کسب و کار و کارآفرینان مرتبط با رشته یا حوزه صنعتی-سازمانی را دانشگاه فراهم نماید.
- بخش دیگری از فعالیت‌های عملی دانشجو به ارائه گزارش بازدید از دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها، شرکت‌ها، مراکز مشاوره مدیریت، واحدهای فناوری و شرکت‌های دانش بنیان، اندیشکده‌ها و مانند آن اختصاص یابد.

(ث) روش ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال (میزان حضور در بازدیدها و جلسات و مشارکت و انگیزه) ۴۰ درصد
ارزشیابی بر اساس گزارش تکمیل شده فعالیت‌های کاربردی ۶۰ درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

معرفی دانشجو به یکی از نهادها و تکمیل فرم کاربردی در انتهای دوره

(چ) منابع علمی پیشنهادی:

۱. فریدون یگانه، سیده افروز موسوی، شیوا جلیلی سعدآباد، (۱۳۹۳). کاربردی، انتشارات آها.

(ح) ملاحظات برای افراد با نیازهای ویژه:

باید امکانات، متناسب با نوع معلولیت دانشجو و افراد با نیازهای ویژه، در محیط آموزشی در نظر گرفته شود.

(خ) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس:

صرفاً بخش نظری این درس که حدود ۱۲ ساعت است قابلیت ارائه به شکل الکترونیکی را دارد و ۲۰ ساعت عملی آن باید به شکل حضوری باشد.

الف) عنوان درس به فارسی: کارآموزی و یادگیری تجربی		
عنوان درس به انگلیسی:	Internship and experiential learning	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	گذراندن ۷۰ واحد	پایه ☐ نظری ☐
دروس هم نیاز:	-	تخصصی الزامی ☐ عملی ☒
تعداد واحد:	۲	تخصصی اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
		پروژه/رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۱۵۰	مهارتی-اشتغال پذیری ☒

ب: هدف کلی

درس یادگیری تجربی و کارآموزی (Internship and Experiential Learning course)، یادگیری دانشجو بر اساس تجربه عملی در محیط واقعی سازمان طراحی شده است تا دانش نظری مدیریت با شایستگی‌های حرفه‌ای و عملی تلفیق شود. دانشجویان در رشته‌های مدیریت دولتی، بازرگانی، صنعتی و مالی ابتدا در مرحله تجربه عینی (Concrete Experience phase) با فرآیندهای سازمانی مرتبط با رشته خود مواجه می‌شوند. در مدیریت دولتی با ساختارها، فرآیندهای اداری، منابع انسانی و تصمیم‌گیری و خط‌مشی‌گذاری، در مدیریت بازرگانی با زنجیره تأمین، بازاریابی و فروش، در مدیریت صنعتی با تولید، عملیات و کیفیت، و در مدیریت مالی با بودجه، حسابداری و تحلیل مالی. در این مرحله، دانشجو با مشاهده مستقیم، انجام وظایف محوله و مشارکت در پروژه‌های واقعی، با چالش‌ها و فرآیندهای عملیاتی آشنا می‌شود. در مرحله تأمل و بازتاب‌گری (Reflective Observation phase)، دانشجو تجربه‌های خود را تحلیل، مقایسه و ارزیابی می‌کند تا نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای محیط کاری را شناسایی کرده و درس‌های عملی قابل انتقال استخراج کند. سپس در مرحله مفهوم‌سازی انتزاعی (Abstract Conceptualization phase)، یافته‌ها و تحلیل‌های تجربی با چارچوب‌ها و نظریه‌های مدیریتی پیوند داده می‌شوند تا دانشجویان بتوانند الگوها، اصول و مدل‌های کاربردی ویژه هر رشته را درک کنند. در مرحله کاربست فعال (Active Experimentation phase)، دانشجو یافته‌های تحلیلی خود را در تصمیم‌گیری‌ها، اجرای پروژه‌ها، بهبود فرآیندها و ارائه راه‌حل‌های عملی به کار می‌گیرد و از این طریق تجربه‌ای نوین خلق می‌کند که آغازگر چرخه یادگیری بعدی است. این ادغام یادگیری تجربی و کارورزی، دانشجویان را قادر می‌سازد تا مهارت‌های کلیدی حرفه‌ای مانند حل مسئله، تحلیل داده‌ها، مدیریت منابع، کار تیمی، ارتباط حرفه‌ای و اخلاق سازمانی را در زمینه رشته خود تقویت کنند. در نتیجه، این رویکرد میان‌رشته‌ای فاصله میان دانش دانشگاهی و نیازهای واقعی بازار کار را کاهش می‌دهد، اشتغال‌پذیری و شایستگی‌های حرفه‌ای دانشجویان را ارتقا می‌دهد و آنان را برای ایفای نقش‌های مؤثر مدیریتی در سازمان‌های دولتی، خصوصی، صنعتی و مالی آماده می‌سازد. مصوبه هیئت وزیران جمهوری اسلامی ایران به شماره «۶۲۹۸۷/ت ۵۶۳۸۵۵» مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۵ با هدف بازطراحی و نوسازی دروس عملی و مهارتی دانشجویان، با ایجاد چارچوب قانونی و میان‌بخشی، تأکید بر تجربه عملی و نظارت مستمر، نقش تعیین‌کننده‌ای در تقویت یادگیری تجربی و مهارت‌آموزی دانشجویان ایفا می‌کند و آنان را برای ورود مؤثر به بازار کار و تصدی مسئولیت‌های مدیریتی در سازمان‌های دولتی، خصوصی و صنعتی آماده می‌سازد.

اهداف ویژه:

- تقویت مهارت‌های عملی مدیریت: دانشجو قادر خواهد شد مهارت‌های اساسی مدیریت مانند برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری، کنترل، ارتباطات و کار تیمی را در محیط‌های واقعی سازمان‌های دولتی، بازرگانی، صنعتی و مالی تمرین و به کار گیرد.
- توانمندسازی در تحلیل مسائل سازمانی و شرکتی: دانشجو می‌تواند مسائل واقعی سازمانی را تحلیل کرده و با توجه به ویژگی‌های محیط کاری هر رشته، راه‌حل‌های مبتنی بر شواهد و داده‌های تجربی ارائه دهد.

۳. آشنایی با فرهنگ و سازوکار سازمانی: دانشجو با ساختارها، فرآیندها، رویه‌ها و فرهنگ سازمانی مرتبط با حوزه تخصصی خود (دولتی، بازرگانی، صنعتی یا مالی) آشنا می‌شود و توانایی انطباق و تعامل مؤثر را کسب می‌کند.
۴. افزایش مهارت‌های اشتغال‌پذیری و حرفه‌ای: توسعه مهارت‌هایی مانند تفکر انتقادی، مسئولیت‌پذیری، خلاقیت، مدیریت زمان و نظم حرفه‌ای که زمینه ورود مؤثر به بازار کار و ایفای نقش حرفه‌ای در سازمان‌ها را فراهم می‌کند.
۵. پرورش مهارت‌های مشاهده و مستندسازی: دانشجو با مشاهده مستقیم فرآیندها، ثبت تجربه‌ها و نگارش گزارش‌های تحلیلی مدیریتی، یادگیری تجربی خود را سازمان‌دهی کرده و تجربه را به دانش قابل انتقال و کاربردی تبدیل می‌کند.
۶. کمک به انتخاب مسیر شغلی و توسعه حرفه‌ای: با تجربه مستقیم حوزه‌های کاری، تعامل با کارشناسان و مدیران سازمانی، تقویت شبکه‌سازی، و بازشناسی نقاط قوت و ضعف فردی، دانشجو می‌تواند مسیر شغلی مناسب و شایستگی‌های حرفه‌ای خود را آگاهانه انتخاب و توسعه دهد.
- پ) سرفصل درس:**

بخش اول: مفاهیم و مبانی یادگیری تجربی (۶ ساعت)

- مبانی نظری یادگیری تجربی: بررسی عمیق نظریه‌های کلاسیک و نوین یادگیری تجربی، به‌ویژه مدل چرخه یادگیری کولب (Kolb)، و تحلیل سازوکارهای یادگیری از طریق تجربه مستقیم، بازتاب، مفهوم‌سازی و به‌کارگیری در محیط‌های مدیریتی.
- نقش تجربه در یادگیری مدیریتی: تحلیل اهمیت مواجهه با موقعیت‌های واقعی، کسب مهارت‌های عملی و توسعه توان تصمیم‌گیری حرفه‌ای؛ بررسی نحوه انتقال دانش نظری به عملکرد عملی و شکل‌گیری شایستگی‌های مدیریتی پایدار.
- مهارت‌های کلیدی حرفه‌ای: آشنایی با شایستگی‌های ضروری برای فعالیت موفق در محیط‌های کاری دولتی، بازرگانی، صنعتی و مالی، شامل مهارت‌های فنی، ارتباطی، رهبری، اخلاق حرفه‌ای و تفکر انتقادی در کنار مهارت‌های عمومی سازمانی.
- استانداردها و انتظارات محیط‌های کاری: بررسی چارچوب‌های حرفه‌ای، معیارهای کیفیت عملکرد، اصول اخلاقی و فرهنگ سازمانی و نحوه انطباق رفتار و عملکرد دانشجو با انتظارات واقعی سازمان‌ها.

بخش دوم: توانمندی‌های عملی و مهارت‌های حرفه‌ای (۶ ساعت)

- مهارت‌های ارتباطی و کار تیمی: آموزش تکنیک‌های تعامل مؤثر، مذاکره، همکاری میان واحدها، مدیریت تضاد و رهبری تیمی در پروژه‌ها و فعالیت‌های سازمانی.
- مهارت‌های حل مسئله و تفکر سیستمی: توسعه توان تحلیل مسائل پیچیده، شناسایی علل ریشه‌ای مشکلات، طراحی و اجرای راه‌حل‌های عملی و اتخاذ رویکرد کل‌نگر به فرآیندهای سازمانی.
- اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری: تقویت رفتار حرفه‌ای، رعایت اصول اخلاقی، مسئولیت‌پذیری فردی و سازمانی و توانایی مدیریت چالش‌های اخلاقی در محیط واقعی کار.
- مدیریت زمان و سازماندهی فعالیت‌ها: مهارت‌های برنامه‌ریزی مؤثر، تعیین اولویت‌ها، استفاده بهینه از منابع و افزایش بهره‌وری فردی و تیمی.

بخش سوم: کارورزی و یادگیری در محیط واقعی (حداقل ۱۲۸ ساعت)

- مشاهده و تحلیل فرآیندهای مدیریتی: تجربه مستقیم فرآیندها، ساختارها، راهبردها، خط‌مشی‌ها و رویه‌های عملیاتی سازمان و درک تعامل میان واحدهای مختلف.
- انجام پروژه‌ها یا وظایف محوله: اجرای فعالیت‌های مشخص، پروژه‌ها و مسئولیت‌های سازمانی تحت نظارت استاد دانشگاه و مربی حرفه‌ای، با تمرکز بر کسب شایستگی‌های عملی و کاربردی.
- تعامل با کارکنان و مدیران: توسعه مهارت‌های ارتباط حرفه‌ای، شبکه‌سازی، درک نقش‌ها و مسئولیت‌های مختلف در سازمان و یادگیری از متخصصان حوزه مدیریت.
- جمع‌آوری داده و مستندسازی تجربه: ثبت دقیق مشاهدات، تحلیل نتایج فعالیت‌ها و تدوین مستندات تجربی برای گزارش نهایی و بازتاب یادگیری.

بخش چهارم: بازتاب تجربه و تدوین گزارش حرفه‌ای (۱۰ ساعت)

- روش‌های مستندسازی تجربه: تکنیک‌های سازماندهی داده‌ها، ثبت مشاهدات و تحلیل فرآیندهای کاری به منظور استخراج دانش قابل استفاده و کاربردی.
- تکنیک‌های بازتاب (Reflection): تحلیل سیستماتیک تجربیات برای درک بهتر عملکرد شخصی و سازمانی، شناسایی نقاط قوت و ضعف، و پیوند مستقیم تجربه با مفاهیم و نظریه‌های مدیریتی.
- نگارش گزارش کارورزی و ارائه شفاهی: تدوین گزارش حرفه‌ای جامع شامل تحلیل فعالیت‌ها، دستاوردها، چالش‌ها و پیشنهادها، و ارائه شفاهی یافته‌ها به استاد و همکلاسی‌ها.
- تحلیل تطبیقی تجربه با اصول نظری مدیریت: مقایسه عملکرد واقعی با مدل‌ها و چارچوب‌های علمی مدیریت، استخراج درس‌های کاربردی، سنجش شایستگی‌ها و بازخوردگیری برای ارتقای توان حرفه‌ای دانشجوی.

ت) روش یاددهی-یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- در این درس، یادگیری دانشجویان بر پایه تجربه عملی و مواجهه مستقیم با محیط سازمانی طراحی شده است تا فاصله میان دانش نظری و مهارت‌های حرفه‌ای کاهش یابد. با بهره‌گیری از چرخه یادگیری تجربی، آموزش مبتنی بر مسئله و کارورزی هدفمند، دانشجویان مهارت‌های مدیریتی، تحلیل مسئله و تصمیم‌گیری را در زمینه رشته خود توسعه می‌دهند. این رویکرد همچنین امکان بازتاب تجربیات، تحلیل چالش‌ها و پیوند میان نظریه و عمل را فراهم می‌کند و دانشجویان را برای ایفای نقش حرفه‌ای در سازمان‌های دولتی، بازرگانی، صنعتی و مالی آماده می‌سازد.
۱. رویکرد یادگیری تجربی (چرخه یادگیری تجربی): این رویکرد بر اساس چهار مرحله تجربه عینی، بازتاب تجربه، مفهوم‌سازی انتزاعی و کاربرد عملی طراحی شده است. یادگیری زمانی عمیق و پایدار است که دانشجویان در تجارب واقعی یا شبیه‌سازی شده مشارکت کنند، آن‌ها را تحلیل و بازتاب دهند، مفاهیم مدیریتی را درک کرده و در نهایت در محیط عملی به کار گیرند. این فرایند دانشجویان را قادر می‌سازد تا از تجربه مستقیم به دانش کاربردی و شایستگی حرفه‌ای دست یابند و در مواجهه با موقعیت‌های پیچیده سازمانی تصمیمات آگاهانه و مؤثری اتخاذ کنند.
 ۲. آموزش مبتنی بر مسئله (Problem-Based Learning – PBL): با استفاده از مسائل واقعی سازمانی و پروژه‌های عملی، دانشجویان مهارت‌های تحلیل، حل مسئله و تصمیم‌گیری خود را توسعه می‌دهند. دانشجویان با شناسایی مشکل، جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل موقعیت، طراحی راه‌حل‌های عملی و ارائه پیشنهادها، توانایی تطبیق دانش نظری با الزامات عملی محیط کار را تمرین می‌کنند. این روش به ویژه در مدیریت دولتی، بازرگانی، صنعتی و مالی، فرصت مواجهه با چالش‌های واقعی و محدودیت‌های منابع سازمانی و ارائه راهکارهای خلاقانه و مؤثر را فراهم می‌آورد.
 ۳. کارآموزی در دستگاه‌های اجرایی و پذیرنده: دانشجویان در سازمان‌های مرتبط با رشته خود (دولتی، بازرگانی، صنعتی یا مالی) فعالیت می‌کنند و وظایف عملی تحت راهنمایی استاد دانشگاه و مربی حرفه‌ای سازمان انجام می‌شود. این فرایند امکان تجربه فرآیندهای واقعی سازمانی، ساختارها و فرهنگ حرفه‌ای را فراهم می‌کند و دانشجویان را برای به‌کارگیری مهارت‌های مدیریتی در محیط واقعی آماده می‌سازد.
 ۴. نشست‌های هفتگی بازتاب تجربه: دانشجویان در جلسات هفتگی با استاد دانشگاه شرکت کرده و تجربه‌ها و چالش‌های محیط کار را بازتاب و تحلیل می‌کنند. این جلسات امکان شناسایی مشکلات، تبادل نظر، بررسی نقاط قوت و ضعف عملکرد و استخراج درس‌های عملی را فراهم می‌کند و پیوند بین تجربه عملی و مفاهیم نظری مدیریت را تقویت می‌کند.
 ۵. مطالعه موردی، مشاهده مستقیم و مصاحبه با مدیران: دانشجویان با استفاده از مطالعه موردی، مشاهده مستقیم فرآیندها، مصاحبه با مدیران و کارشناسان سازمان و انجام پروژه‌های کاربردی، تجربه خود را تکمیل می‌کنند. این روش باعث توسعه توانایی‌های تحلیل موقعیت، تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد و جمع‌آوری داده‌های واقعی شده و شایستگی‌های مدیریتی ویژه رشته دانشجویان را تقویت می‌کند.

ث) روش ارزشیابی

۱. گزارش کارآموزی ساختارمند (۴۰٪): دانشجو موظف است تجربه‌های عملی خود را در قالب گزارشی تحلیلی ارائه دهد که شامل شرح فعالیت‌ها، چالش‌ها، دستاوردهای یادگیری و ارتباط آن‌ها با نظریه‌ها و مدل‌های مدیریتی مرتبط با رشته (دولتی، بازرگانی، صنعتی یا مالی) باشد. این گزارش نشان‌دهنده توانایی دانشجو در تحلیل و بازتاب تجربیات عملی و پیوند آن با دانش نظری است.
۲. ارزیابی عملکرد توسط سازمان میزبان (۲۵٪): سازمان یا واحدی که دانشجو در آن کارورزی می‌کند، عملکرد دانشجو را براساس شاخص‌هایی مانند مسئولیت‌پذیری، مهارت‌های ارتباطی، کیفیت انجام وظایف، حرفه‌ای‌گری و تعامل با تیم ارزیابی می‌کند. این ارزیابی بازتاب واقعی عملکرد دانشجو در محیط عملی و مهارت‌های کاربردی اوست.
۳. ارزیابی فرایندی توسط استاد دانشگاه (۲۰٪): استاد بر روند یادگیری دانشجو نظارت دارد و مشارکت فعال در جلسات، پیشرفت در اجرای وظایف، انسجام یادگیری و انجام تکالیف بازتابی را مورد بررسی قرار می‌دهد. این ارزیابی، کیفیت فرایند یادگیری و توانایی دانشجو در پیوند دادن تجربه عملی با مفاهیم نظری را منعکس می‌کند.
۴. ارائه نهایی و دفاع از تجربه (۱۵٪): دانشجو باید تجربه کارورزی خود را به صورت ارائه شفاهی و تحلیل موردی به استاد و همکلاسی‌ها ارائه دهد و نشان دهد که چگونه مهارت‌ها و شایستگی‌های مدیریتی مرتبط با رشته خود (مدیریت دولتی، بازرگانی، صنعتی یا مالی) را کسب و به کار گرفته است. این بخش توانایی دانشجو در تحلیل، تبیین و انتقال تجربه عملی به دیگران را ارزیابی می‌کند.

ج) ملاحظات برای برگزاری الکترونیکی درس :

به دلیل ماهیت تجربی و عملیاتی درس یادگیری تجربی و کارورزی، که شامل کارورزی در سازمان، تعامل مستقیم با کارکنان و مدیران، مشاهده فرآیندهای واقعی و انجام پروژه‌های عملی است، امکان برگزاری این درس به صورت مجازی یا آنلاین وجود ندارد. دانشجو باید حضور فیزیکی در محیط سازمان را داشته باشد تا بتواند مهارت‌های عملی، شایستگی‌های حرفه‌ای و تجربه واقعی مدیریتی را کسب کند و اهداف درس محقق شوند. بنابراین، برگزاری حضوری و تعامل مستقیم با سازمان‌های منتخب شرط اصلی یادگیری و ارزشیابی موفق در این درس است.

چ) چارچوب قانونی و عملیاتی اجرای درس یادگیری تجربی و کارآموزی

تصویب‌نامه هیئت وزیران جمهوری اسلامی ایران به شماره «۶۲۹۸۷/ت ۶۳۸۵۵ هـ» مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۵ (آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۹۵ قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت) با هدف بازطراحی و نوسازی دروس عملی و مهارتی دانشجویان تدوین شده است تا علاوه بر ارتقای شایستگی‌های حرفه‌ای، قابلیت اشتغال‌پذیری آن‌ها نیز به شکل مؤثر و پایدار افزایش یابد. این آیین‌نامه، چارچوبی میان‌بخشی و ساختاری برای هماهنگی مستمر میان دانشگاه‌ها، دستگاه‌های اجرایی و بخش غیردولتی ایجاد می‌کند تا تجربه‌های عملی دانشجویان با نیازهای واقعی بازار کار و تخصص‌های مورد انتظار رشته‌های تحصیلی همسو شود. در نتیجه، دانشجویان قادر خواهند بود دانش نظری خود را با تجربه عملی در محیط واقعی سازمانی تلفیق کنند و برای ایفای نقش‌های مدیریتی و حرفه‌ای در سازمان‌های مختلف آماده شوند.

اهمیت ویژه این مصوبه برای درس «یادگیری تجربی و کارآموزی» در ایجاد چارچوب قانونی و عملیاتی مشخص برای برگزاری دوره‌های مهارتی است. با تعریف تکالیف و وظایف دقیق برای دستگاه‌های اجرایی، پذیرنده و دانشگاه‌ها، هماهنگی میان آموزش نظری و عملی تقویت می‌شود و زمینه ارتقای مهارت‌های کلیدی حرفه‌ای و مدیریتی دانشجویان فراهم می‌آید. این امر دانشجویان را قادر می‌سازد تا مهارت‌های حل مسئله، تحلیل داده‌ها، مدیریت منابع، کار تیمی، ارتباط حرفه‌ای و رعایت اخلاق سازمانی را در محیط واقعی تمرین کرده و تجربه‌های کاربردی ارزشمند کسب کنند.

دستگاه‌های اجرایی و پذیرنده موظفند فهرست مهارت‌های تخصصی مورد نیاز خود را احصاء کرده و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام کنند و این فهرست را سالانه به‌روزرسانی نمایند. این نهادها همچنین مسئول فراهم کردن تجربه عملی دانشجویان، مشارکت آن‌ها در پروژه‌های واقعی، بهره‌گیری از متخصصان دارای صلاحیت و بیمه حوادث مهارت‌آموزان پیش

از آغاز دوره هستند. تمامی فرآیندهای اجرایی و کیفیت دوره‌ها نیز باید مستند و گزارش شود تا امکان نظارت، ارزیابی و بهبود مستمر فراهم گردد. دانشگاه‌ها نیز موظفند دروس عملی و مهارتی رشته‌های تحصیلی را طراحی و ارائه کنند به گونه‌ای که دانشجویان بتوانند مهارت‌های حرفه‌ای و کاربردی مورد نیاز بازار کار را فراگیرند. ارائه این دروس باید با بهره‌گیری از مدرسین متخصص و رعایت استانداردهای علمی و آموزشی انجام شود و هماهنگی کامل با دستگاه‌های اجرایی و پذیرنده برقرار گردد. علاوه بر این، دانشگاه‌ها باید پیشرفت مهارت‌آموزان را پیگیری کنند، گزارش‌های دوره‌ای به وزارتین ارائه دهند و از فناوری‌های نوین آموزشی و شبیه‌سازها برای افزایش اثربخشی یادگیری بهره‌مند شوند. به طور کلی، این مصوبه با ایجاد چارچوب قانونی و میان‌بخشی، تأکید بر تجربه عملی و نظارت مستمر، نقش تعیین‌کننده‌ای در تقویت یادگیری تجربی و مهارت‌آموزی دانشجویان ایفا می‌کند و آنان را برای ورود مؤثر به بازار کار و تصدی مسئولیت‌های مدیریتی در سازمان‌های دولتی، خصوصی و صنعتی آماده می‌سازد.

